

Kommunledningsförvaltningen

2022-03-08

Sammanträdande organ

Kommunstyrelsen

Tid

2022-03-09 klockan 08:30

Plats

Tallåsaulan, Läroverksgatan 1

Nr

Ärende

Beteckning

Ärenden till kommunfullmäktige

1	Katrineholms kommuns årsredovisning 2021	KS/2022:55
---	--	------------

Ärenden till kommunstyrelsen

2	Yttrande avseende ansökan om nätkoncession för två luftledningar från Hedenlunda till Oxelösund	KS/2022:19
---	---	------------

Anmälningsärenden

3	Anmälan av delegationsbeslut	
---	------------------------------	--

Information

4	Information om yttrande av ny avfallsplan 2023-2032	KS/2021:403
---	---	-------------

Johan Söderberg (S)
Ordförande

Katrineholms kommuns årsredovisning 2021

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna kommunens bokslut och årsredovisning för 2021, med ombudgetering av ej påbörjade investeringar enligt bilaga 6.

Sammanfattning av ärendet

Den kommunala koncernens resultat (132,2 mnkr) är det högsta som redovisats under de senaste fem åren. Kommunens resultat (91,3 mnkr) är främst en följd av höga generella och riktade statsbidrag. Nämndernas resultat ligger totalt sett i nivå med budget. Katrineholms Fastighets AB redovisar tillsammans med Katrineholms Industrihus AB ett högt resultat (42,5 mnkr). Västra Sörmlands Räddningstjänst och Katrineholm Vatten och Avfall AB redovisar negativa resultat, men på låga nivåer.

Pandemin har även under 2021 påverkat både verksamheter och ekonomi i hög grad. Kommunernas planeringsförutsättningar inför 2021 var väldigt osäkra. De ekonomiska effekterna av pandemin på den offentliga ekonomin lindrades genom omfattande stimulans från staten. Det bidrog till goda ekonomiska resultat i kommunsektorn precis som under 2020. Genom att konjunkturläget utvecklades positivt och skatteunderlaget ökade blev kommunens skatteintäkter betydligt högre än vad som prognostiserades vid årets början. Detta är huvudorsaken till kommunens goda resultat för året.

Katrineholm är en expansiv kommun med stora investeringsvolym. Kommunkoncernen har en hög skuldsättning och står inför stora investeringar också kommande år, vilket kommer öka skuldsättningen ytterligare. Kommunen har trots det goda förutsättningar för en stark ekonomi, förutsatt att kostnadsutvecklingen dämpas och investeringstakten minskar de kommande åren. Annars minskar handlingsberedskapen för oförutsedda kostnader och möjligheterna att möta behoven i en växande verksamhet.

Inom kommunkoncernen pågår ett flertal stora ny-, till- och ombyggnadsprojekt. Det gäller bland annat byggnation av två nya skolor samt renovering av särskilda boenden för äldre. Totalt uppgår bolagens investeringar till 449 mnkr 2021.

Av budgeterade medel för investeringar i kommunen har totalt 69 procent nyttjats under året. Totalt begär nämnderna ombudgetering av investeringsmedel för ej påbörjade projekt motsvarande 9,9 mnkr. Ytterligare 22,8 mnkr av budgeterade investeringsmedel förs över till 2022 för projekt som påbörjats under året.

Under pandemin har den tidigare befolkningsökningen i Katrineholms kommun bromsat in, främst till följd av lägre födelsetal. Totalt hade kommunen 34 764 invånare den 31 december 2021. Invånarantalet var i stort sett oförändrat jämfört med föregående år och bedömningen är att det kommer bli svårt att nå befolkningsmålet för mandatperioden.

Årsredovisningen 2021 visar att av kommunens finansiella mål bedöms ett mål som uppfyllt, ett som delvis uppfyllt och ett som ej uppfyllt. Resultatet för 2021 uppgick till 3,8 procent av skatteintäkterna, vilket innebär att det finansiella målet att resultatet ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna uppnåddes. Det finansiella målet att nettodriftskostnaderna inte ska öka snabbare än skatteintäkterna bedöms som delvis uppfyllt. Om den pensionsförsäkringslösning som kommunen gjort under 2021 inte räknas in skulle målet varit uppfyllt. Vidare görs jämförelsen med 2020, då pandemin bidrog till en onormalt låg nettokostnadsökning. Målet att avskrivningarna under mandatperioden inte ska uppta mer än tre procent av driftbudgeten nås inte för året och bedöms bli svårt att nå under mandatperioden. För ökad måluppfyllelse krävs åtgärder för att dämpa investeringstakten och kostnaderna för avskrivningar.

Av de verksamhetsmässiga målen bedöms flertalet som uppnådda helt eller delvis. För de mål som ej bedöms ha nåtts eller som bedöms vara delvis uppnådda har åtgärder vidtagits som förväntas förbättra måluppfyllelsen under kommande år. Den samlade bedömningen är att kommunen, trots de fortsatta utmaningar som pandemin medfört, har bedrivit en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet under 2021 och att kommunen därmed har haft en god ekonomisk hushållning.

Ärendets handlingar

- Årsredovisning 2021

Regina Jalvemyr
ekonomichef

Beslutet skickas till:

*Samtliga nämnder
Kommunledningsförvaltningen
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Akten*

Årsredovisning 2021

Katrineholms kommun

Kommunledningsförvaltningen 2022-03-07

Fokus på hälsa och nytt rekordresultat

Återigen har vi lagt ett exceptionellt verksamhetsår bakom oss. Pandemin har fortsatt att skörda offer och påverka allas våra liv, på många olika sätt. I de kommunala verksamheterna har mycket fokus lagts på att hindra smittspridningen och skydda våra sköraste invånare. Inom flera verksamheter har personal-situationen under delar av året varit ansträngd och tillgången till vikarier väldigt begränsad. Kommunens medarbetare har dock, återigen, visat en beundransvärd inställning till sitt uppdrag och en mycket stor vilja att hjälpa till där det som mest behövs. Framför allt inom vård- och omsorgsförvaltningen och utbildningsförvaltningen har personalfrånvaron under delar av året varit besvärlig att hantera. Sjukfrånvaron har totalt sett ändå minskat jämfört med föregående år. Att ytterligare förbättra hälsan och arbetsmiljön för våra medarbetare och chefer kommer vara högt prioriterat även kommande år.

Näringslivet och civilsamhället har också drabbats på många sätt av pandemin och de restriktioner som följt i dess spår. Förhoppningsvis vänder det rejält uppåt för besöksnäringen nu när restriktionerna är borta, men vi behöver alla jobba hårt för att föreningslivet ska komma igång igen, som före pandemin. Ett sätt som kommunen stöttat föreningslivet under 2021 är att vi återigen har betalat ut förstärkt föreningsstöd till de föreningar som bedriver verksamhet för barn och unga.

Det ekonomiska resultatet är även för 2021 väldigt högt, såväl för kommunen som för kommunkoncernen som helhet. Kommunens överskott förklaras till stor del av att den svenska ekonomin visade en mycket mer positiv utveckling än de prognoser som budgeten baserades på, mycket beroende på fortsatta statliga stimulanser av flertalet branscher. Den osäkerhet som rådde i planeringsförutsättningarna inför 2021 vändes till en stark intäktsutveckling för landets kommuner, där skatteunderlagsutvecklingen blev betydligt bättre än förväntat. Nämnderna har, som helhet, hållit sina budgetramar. Kommunens kostnader för vikarier har varit lägre än förväntat, dels på grund av att många barn och elever i förskola och skola också varit frånvarande och dels på grund av svårigheter att rekrytera vikarier. Sammantaget blev årets resultat för kommunen lika starkt som 2020, trots att kostnaderna ökade mer än under 2020. Ett mycket starkt resultat, för andra året i rad, bidrar till att skapa en trygg ekonomi för kommunen, nu och framåt.

Befolkningsstillväxten har bromsat in under pandemin, och det är födelsetalen som står för den största förändringen. Hur det kommer att utveckla sig när restriktionerna släppts och livet återgår till det mer normala återstår att se. Det är dock helt klart viktigt att bostadsbyggandet fortsätter, för att möjliggöra fortsatt inflyttning och tillväxt i Katrineholm. Det är därför väldigt glädjande att se att byggföretag, såväl lokala som utifrån, har en fortsatt stark tilltro till en positiv tillväxt i vår kommun.

Invigningen av det nya äldreboendet Dufvegården har gjort att vi under året har kunnat sätta igång renoveringen av våra tidigare äldreboenden. Det är en viktig förutsättning för att vi ska stå rustade för den demografiska utvecklingen, med moderna och anpassade boenden för våra äldre i behov av omsorg. Under 2021 har också byggandet av våra två nya grundskolor fortsatt, som kommer vara inflyttningsklara till höstterminen 2022.

Slutligen har omfattande insatser gjorts under året för att öka tryggheten i vår kommun och förebygga brott, med bland annat fortsatta satsningar på trygghetsvårdar, förbättrad belysning samt gott samarbete med polisen och andra aktörer. Under 2022 kommer det trygghetsskapande arbetet att intensifieras ytterligare, med särskilt fokus på barn och ungas möjligheter att växa upp i en kommun fri från våld.

Johan Söderberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Christer Sundqvist (M)
Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande

Innehåll

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Översikt över verksamhetens utveckling	5
Inledning	5
Verksamhetens utveckling.....	5
Kommunens intäkter och kostnader	7
Den kommunala koncernen	8
Översiktlig beskrivning	8
Ansvars- och verksamhetsområden	10
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	13
Samhällsekonomiska förutsättningar	13
Verksamhetsrapport.....	13
Volymutveckling	20
Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer	21
Pensionsförpliktelser	24
Hållbarhet	25
Händelser av väsentlig betydelse	26
Väsentliga händelser under året.....	26
Övriga händelser	27
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	28
Utgångspunkter för styrningen	28
Kommunens målstyrning och planeringsprocess.....	28
Uppföljning, uppsikt och intern kontroll	29
God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse	30
Samlad bedömning.....	30
Finansiella mål.....	30
Verksamhetsmål	31
Ekonomisk ställning	42
Resultatutveckling	42
Budgetföljsamhet.....	43
Koncernens investerings- och finansieringsverksamhet	43
Känslighetsanalys.....	44
Avsatta medel.....	44
Soliditet	45
Balanskravsresultat	46
Balanskravsutredning.....	46

Väsentliga personalförhållanden.....	47
Personalförhållanden i ett koncernperspektiv	47
Personalförhållanden i kommunen	47
Förväntad utveckling.....	53
Samhällsekonomisk utveckling	53
Utvecklingen i Katrineholm.....	53
 EKONOMISK REDOVISNING	
Redovisningsprinciper	55
Resultaträkning.....	57
Balansräkning.....	59
Kassaflödesanalys.....	64
Drift- & investeringsredovisning	65
Driftsredovisning.....	65
Exploateringar	68
Investeringsredovisning	68
Investeringsprojekt i kommunala bolag.....	69
 BILAGOR	
Bilaga 1: Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag	71
Bilaga 2: Volymutveckling.....	72
Bilaga 3: Uppföljning av kommunens handlingsplan för jämställdhet.....	77
Bilaga 4: Uppföljning av indikatorer	81
Bilaga 5: Information om ombudgetering av investeringsmedel.....	96
Bilaga 6: Begäran om ombudgetering av investeringsmedel.....	98
Bilaga 7: Ord- och begreppsförklaringar samt förkortningar	99

Foto: Lasse Johansson, Stina Järperud, Josefine Karlsson, Josefin Lundin, Hanna Maxstad, Felicia Sjöblom

Översikt över verksamhetens utveckling

Inledning

Årsredovisningen innehåller en översiktlig och sammanfattande redogörelse för utvecklingen av kommun-koncernens och kommunens verksamhet och resultat under året. Uppföljningen i årsredovisningen utgår från kommunens styrsystem, kommunplanen och övergripande plan med budget. Det är vad som beslutats i Kommunplan 2019-2022 och Övergripande plan med budget 2021-2023 som årsredovisningen 2021 svarar upp gentemot. Nämnder och bolag lämnar underlag till kommunens övergripande årsredovisning som bereds av kommunstyrelsen och fastställs av kommunfullmäktige i mars 2022.

I årsredovisningen redovisas och analyseras utfall gällande både ekonomi och verksamhet. Syftet är att ge en bred bild av verksamheten med utgångspunkt från målen för god ekonomisk hushållning. Inför arbetet med årsredovisningen 2021 har upplägget setts över utifrån aktuella rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Verksamhetens utveckling

Den kommunala koncernens resultat (132,2 mnkr) är det högsta som redovisats under de senaste fem åren. Kommunens resultat (91,3 mnkr) är främst en följd av höga generella och riktade statsbidrag. Nämndernas resultat ligger totalt sett i nivå med budget. Katrineholms Fastighets AB redovisar tillsammans med Katrineholms Industrihus AB ett högt resultat (42,5 mnkr). Västra Sörmlands Räddningstjänst och Katrineholm Vatten och Avfall AB redovisar negativa resultat, men på låga nivåer.

Pandemin har även under 2021 påverkat både verksamheter och ekonomi i hög grad. Kommunernas planeringsförutsättningar inför 2021 var väldigt osäkra. De ekonomiska effekterna av pandemin på den offentliga ekonomin lindrades genom omfattande stimulans från staten. Det bidrog till goda ekonomiska resultat i kommunsektorn precis som under 2020. Genom att konjunkturläget utvecklades positivt och skatteunderlaget ökade blev kommunens skatteintäkter betydligt högre än vad som prognostiserades vid årets början. Detta är huvudorsaken till kommunens goda resultat för året.

Katrineholm är en expansiv kommun med stora investeringsvolymen. Kommunkoncernen har en hög skuldsättning och står inför stora investeringar också kommande år, vilket kommer öka skuldsättningen ytterligare. Kommunen har trots det goda förutsättningar för en stark ekonomi, förutsatt att kostnadsutvecklingen dämpas och investeringstakten minskar de kommande åren. Annars minskar handlingsberedskapen för oförutsedda kostnader och möjligheterna att möta behoven i en växande verksamhet.

Inom kommunkoncernen pågår ett flertal stora ny-, till- och ombyggnadsprojekt. Det gäller bland annat byggnation av två nya skolor samt renovering av särskilda boenden för äldre. Totalt uppgår bolagens investeringar till 449 mnkr 2021.

Av budgeterade medel för investeringar i kommunen har totalt 69 procent nyttjats under året. Totalt begär nämnderna ombudgetering av investeringsmedel för ej påbörjade projekt motsvarande 9,9 mnkr. Ytterligare 22,8 mnkr av budgeterade investeringsmedel förs över till 2022 för projekt som påbörjats under året.

Under pandemin har den tidigare befolkningsökningen i Katrineholms kommun bromsat in, främst till följd av lägre födelsetal. Totalt hade kommunen 34 764 invånare den 31 december 2021. Invånarantalet var i stort sett oförändrat jämfört med föregående år och bedömningen är att det kommer bli svårt att nå befolkningsmålet för mandatperioden.

Årsredovisningen 2021 visar att av kommunens finansiella mål bedöms ett mål som uppfyllt, ett som delvis uppfyllt och ett som ej uppfyllt. Resultatet för 2021 uppgick till 3,8 procent av skatteintäkterna, vilket innebär

att det finansiella målet att resultatet ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna uppnåddes. Det finansiella målet att nettodriftskostnaderna inte ska öka snabbare än skatteintäkterna bedöms som delvis uppfyllt. Om den pensionsförsäkringslösning som kommunen gjort under 2021 inte räknas in skulle målet varit uppfyllt. Vidare görs jämförelsen med 2020, då pandemin bidrog till en onormalt låg nettokostnadsökning. Målet att avskrivningarna under mandatperioden inte ska uppta mer än tre procent av driftbudgeten nås inte för året och bedöms bli svårt att nå under mandatperioden. För ökad måluppfyllelse krävs åtgärder för att dämpa investeringstakten och kostnaderna för avskrivningar.

Av de verksamhetsmässiga målen bedöms flertalet som uppnådda helt eller delvis. För de mål som ej bedöms ha nåtts eller som bedöms vara delvis uppnådda har åtgärder vidtagits som förväntas förbättra måluppfyllelsen under kommande år. Den samlade bedömningen är att kommunen, trots de fortsatta utmaningar som pandemin medfört, har bedrivit en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet under 2021 och att kommunen därmed har haft en god ekonomisk hushållning.

Medarbetarna inom kommunkoncernen har blivit fler, en ökning som främst skett inom kommunen. Samtidigt har lönekostnaderna ökat med totalt 4,8 procent. Procentuellt har lönekostnaderna ökat mest inom KIAB och VSR. Lönekostnadsökningen bör ställas i relation till förändringen av antalet årsarbetare. Jämfört med föregående år har sjukfrånvaron minskat inom hela kommunkoncernen. Sjukfrånvaron var högre inom kommunen än övriga delar av koncernen, samtidigt som sjuklönekostnaderna utgjorde en större andel av lönekostnaderna.

Fem år i sammandrag	2021	2020	2019	2018	2017
Den kommunala koncernen					
Verksamhetens intäkter (mnkr)	824	796	825	779	803
Verksamhetens kostnader (mnkr)	2 857	2 761	2 761	2 653	2 622
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	2 426	2 325	2 224	2 139	2 070
Årets resultat (mnkr)	132	110	82	13	44
Soliditet (%)	27	26	25	23	25
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	17	15	11	9	9
Nettoinvesteringar (mnkr)	635	559	473	493	205
Självfinansieringsgrad (%)	21	20	17	3	21
Långfristig låneskuld (mnkr)	2 674	2 477	2 266	2 122	1 992
Antal anställda*	3 404	3 328	3 348	3 447	3 319
Kommunen					
Antal invånare (folkmängd)	34 764	34 765	34 755	34 550	34 133
Kommunal skattesats	22,12	22,12	22,12	22,18	22,18
Verksamhetens intäkter (mnkr)	558	556	571	562	581
Verksamhetens kostnader (mnkr)	2 824	2 712	2 706	2 653	2 562
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	2 426	2 325	2 224	2 139	2 070
Årets resultat (mnkr)	91	90	51	2	33
Soliditet (%)	54	56	53	45	51
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	30	26	17	13	13
Nettoinvesteringar (mnkr)	186	172	165	110	91
Självfinansieringsgrad (%)	49	52	31	2	36
Långfristig låneskuld (mnkr)	152	81	57	0	0
Antal anställda*	3 327	3 246	3 263	3 360	3 233

* Tillsvidare- och visstidsanställda. Räddningspersonal i beredskap och timanställda ingår ej.

Kommunens intäkter och kostnader

Var kommer pengarna ifrån?

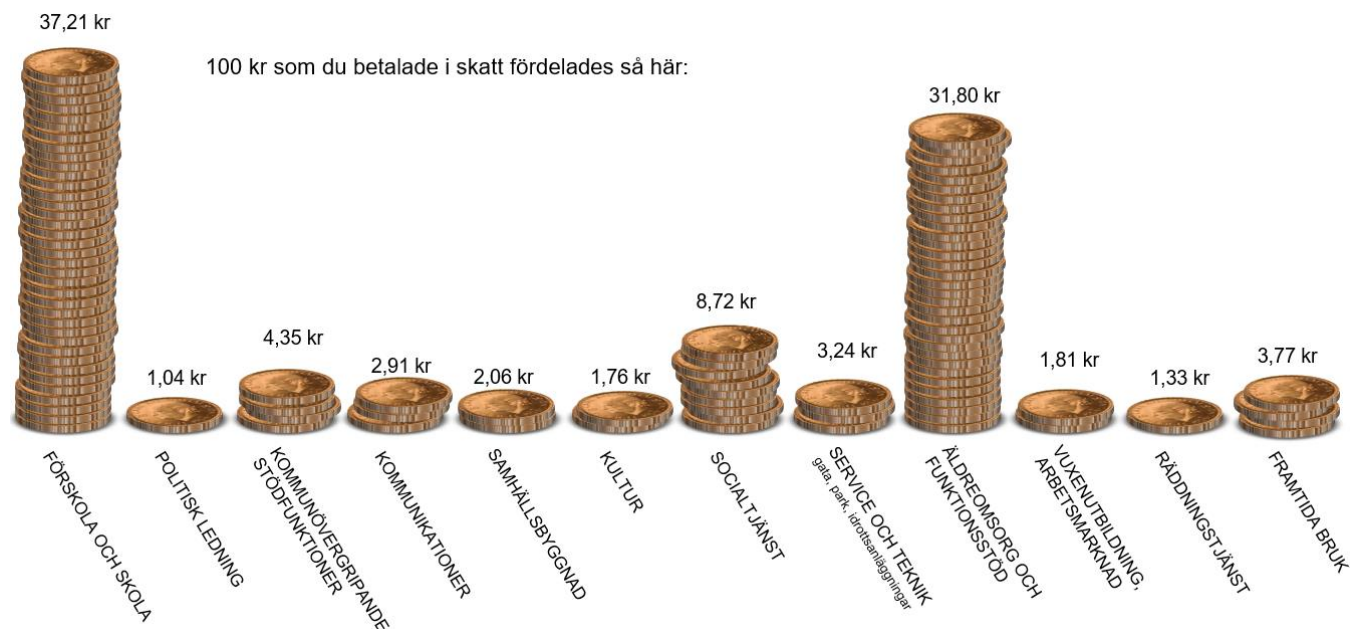
Kommunens verksamheter finansieras till största del genom skatteintäkter och olika statsbidrag, totalt 80 procent. Övriga intäkter kommer från försäljning av verksamhet, tomtmark, uthyrning etc. En liten del, 3 procent, kommer från avgifter som kommunen tar ut för till exempel barnomsorg eller äldreomsorg.

100 kr av kommunens intäkter fördelade sig så här:

Hur användes skattepengarna?

Intäkterna som beskrevs ovan fördelas mellan de verksamheter som kommunen ansvarar för. Störst andel, 69 procent, fördelas till skola, vård och omsorg. En mindre andel går till socialtjänst, 8,7 procent. Hur resterande medel används visas nedan.

Den kommunala koncernen

Översiktlig beskrivning

Den samlade kommunala verksamheten i Katrineholms kommun bedrivs dels genom kommunens nämnd- och förvaltningsorganisation, dels genom flera hel- och delägda bolag. Delar av verksamheten bedrivs även i samverkan med andra kommuner i regionen genom gemensamma nämnder och kommunalförbund. En översiktlig bild av den kommunala verksamheten visas i organisationsschemat på nästa sida.

Kommunen har två helägda bolag, Katrineholms Fastighets AB samt Katrineholm Vatten och Avfall AB. Katrineholms Fastighets AB har ett helägt dotterbolag, Katrineholms Industrihus AB. Katrineholm Vatten och Avfall AB har ett delägt dotterbolag, Sörmland Vatten och Avfall AB som har verksamhet i Katrineholms, Vingåkers och Flens kommun. Verksamhet bedrivs också genom flera samägda företag. Skälen till att Katrineholms kommun har valt att driva viss verksamhet i bolagsform är dels organisatoriska och dels ekonomiska. Det kan handla om att verksamheten är konkurrensutsatt och drivs på affärsmässiga grunder eller drivs tillsammans med andra ägare, exempelvis andra kommuner.

Inom vissa områden bedriver Katrineholms kommun verksamhet genom privata utförare. Privata utförare anlitas inom områden där det bedöms finnas ekonomiska- eller andra fördelar, till exempel stordriftsfördelar som kommunen själv inte kan uppnå eller då verksamheten ställer stora krav på flexibilitet och anpassning utifrån invånarnas behov och önskemål. Privata utförare finns främst inom följande verksamheter:

- Den som beviljats hemtjänst kan välja utförare av insatserna. Katrineholms kommun har både interna och externa utförare, som alla är godkända av kommunen. Vid årets slut utförde privata utförare cirka 26,5 procent av all hemtjänst, en liten minskning i jämförelse med de senaste åren.
- Inom LSS, lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, har kommunen tio externa placeringar. Det finns även fem pågående externa placeringar enligt SoL, socialtjänstlagen, för socialpsykiatrins målgrupp. Vid externa placeringar har brukarens behov inte har kunnat tillgodoses i kommunens egen regi.
- Den som blir beviljad personlig assistans kan välja vem som ska utföra assistansen. Externa utförare utför cirka 85 procent av assistanstimmarna beviljade enligt LSS och 70 procent av assistanstimmarna beviljade enligt socialförsäkringsbalken.
- Inom individ- och familjeomsorgen anlitar kommunen externa utförare för placeringar av såväl vuxna som barn och unga men driver även verksamhet i egen regi. I december 2021 var totalt femton barn/unga placerade på HVB, varav tio på externa HVB. Totalt 94 barn/unga var placerade i familjehem, varav åtta i konsulentstödda familjehem. För vuxna bedriver kommunen öppenvård i egen regi både vad gäller missbruk och våld i nära relationer men placeringar sker externt vid behov.
- Det finns en privat utförare av pedagogisk omsorg men inga privata förskolor i kommunen. Totalt är cirka 2 procent av förskolebarnen inskrivna hos en privat utförare eller i en förskola i en annan kommun.
- I Katrineholms kommun finns en fristående grundskola. Det finns ingen fristående gymnasieskola men elever kan välja att gå på gymnasieskolor i andra kommuner. Totalt är det 10 procent av grundskoleeleverna och 17 procent av gymnasieeleverna som går i en friskola eller i en skola i annan kommun.
- Inom vuxenutbildningen använder sig kommunen av privata utbildningsanordnare som komplement till den utbildning som bedrivs i kommunal regi. Det ger tillgång till distanslösningar och är en förutsättning för den bredd av utbildningar som erbjuds. Under 2021 var det 29 procent av kursdeltagarna inom grundläggande vuxenutbildning och 97 procent av kursdeltagarna inom gymnasial vuxenutbildning vars utbildning tillhandahölls av privata utbildningsanordnare.
- Service- och teknikenämndens verksamheter bedrivs till största del i egen regi men samarbeten sker också med privata utförare. Lokalvård, vinterväghållning och drift av gatubelysning är verksamheter där externa entreprenörer avopas till betydande del. Gällande lokalvård står externa entreprenörer för 67 procent och gällande vinterväghållning för 26 procent av den totala kostnadsvolymen. Kvalitet och kostnadseffektivitet är vägledande när val av organisationsform görs.
- Inom samhällsbyggnadsområdet förekommer att externa konsulter hyrs in för expertkompetens gällande projektering och utredningar eller vid tidsbegränsade arbetstoppar, främst inom områdena infrastruktur, mark och exploatering.

*Ägs genom koncernbolag. **Ingår ej i den sammanställda redovisningen i delårsrapporten.

Väsentliga organisationsförändringar

Under året har inga förändringar skett gällande den övergripande organisationsstrukturen för kommunkoncernen eller kommunens nämndsorganisation. Vissa interna förändringar har dock skett:

- Nya ordföranden har tillträtt för kommunstyrelsen, bildningsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden.
- I januari infördes en ny organisation för socialförvaltningen. Syftet var att få en bättre och tydligare styrning och ledning av förvaltningen bland annat genom mer jämnstora avdelningar/enheter och förstärkt stöd till medarbetare. Under året har även en ny roll som FUT-handläggare inrättats med uppgift att utreda och förebygga felaktiga utbetalningar och välfärdsbedrägerier.
- Kommunens budget- och skuldrådgivare har bytt nämndtillhörighet från socialnämnden till kommunstyrelsen. Budget- och skuldrådgivarna tillhör avdelningen stöd och samordning på kommunledningsförvaltningen och finns i anslutning till Kontaktcenter.
- Sedan 1 januari 2021 bedrivs inte längre den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå i egen regi, med undantag för kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning. Undervisning på gymnasial nivå har istället erbjudits genom externa leverantörer.

- Inom bildningsförvaltningen har verksamheten omsorg på obekvämtid omorganiserats. Den nya organisationen, som i huvudsak innebär att barn som har behov av omsorg på helger hänvisas till en helgöppen förskola, trädde i kraft den 1 mars. Inom gymnasieskolan infördes en ny organisation för introduktionsprogrammet programinriktat val från och med antagningen 2021. Förändringar har också skett i förvaltningens ledningsorganisation och ny förvaltningschef tillträdde i augusti.
- Under hösten skapades en samordnad fastighetsavdelning inom samhällsbyggnadsförvaltningen i syfte att koppla de övergripande strategiska fastighets- och lokalfrågorna närmare kommunens översiktliga planerings-, infrastruktur- och mark och exploateringsarbete och därigenom öka möjligheten att hålla samman de kommun-/koncernstrategiska frågorna. Förvaltningschefen för samhällsbyggnadsförvaltningen fick uppdraget att leda och utveckla den samordnade fastighetsorganisationen. Sedan november har förvaltningen därmed letts av en tillförordnad samhällsbyggnadschef under rekryteringsprocessen.
- En översyn av organisationen för nämndsekreterare har gjorts i syfte att skapa förutsättningar för en robust organisation som på ett effektivt sätt tillgodoser behoven av nämndadministrativt stöd samt fortsatt utveckling av verksamheten. Kommunens nämndsekreterare kommer på sikt att samordnas inom avdelningen nämndadministration inom kommunledningsförvaltningen. Under året har nämndsekreterarskapet för socialnämnden samt service- och teknikenämnden förts över.

Ansvars- och verksamhetsområden

I tabellen nedan anges de främsta ansvars- och verksamhetsområdena för kommunens nämnder och bolag.

Nämnder	Verksamhet
Kommunstyrelsen	Ledning, utveckling, ekonomi, upphandling, personalfrågor, kommunikation, digitalisering, juridik, folkhälsa, jämställdhet, integration, näringspolitik, turism, konsumentfrågor, budget- och skuldrådgivning, översiktlig planering, bostads- och markförsörjning, hållbar utveckling.
Bygg- och miljönämnden	Översikts- och detaljplanering, bygglov och tillsyn. Karthållning, adress-, byggnads- och lägenhetsregister. Byggnadsarkiv. Miljö- och hälsoskydd, tillsyn av dricksvatten och livsmedel. Miljöstrategiskt arbete.
Bildningsnämnden	Förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kulturskola, KomTek, fritidsgårdar på landsbygden.
Kulturnämnden	Bibliotek, kulturverksamhet, utställningar, kultur och fritid för barn och unga, konstnärlig utsmyckning.
Service- och teknikenämnden (trafiknämnd)	Måltidsverksamhet, väghållning (trafiknämnd), belysning, parker och naturområden, klottersanering, idrottsanläggningar, föreningsfrågor, transportservice, städentreprenad, bilsamordning, växel.
Socialnämnden	Socialtjänst, försörjningsstöd, missbruksvård, stöd till familjer och enskilda, familjerättsärenden, ungdomsmottagning, serveringstillstånd.
Vård- och omsorgsnämnden	Äldreomsorg, funktionsstöd, anhörigstöd, hemsjukvård, färdtjänst, bostadsanpassning, personliga ombud.
Valnämnden	Allmänna val, val till EU-parlamentet, folkomröstningar.
Överförmyndare	Tillsyn över gode män, förmyndare och förvaltare.
Gemensamma nämnder	Verksamhet
Viadidaknämnden	Gemensam nämnd för arbetsmarknad, och vuxnas lärande i Katrineholms och Vingåkers kommuner.
Lönenämnd Sörmland	Gemensam nämnd för drift, utveckling och uppföljning av löneadministration i kommunerna Katrineholm och Gnesta.

Gemensamma nämnder**Verksamhet**

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Ansvarar för hjälpmedelsförsörjning, FoU i Sörmland, vård- och omsorgscollege på lokal- och regional nivå samt uppföljning och utveckling av samverkan kring gemensamma målgrupper.

Förbund**Verksamhet**

Västra Sörmlands
Räddningstjänst, VSR

Kommunalförbund med Vingåker och Katrineholm som medlemmar. Ansvarar för räddningstjänsten i Katrineholm och Vingåker, både förebyggande arbete för att förhindra och begränsa olyckor och akuta skadeavhjälpanse insatser.

Vårdförbundet Sörmland

Kommunalförbund med Eskilstuna, Katrineholm, Strängnäs, Flen och Vingåker som medlemmar. Huvudman för viss verksamhet inom socialtjänsten. Driver behandlingshem för vuxna missbrukare och familjerådgivning.

Koncernbolag**Verksamhet**

Katrineholms Fastighets AB,
KFAB

Helägt allmännyttigt bostadsbolag som svarar för uthyrning av bostäder av god standard för olika skeenden i livet samt uthyrning av lokaler för kommunal verksamhet. Förvaltar kommunens fastighetsinnehav.

Katrineholms Industrihus AB,
KIAB

Helägt dotterbolag till Katrineholms Fastighets AB med uppgift att utifrån affärsmässiga principer erbjuda lokaler till närings- och föreningslivet. Bolaget ska även främja näringslivsutvecklingen i kommunen.

Katrineholm Vatten och Avfall AB,
KVAAB

Helägt bolag med uppgift att tillhandahålla kommunal VA- och avfallsverksamhet, äga och förvalta VA- och avfallsverksamhetens anläggningstillgångar inom Katrineholms kommun samt produktion och utveckling inom biogas, försäljning av fordonsgas och annan därmed förenlig verksamhet

Samägda bolag	Verksamhet
Sörmland Vatten och Avfall AB	Delägt dotterbolag till Katrineholm Vatten och Avfall AB. Ansvarar för driften av VA-verksamheten i Katrineholm, Vingåker och Flen. Ägs till 33 procent av Katrineholm Vatten och Avfall AB, resterande av bolaget ägs av Vingåkers och Flens kommuner.
Katrineholms Tekniska College AB	Delägt bolag som bedriver utbildning på gymnasienivå inom området naturvetenskap, teknik, industriteknik, el- och energi samt fordon och transport. Ägs till 51 procent av Katrineholms kommun, resterande av KTC Intressenter, en ideell förening.
Katrineholms Entreprenörcentrum AB	Delägt utvecklingsbolag som ska vara en resurs för utveckling av nya produkter, tjänster och företag. Hjälper till att utveckla idéer till företag. Ägs till 40 procent av Katrineholms kommun, resterande av näringslivet.
+KATRINEHOLM	Plus Katrineholm AB är ett delägt bolag för marknadsföring, försäljning och marknadsutveckling av platsen Katrineholm och närregionen. Ägs till 30 procent av Katrineholms kommun, resterande av näringslivet.
Sörmlands turismutveckling AB	Bolagets uppgift är att tillsammans med kommuner och näringsliv samt övriga regionala organisationer i Sörmland, genom marknadsföring och produktutveckling, verka för ökad omsättning inom besöksnäringen i länet.
Energikontoret i Mälardalen AB	Energikontoret i Mälardalen AB är ett regionalt energikontor med verksamhet i fyra län; Södermanland, Västmanland, Uppsala och Gotland. Huvudsaklig uppgift är att som kompetensresurs för kommunerna arbeta för en hållbar energikutveckling i Mälardalen genom att bidra till ökad medvetenhet om och agerande för energi- och klimatfrågor.
Adda AB	Adda AB (som har bytt namn från SKL Kommentus AB) ägs av SKR samt en majoritet av Sveriges kommuner. Uppdraget är att erbjuda offentlig sektor avtal och tjänster inom offentliga inköp och HR.
Inera AB	Inera AB samordnar, tillhandahåller och utvecklar gemensamma tjänster och lösningar till stöd för digitalisering och verksamhetsutveckling i kommuner och regioner.
Övriga organisationer med kommunalt ägarintresse	Verksamhet
Samordningsförbundet RAR	Samordningsförbundet RAR i Sörmland har till uppgift att svara för en finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet mellan försäkringskassa, länsarbetsnämnd, region och alla kommuner i länet, i syfte att underlätta och uppnå en effektiv resursanvändning.
Kommuninvest ekonomisk förening	Kommuninvest ekonomiska förening är en frivillig medlemsorganisation för Sveriges kommuner och regioner. Syftet är att ordna så fördelaktiga finansieringslösningar som möjligt för medlemmarnas investeringar. Medlemmarna i den ekonomiska föreningen har tecknat borgen för Kommuninvests samtliga åtaganden. Affärerna genomförs i det helägda aktiebolaget Kommuninvest i Sverige AB.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

I detta avsnitt beskrivs förhållanden som är viktiga för att bedöma resultat och ekonomisk ställning för kommunen och kommunkoncernen. Det görs dels genom en beskrivning av samhällsekonomiska förutsättningar, dels genom en verksamhetsrapport med utgångspunkt från de övergripande målen i kommunplan 2019-2022. I avsnittet sammanfattas även volymutvecklingen inom de kommunala verksamheterna, väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer, pensionsförpliktelser samt hållbarhetsarbetet inom kommunkoncernen.

Samhällsekonomiska förutsättningar

Pandemin har under 2021, precis som under 2020 påverkat både kommunens verksamheter och ekonomi i hög grad. En stark efterfrågetillväxt har lett till en ökning av BNP runt 4 till 5 procent under 2021. Ökningen av BNP beräknas fortsätta under 2022, vilket kommer att lyfta Sverige ur lågkonjunkturen.

Arbetslösheten sjunker men inte i samma takt som BNP ökar. Den grupp som har svagare konkurrenskraft på arbetsmarknaden minskar långsamt även om det finns en efterfrågan på arbetskraft på arbetsmarknaden. Trots hög sjukfrånvaro och vård av barn så har antalet arbetade timmar stigit under 2021 och det har lett till att skatteunderlaget ökat. Ökningen förväntas fortsätta under 2022, men det kommer dock dröja till 2023 innan de faktiskt antal arbetade timmarna når upp till beräknad nivå vid normalkonjunktur.

Pandemins effekter på den offentliga ekonomin har lindrats av omfattande stimulans från staten. Det har bidragit till goda ekonomiska resultat i kommunsektorn precis som under 2020. Kommunernas planeringsförutsättningar inför 2021 var väldigt osäkra. Genom att konjunkturläget utvecklats positivt och skatteunderlaget ökat har skatteintäkterna hamnat på en betydligt högre nivå än vad som prognostiserades vid årets början. Till viss del bidrar också de lägre kostnaderna i verksamheterna till kommunernas goda resultat. De tillfälliga statsbidragen ger, och har gett, kommunsektorn verktyg att trygga ekonomin under en orolig period. Tillfälliga riktade statsbidrag kan dock skapa bekymmer i den långsiktiga planeringen. En stor risk är att de riktade statsbidragen driver upp kostnadsnivån i verksamheter som sedan saknar finansiering när bidragen inte längre finns kvar.

Inflationen låg under 2021 på nivåer över inflationsmålet och mycket högre än under 2020. Inflationen ökade kraftigt under hösten på grund av varubrist inom bland annat bygg- och elektronikbranschen. Senare under året ökade priset på drivmedel och el kraftigt. Prisökningarna upplevdes som höga i många av kommunens verksamheter. Inflationen förväntas mattas av något under 2022 till följd av att elpriserna förväntas sjunka till en mer normal nivå.

Verksamhetsrapport

Verksamhetsrapporten utgår från de övergripande målen i kommunplan 2019-2022 och fokuserar på viktiga förhållanden som under året påverkat utvecklingen av kommunens och kommunkoncernens resultat och ekonomiska ställning.

Tillväxt, fler jobb och ökad egen försörjning

Under pandemin har den tidigare befolkningsökningen i Katrineholms kommun bromsat in, främst till följd av lägre födelsetal. Totalt hade kommunen 34 764 invånare den 31 december 2021. Invånarantalet var i stort sett oförändrat jämfört med föregående år och bedömningen är att det kommer bli svårt att nå befolkningsmålet för mandatperioden.

Pandemin har även påverkat näringslivet i kommunen, men med stor variation mellan olika branscher. Kommunen tog fram ett stödpaket till föreningsliv och näringsliv med bland annat möjlighet till anstånd med hyreskostnader och kommunala avgifter. De senaste åren har det lokala näringslivet utvecklats positivt, med

nya företagsetableringar och ökande branschbredd. Under 2021 har nyföretagandet ökat. Det finns fortfarande en efterfrågan på etableringsbar mark, men den ökade osäkerheten inför framtiden medför en ökad försiktighet inför etableringar. För att möta framtida efterfrågan förbereds ytterligare etableringsbar mark som en del av exploateringsverksamheten.

KIAB har under året färdigställt en omfattande till- och ombyggnation av lagerlokaler vid Mejerigatan för näringslivets räkning. För KFAB och KIAB har pandemin inneburit ändrade förutsättningar för hur arbetet kan utföras gentemot hyresgästerna. Verksamheten har också påverkats av längre leveranstider och högre priser på material och tjänster. Ett fåtal ansökningar om anstånd med hyra eller hyresrabatter från företag som är lokalhyresgäster har prövats och beviljats inom ramen för det statliga stödet om hyresreduktion.

Arbetslösheten har under året minskat men är fortfarande högre i Katrineholm än i riket. Arbetslösheten var jämförelsevis hög redan före pandemin och de som står långt ifrån arbetsmarknaden har under året blivit fler. Samtidigt har efterfrågan på arbetskraft ökat inom allt fler sektorer och yrken, delvis till följd av ändrade produktionsmönster och tekniskifte. För att öka anställningsbarheten och tillgodose företagets behov av kompetens har samverkansprojekt utifrån näringslivsstrategin startats upp med allt från insatser för att öka ungdomars kunskaper om tillgängliga yrken till omskolning. Under året har kommunen också tagit emot fler praktikanter och anställt fler på utbildningstjänster för att säkra kompetensförsörjningen. Kommunens arbetsmarknadsverksamhet har under hela pandemin haft öppet för deltagarnas fysiska närvaro och anpassat verksamheten för att minska risken för smittspridning.

Genom ett tillfälligt extra statsbidrag för kommunala sommarjobb och ytterligare medel från Region Sörmland kunde målgruppen för årets feriearbeten utvidgas. Med ordinarie årskull inräknad, som är födda 2004, var det drygt 500 ungdomar som fick feriearbete genom Viadidakt. En viktig förutsättning var att övriga förvaltningar snabbt kunde ställa upp med arbetsuppgifter. Genom statsbidrag har kommunen även kunnat genomföra satsningar på tillfälliga jobb för ungdomar och naturnära jobb för personer som står långt från arbetsmarknaden. Insatsen har bidragit till att förbereda deltagarna för arbetslivet samtidigt som det skapat mervärden för kommunen genom skapande av nya betesmarker, bekämpning av invasiva arter och skötsel av friluftsområden.

Under året har antal hushåll med försörjningsstöd minskat och därmed också antalet barn som lever i hushåll med försörjningsstöd. Minskningen gäller inte någon särskild målgrupp utan är generell. Fler ärenden avslutas än det tillkommer nya, vilket innebär att det totala antalet pågående ärenden succesivt minskar. Arbete och studier är de vanligaste avslutsorsakerna. Det utbetalade försörjningsstödet har minskat med 6,6 mnkr jämfört med föregående år. Arbete pågår för att konvertera försörjningsstöd till anställningar, vilket innebär att kommunens kostnad för individens försörjningsstöd växlas mot att betala mellanskillnaden mellan lönen och Arbetsförmedlingens lönesubvention. Under året har det varit få nya ärenden där försörjningsstöd har kunnat konverteras till anställningar. Det beror på den positiva utvecklingen inom försörjningsstödet, som har gjort att det inte har funnits lika många ärenden där insatsen varit aktuell.

Attraktiva boende- och livsmiljöer

Arbetet med att ta fram Katrineholms kommuns nya översiktsplan, Framtidsplan 2050, har under året inletts med fokus på dialog och förankring. En digital insamling av framtidsvisioner, riktad workshop med näringslivsrepresentanter och samarbete med elever på Duveholmsgymnasiet har resulterat i att cirka 400 invånare har gett sin syn på framtidens kommun. Under hösten arrangerades en inriktningsworkshop med deltagare kommunstyrelsen och samtliga förvaltningar. Under året har också ett arbete kring platsvarumärke startats upp i samverkan med +Katrineholm.

Planarbete pågår för att möjliggöra ytterligare byggnation av bostäder och fortsatt utveckling av näringslivet. Under 2021 har fyra detaljplaner antagits, varav tre vunnit laga kraft. Jämfört med 2020 har antalet färdigställda bostäder ökat, framför allt gällande småhus men också bostäder i flerbostadshus. Inom KFAB:s affärsområde bostäder har ett nytt bostadshus med 29 lägenheter i kvarteret Pantern färdigställts. Under året har bygglov beviljats för tre större byggnationer av flerbostadshus i kvarteren Abborren, Hämplingen och Lövköjan. I de två förstnämnda kvarteren har byggnation påbörjats med drygt 350 lägenheter.

I början av året lanserades Katrineholmskartan, kommunens nya digitala kartsystem, som hittills innehåller information om gällande detaljplaner, riskzoner för markradon, skyddsrumspaceringar samt parkeringsplatser i centralorten. I kartan kan företag och privatpersoner hämta hem detaljplaner och skriva ut enklare

situationsplaner som underlag för bygglovsansökningar. Under första halvåret sågs en markant ökning av bygglovsansökningar gällande mindre byggprojekt i hemmen.

Planeringen och omvandlingen av den gamla genomfarten i Katrineholm till ett tillgängligt och attraktivt stråk har pågått sedan 2012. Under året färdigställdes stråket med nya cykelbanor, fler cykelparkeringar och cirkulationsplatser med hastighetssäkrade cykelöverfarter som ersatt trafikljuskorsningar. Tidigare stängda korsningar och tvärgator har samtidigt öppnats för motortrafik så att besökare och varudistribution ska ha tillgång till centrum. I takt med omvandlingen har hastigheten på biltrafiken sänkts, vilket skapar en lugnare och trevligare stadsmiljö och ger en säkrare trafikmiljö för dem som går och cyklar.

Arbetet med trygghet och säkerhet har under året fokuserat på brottsförebyggande arbete och krisberedskap. En viktig del i arbetet är trygghetsskapande åtgärder för barn och unga. För att öka tryggheten i bland annat kommunens skolor har trygghetsvårdar anställts organiserade under säkerhetschefen.

Ett antal åtgärder för att minska nedskräpningen har genomförts, exempelvis informationskampanjer, skräpplockardagar samt skräpmätning. Genom samverkan med Städa Sverige genomförde ungdomar från fyra idrottsföreningar en omfattande skräpplockningsinsats i september.

En stark och trygg skola för bättre kunskaper

Delar av undervisningen i både grundskolans årskurs 7-9 och gymnasieskolan bedrevs under vårterminen på distans. I grundskolans årskurs F-6 hade enstaka klasser distansundervisning vid enstaka tillfällen. Utformningen av distansundervisningen anpassades för att försöka minimera de negativa effekterna på elevernas resultat. På högstadiet prioriterades främst årskurs 9 att vara på plats i skolan. Inom gymnasieskolan vidtogs samma åtgärder för år 3 men med undantag utifrån rektorernas bedömning. Elever med distansundervisning erbjöds matlådor. Höstterminen startade med undervisning på plats för eleverna i både grund- och gymnasieskola.

Efter vårterminens slut kunde det konstateras att det på övergripande nivå inte sågs några negativa effekter på resultatutvecklingen för avgångsklasserna till följd av pandemin. Efter årets sommarskola var 81 procent av eleverna i årskurs 9 behöriga till gymnasieskolan, vilket är de bästa resultaten på fyra år. Både på gymnasieskolans högskoleförberedande och yrkesförberedande program var andelen elever som fick en examen i nivå med tidigare års resultat. Samtidigt ses en tydlig effekt på den nuvarande åk 9 som har påverkats av pandemin under i stort sett hela sin högstadietid. Betygsresultaten för dessa elever var mycket låga höstterminen 2021.

Även förskolan drabbades under året av smitta och restriktioner till följd av pandemin. Den öppna förskolan hölls stängd under hela våren. Under hösten hade verksamheten öppet men med anpassningar till gällande restriktioner. Tre av kommunens förskolor hölls under våren stängda en kortare period på uppmaning av smittskyddsläkaren i Sörmland. Vårnadsbarnombuds också att om möjligt hålla sina barn hemma från förskolan för att minska trängsel och risk för smitta och fick då en återbetalning av förskoleavgiften.

Vid sidan om pandemin har ett flertal satsningar under året kopplat till kompetensutveckling och IT-stöd haft väsentlig betydelse för verksamheten inom förskola och skola. Programmet Flerstämig undervisning i förskolan (Fundif) har avslutats och arbetet har fortsatt inom ramen för samverkan för bästa förskola i samverkan med Skolverket och Mälardalens högskola. Två större utbildningssatsningar har påbörjats, en där 34 barnskötarbiträden utbildar sig till barnskötare och en där 12 barnskötare går en uppdragsutbildning via Linköpings universitet för att bli förskollärare. En NPF-utbildning för all personal i förskolan har fortsatt och slutförts i januari 2022. Vidare har en utbildning i specialpedagogik för fritidshem startats i samarbete med barn- och elevhälsan. Inom IT-områden har en ny lärplattform för förskola, grundskola och gymnasieskola, Unikum, upphandlats och implementerats. Upphandling av ett nytt verksamhetssystem för elev- och personalregistrering har påbörjats. Vidare har ett molnbaserat prognosverktyg implementerats i grundskolan och gymnasieskolan.

Ökad smittspridning och skärpta restriktioner hade en tydlig inverkan även på vuxenutbildningen. I början av mars övergick den kommunala vuxenutbildningen till distansstudier, för andra gången under pandemin. Bedömningen är att övergången till distans främst påverkat förutsättningarna för de elever som har behov av ett nära stöd i sin utbildning. En återgång till platsbunden undervisning påbörjades i juni, efter att de nationella rekommendationerna om distansstudier för vuxenstudier tagits bort. Återgången genomfördes stegvis under hösten.

I januari beviljades Viadidakt 4,7 mnkr av Skolverket för att under 2021 utveckla ett lärcentrum för elever och studenter som läser på distans. Ett särskilt team rekryterades för att hjälpa eleverna med det pedagogiska innehållet, men också med coachning och IT-stöd. Bedömningen är att satsningen var positiv men att det fanns vissa svårigheter att nå ut till studerande med behov av stöd. Då bidraget från Skolverket var ettårigt utvecklades satsningen vid årsskiftet. Erfarenheter från projektet omhändertas i fortsatt utveckling av verksamhetens stöd till de studerande. Till detta utvecklingsarbete har Viadidakt beviljats ytterligare medel av Skolverket för 2022.

Campus Viadidakt samverkar med högskolor, utbildningsanordnare och arbetsgivare för att erbjuda utbildningstillfällen inom högre studier utifrån arbetsmarknadens behov. Efter att i stort sett alla studier under våren bedrivits på distans kunde höstens utbildningsstarter ske på plats i Viadidaks lokaler. Under året har verksamheten växt, vilket ökat kommuninvånarnas möjligheter att studera från hemorten. Till hösten startade åtta olika yrkeshögskoleutbildningar i Katrineholm, bland annat fastighetsingenjör, solenergi-projektör, front end developer och medicinsk sekreterare. I samverkan med Linköpings universitet startade utbildningen lärare i fritidshem. Parallellt har arbete för att erbjuda ett attraktivt utbildningsutbud även kommande år pågått, bland de utbildningar som är klara inför 2022 finns exempelvis en förskolläraryt utbildning.

Trygg vård och omsorg

Vid årsskiftet 2020/2021 togs Dufvegården, kommunens nybyggda särskilda boende för äldre, i bruk och under året har boende flyttat dit från Strandgården och Furuliden. En boendepplan med prioriteringsordning för renovering av särskilda boenden för äldre antogs i februari av vård- och omsorgsnämnden. Renovering av Strandgården pågår och beräknas bli klar till sommaren 2022.

Vård- och omsorgsförvaltningen påverkades av pandemin och fortsatta anpassningar av verksamheten var nödvändiga i varierande grad under året. Inom äldreomsorgen har större aktiviteter som normalt samlar ett helt boende eller fler fått alternativa lösningar. De offentliga restaurangerna vid kommunens särskilda boenden har hållits stängda under en stor del av året. För att göra det möjligt att hålla avstånd glesade Resurscenter ut arbetsgrupperna och de flesta brukare arbetade hemifrån en dag i veckan under våren. Det innebar att grupp- och service-bostäder inom LSS behövde stärka upp sin bemanning men efter sommaren kunde verksamheterna återgå till det normala. Ekonomiskt gäller den största avvikelsen hemtjänstens verksamheter. Ett riktat arbete pågår och har under året utökats med framtagande av handlingsplaner för respektive hemtjänstområde.

Flera riktade statsbidrag till äldreomsorgen har tillkommit. Då flera av bidragen haft begränsningen att de endast kan användas under innevarande år har planeringen varit en utmaning. Det som kunnat genomföras under året innefattar flera utbildningsinsatser, bland annat möjlighet för ytterligare tio medarbetare att utbilda sig till undersköterska, utbildning i demens-ABC för personal inom äldreomsorgen samt utbildning i värdegrund för chefer och värdegrundsledare som har i uppdrag att utbilda samtliga medarbetare inom förvaltningen.

Inom individ- och familjeomsorgen har arbete pågått för att minska kostnaderna för placeringar genom att utveckla och använda fler hemmaplanslösningar. När det gäller vuxna har arbetet gett resultat och de placeringar som skett har varit kortare. Som ett led i arbetet har socialnämnden även ökat antalet jourlägenheter för våldsutsatta från två till tre. När det gäller externa placeringar av barn och unga skedde en ökning under första delen av året. Under sommaren och hösten har ett aktivt arbete pågått för att minska antalet vård dygn och utveckla insatser på hemmaplan, vilket har gett effekt.

Under våren påverkades det förebyggande arbetet av restriktioner. Bland annat ställdes fysiska gruppsamhater för barn, unga och anhöriga in, liksom även planerade föräldracaféer för utrikesfödda föräldrar. Verksamheten har fått ställa om och skapa digitala alternativ för att kunna erbjuda psykosocialt stöd och minska risken att barn, unga och familjer far illa.

Antalet orosanmälningar gällande barn och unga har fortsatt att öka. Under året inkom 2 519 anmälningar, en ökning med 18 procent jämfört med föregående år. Det senaste två åren har antalet orosanmälningar ökat med 44 procent. För 30 procent av de inkomna orosanmälningarna inleds utredning, vilket speglar kommunerna nationellt. Många orosanmälningar handlar om ungdomskriminalitet och våld i hemmet. Den 1 juli trädde en ny lag i kraft som innebär att alla barn som bevittnar våld i nära relationer ska ses som brottsoffer, vilket medfört fler insatser på Barnahus i Nyköping.

En planerad upphandling av nytt verksamhetssystem för vård- och omsorgsförvaltningen och socialförvaltningen avbröts under våren och arbete pågår inför ny upphandling under 2022. Arbete har också påbörjats för att få en tydligare plattform för kvalitetsledningssystemet. Under året har socialförvaltningen anställt två verksamhetsutvecklare för att kunna arbeta mer med utveckling och kvalitet.

Ett rikt kultur-, idrotts- och fritidsliv

Pandemin har haft stor påverkan på förutsättningarna för både föreningslivet och kommunens verksamheter inom kultur- och idrottsområdet. Undersökningen Liv & Hälsa Ung visar att andelen barn och unga med övervikt och fetma har ökat i Sörmland de senaste åren. Det finns en oro att barn och ungas hälsa försämras ytterligare när allt färre barn deltar i organiserad idrott efter skolan, på kvällar och helger. Katrineholms kommun deltar tillsammans med fem andra kommuner i det fyraåriga pilotprojektet Pep-kommun, som drivs av organisationen Generation Pep. Projektet syftar till att ta fram en modell för hur kommuner på ett evidensbaserat och effektivt sätt kan implementera arbetssätt och metoder som förbättrar barn och ungas hälsa i form av fysisk aktivitet och goda matvanor.

Begränsningarna i antal personer som får delta i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster har fått stora konsekvenser för föreningslivet. Vid flera tillfällen har beslut fattats om tillfälliga stängningar och uthyrningsstopp av kommunens lokaler utifrån gällande restriktioner. Kommunen har stöttat föreningslivet på flera sätt, bland annat rådgivning, utökade föreningsbidrag och möjlighet till anstånd med hyreskostnader och kommunala fakturor.

Lyckliga Gatorna har arbetat med trygghetsskapande verksamhet för barn och unga i anslutning till skolan och under loven. Verksamheten på vardagar pågick under hela året. Aktiviteterna anpassades och bedrevs i större utsträckning utomhus samt i mindre grupper. Till sommarlovet 2021 fick kommunen bidrag från Socialstyrelsen och genom Lyckliga Gatorna kunde omfattande kostnadsfria sommarlovsaktiviteter erbjudas i samarbete med föreningar på flera platser parallellt. På grund av pandemin kunde inga gatufester ordnas under sommaren men i november genomfördes en välbesökt vardagsfest vid Västra skolan.

Under våren införde Perrongen begränsningar i antalet som fick vistas i lokalerna. Som ett komplement till den ordinarie verksamheten arbetade personalen med uppsökande verksamhet för att möta upp det behov som fanns hos unga. Under hösten har Perrongen bedrivit ordinarie verksamhet och med ett besöksantal som har varit fördubblat jämfört med innan pandemin.

Även Kulturskolan och KomTek har behövt anpassa verksamheten till restriktionerna. Undervisning har skett digitalt, när det har varit möjligt. Inom Kulturskolan minskade elevantalet och på KomTeks kurser minskade antalet deltagare markant under våren. Fritidsgårdarna på landsbygden hade begränsat öppethållande vissa perioder.

Kulturhuset Ängeln, som i vanliga fall är en mötesplats, har varit stängt för besök från slutet av 2020 till början av maj 2021, vilket har medfört lägre besökssiffror än normalt för året. Anpassningar har gjorts löpande även när kulturhuset öppnades igen för att minska risk för smittspridning. Programverksamheten ställdes i hög utsträckning in under våren men under sommaren och hösten har program och aktiviteter erbjudits i högre utsträckning. I slutet av november arrangerades en kulturnatt tillsammans med föreningslivet.

I Konsthallen har alla utställningar genomförts enligt plan men vårens utställningar visades endast för bokade grupper samt digitalt. Under sommaren visades konst på Stortorget i en ombyggd container. Den konstpedagogiska verksamheten har anpassats och varit begränsad under delar av året. Under hösten har visningar, helgaktiviteter och lovverksamhet bedrivits som vanligt.

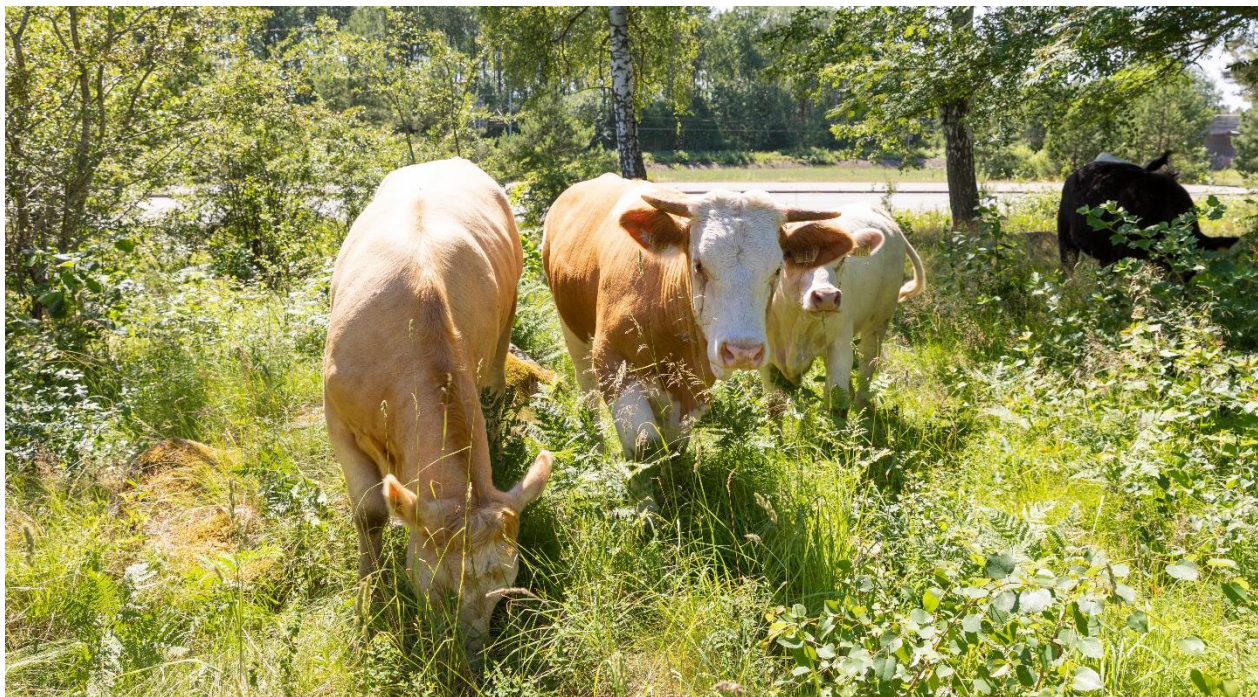
Biblioteket med filialer har arbetat med marknadsföring av digitala tjänster och har anpassat verksamheten för att upprätthålla biblioteksservicen. Flera utåtriktade aktiviteter har kunnat genomföras utomhus såsom besök på Familjecentralen och förskolorna. Skolbiblioteken har i hög utsträckning haft bibehållen verksamhet men med Anpassningar och utveckling av digitala arbetssätt.

Simhallen var stängd för allmänheten till mitten av augusti men simundervisning och föreningsaktiviteter för barn bedrevs under hela året.

Under året har en rad investeringsprojekt färdigställts som främjar förutsättningarna för ett aktivt idrotts- och fritidsliv. Två nya idrottshallar, Sandbäckshallen och Järvenhallen, har tagits i bruk. På Backavallen har en ny servicebyggnad med omklädningsrum färdigställts. För att möta upp en växande verksamhet har ytorna för gymnastik utökats i tennis/gymnastikhallen, som också har fått ett nytt namn, Oppundahallen. En ny discgolfbana har anlagts och en ny boulehall har iordningställts och tagits i bruk. I naturområdena vid Näsnaren har en tillgänglighetsanpassad vandringsled invigts. Arbetet har också fortsatt med att skapa förutsättningar för spontanaktivitet, bland annat genom att göra i ordning och spola ett antal nygamla utomhusisar.

Hållbar miljö

Klimatförändringar medför nya krav på omhändertagandet av dagvatten och hantering av översvämningssrisker. Under året påbörjades projektering av en våtmark vid Mejeridiket och en utredning gjordes av

Lasstorpsdiket. Ett samarbetsprojekt inleddes också mellan Katrineholms kommun, KVAAB, Sörmland Vatten och Amazon Web Services (AWS) för att säkra stadens kapacitet vad avser vatten och avlopp, omhändertagande av dagvatten och hantering av översvämningsrisker. En del i arbetet är att anlägga en våtmark vid rekreationsområdet Stora Djulö.

Lågflödesmuddringen av Öljaren har påbörjats och föreläsningar och studiebesök har anordnats för att sprida kunskap om projektet.

Infrastrukturen avseende elbilsladdning vid kommunala verksamheter på landsbygden har byggts ut, vilket möjliggjort en satsning på el- och laddhybridbilar inom hemtjänsten.

LONA-projektet tätortsnära betesmarker har bidragit till återställning av tre hagar. Kvigor och får har hyrts in och betat åt kommunen för att öka den biologiska mångfalden. Två av hagarna ligger på den nya discgolfbanan, den tredje på Norr. Røjning av invasiva arter ingick också i projektet.

Kommunens miljötillsyn har haft fortsatt fokus på att minska övergödningen av sjöar och vattendrag genom bland annat avloppsinventering samt tillsyn av hästgårdar. Avloppsinventering har under året påbörjats i Sköldinge-Lerbo. Ett projekt kring att arbeta digitalt i fält har genomförts för att effektivisera arbetet. Årets totala antal beviljade tillstånd för avloppsanordningar är det största under åtminstone de senaste tio åren.

Ett tillsynsprojekt gällande tandläkarmottagningar har genomförts med anledning av att Sörmland Vatten noterat förhöjda halter av kvicksilver i slam. Flertalet kliniker har fått eller kommer att få krav på sig att undersöka eller sanera avloppsledningarna från kliniken. En viss eftersläpning finns i kommunens tillsyn gällande miljöfarliga verksamheter och lantbruk. Det kan delvis kopplas till pandemin, där en rad företag har haft besöksförbud, men också till personalomsättning. En stor del av eftersläpningen kunde dock arbetas ikapp under hösten.

Inom livsmedelskontrollen har kommunen dels medverkat i nationella kontrollprojekt gällande tungmetaller och mykotoxiner i mjöl samt spårbarhet för kött, dels genomfört ett eget provtagningsprojekt på butikens och restaurangers salladsbufféer. Kontroller har också gjorts på samtliga dricksvattenanläggningar.

KVAAB har under året slutfört projektet med att installera en avjärningsanläggning vid Forssjö vattenverk för att säkra och öka leveranskapaciteten för dricksvatten. Vidare har projektering gjorts för en ny röt-kammare vid avloppsreningsverket Rosenholm och kommunfullmäktige har fattat beslut om budgetram för projektet.

Attraktiv arbetsgivare och effektiv organisation

Kontaktcenter, som bland annat vägleder och ger hjälp till självhjälp vad gäller kommunens e-tjänster, har sett en kraftig ökning av antalet ärenden jämfört med förra året.

Fler digitala mötesplatser samt rekommendationer och möjligheter att arbeta hemifrån har fortsatt driva på den digitala utvecklingen. Under våren infördes Office 365 inom alla förvaltningar och en backup-lösning för alla användare av Office 365 implementerades. Med en ökad digital kompetensnivå ökade kraven på fler digitala lösningar med säker, tillgänglig och snabb uppkoppling inom hela organisationen. En informations-säkerhetspolicy med uppdaterade informationssäkerhetsinstruktioner antogs av kommunfullmäktige i juni.

Att arbeta hemifrån och att delta digitalt på konferenser och utbildningar har normaliserats. Det har även bidragit till att fler har getts möjlighet att delta i till exempel utbildningar. Mindre tid har lagts på resor och tid har kunnat nyttjas mer effektivt. Samtidigt har möjligheterna till gemensamt lärande och kunskapsutbyte påverkats. Inom delar av organisationen finns också en trötthet som har sin grund i pandemin. Effekter har visat sig i form av längre sjukskrivningar och en ökad efterfrågan på både förebyggande och efterhjälpande insatser på individ- och gruppnivå. För att på sikt stärka arbetsmiljöarbetet har handlingsplaner för det systematiska arbetsmiljöarbetet tagits fram på varje förvaltning.

Pandemin har periodvis ställt andra krav på planeringen av bland annat kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens sammanträden. Sammanträden med fullmäktige, nämnder och utskott fortsatte genomföras på ett smittsäkert sätt. Eftersom fysiska möten är en central del i det demokratiska arbetet flyttades möten till större lokaler med möjlighet att delta digitalt. Renoveringen av Safiren innebar att fullmäktiges sammanträden under större delen av året ägde rum i Tallåsaulan, vilket ökade behoven av tekniska och digitala lösningar. Inför sommaren beslutades det om möjligheten att kunna genomföra digitala sammanträden.

Inom flera områden har arbetet med kris- och säkerhetsfrågor stärkts genom ökad samverkan inom kommunkoncernen. Krishantering i samband med de kraftiga regnen i maj var ett exempel på väl fungerande samverkan mellan VSR, Sörmland vatten och kommunerna. Ett annat exempel är den inventering och kontroll av alla brandposter som genomförts under året. VSR har också fortsatt att utveckla sin samverkan med Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG) för stärkt beredskap och en mer uthållig organisation. Kommunens arbete med civilt försvar har dock påverkats av pandemin genom färre fysiska informationsinsatser än planerat samt en förskjutning av tidsplanen för arbetet med krigsorganisation.

Verksamheter och investeringar har under året påverkats av prishöjningar på exempelvis entreprenadtjänster, bygg- och anläggningsmaterial samt drivmedel. För att hantera de ökade kostnaderna har prioriteringar och effektiviseringar i verksamheterna gjorts. Samarbetet mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och service- och teknikförvaltningen har utvecklats för att effektivisera kommunens investeringsprojekt avseende mark- och anläggningsarbeten.

Volymutveckling

Pandemin har fortsatt att påverka volymerna inom delar av kommunens verksamheter. I bilaga 2 redovisas och kommenteras nämndernas volymutveckling. Några av de mest väsentliga volymförändringarna jämfört med föregående år sammanfattas nedan:

- Antalet barn i förskolan minskade till följd av att färre nya barn skrevs in på grund av lägre födelsetal under 2020 samtidigt som en stor årskull började i förskoleklass.
- Antalet barn i grundskolan var totalt sett oförändrat. I förskoleklass och år 1-6 ökade antalet barn medan antalet elever i år 7-9 minskade.
- Antalet hushåll med utbetalt försörjningsstöd minskade, vilket i sin tur bidrog till ett minskat antal deltagare inom kommunens arbetsmarknadsåtgärder.
- Fler ungdomar fick kommunala feriejobb genom tillfälliga statliga medel.
- Volymerna inom den kommunala vuxenutbildningen ökade på gymnasial nivå men minskade på grundläggande nivå.
- Antalet elever inom sfi minskade och förväntas fortsätta minska. Även övergången från sfi till grundläggande vuxenutbildning har minskat.

- Inom individ- och familjeomsorgen minskade antalet vårddygn på institution för vuxna genom ökad användning av hemmaplanslösningar. Antalet vårddygn för barn och unga låg på samma nivå som 2020.
- Inom hemtjänsten var antalet utförda timmar totalt sett oförändrat men en viss förskjutning skedde från extern utförare till internt utförd hemtjänst, främst till följd av att externa utförare avslutades.
- Antalet utförda timmar inom personlig assistans minskade till följd av färre ärenden. Minskningen gällde såväl internt som externt utförd personlig assistans.
- Simhallen och Kulturhuset Ängeln hade betydligt färre besökare på grund av pandemin.
- I måltidsverksamheten minskade volymerna för skolluncher till följd av vårens distansundervisning på gymnasiet och högskolan. Leveransen av matlådor till äldre ökade.
- Antalet företagsbesök minskade till följd av pandemin.
- Under första halvåret ökade antalet bygglovs- och anmälningsärenden kraftigt.
- Användningen av kommunens e-tjänster fortsatte öka parallellt med att fler e-tjänster utvecklades.
- Antalet personer som utbildats av VSR kring olycksförebyggande och skadebegränsande åtgärder har minskat betydligt under pandemin.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

För att analysera Katrineholms kommuns resultat och ställning är det nödvändigt att ha kännedom om de risker som berör kommunkoncernen och kommunen både för perioden och framöver. Nedan sammanfattas de mest väsentliga riskerna som identifierats, indelat i omvärldsrisker och verksamhetsrisker. I tabellen redovisas en kortfattad beskrivning av risken, dess orsaker, möjliga konsekvenser och hur den hanteras. Riskerna är ofta kopplade till varandra. Hanteringen behöver därför ses i ett bredare perspektiv eftersom åtgärderna i vissa fall minskar flera olika risker.

Omvärldsrisker	Orsaker	Möjliga konsekvenser	Hantering
Ökad fysisk och psykisk ohälsa	Pandemin men även andra orsaker som funnits tidigare. Försämrat arbetsmarknadsläge.	Fler som hamnar i utanförskap, ökad otrygghet. Fler som avbryter insatser och studier.	Förebyggande insatser för barn och unga, till exempel genom Lyckliga gatorna och PepKommun. Anpassat arbetssätt för att möta deltagare med större utmaningar att komma i arbete eller studier.
Ökat socialt utanförskap bland unga	Socialt utanförskap bland vuxna, segregation. Minskat utbud/deltagande i föreningsliv.	Ungdomskriminalitet. Omfattande stödbehov bland barn och unga. Ökat behov av och kostnader för placeringar.	Förebyggande insatser. Fler placeringar på hemmaplan genom projekt multiteam.
Ökad otrygghet	Ökad kriminalitet. Ökat utanförskap. Stagnerande centrum.	Mindre inflyttning/ökad utflyttning, färre företag. Negativa effekter för folkhälsan. Negativ bild av Katrineholm.	Breddad samverkan mellan många parter (kommun, kommunala bolag, näringsliv, polis, föreningar), förebyggande arbete, fånga upp tidigt.
Långvarig pandemi, effekter inom vård och omsorg	Pandemin, beslut och rekommendationer från myndigheter.	Brister i brukar- och patientsäkerhet. Ökat tryck på socialpsykiatri. Personalbrist, svårare att rekrytera, sjukskrivningar. Brist på skyddsutrustning. Ekonomiska konsekvenser.	Följa framtagna rutiner. Säkerställa tillgång till skyddsutrustning via centralförråd. Samordning av personalresurser i kommunen. Samverka med Region Sörmland och andra aktörer
Långvarig pandemi, effekter inom barnomsorg, skola och vuxenutbildning	Pandemin, beslut och rekommendationer från myndigheter.	Svårigheter för elever och vuxenstudier att klara studierna. Långsiktiga effekter för barn och unga. Minskad likvärdighet till följd av distansundervisning. Ökad psykisk ohälsa ökar behoven av elevhälsa mm. Fler föräldrar som inte klarar att ta hand om sina barn.	Täta uppföljningar av lärandet hos varje barn och elev. Vid behov sätta in skraddarsydda insatser. Tät kontakt med vårdnadshavare och andra instanser. Samordning av personalresurser. Olika former av hälsoåtgärder riktade till såväl barn och elever som personal.

Omvärldsrisker	Orsaker	Möjliga konsekvenser	Hantering
Ökad långtidsarbetslöshet och ungdomsarbetslöshet, svårighet för unga att etablera sig på arbetsmarknaden	Lågkonjunktur, företagsnedläggningar, osäkerhet i omvärlden	Utflyttning. Ökad psykisk ohälsa. Ökat inflöde till vuxenutbildning, arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd. Svårare att få ut individer till egen försörjning. De som stod långt från arbetsmarknaden före pandemin har ännu större svårigheter.	Dialog med näringslivet. Få ungdomar att läsa klart gymnasiet. Vuxenutbildning som svarar mot näringslivets behov. Tätare samarbete mellan förvaltningar och med Arbetsförmedlingen och andra aktörer.
Brist på praktikplatser	Pandemin, restriktioner för att begränsa smittspridning	Lägre målpufffyllelse inom gymnasieskolan, vuxenutbildning och arbetsmarknad. Långsiktiga effekter för dem som inte fått praktik.	Förlänga studieplaner inom vuxenutbildningen. Skapa alternativa lösningar och förändra arbetssätt. Tätare samarbete mellan förvaltningar och med Arbetsförmedlingen och andra aktörer.
Mindre livskraftigt föreningsliv	Föreningslivet har svårt att förnya styrelser/ medlemmar.	Minskat utbud och deltagande inom kultur-, idrotts- och fritidslivet. Negativa konsekvenser för folkhälsan.	Dialog med och anpassat stöd till föreningar.
Osäker tillväxt	Pandemin. Överhettad marknad. Detaljplaner hinner inte tas fram i tid. Brist på utförare till investerings- och exploateringsprojekt. Tillgång till mark	Projekt skjuts upp, fördröjd byggstart.	Lång framförhållning, slå ihop projekt för att göra uppdragen mer attraktiva.
Klimatförändringar	Globala utsläpp av växthusgaser, främst koldioxid	Kraftiga skyfall kan leda till betydande kostnader för hyresvärdar, företag och enskilda. Dagvattenhanteringen är en utmaning som kan leda till färre företagsetableringar.	Hantera dagvatten och minska risken för översvämningar. Skyfallskartering, som visar vilka ytor som kan översvämmas vid extremt regn. Anläggning av våtmarker i samverkan med andra aktörer, både privata och offentliga. Framtagande av handlingsplan för dagvatten. Delta i nationella och internationella nätverk för att fördjupa den interna kunskapen rörande dagvatten.
Desinformation, "fake news"	När allt fler använder sociala medier som nyhetskälla ökar risken att påhittade nyheter får stor spridning.	Minskat förtroende för kommunen. Ökad otrygghet.	Vara transparenta och öppna, gå ut med faktaunderlag när så krävs. Aktivt arbete med service och bemötande ökar förtroendet för kommunen.
Överskott av lokaler	Lågkonjunktur. Pandemin har lett till en översyn av lokalbehov.	Tomställda lokaler för handel och kontor. Omvandling av kontorslokaler till bostäder. Lägre uthyrningsgrad KIAB.	Långsiktig fastighetsförvaltning, marknadsmässigt förhållningssätt
Överskott på bostäder	Hög nybyggnationstakt de senaste åren. Omvandling av kontor till bostäder. Minskad inflyttning.	Otrygghet i områden med tomma bostäder. Lägre uthyrningsgrad KFAB. Minskad nybyggnation kan leda till svårigheter att nå mål gällande tillväxt och variation av bostäder.	Marknadsföringsåtgärder och information om marknadsläget
Statliga regeländringar och oförutsedda nationella satsningar,	Beslut om statsbidrag tas med kort framförhållning, ofta för ett år i taget. Riktlinjer förändras under innevarande år.	Förändrade bidragsramar, svårt att planera långsiktigt. Medför både utmaningar och möjligheter för ekonomi och verksamhet.	Bevaka förändringar i regelverk och utformningen av kommande regelverk. Samverkan med Arbetsförmedlingen och andra externa aktörer. Om möjligt förbereda omställning innan förändringar träder i kraft.

Verksamhetsrisker	Orsaker	Möjliga konsekvenser	Hantering
Personal- och kompetensbrist	Bristande tillgång på behörig personal, singelkompetenser, hög sjukfrånvaro under lång tid (delvis till följd av pandemin), rörlig arbetsmarknad	Försenad eller utebliven insats/service/tjänst. Svårt att uppfylla lagkrav, kvalitetsbrister, lägre takt i utvecklings- och förbättringsarbete, omprioriteringar, överbelastning som kan leda till utbrändhet, sjukskrivning och avgångar.	Vara en attraktiv arbetsgivare. Arbeta aktivt med arbetsmiljö och delaktighet. Flexibla arbetsplatser/ hemarbete/ digitalisering. Dela specialisttjänster med andra aktörer, möjlighet att arbeta på distans. Marknadsföra kommunala yrken, ta emot studenter och praktikanter, bra introduktion av nya medarbetare, höja personalens kompetens, införa nya yrkesgrupper. Utveckla arbetsmetoder. Samverka med andra kommuner och regionen. Handlingsplan vid krisläge för prioritering vid låg bemanning.
Kapacitets- och/eller kvalitetsbrister hos upphandlade leverantörer (både LOU och LOV)	Bristande tillgång på behörig personal, sjukfrånvaro, rörlig arbetsmarknad	Försenad eller utebliven insats/service/tjänst.	Ha fokus på frågan vid framtagande av förfrågningsunderlag och genomförande av upphandling. Kontinuerlig avtalsuppföljning med leverantörer för att säkerställa att de prioriterar frågorna.
Ökad fysisk och psykisk ohälsa bland medarbetare	Pandemin men även andra orsaker som funnits tidigare.	Ökade sjuklönekostnader, instabil verksamhet, kostnader för vikarier och konsulter.	Fokus på arbetsmiljö och hälsa.
Digital kompetensbrist	Digitalt utanförskap, otillräcklig kompetensutveckling	Kvalitetsbrister, brister i kommunikation och dokumentation. Svårigheter vid implementering av nya verksamhetssystem.	Utbilda personal, ökad digital tillgänglighet.
IT-säkerhetsrisker	Ökad "cyberkriminalitet"	Intrång i kommunens IT-system. Stora effekter för verksamheterna.	Täta avstämningar med driftleverantör, uppdaterade skyddslösningar, interna informationskampanjer.
Svårighet att nå ut med samhällsinformation till alla invånare	Segregation, digitalt utanförskap. Många kanaler för kommunikation	Viktig samhälls-information når inte ut.	Kommunikation som en naturlig del av medarbetarskapet, utveckla kommunikationssamverkan med andra samhällsaktörer, civilsamhälle och näringsliv.

Finansiella risker

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn innehåller riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten inom kommunen och den kommunala koncernen. Kommunen och den kommunala koncernen är framför allt exponerad för följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, kredit- och likviditetsrisk samt marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar.

Borgen: Kommunen har gått i borgen för de kommunala bolagen med 2 385 mnkr. Kommunens eget kapital uppgår till 1 051 mnkr. Kommunens borgensåtagande är högre än det egna kapitalet. Sannolikheten att kommunen skulle behöva infria borgensåtagandet mot de kommunala bolagen är dock minimal.

Likviditet och finansieringsrisk: Koncernens likviditet styrs med långfristiga lån samt koncernkrediteten. Skatteintäkten och statsbidragen är kommunens största likviditetskälla per månad. Minskade skatteintäkter och minskade statsbidrag påverkar inte bara likviditeten utan verksamhetsutövningen. Vid lägre skatteintäkter måste verksamheten i kommunen anpassas, eventuellt minska eller avstå från vissa delar genom besparingar. Kommunkoncernens nettolåneskuld per invånare har ökat under senaste åren som en följd av investeringar i skolor, särskilda boenden, infrastruktur och bostäder. En sänkt lånelimit påverkar kommunkoncernens möjligheter att finansiera kommande investeringar.

Ränterisk: Kommunkoncernen har totalt 2 384 mnkr i långfristiga lån. Genomsnittsräntan för dessa lån har varit 1,51 procent under 2021. Genomsnittlig räntebindningstid är 3,53 år. Kapitalbindningstiden är 1,52 år. Kommunens del av långfristiga skulder är 128 mnkr, vilket beror på att kommunen är ansvarig för koncernkontot avseende checkkrediten. Merparten av kommunkoncernens lån är upptagna hos Kommuninvest. Kommuninvest har en lånelimit för kommunkoncernen. Om lånelimiten överskrids måste lån tas upp hos annan långgivare, vilket skulle innebära högre räntekostnader vid upplåning. Höjs räntan med 0,5 procentenheter skulle kommunkoncernens räntekostnader öka med drygt 13,4 mnkr per år.

Pension: Koncernens pensionsåtagande har under året minskat med totalt 9 mnkr och uppgick per den 31 december till 989 mnkr, inklusive ansvarsförbindelse och försäkringar. Under 2021 har prognosparametrar runt förväntad livslängd, prisbasbelopp och inkomstbasbelopp justerats vilket har förändrat utfallet och prognosen framöver.

Pensionsförpliktelser

I enlighet med den kommunala redovisningslagen redovisar kommunen pensionsförpliktelser enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att pensionsförpliktelser som är intjänade efter år 1998 redovisas i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Årets kostnader för pensioner består av utbetalningar till dagens pensionärer samt avsättningar för de som arbetar i kommunen idag.

Koncernens pensionsåtagande uppgick vid årsskiftet till 989 mnkr. Den del av pensionen som avsätts i balansräkningen (pensioner intjänade efter 1998) har ökat med 15 mnkr sedan december 2020. Orsaken är förtida uttag, fler anställda och högre lönenivåer. Även förtroendevaldas pensionsskuld har förändrats. Den nya livslängdsantaganden i RIPS 19 har ökat åtagandet då män beräknas leva längre. I den beräkning som KPA gjort har inkomst- samt prisbasbeloppet blivit betydligt högre än tidigare beräkningar på grund av effekter av inflationen vilket minskar åtagandet.

För att möta kommande pensionsutbetalningar avseende pensioner intjänade före 1998 (ansvarsförbindelsen) har kommunen gjort försäkringslösningar för en del av dessa. Årets kostnader för ansvarsförbindelsen (pensioner intjänade före 1998) bokförs löpande och belastar årligen resultatet. Den totala ansvarsförbindelsen för kommunen har minskat med 43 mnkr. Även här har förändringarna i prognosparametrarna från KPA spelat in. Det ändrade livslängdsantagandet ger en mindre minskning av skulden.

Under hösten 2021 gjorde kommunen en pensionsförsäkringslösning för att minska kommunens framtida pensionskostnader.

Återlånade medel utgör skillnaden mellan totala pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel, angivna till marknadsvärde. Då kommunen inte har några förvaltade pensionsmedel i form av penningplaceringar betyder det att kommunen återlånar sina pensionsmedel. Katrineholms kommun har inte några finansiella placeringar avseende pensionsmedlen.

Pensionsförpliktelse <i>Belopp i tkr</i>	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2021	2020	2021	2020
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen				
- Avsättning inkl särskild löneskatt	293	266	276	248
- Ansvarsförbindelse inkl särskild löneskatt	465	508	465	508
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	231	222	231	222
Summa pensionsförpliktelse inkl försäkring	989	996	972	978
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde				
Totalt pensionsförsäkringskapital	342	344	342	344
- varav överskottsmedel	25	12	25	16
Summa förvaltade pensionsmedel	342	344	342	344
Finansiering				
Återlånade medel	647	652	630	634
Konsolideringsgrad	35%	35%	35%	35%

Hållbarhet

Hållbarhet är en viktig del i beskrivningen av förhållanden som är viktiga för den kommunala koncernens utveckling, resultat och ekonomiska ställning. Hållbar utveckling brukar definieras som en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Utgångspunkten för kommunens hållbarhetsarbete är FN:s Agenda 2030 med sjutton globala mål för hållbar utveckling.

Kommunen har en central roll i förverkligandet av Agenda 2030 på lokal nivå. Målen i Agenda 2030 är integrerade och odelbara och tydliggör att alla tre dimensionerna av hållbar utveckling (den sociala, den miljömässiga och den ekonomiska) måste samverka. Hållbarhetsarbetet kräver därför helhetssyn och intern samverkan, men också ett aktivt samarbete med olika aktörer i lokalsamhället. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att hållbarhetsperspektivet finns med i planeringen och för uppföljning av hur hållbarheten utvecklas i kommunen. Samtliga verksamheter inom kommunkoncernen bidrar i hållbarhetsarbetet, men med olika tyngdpunkt på de olika hållbarhetsmålen beroende på verksamhetens uppdrag och förutsättningar.

För att tydliggöra hur Katrineholms kommun bidrar i arbetet med att nå målen för hållbar utveckling har resultatmålen i kommunplan 2019-2022 kopplats till de sjutton globala målen i Agenda 2030. Kopplingen till de globala målen framgår i rapporteringen av verksamhetsmålen på sidan 31 och framåt. Uppföljningen av verksamhetsmålen visar att Katrineholms kommun både gjort framsteg och mött utmaningar kopplat till hållbarhet under 2021. Hållbarhetsarbetet har även en stark koppling till kommunens jämställdhetsarbete som redovisas i bilaga 3.

En viktig faktor för kommunens fortsatta arbete kring hållbarhet är att samordningen och kommunikationen kring hållbarhetsarbetet har tagit stora steg framåt under året. På kommunens hemsida har informationen om vad kommunen gör kopplat till de globala målen i Agenda 2030 utvecklats och blivit en integrerad del i det löpande nyhetsflödet. Under våren togs också kommunens första hållbarhetsrapport fram, som på ett enkelt och pedagogiskt sätt visar vad de globala målen innebär på lokal nivå. I hållbarhetsrapporten sammanfattas både utmaningar och genomförda insatser under året. Hållbarhetsrapporten, som till största delen grundas på årsredovisningen, kommer bli en återkommande årlig rapport.

Händelser av väsentlig betydelse

Väsentliga händelser under året

Nedan sammanfattas händelser som väsentligt påverkat verksamhet och ekonomi inom kommunkoncernen och kommunen under året eller på längre sikt. Med väsentliga händelser avses exempelvis att verksamhet startats eller lagts ner, tecknande av viktiga avtal, påbörjande eller färdigställande av större investeringar samt beslut från andra myndigheter med betydande konsekvenser för kommunen. Utöver händelserna som redovisas nedan har verksamheterna under året varit fortsatt påverkade av pandemin.

- Det nya särskilda boendet för äldre Dufvegården togs i drift vid årsskiftet 2020/2021.
- En ny gruppboendestad inom LSS, Humlen, startades i mars.
- Omfattande kompetenshöjande åtgärder har genomförts och pågår inom bland annat förskolan.
- Genom ett politiskt uppdrag till bildningsnämnden att omfördela 6 mnkr tillfördes år 7-9 ökade personella och ekonomiska resurser, vilket bidrog till att målpuppfyllelsen i årskurs 9 ökade väsentligt.
- Två nya idrottsbaser, Sandbäckshallen och Järvenhallen, färdigställdes.
- Ett nytt tillfälligt statsbidrag, Skolmiljarden, infördes. Katrineholms kommun tilldelades totalt 4,3 mnkr som användes inom främst gymnasieskolan men även år 7-9 för att minska pandemins negativa effekter på elevernas kunskapsutveckling.
- En ny lastbil köptes in till gymnasieskolans fordonsprogram och en ny körgård byggdes.
- Genom extra statliga medel genomförde Viadidakt flera satsningar inom både arbetsmarknad och vuxenutbildning.
- En analys av kostnad per brukare genomfördes inom socialnämndens verksamheter.
- Katrineholms nya stråk invigdes i maj. Ombyggnaden av den tidigare genomfarten har gett en lugnare och trevligare stadsmiljö och en säkrare trafikmiljö för dem som går och cyklar.
- Parkeringshuset Loket, i nära anslutning till resecentrum, invigdes.
- Cirkulationsplatser ersatte fyrvägs korsningarna vid Vingåkersvägen/Västgötagatan samt Vingåkersvägen-Värmbolsvägen/Högmossevägen.
- Investeringsprojektet på Backavallen färdigställdes med bland annat byggnation av en ny servicebyggnad med omklädningsrum. Kompletteringar utfördes även inne i Kronfågel isarena, solceller på taket togs i drift och ny teknik installerades för att tillvarata mer överskottsvärme.
- Ett samarbetsavtal träffades mellan Katrineholms kommun, KVAAB, Sörmland Vatten och Amazon Web Services för att säkra kapaciteten avseende vatten och avlopp, omhändertagande av dagvatten samt hantering av översvämningssrisker. En del i arbetet är att anlägga en våtmark vid Djulö. Projektet Djulö våtmark beviljades 500 tkr i LONA-bidrag för projektering och gestaltning.
- Kommunens tillsynsansvar utökades då Länsstyrelsen beslutade att lägga över tillsynen av större miljöfarliga verksamheter, förutom vattentäkter, till kommunen.
- Ventilationen i Safirehuset byttes ut, verksamhet och personal flyttades tillfälligt till andra lokaler.
- KFAB färdigställde ett nytt bostadshus med 29 lägenheter i kvarteret Pantern.
- KIAB färdigställde en till- och ombyggnation av lokaler för e-handelsföretaget Jobbex vid Mejerigatan.

Övriga händelser

Under året ägde även en del andra betydande händelser rum:

- En ny utförare av hemtjänst enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) godkändes. En utförare av hemtjänst avslutades i maj då de inte fått tillstånd från IVO att bedriva hemtjänst.
- Förskolan Sörgården flyttade tillbaka till nyrenoverade lokaler. En tvåårig satsning på renovering av förskolan Häringe påbörjades.
- Viadidakt genomförde en digital mässa för att informera om och inspirera till högre studier.
- KIAB genomförde ett flertal energibesparande åtgärder i sitt byggnadsbestånd, bland annat installation av ny bergvärmepump, nya fjärrvärmeväxlare, nya ventilationsaggregat samt fönsterbyten.
- Statens Servicecenter, som varit lokaliserade i Kulturhuset Ängeln, flyttade under hösten till nya lokaler, vilket påverkar kulturförvaltningens besöksflöde och intäkter.
- Ett samverkansavtal ingicks med Vingåkers kommun avseende konsumentvägledning.
- Kommunen blev vid årsskiftet 2020/2021 fullvärdig medlem i kommunalförbundet Sydarkivera som kommer att hantera kommunens E-arkiv. Med anledning av övergången till E-arkiv togs en ny kommungemensam informationshanteringsplan fram.
- Ett nytt samarbete ingicks med Vårdförbundet Sörmland för hantering av löneadministration, support och drift av lönesystem.
- Medborgarskapsceremonin genomfördes i digital form och cirka 360 diplom delades ut.
- Två nya offentliga konstverk invigdes, *Tracks* på nya parkeringshusets fasad av Michael Johansson och muralmålningen *Everything will be ok* på Kungsgatan av Daniel Fahlström (Huge Art).
- Övriga genomförda konstprojekt under året är fasta konstnärliga gestaltningar på det nya särskilda boendet Dufvegården gjorda av Anna Berglund och Astrid Göransson samt konstverket *Pom och Plum* av Ania Oauser vid Karamellens förskola.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens styrsystem utgör ett ramverk för kommunens planerings- och uppföljningsarbete. Styrsystemet infördes 2010 och reviderades 2014. Det beskrivs mer utförligt i "Styrsystemet i Katrineholms kommun" (Kommunstyrelsens handling nr 8/2014, kommunfullmäktige 2014-02-24, § 21). Styrsystemet innefattar hela kommunkoncernen, det vill säga både nämnder och styrelser i kommunens bolag och kommunalförbund. Ansvarsstrukturen och verksamhetsområdena för kommunens nämnder och bolag framgår i det tidigare avsnittet om den kommunala koncernen.

Utgångspunkter för styrningen

Styrsystemet i Katrineholms kommun beskriver ett antal utgångspunkter som ska genomsyra alla delar av styrningen, från planering till genomförande och uppföljning, i hela kommunkoncernen.

En grundläggande utgångspunkt är att den kommunala styrningen ska utgå från fyra perspektiv, både när det gäller planering och uppföljning. Syftet med styrningens fyra perspektiv – resurser, verksamhet, resultat och nytta – är att tydliggöra att styrningen ska ta fasta på vad kommunorganisationen åstadkommer för dem vi är till för, utifrån uppdraget, de politiska målsättningarna och de tillgängliga resurserna. En annan viktig utgångspunkt i Katrineholms kommuns styrsystem är genusmedveten styrning. Genom jämställdhetsintegrering ska styrningen bidra till ökad jämställdhet mellan könen. Det innebär att jämställdhet ska integreras som ett perspektiv i de ordinarie verksamheterna, såväl i alla led av beslutsprocessen som i genomförande och uppföljning.

Styrningen ska också utgå från ett helhetsperspektiv som omfattar såväl nämnder som bolag och kommunalförbund. Andra utgångspunkter för styrningen är enkelhet och tydlig rollfördelning. Eftersom styrningen till stor del konkretiseras i olika styrdokument är det vidare viktigt med rutiner för att säkerställa levande styrdokument, så att styrdokumenterna används vid planering, genomförande och uppföljning och att de revideras vid behov. Den sista utgångspunkten är att använda uppföljning som grund för planering, det vill säga att se till att planer och aktiviteter för fortsatt utveckling vilar på tydlig uppföljning och analys.

Kommunens målstyrning och planeringsprocess

Kommunens långsiktiga planering ska enligt styrsystemet styras av kommunens vision och den kommunplan som tas fram för varje mandatperiod. Tillsammans med kommunens översiktsplan ligger kommunplanen till grund för kommunens årliga övergripande plan med budget, för nämndernas planer med budget och för ägardirektiven till de kommunala bolagen. Därmed ligger kommunplanen också till grund för den årliga uppföljningen i delårsrapporter och årsredovisningar.

Målstruktur

För att de politiska målen ska styra det som görs i verksamheterna finns en definierad målstruktur; en röd tråd som håller samman styrningen på alla nivåer i organisationen och de fyra perspektiven i styrningen. Kommunens **övergripande mål** anges i kommunplanen. De fastställs av kommunfullmäktige och är styrande för samtliga nämnder och bolag. De övergripande målen tar sikte på kommunens vision och sätts framför allt utifrån perspektivet nytta, det vill säga de värden som skapas för invånare och samhälle som helhet. Även kommunens **resultatmål** anges i kommunplanen och fastställs av kommunfullmäktige. Resultatmålen beskriver vad verksamheten ska leda till.

Kommunerna ska enligt kommunallagen ha **god ekonomisk hushållning** i verksamheten och ska ta fram särskilda mål och riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Resultatmålen i kommunplanen omfattar både **verksamhetsmål** och **finansiella mål** för god ekonomisk hushållning. De finansiella målen tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling och anger därmed de finansiella förutsättningarna

eller ramarna för den verksamhet som kommunen bedriver. Det handlar bland annat om att värdesäkra det egna kapitalet och att bygga upp reserver för kommande investeringar, liksom att dagens skattebetalare på ett hållbart sätt ska konsumera med hänsyn taget till kommande generationer. Verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

I övergripande plan med budget anges vilken eller vilka nämnder/bolag som ansvarar för respektive resultatmål samt vilka **indikatorer** som ska användas som stöd för att bedöma om resultatmålen uppnåtts. I övergripande plan med budget kan kommunfullmäktige även ge **särskilda uppdrag** till nämnder eller bolag. Särskilda uppdrag kan även ges av nämnder till sin förvaltning.

I förvaltningarnas verksamhetsplaner som beslutas på tjänstemannanivå anges vilka **aktiviteter** som ska genomföras för att uppnå resultatmålen, det vill säga hur verksamheten ska bedrivas. För att synliggöra den röda tråden i styrningen anges vilket övergripande mål och resultatmål som aktiviteterna är kopplade till.

Planeringsprocessen

Planeringen för ett enskilt år påbörjas under våren då **planeringsdirektivet** fastställs av kommunstyrelsen. Planeringsdirektivet innehåller dels ekonomiska ramar för nämnder och bolag, dels uppdrag och anvisningar till nämnder och bolag för det fortsatta planeringsarbetet. Utifrån planeringsdirektivet tar nämnder och bolag fram underlag för kommunens övergripande plan med budget. Under september-oktober sker beredning av kommunens **övergripande plan med budget**. Den behandlas i kommunstyrelsen i oktober och beslutas av kommunfullmäktige i november. I den övergripande planen med budget anges mål och uppdrag samt ekonomiska ramar för nämnder, bolag och kommunalförbund för det kommande året, med en plan för de två följande åren. Även den ekonomiska ersättningen avseende kommunens verksamhetsfastigheter fastställs i samband med budgeten.

Nämnder och bolag får sin styrning från kommunfullmäktige genom visionen, kommunplanen, planeringsdirektivet, övergripande plan med budget, övriga inriktningsdokument samt reglementet eller bolagsordningen. Kommunplanen är en del av ägardirektivet till bolagen. Nämnder och bolag styrs också i de flesta fall av olika lagstiftning. Efter att den övergripande planen med budget har beslutats av kommunfullmäktige ska **nämndens/bolagets plan med budget** fastställas innan planeringsåret påbörjas. När den politiska nivån därmed har lagt fast vad och när saker ska göras genom mål, uppdrag och ekonomiska ramar är det dags för verksamhetsnivån att planera hur saker ska genomföras och av vem/vilka. Detta beskrivs i en **verksamhetsplan**, som kan tas fram på olika nivåer inom förvaltningarna.

Uppföljning, uppsikt och intern kontroll

I styrsystemet anges hur verksamheterna ska följas upp i olika tidsperspektiv. Uppföljningen ska utgå från styrningens fyra perspektiv, vara genusmedveten och bygga på könsuppdelad statistik. Under det löpande verksamhetsåret görs uppföljning i form av **månadsuppföljning, tertialrapport** och **delårsrapport**. Uppföljningen av ett enskilt år görs i kommunens **årsredovisning**. Medan månadsuppföljningen främst fokuserar på verksamheternas ekonomiska läge och om det finns akuta problem som måste hanteras, innehåller tertial- och delårsrapporterna en mer översiktlig redogörelse för utvecklingen av verksamhet och resultat, med fokus på eventuella avvikelser i förhållande till plan och budget. En mer fulltäckande redogörelse för utvecklingen under året ges i årsredovisningen. I både delårsrapporten och årsredovisningen görs en utvärdering av målen för god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen ha **uppsikt** över övriga nämnder, kommunala bolag och kommunalförbund. Kommunstyrelsen har även det övergripande ansvaret för att det finns en god intern kontroll i kommunen. Med **intern kontroll** avses åtgärder som bidrar till att utveckla och säkerställa funktion och kvalitet i kommunens verksamheter och därmed minska risken för avsiktliga eller oavsiktliga fel.

Nämnderna ska årligen, utifrån en genomförd risk- och sårbarhetsanalys, upprätta en plan för sin interna kontroll. De ska också löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom det egna ansvarsområdet. Resultatet från uppföljningen ska rapporteras till kommunstyrelsen i samband med årsredovisningen. Med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter ska kommunstyrelsen utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll och genomföra förbättringar om det behövs. Kommunstyrelsen ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala företagen.

God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse

Samlad bedömning

I årsredovisningen redovisas en bedömning av kommunens och kommunkoncernens utveckling avseende ekonomi och verksamhet, utifrån målen om god ekonomisk hushållning. Bedömningen av god ekonomisk hushållning görs med utgångspunkt från de övergripande målen och resultatmålen i kommunplan 2019-2022. Kommunplanen gäller för hela mandatperioden och är styrande för kommunens årliga övergripande plan med budget och för nämndernas planer med budget. Den är också en del av ägardirektivet till de kommunala bolagen.

God ekonomisk hushållning tar fasta på kommunens förmåga att bedriva en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. I bedömningen vägs de finansiella och verksamhetsmässiga målen samman. Årsredovisningen 2021 visar att av kommunens finansiella mål bedöms ett mål som uppfyllt, ett som delvis uppfyllt och ett som ej uppfyllt. Av de verksamhetsmässiga målen bedöms flertalet som uppnådda helt eller delvis. Totalt har kommunen 48 verksamhetsmål. Av dessa bedöms 25 som uppnådda under året (52 procent), 22 som delvis uppnådda (46 procent) och ett som ej uppnått (2 procent).

Några orosmoln finns gällande måluppfyllelsen. Även om måluppfyllelsen har förbättrats behöver det pågående arbetet för att höja skolresultaten samt med förebyggande insatser för barn och unga vara prioriterat även framåt. Fortsatt fokus behövs även på de verksamhetsmål som på olika sätt syftar till att öka sysselsättning och egen försörjning. Ett annat område är kommunens kostnader för placeringar där pågående åtgärder för att ersätta placeringar med hemmaplanslösningar behöver fullföljas och stärkas ytterligare. Målet att resandet med kollektivtrafik ska öka har inte nåtts för året, vilket är en direkt konsekvens av pandemin. När restriktionerna släpps väntas resandet öka igen men insatser kan krävas för att få tillbaka resenärerna.

När det gäller det finansiella målet att nettodriftskostnaderna inte ska öka snabbare än skatteintäkterna har målet bedömts som delvis uppfyllt. Om den pensionsförsäkringslösning som kommunen gjort under 2021 inte räknas in skulle målet varit uppfyllt. Vidare görs jämförelsen med 2020, då pandemin bidrog till en onormalt låg nettokostnadsökning. Målet att avskrivningarna under mandatperioden inte ska uppta mer än tre procent av driftbudgeten nås inte för året och bedöms bli svårt att nå under mandatperioden. För ökad måluppfyllelse krävs åtgärder för att dämpa investeringstakten och kostnaderna för avskrivningar.

Den samlade bedömningen är att kommunen, trots de fortsatta utmaningar som pandemin medfört, har bedrivit en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet under 2021 och att kommunen därmed har haft en god ekonomisk hushållning. För de mål som ej bedöms ha nåtts eller som bedöms vara delvis uppnådda har åtgärder vidtagits som förväntas förbättra måluppfyllelsen under kommande år.

Finansiella mål

I enlighet med god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans har kommunens finansiella mål angetts i budgeten och stämts av i delårsrapporten och årsredovisningen. I tabellen nedan redovisas de finansiella mål som fastställts av kommunfullmäktige med utfall för året.

Finansiellt mål	Kommentar
 Resultatet ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON	<ul style="list-style-type: none"> Resultatet för 2021 uppgår till 3,8 procent av skatteintäkterna, vilket innebär att målet nås.
 Nettodriftskostnaderna ska inte öka snabbare än skatteintäkterna KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON	<ul style="list-style-type: none"> Nettodriftskostnaderna har ökat 5,1 procent medan skatteintäkterna ökat med 4,3 procent, vilket innebär att målet inte nås. Om man bortser från kostnaden för den pensionsförsäkringslösning som kommunen gjort under året, uppnås målet. Nettodriftkostnadsökningen blir då istället 3,6 procent.

Finansiellt mål	Kommentar
 Avskrivningar ska under mandatperioden inte överstiga tre procent av driftbudgeten KS	<ul style="list-style-type: none"> • Avskrivningarna uppgår för 2021 till 3,6 procent av driftbudgeten. • Utfall 2019, 2020 och 2021 ligger alla över 3 procent samtidigt som investeringsnivåerna enligt plan och beslut för 2022 kommer vara fortsatt höga, vilket pekar på att målet om 3 procent inte kommer att uppnås för mandatperioden.

Verksamhetsmål

Kommunplanen 2019-2022 innehåller sju övergripande mål. För varje övergripande mål anges ett antal resultatmål som ska följas upp i delårsrapporter och årsredovisningar under mandatperioden. Som stöd för att bedöma måluppfyllelsen har även indikatorer med koppling till resultatmålen fastställts. Flertalet resultatmål berör mer än en nämnd/bolag. Varje nämnd/bolag gör en bedömning av den egna verksamhetens bidrag till måluppfyllelsen för resultatmålet. I kommunens övergripande årsredovisning anges en samlad bedömning av måluppfyllelsen för kommunkoncernen som helhet. Bedömningen av status anges med en färgsymbol:

- Grön markering får endast sättas om resultatmålet bedöms ha nåtts eller överträffats. För grön markering är huvudregeln att alla indikatorer kopplade till resultatmålet ska visa en positiv utveckling. Observera att bedömningen ska vara genusmedveten. För grön markering ska en positiv utveckling ses oavsett kön.
- Gul markering innebär att resultatmålet bedöms uppnås delvis. Gul markering kan anges om vissa indikatorer utvecklas positivt och andra negativt, eller om en positiv utveckling ses endast för ett kön.
- Röd markering innebär att resultatmålet inte har uppnåtts och att avvikelsen bedöms vara större eller av mer allvarig art. Om flertalet indikatorer utvecklats negativt bör röd markering anges även om en enskild indikator visar en positiv utveckling; dvs. målet i sin helhet bedöms inte vara uppnått.

Nedan redovisas en bedömning av resultatmålen. Bedömningen har gjorts med stöd av det senast tillgängliga utfallet för indikatorerna samt annan relevant information. För varje resultatmål ges också en kortfattad kommentar kring väsentliga resultat och åtgärder för att nå resultatmålet. Utfall för indikatorerna redovisas i bilaga 4. För varje resultatmål visas även vilket eller vilka hållbarhetsmål enligt Agenda 2030 som målet har en koppling till.

Tillväxt, fler jobb & ökad egen försörjning

Resultatmål	Kommentar
 Invånarantalet ska öka till minst 35 500 personer vid mandatperiodens slut KS, BMN 11. Hållbara städer och samhällen	<ul style="list-style-type: none"> • Totalt hade kommunen 34 764 invånare per 31 december 2021. Invånarantalet har i stort sett varken ökat eller minskat jämfört med föregående år. Bedömningen är att det blir svårt att nå befolkningsmålet för mandatperioden. • Planarbete pågår för att möjliggöra ytterligare byggnation av bostäder och fortsatt utveckling av näringslivet. Under 2021 har fyra detaljplaner antagits, varav tre vunnit laga kraft. • I samverkan med +Katrineholm har arbete kring platsvarumärke startats upp.
 Förbättrat företagsklimat KS, BMN, STN, KIAB 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	<ul style="list-style-type: none"> • Mellan 2020 och 2021 tappade kommunen tio placeringar i Svensk Näringslivs företagsranking. Trygghet, upphandling samt service och bemötande är områden som behöver stärkas. Tillgång till mobilnät och bredband, information, kompetens samt pendling är områden som ökat. • Miljö- och byggärenden följs upp via kundenkäter. I SKR:s NKI-undersökning ökade det övergripande betyget från 70 till 75. • Minskat antal företagsbesök på grund av pandemin även om olika koncept för att träffas digitalt har prövats. • Under hösten genomfördes nätverksfrukostar och höstbuffén för näringslivet. Start av LinkedIn-sida för information till näringslivet. • På grund av pandemin har många arrangemang, cuper och läger ställts in, vilket även påverkar näringslivet. För att stötta näringsidkare som hyr lokaler av kommunen har kommunstyrelsen beviljat hyresreduktioner. • Fortsatt samarbete med lokala livsmedelsleverantörer. En regional livsmedelsstrategi tas fram med målet om en enklare väg in för småskaliga leverantörer.

Resultatmål	Kommentar
<p>Växande och breddat näringsliv KS 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nyföretagandet har ökat jämfört med 2020. Fortsatt stort intresse från externa intressenter gällande mark för byggnation. Detaljplan för Lövåsen-Heden-Finntorp möjliggör för ytterligare företagsetableringar och arbetstillfällen på Lövåsen. Fortsatt arbete med näringslivskontakter och detaljplaner för att främja utveckling av befintligt näringsliv och nyetableringar.
<p>Fler unga entreprenörer KS, BIN, VIAN 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur</p>	<ul style="list-style-type: none"> Andelen elever som driver UF-företag har ökat och totalt är det 130 elever i Katrineholms gymnasieskola som under läsåret 2021/22 på detta sätt tränar sina entreprenöriella förmågor, kreativitet, handlingskraft och företagsamhet. Andelen har ökat bland pojkar men minskat bland flickor. Under sommaren deltog 13 ungdomar i entreprenörskapsutbildning som alternativ till kommunalt feriearbete. Samverkan med NyföretagarCentrum kring utbildningsinsatser för deltagare vid Viadidacts ungdomstorg.
<p>Fler arbetstillfällen KS 1. Ingen fattigdom 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p>	<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt arbete med näringslivskontakter och detaljplaner för att främja utveckling av befintligt näringsliv och nyetableringar. Som indikator för antal arbetstillfällen används måttet förvärvsarbetande dagbefolkning, som visar antal förvärvsarbetande i kommunen oavsett var de bor. Indikatoren visar en marginell nedgång för 2020, vilken kan tolkas som en effekt av pandemin. Projektet <i>Kompetens inför framtiden</i> som under pandemin stärker kompetensen hos permitterade, varslade eller anställda i företag inom industribranschen genom utbildningsinsatser.
<p>Ökad sysselsättning KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB 1. Ingen fattigdom 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p>	<ul style="list-style-type: none"> Antalet praktikanter i kommunal verksamhet har ökat. Den totala arbetslösheten har minskat för både kvinnor och män, men ligger kvar på en hög nivå (9,3%). Utökad satsning på feriearbeten och tillfälliga jobb för unga genom riktade statsbidrag. Aktivt uppsökande arbete och aktivering av ungdomar upp till 20 år som inte är inskrivna i gymnasieskolan genom kommunala aktivitetsansvaret och projektet <i>#klarframtid</i>. Alla elever som gick ut gymnasiesärskolan vt-21 har fått erbjudande om sysselsättning. Projektet <i>Kompetens inför framtiden</i> som genom utbildningsinsatser stärker kompetensen hos permitterade, varslade eller anställda i företag inom industribranschen. Sedan start har 264 personer från 18 olika företag fått utbildning. Metodik från projekt <i>MIKA</i>, som avslutades i september, har implementerats i projektet <i>MIKA-YB</i>, som tar emot och stärker deltagare med yrkesförberedande språkträning och yrketeori varvat med praktik. Projektet <i>Digital inkludering</i>, som syftar till att minska det digitala utanförskapet. Ökad samverkan med Samordningsförbundet RAR och arbetsmarknadsenheter i länet.
<p>Ökad övergång från försörjningsstöd till egen försörjning SOCN, VIAN 1. Ingen fattigdom 10. Minskad ojämlikhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> Antalet hushåll med utbetalt försörjningsstöd har minskat. Samarbete mellan Viadidakt och socialförvaltningarna i Katrineholm och Vingåker för att växla bidrag till jobb. Rustande och förberedande åtgärder för att få deltagare att bli mottagna i aktiva insatser hos Arbetsförmedlingen. Två pågående arbetsmarknadsprojekt för försörjningsstödstagare; <i>KLARA</i> som riktar sig till utrikesfödda kvinnor och <i>LIKES</i> med fokus på utbildning inom barnomsorg/fritids. Medverkan i <i>SIKTA</i>, en verksamhet med arbetsförberedande rehabilitering för att öka möjligheten att komma ut i arbetslivet.
<p>Minskade kostnader för utbetalt försörjningsstöd SOCN</p>	<ul style="list-style-type: none"> Det utbetalade försörjningsstödet har minskat med cirka 7 mnkr jämfört med 2020.

Attraktiva boende- & livsmiljöer

Resultatmål	Kommentar
<p> Fler bostäder, med variation mellan olika bostadstyper och upplåtelseformer KS, BMN, KFAB</p> <p> 10. Minskad ojämlikhet</p> <p> 11. Hållbara städer och samhällen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Antalet färdigställda bostäder har ökat, både småhus och bostäder i flerbostadshus. • Bygglov har beviljats för flera större bostadsbyggnationer med varierade upplåtelseformer. • Kvarteret Abborren, Kvarteret Hämplingen och Lövköjan innebär att ca 350 nya lägenheter i flerbostadshus. Dessutom byggs flertalet småhus, främst i Forssjö.
<p> Tryggare offentliga miljöer KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB, VSR</p> <p> 5. Jämställdhet</p> <p> 16. Fredliga och inkluderande samhällen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerligt arbete med fokus både på trygga utemiljöer och på trygga, säkra och tillgängliga verksamheter. • Löpande incidentrapportering och brottsförebyggande arbete utifrån metodiken EST. • Förbättrade utemiljöer och belysning vid Lokstallet, nya servicebyggnaden på Backavallen, Carl Fredrikssons gränd samt vid pulkabackarna i Sveaparken och vid Dufvegården. • Insatser utifrån det särskilda uppdraget kring trygghetsskapande åtgärder för barn och unga, bland annat trygghetsvårdar, intensifierat fältarbete, samverkan internt och med Polisen samt förstärkt kamerabevakning. • Säkerhetsbesiktning, reparationer och åtgärder av kommunens lekplatser. Större insats i Strångsjö där lekplatsen har byggts om och förbättrats. • Fortsatt anpassning av kommunens verksamheter för att minska risken för spridning av covid-19.
<p> Resandet med cykel och till fots ska öka KS, STN</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kampanjen <i>Gå och cykla till skolan</i> med sex deltagande låg- och mellanstadie-skolor. • Digital kampanj på sociala medier under mobilitetsveckan med fokus på att lyfta goda exempel och säker cykling. • Kampanjen <i>Hälsotrampare</i> där testpersoner har bytt bil mot cykel i sin vardagspendling och delat med sig av sin upplevelse av livsstilsförändringen via kommunens intranät. • Utökning och utbyte av cykelställ med ramlåsning och laddning på Stortorget. • Återinförande av sopsaltning som metod för vinterväghållning i slutet av året. • Ny gång- och cykelväg genom Backavallsområdet till Duveholmshallen/Duveholmshallen. • Ny belysning utmed gång- och cykelvägen på Prins Bertils gata.
<p> Resandet med buss och tåg ska öka KS</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Till följd av pandemin har resenärer uppmanats att undvika kollektivtrafiken. • Resandet med stadstrafiken minskade med 28 procent och landsbygdstrafiken med 32 procent jämfört med 2020. • Förutsättningarna för pendling med tåg har förbättrats genom fler tågavgångar både per dygn och under rusningstid.
<p> Förbättrad standard på gator, vägar, gång- och cykelvägar KS, STN</p> <p> 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur</p> <p> 11. Hållbara städer och samhällen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nollvisionens etappmål gällande säkra GCM-passager (gång, cykel-och moped-passager) har uppnåtts. • Cirkulationsplats har ersatt fyrvägs korsningen med trafikljus vid Vingåkersvägen/Västgötagatan. • Cirkulationsplats har ersatt fyrvägs korsningen Vingåkersvägen-Värmbolsvägen/Högmossevägen. • Ny belyst GC-väg genom Backavallens idrottsområde för att förenkla för trafikanter till och från Duveholmshallen och Sportcentrum. • Förstärkt belysning av GC-banor på Prins Bertils gata för att öka tryggheten för personer som ska till idrottsområdet. • Ny belysning GC-vägen på Vasavägen mellan Linnévägen och Oppundavägen för tryggare skolväg till Järvenskolorna. • Högre utfall gällande asfaltsbeläggning jämfört med tidigare år genom att de gator och vägar som fått ny beläggning varit av den typen att de haft lägre kvadratmeterpris.

Resultatmål	Kommentar
 <p>Alla katrineholmare ska erbjudas fiberbaserat bredband senast 2020 KS 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur</p>	<ul style="list-style-type: none"> Målet är uppnått

En stark & trygg skola för bättre kunskaper

Resultatmål	Kommentar
 <p>Trygg och utvecklande förskoleverksamhet BIN, KULN, STN 4. God utbildning för alla 5. Jämställdhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> Merparten av alla barn och föräldrar var nöjda med verksamheten. Andelen förskollärare var något högre än föregående år men fortsatt låg. Fortbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser pågår, bland annat genom samarbete med Skolverket inom Samverkan för bästa (för)skola. Utvecklad samverkan mellan förskolan och kulturförvaltningen genom bland annat konstutställningen <i>Hållbar framtid</i>, teaterföreställningar på förskolor i kransorter, konstpedagogisk verksamhet samt samverkansprojekt vid nybyggnationen av förskolan Karamellen. Goda exempel och aktiviteter inom måltidspedagogik har sammanställts till kommande utbildningsinsatser.
 <p>Fler elever ska klara målen i grundskolan och nå höga resultat BIN, KULN, SOCN 4. God utbildning för alla 5. Jämställdhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> Läs- och skrivkunnigheten i årskurs 1 ökade både för flickor och pojkar. Eleverna i årskurs 6 nådde de högsta resultaten sedan införandet av betyg i årskurs 6. Eleverna i årskurs 9 slog rekord inom tio mätpunkter sedan införandet av nya läroplanen. Insatser behöver vidtas för att fler elever nuvarande årskurs 9 (läsåret 2021/22) ska klara målen. Utökat samarbete med den centrala barn- och elevhälsan har haft gynnsamma effekter på målpuppfyllelsen i år 7-9. Socialförvaltningens ungdomsteam vistas dagligen i skolan för att tidigt fånga upp unga riskzoner. Arbetet med <i>SkolFam</i> bidrar till att fler ungdomar klarar kunskapsmålen. Samverkan med kulturförvaltningen bidrar till trygga miljöer, kontakt med trygga vuxna och kunskapsförmedling.
 <p>Fler elever ska klara målen i gymnasieskolan och nå höga resultat BIN, KULN, SOCN 4. God utbildning för alla 5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> Elever från både yrkesprogram och högskoleförberedande program som tagit examen uppnådde de högsta betygspoängen sedan införandet av läroplanen. Andelen elever på yrkesprogram som uppnådde grundläggande högskolebehörighet var för första gången i nivå med riket. Andelen gymnasieelever med gymnasieexamen på yrkesprogram ökade för fjärde året i rad. Projektet <i>#klarframtid</i> som syftar till att undvika att ungdomar hoppar av sina gymnasiestudier.
 <p>Ökad trygghet i skolan KS, BIN, STN, KFAB 4. God utbildning för alla 5. Jämställdhet 16. Fredliga och inkluderande samhällen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Insatser utifrån det särskilda uppdraget kring trygghetsskapande åtgärder för barn och unga, bland annat trygghetsvårdar, intensifierat fältarbete, nära samverkan internt och med Polisen samt förstärkt kamerabevakning. I elevenkäten svarade en stor andel av eleverna i år 6 och år 9 att de känner sig trygga i skolan. Samtidigt finns det många elever som inte känner sig trygga, trots pågående insatser. Andelen som känner sig trygga har ökat bland pojkar och är högre bland pojkar än bland flickor. Fler vuxna har getts möjlighet att äta en pedagogisk måltid i skolrestaurangerna. Ökad vuxennärvaro bidrar till en lugnare måltidsmiljö och ett bättre förhållande till eleverna. Schematekniska åtgärder för ett jämnare flöde av elever i skolrestaurangerna.

Resultatmål	Kommentar
<p> Mer fysisk aktivitet och utveckling av skolmåltiderna ska stärka barns och elevers hälsa och studieresultat KS, BIN, KULN, STN, KFAB</p> <ul style="list-style-type: none"> 2. Ingen hunger 3. Hälsa och välbefinnande 4. God utbildning för alla 	<ul style="list-style-type: none"> • Från och med höstterminen 2019 får eleverna i grundskolan mer garanterad undervisningstid i idrott och hälsa. Pandemin har dock påverkat delar av undervisningen. • Påbörjat arbete för att främja fysisk aktivitet tillsammans med elevhälsan, Region Sörmland och RF-SISU Sörmland, till exempel genom "prova på biljett" och Fysisk aktivitet på Recept – FaR. • Samarbete mellan idrottslärare och förskolor med fokus på fysisk aktivitet och grovmotorisk träning. • Deltagande i Generation Peps projekt <i>Pep Kommun</i> med målet att utveckla arbetssätt som förbättrar barn och ungdomars matvanor samt ökar deras fysiska aktivitet. • Inom Lyckliga Gatorna och Perrongen erbjuds barn och unga fysisk aktivitet på fritiden både inomhus och utomhus året runt. • Utveckling av måltidspedagogiken i förskolan genom samarbete mellan kostchef, dietist och rektorer. • Utvecklingsarbete vid skolorna i Björkvik och Julita kring <i>Mat Agenda 2030</i> och framtagande av en app för direkt återkoppling gällande skolmaten. Målet är ökad nöjdhet, minskade kostnader och minskat matsvinn.
<p> Fler studerande ska klara målen i kommunal vuxenutbildning VIAN</p> <ul style="list-style-type: none"> 4. God utbildning för alla 5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Ny plan för det systematiska kvalitetsarbetet inom vuxenutbildningen och ökat fokus på uppföljning av externa leverantörer. • Utveckling av lärcentrum för distansstuderande genom riktat statsbidrag samt aktiv marknadsföring av det stöd som de studerande erbjuds. • Utökning av speciallärare. • Införande av distanskurser i egen regi inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå. • Övergång från bestämda ansökningsperioder till ständigt öppen ansökan till Viadidaks vuxenutbildning. • Systematiskt arbete med nivåplaceringstest för nya elever inom grundläggande vuxenutbildning så att eleverna hamnar på rätt kurs. • Elevdatorer och bredband har lånats ut till elever som saknar detta för att klara övergången till distans under pandemin. • Tillsättning av förstelärare med uppdrag att utveckla verksamhetens digitalisering. • Deltagande i Region Sörmlands projekt kring hållbar utveckling där metoden tjänstedesign prövas för att utveckla sfi-undervisningen. • <i>Fogelstadkvinnor på 2020-talet</i>, ett projekt med anpassad utbildning i sfi riktat till utrikesfödda kvinnor.
<p> Fler ska gå vidare till studier på eftergymnasial nivå BIN, VIAN</p> <ul style="list-style-type: none"> 4. God utbildning för alla 5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen behöriga till högskolestudier bland gymnasieeleverna med yrkesexamen ökade markant vilket ger förutsättningar för fler att studera på eftergymnasial nivå. • Samverkan med olika utbildningsanordnare för att ge möjligheter att läsa vidare lokalt på Campus Viadidakt, start av utbildning till lärare i fritidshem samt sju nya yrkeshögskoleutbildningar. • Aktivt arbete för att ytterligare utbildningar ska kunna tillhandahållas vid Campus Viadidakt. Inför 2022 klart med nya starter av flera befintliga utbildningar, bland annat lärare i fritidshem samt yrkeshögskoleutbildningarna byggproduktionsledare och solenergiprojektör. Ny överenskommelse med Linköpings universitet om förskolläraryt utbildning med start hösten 2022. • Samverkan och anpassad studievägledning för att få fler att läsa vidare på eftergymnasial nivå.

Trygg vård & omsorg

Resultatmål	Kommentar
<p> Fler brukare inom vård och omsorg ska ha en positiv upplevelse kring bemötande, förtroende och trygghet KS, VON, KFAB 3. Hälsa och välbefinnande</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Brukarråd anpassade till pandemin. • Kompetens pusselpaket framtaget med metoder och verktyg för kommunikation inom området funktionsstöd. • Utbildning av värdegrundsledare som i sin tur ska driva värdegrundsarbetet tillsammans med sina chefer. • Svårt att bedöma måluppfyllelse då aktuellt utfall saknas för flera indikatorer till följd av att Socialstyrelsens brukarundersökningar inom äldreomsorgen inte genomfördes under 2021.
<p> Ökade förutsättningar för aktiviteter för brukare inom vård och omsorg KULN, VON 3. Hälsa och välbefinnande</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på sociala aktiviteter, utomhusaktiviteter och fysisk aktivitet med anpassning till pandemin.
<p> Måltiderna inom vård och omsorg ska utvecklas STN, VON 2. Ingen hunger 3. Hälsa och välbefinnande</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens matlådor är under utveckling och kundnöjdheten följs kontinuerligt. En näringsanalys har genomförts och recepten har justerats utifrån näringsrekommendationer för äldre. • Revidering av kommunens måltidsrutin och måltidschecklista för äldreomsorgen. Inför vårens måltidsombudsträffar har måltidsobservationsblanketterna utvecklats för att även inkludera jämställdhet samt demenssjukvård. • En nattfastemätning är genomförd och visar på en viss försämring. En nutritionsgrupp har startats som ser över möjligheten att mäta och följa upp undernäring i äldreomsorgen. • Tre filmer samt inspirationsmaterial har tagits fram för att öka kunskapen kring bra mat som ökar förutsättningarna för psykisk hälsa. Utbildningsmaterialet är i första hand riktat till anställda inom hemtjänst och funktionsstöd. • Utbildning i Sapere har genomförts.
<p> Stärkt patientsäkerhet inom vård och omsorg VON 3. Hälsa och välbefinnande</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Förbättring gällande personal som följer basala hygienrutiner och klädregler. • Förstärkning av sjuksköterskeresurser. • Utveckling av kvalitetsråd inom flera verksamheter. • Kvalitetssäkring av dokumentation i patientjournal genom interna journalgranskningar. • Utbyte av loggningsbara medicinskåp pågår. • Införande av digital signering pågår. • Utveckling av <i>Elsas hälsa</i>, en samverkan mellan region och kommun som möjliggör ökat samarbete med fokus på patienten, exempelvis genom bakre läkarstöd.
<p> Ökad möjlighet till delaktighet och inflytande SOCN, VON 10. Minskad ojämlikhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inom vård- och omsorgsförvaltningen görs samtliga genomförandeplaner nu i enlighet med IBIC (Individens Behov i Centrum), som särskilt belyser delaktighet och inflytande. • Andelen boende inom LSS grupp- och servicebostäder som svarar att de får bestämma om det som är viktigt för dem i sitt boende har ökat och ligger över riksgenomsnittet. • Socialstyrelsens brukarundersökningar inom äldreomsorgen genomfördes inte 2021. • Inom socialförvaltningen baseras arbetet kring delaktighet på deltagande i SKR:s årliga brukarundersökning som genomfördes i oktober samt metoden tjänstedesign som syftar till att utveckla verksamheten utifrån ett klientperspektiv.
<p> Anhörigstöd ska utvecklas SOCN, VON 5. Jämställdhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt utveckling av möjligheterna att ge anhörigstöd via digitala kanaler. • Anhörigveckan uppmärksammades genom informationsfilmer via kommunens hemsida och sociala medier. • Gemensamt uppsökande fältarbete i centrum i samverkan mellan socialförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen. • En jämställdhetsanalys har gjorts av vård- och omsorgsförvaltningens anhörigstöd som visade att aktiviteterna som erbjuds är könsneutrala men att kvinnor är överrepresenterade både bland anhöriga som får stöd och i personalen. Arbetet för att nå ut med information om anhörigstödet kommer ses över för att nå fler män.

Resultatmål	Kommentar
<p> Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga ska prioriteras KS, BIN, KULN, STN, SOCN 1. Ingen fattigdom 5. Jämställdhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> Brett arbete med tidiga och förebyggande insatser som riktar sig till barn, ungdomar och deras familjer bedrivs i samverkan mellan flera förvaltningar. Antilångningskampanjen <i>Tänk om</i> genomfördes under våren. Tvärprofessionella team inom bildningsförvaltningen arbetar med tidiga insatser i samverkan med andra förvaltningar, regionen och polisen. Start av samarbete mellan bildningsförvaltningen, socialförvaltningen och KFAB för att fånga upp barn och unga som eventuellt riskerar att missa sin skolgång. Familjecentralen har genomfört projektet <i>Bästa hälsan</i> i syfte att skapa hälso-samma levnadsvanor tidigt. E-tjänst för bokning av stödsamtal på familjecentralen. Riktad gruppverksamhet för utrikesfödda föräldrar utifrån metoden <i>Föräldraskap i Sverige</i>. Föräldrautbildning genomfördes digitalt under våren. Öppna förskolan påverkades av pandemin och var helt stängd från januari till mitten av augusti. Projektet <i>Tillsammans på isen för Katrineholm</i>, en folkhälsosatsning för att få fler i rörelse tillsammans med Kronfågel, kommunens isföreningar och Fritidsbanken.
<p> Fler ska få en förbättrad situation efter kontakt med individ- och familjeomsorgen SOCN 3. Hälsa och välbefinnande 5. Jämställdhet 16. Fredliga och inkluderande samhällen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Socialförvaltningens multiteam har utvecklat arbetsmetoder för att öka stödet för familjer när barn och unga flyttar hem efter en placering. Familjeteamet, ungdomsteamet och familjecentralen samverkar med skola, förskola och regionen för att nå familjer tidigt för att erbjuda stöd. Utbildning och implementering av <i>Signs of safety</i> (ett lösningsfokuserat, samarbetsstyrt och nätverksinriktat arbetssätt) som syftar till att använda barnens nätverk istället för externa stödinsatser.
<p> Öppna insatser och hemmaplanslösningar ska användas i ökad utsträckning inom individ- och familjeomsorgen SOCN 3. Hälsa och välbefinnande</p>	<ul style="list-style-type: none"> Start av interna samverkansgrupper inom socialförvaltningen har lett till att öppenvårdens insatser används i större utsträckning än tidigare.
<p> Kommunens kostnader för placeringar ska minska BIN, SOCN, VON</p>	<ul style="list-style-type: none"> Socialnämndens kostnader för placeringar minskade medan bildningsnämndens och vård- och omsorgsnämndens kostnader ökade. Totalt var kommunens kostnader för placeringar i stort sett oförändrade jämfört med 2020. Inom socialförvaltningen har fler hemmaplanslösningar tagits fram, exempelvis genom att kombinera flera insatser som stöd i boendet, digitalt stöd vid missbruk (Previct), CRA (manualbaserad metod för missbruk) och motiverande samtal. Multiteamets aktiva arbete med hela familjen när ungdomar flyttar hem efter placering har gjort det möjligt att flytta hem tidigare. Kostnaderna för placerade barn/ungdomars skolgång ökade. Vård- och omsorgsförvaltningen hade fler placeringar än föregående år, kontinuerlig uppföljning av placeringar i samverkan mellan berörda förvaltningar.
<p> Färre barn och unga ska utsättas för risk att skadas till följd av eget eller andras bruk av tobak, alkohol eller narkotika KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN 3. Hälsa och välbefinnande</p>	<ul style="list-style-type: none"> En uppföljning av den regionala ANDTS-strategin, som Katrineholms kommun ställt sig bakom, har genomförts och prioriterade områden att arbeta vidare med har tagits fram. Kampanj vid tobaksfria dagen 31 maj. Antilångningskampanjen <i>Tänk om</i> genomfördes under våren. En föreningsgemensam ANDTS-policy har tagits fram och finns i föreningshandboken. Digital föreläsning i ANDTS-coachmetoden för bildningsförvaltningens personal. Socialförvaltningens ungdomsteam har fältat dagar, kvällar och helger för att förebygga riskbruk och erbjuda stödinsatser tidigt. Vid tillsyn av skolorna har det kontrollerats att skolgårdarna är rökfria och att skyltningen är tillfredsställande.

Ett rikt kultur- idrotts- & fritidsliv

Resultatmål	Kommentar
<p> Fler ska delta aktivt i kultur-, idrotts- och fritidslivet KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VON</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p> <p> 10. Minskad ojämlikhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pandemin har fortsatt att påverka förutsättningarna och medfört lägre antal fysiska deltagartillfällen i många kultur- och idrottsverksamheter samtidigt som den digitala tillgängligheten har ökat. • Insatser för att inspirera och tillgängliggöra kultur till förskolor i kransorterna genom konst på besök och dockteaterföreställningar. • Fortsatt fokus på individuellt anpassade aktiviteter för vård- och omsorgsnämndens brukare med hänsyn till rådande pandemi. • Socialnämndens boenden Kollektivet HVB och Klivet stödboende arbetar aktivt med att ungdomarna ska ha en aktiv fritid. • Arbetet med att stötta föreningslivet genom förbättring av arbetsprocesser kopplade till bidragshantering är klart. • Flera färdigställda investeringsprojekt som ökar förutsättningarna för att fler ska delta aktivt idrotts- och fritidslivet; utbyggnad av gymnastikytor i gymnastik-/tennishallen (Oppundahallen), ny servicebyggnad på Backavallen, utegym bakom Duveholmshallen, ny discgolfbana med 18 hål vid Backaområdet samt nytt banunderlag i Sköldinge elljusspår. • Ny lokalisering för boulehall i en av kommunkoncernens befintliga lokaler. • Planering inför sargbyte i Kronfågel ishall pågår och utförs under 2022. • Bytet av konstgräsbelysning på Backavallen har påverkats av pandemin och leveransföreningen, en tillfällig lösning har gjorts inför vintern innan det permanenta bytet utförs våren 2022. • Ny tillgänglighetsanpassad vandringsled på Norr. • Inventering av vandringsleder och anläggningar för friluftsliv, som underlag för prioritering av åtgärder för att främja ett ökat friluftsliv.
<p> Kultur, idrott och fritid för barn och unga ska prioriteras KS, BIN, KULN, STN, VON</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p> <p> 16. Fredliga och inkluderande samhällen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trots pandemin har kommunen erbjudit ett brett utbud av kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter/arrangemang riktade till barn och unga. • Arbetet med föreningshandboken, där satsningar på barn och unga är det som prioriteras högst, har fortsatt i samverkan med föreningslivet. • Kommunens hyror och avgifter har hållits fortsatt låga, med en tydlig prioritering av barn och unga. • Föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet har av kommunstyrelsen beviljats ett extra föreningsstöd. • Flera förskolor har arbetat med att använda konst i den dagliga undervisningen och under våren hade alla förskolor en utställning på kulturhuset Ängeln på temat Hållbar Framtid. • En strategi för lek- och aktivitetsparker har tagits fram och beslutats. • Deltagande i projektet <i>FASIS</i> (fysisk aktivitet i samhällsplanering i Sörmland) har gett möjlighet till kompetensutveckling kring samhällsplanering med barns perspektiv.
<p> Jämställda kultur- och fritidsverksamheter KS, BIN, KULN, STN, VON</p> <p> 5. Jämställdhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturförvaltningen strävar efter ett brett utbud av aktiviteter och verksamhetsinnehåll som ska tilltala många invånare oavsett genus, ålder eller ursprung. Alla aktiviteter inom barn och ungdomsverksamheterna Lyckliga Gatorna och Perrongen genomsyras av ett jämställdhetstänkande. • Kulturskolan och KomTek arbetar aktivt med att identifiera ojämställdhet och ojämlikhet i verksamheterna och har nu en relativt jämn fördelning av flickor och pojkar. • Kultur- och fritidsverksamheterna inom vård- och omsorgsförvaltningen planeras utifrån brukarnas efterfrågan. • Utvecklingen av systemet för föreningsbidrag har färdigställts med en föreningshandbok, som bland annat innehåller metodstöd för föreningars jämställdhetsarbete.

Hållbar miljö

Resultatmål	Kommentar
<p> Ökad andel miljöfordon i kommunens verksamheter STN, KFAB, KIAB</p> <p> 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ny kommungemensam rese- och fordonspolicy har tagits fram. Elbilsladdning har installerats för hemtjänstgrupperna vid äldreboendena Almgården, Dufvegården, Igelkotten, Vallgården och Yngaregården. Dieselfordon är utbytta till elbilar. Varje område har också tillgång till en laddhybridbil för ökad krisberedskap. Pågående översyn för transportoptimering av matkörningar. Inköp av eldrivna ismaskiner som ersätter dieseldrivna. Från hösten 2021 används huvudsakligen det miljövänliga drivmedlet HVO i service- och teknikförvaltningens dieselfordon.
<p> Ökad energieffektivitet i kommunens lokaler KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB</p> <p> 7. Hållbar energi för alla</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kontinuerligt arbete för att minska energiförbrukningen i kommunens lokaler med fokus på såväl åtgärder i fastigheterna som effektivare lokalutnyttjande och beteenden. I de verksamhetslokaler som KFAB förvaltar har energiintensiteten, det vill säga energiförbrukningen för el och värme per kvadratmeter, totalt sett ökat något jämfört med föregående år. Förklaringen är ökad ventilation i skolor och förskolor under pandemin. Energieffektiviseringar har uppnåtts genom energiåtgärder inom ramen för projekt Backavallen, bland annat installation av solceller. Installation av bergvärme i Oppundahallen under 2020 har lett till att energiförbrukningen mer än halverats 2021. I kommunägda fastigheter där föreningar bedriver verksamhet har ett aktivt arbete kopplat till beteenden lett till minskad energikonsumtion.
<p> Ökad solelproduktion KS, BMN, KFAB, KIAB</p> <p> 7. Hållbar energi för alla</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Regelverket för när bygglov krävs för solceller har lättats upp, generellt krävs inte lovprövning. I de fall det krävs tas ingen bygglovsavgift ut. KFAB har installerat nya solcellsanläggningar vid Duveholmshallen och det nybyggda hyreshuset i kvarteret Pantern. Inom ramen för investeringsprojektet på Backavallen har solceller på taket av Kronfågel isarena tagits i drift.
<p> Minskade utsläpp av näringsämnen och föroreningar till sjöar och vattendrag KS, BMN, STN, KVAAB</p> <p> 6. Rent vatten och sanitet för alla</p> <p> 14. Hav och marina resurser</p>	<ul style="list-style-type: none"> Projektet i Öljaran har kommit igång, under året har anläggningen trimmats in och ca 16 000 kvadratmeter sjöbotten sugmuddrats. Katrineholms kommun har deltagit i tre nationella seminarier samt ett studiebesök. Kommungemensamt arbete kring dagvattenhanteringen. Miljötillsynen har haft fortsatt fokus på att minska övergödningen av sjöar och vattendrag genom avloppsinventering i Sköldinge och Lerbo samt tillsynskampanj riktad mot hästgårdar. Provfiske i Spetebysjön, cirka 5 ton vitfisk bärgades på två dagar.
<p> Nedskräpningen ska minska KS, BIN, BMN, STN, KFAB, KIAB, KVAAB</p> <p> 12. Hållbar konsumtion och produktion</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ett antal åtgärder för att minska nedskräpningen har genomförts, exempelvis informationskampanjer, skräpplockardagar samt skräpmätning. Samtliga förskolor har under ett par år haft fokus på arbete med hållbar framtid i sitt systematiska kvalitetsarbete.
<p> Biologisk mångfald ska främjas genom aktiva åtgärder och naturskydd KS, STN</p> <p> 15. Ekosystem och biologisk mångfald</p>	<ul style="list-style-type: none"> Projekt <i>Naturnära jobb</i> gav möjlighet till jobb samt återställning av tre tätortsnära beteshagar. Pågående arbete med att omvandla klippta grönytor till ängsplanteringar. Tre representativa insektshotell har placerats ut för att upplysa och inspirera. Även fladdermusholkar har satts upp. Kommunikationsinsatser kring bland annat invasiva arter och insektshotell. Nytt naturreservat som delas mellan Flens och Katrineholms kommuner bildades i slutet av året.

Resultatmål	Kommentar
<p>Klimatsmarta måltider i kommunens måltidsverksamhet STN</p> <p> 2. Ingen hunger</p> <p> 12. Hållbar konsumtion och produktion</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ett nytt kostdataprogram som kan bidra till mer klimatsmarta måltider har köpts in och implementeras under 2022. • Under hösten gjordes matsvinnmätningar i förskola, skola och äldreomsorg med hjälp av en ny internationell metod, analysen visar att mätning av svinnet skiljer sig inom de olika verksamheterna och att pandemin påverkar. • En klimatvecka har genomförts i restaurangerna vid kommunens förskolor och skolor, med menyer med lågt klimatavtryck och information till pedagoger och måltidspersonal för spridning till barn och vårdnadshavare.

Attraktiv arbetsgivare & effektiv organisation

Resultatmål	Kommentar
<p>Säkrad kompetensförsörjning KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</p> <p> 4. God utbildning för alla</p> <p> 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen som arbetar heltid har ökat och fler som fyllt 65 år har valt att fortsätta jobba. • Flera förvaltningar har uppdaterat sina kompetensförsörjningsplaner. • Flera pågående insatser för tryggad personalförsörjning, bland annat uppdragsutbildning förskollärare, utbildning till barnskötare, möjlighet att läsa till undersköterska via äldreomsorgslyftet, mottagande av socionomstudenter samt utbildningstjänster. • Utbildningar i kompetensbaserad rekrytering. • En kommunövergripande lönestrategi med handlingsplaner för 2022-2024 har tagits fram och medel avsatts i budgetprocessen för extra satsningar i löneöversynen 2022. • Digitala verktyg för medarbetarsamtal samt LAS- och anställningsöversikt har införts som bidrar till ökad transparens, delaktighet och återkoppling för medarbetare.
<p>Ökat medarbetarengagemang KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</p> <p> 17. Genomförande och globalt partnerskap</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stort engagemang och flexibilitet bland medarbetarna har varit avgörande för att kommunens verksamheter har kunnat ta sig igenom pandemin med fokus på uppdraget. • Aktivt arbete med åtgärder utifrån förra medarbetarundersökningen kring hållbart medarbetarengagemang (HME) samt fortsatt höga resultat i undersökningen som gjordes i slutet av året. • Brett arbete inom förvaltningarna för att öka medarbetares delaktighet och involvering i utvecklingsarbete, till exempel genom referensgrupper vid systemupphandling och nybyggnation, samarbetsprojekt för bättre arbetsmiljö samt metoder för idédriven innovation.
<p>Förbättrad hälsa för kommunens medarbetare KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trots fortsatt pandemi har friskaletet ökat och sjukfrånvaron minskat för både kvinnor och män. • Inför 2021 höjdes friskvårdsbidraget för medarbetarna till 1 500 kr per år och inför 2022 har beslut fattats om en ytterligare höjning till 2 000 kr per år. Andelen medarbetare som nyttjar friskvårdsbidraget har ökat. • Ett årshjul för SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete) med handlingsplaner för varje förvaltning har tagits fram. • Utökad arbete med åtgärder i arbetsgrupper i syfte att stärka och öka medvetenheten och kunskapen om hälsa och medarbetarskap. • Hälsoveckan genomfördes utifrån gällande restriktioner. • Beslut och förberedelser inför satsningen Hälsoåret 2022 i Katrineholms kommun.
<p>Kommunens tillgänglighet för invånarna ska öka KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</p> <p> 10. Minskad ojämlikhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pandemin har medfört begränsningar i den fysiska tillgängligheten till vissa verksamheter på grund av restriktioner. Nya vägar för att nå ut har utvecklats, bland annat genom digitalisering och intern samverkan. • För att förbättra kommunens tillgänglighet och bemötande har en telefoni- och bemötandeguide tagits fram. • Kraftig ökning av antalet ärenden till Kontaktcenter jämfört med förra året. • Servicepunkter i kransorter och infartstavlur har underhållits och utvecklats. • Tydligare och mer tillgänglig skyltning till och inom Sportcentrumområdet.

Resultatmål	Kommentar
	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt utveckling av befintliga och nya e-tjänster. Ökat antal ärenden som hanteras via kommunens e-tjänstportal. • Lansering av en ny karta på webben som gör att invånare och övriga kan hämta aktuellt kartmaterial för bygglovsansökningar och andra tillstånd digitalt. • Ökad tillgänglighet på webben och i sociala medier med bland annat textade filmer och syntolkning samt tillgänglighetsanpassade dokument. Ny tillgänglighetsanpassad grafisk profil för Viadidakt. • Kriskommunikation kring pandemin. • Proaktivt kommunikationsarbete kring insatser som ofta skapar klagomål, till exempel averkning av skog och plogning, har lett till färre felanmälningar.
<p> Ökad digital delaktighet KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON 10. Minskad ojämlikhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kontaktcenter, som vägleder och ger hjälp till självhjälp vad gäller kommunens e-tjänster, har sett en kraftig ökning av antalet ärenden jämfört med förra året. • Pandemin har snabbat på utvecklingen när det gäller digitalisering och användandet av digitala lösningar. Till exempel har den snabba omställningen inom skolan från närundervisning till distansundervisning skyndat på den digitala delaktigheten för många målgrupper. En modern och mer användarvänlig lärplattform introducerades i samband med läsårsstarten 2021/22. • Även inom vuxenutbildningen har användningen av digitala lärplattformar ökat och utrustning lånats ut till elever som saknar det. • Projektet <i>Digital inkludering</i> som syftar till att stärka nyanländas digitala kompetens för att öppna vägar till arbetsmarknaden. • Pandemin har även starkt bidragit till ökad digital kompetens och delaktighet bland medarbetarna, bland annat genom utveckling av digitala mötesplatser för möten, delning av dokument och information samt framtagande av digitala utbildningsmaterial.
<p> Ökad effektivitet genom nya samverkansformer internt och externt KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB, KVAAB, VSR 17. Genomförande och globalt partnerskap</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad användning av digitala möten har bidragit till mindre restid och effektivare samverkan. • Kommunikationsavdelningen har effektiviserat sitt arbetssätt genom att arbeta som en redaktion. • Gemensam projektorganisation avseende anläggningsarbeten mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och service- och teknikförvaltningen. • Nytt arbetssätt inom barn- och elevhälsan med tvärprofessionella team och ökad samverkan med skolornas och förskolornas ledningsteam. • Stärkt samarbete mellan kulturförvaltningen och service- och teknikförvaltningen genom gemensam stab och kring föreningsstöd. • Effektiviserat arbete kopplat till kommunens lager och distribution av skyddsutrustning genom samverkan mellan vård- och omsorgsförvaltningen och service- och teknikförvaltningen. • Samverkan mellan förskolorna och biblioteket har bidragit till ökat fokus på böcker och bokläsning och att alla förskolor nu har minst ett bibliotek. • Socialförvaltningens omorganisation har bidragit till effektivare intern samverkan. • Jämförelsenätverk med andra kommuner inom städverksamheten samt måltidsverksamheten. • Utvecklad samverkan med lokala företag inom ramen för projektet <i>Kompetens inför framtiden</i>. • Flera pågående samverkansformer inom vård- och omsorg, exempelvis fallpreventionsrådet, nutritionsrådet, demensrådet, Vård- och omsorgscollege, Uppdrag Psykisk hälsa samt <i>Elsas hälsa</i>, en samverkan mellan region och kommun som möjliggör ökat samarbete med fokus på patient. • Organiseringen av nämndsekreterare har setts över och kommer på sikt samordnas. • Avtal med Vårdförbundet om löneadministration har tecknats med start 2022.

Ekonomisk ställning

Detta avsnitt innehåller en utvärdering av kommunkoncernens ekonomiska ställning samt en analys av utvecklingen för den senaste femårsperioden. Avsnittet innehåller även en genomgång av budgetföljsamheten och investeringsverksamheten.

Resultatutveckling

Utvärderingen av årets resultat syftar till att bedöma av och relationen mellan intäkter och kostnader, både utifrån det aktuella räkenskapsåret och utifrån utveckling över tid.

Katrineholms kommunkoncern redovisar ett positivt ekonomiskt resultat efter extraordinära poster om 132,2 mnkr, föregående år var resultatet +110,2 mnkr. KFAB, inklusive KIAB, redovisar ett resultat efter skatt om 42,5 mnkr. KVAAB redovisar negativt resultat, -0,4 mnkr. Katrineholm kommuns andel av VSR:s resultat om totalt -1,5 mnkr motsvarar -1,2 mnkr.

Katrineholms kommun redovisar ett positivt ekonomiskt resultat efter extraordinära poster om 91,3 mnkr. Det motsvarar 3,8 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Det positiva resultatet kan framförallt förklaras av mer skatteintäkter än budgeterat. För att möta kommande års kostnadsökningar har ytterligare pensionsförsäkring tecknats. Nedskrivningar av fastigheter och inventarier har genomförts under året och medför en minskad kapitaltjänstkostnad de kommande åren.

Periodens resultat	2021	2020	2019	2018	2017
Koncernen (mnkr)	132	110	82	13	44
Kommunen (mnkr)	91	90	51	2	33
Koncernens resultat i förhållande till verksamhetens kostnader inkl avskrivningar (%)	4,3	3,7	2,8	0,4	1,6
Kommunens resultat i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag (%)	3,8	3,9	4,4	0,1	1,5

Intäkter och kostnader

Koncernens intäkter har ökat med 28 mnkr jämfört med 2020. Jämfört med 2017 har intäkterna ökat med 21 mnkr vilket ger ett snitt på 2,9 procent per år. Kostnadsökningen för samma period har varit 303 mnkr eller i snitt 2,6 procent per år. Under 2020 dämpades kostnadsökningen och uppgick till endast 0,8 procent vilket påverkar medelvärdet.

Kommunens intäkter har ökat med endast 2 mnkr från föregående år. Jämfört med 2017 har intäkterna minskat med 23 mnkr eller i snitt 3,9 procent per år. Under 2017 var intäkterna högst för att sedan minska under de följande två åren. Det är främst bidrag från Migrationsverket som minskade under 2018, 2019 och 2020. Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar har under samma period ökat med 281 mnkr eller i snitt 2,6 procent per år. Kostnaderna för året var 115 mnkr högre än 2020.

Skatteintäkter och bidrag har ökat med 356 mnkr sedan 2017. Årets skatteintäkter och bidrag var 101 mnkr högre än 2020.

Skatteintäkter och statsbidrag är kommunens primära finansiering. Om nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkter och statsbidrag behöver åtgärder vidtas för att minska kostnaderna. 2021 har nettokostnadsökningen varit högre än ökningen av skatteintäkter och bidrag men det ska ställas i relation till kostnadsnivån 2020 som var extremt låg på grund av minskad verksamhet i samband med pandemin. Den pensionsförsäkringslösning som kommunen gjort under 2021 påverkar också årets nettokostnadsökning.

Intäkter och kostnader	2021	2020	2019	2018	2017
Koncernen					
Verksamhetens intäkter (mnkr)	824	796	825	779	803
Förändring (%)	3,5	-3,5	5,9	-3,0	10,5
Verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar (mnkr)	-3 089	-2 967	-2 944	-2 859	-2 786
Förändring (%)	4,1	0,8	3	2,6	7,7
Verksamhetens nettokostnad (mnkr)	-2 265	-2 170	-2 119	-2 080	-1 983
Förändring (%)	4,4	2,4	1,9	4,9	6,6
Kommunen					
Verksamhetens intäkter (mnkr)	558	556	571	562	581
Förändring (%)	0,3	-2,6	1,6	-3,2	18,1
Verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar (mnkr)	-2 908	-2 793	-2 773	-2 705	-2 627
Förändring (%)	4,1	0,7	2,5	3,0	9,0
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	-2 351	-2 237	-2 203	-2 142	-2 046
Förändring (%)	5,1	1,6	2,8	4,7	6,7
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	2 426	2 325	2 224	2 139	2 070
Förändring (%)	4,3	4,5	3,4	3,3	5,6

Budgetföljsamhet

För året uppgår kommunens totala budgetavvikelse till +39,8 mnkr. Budgetavvikelsen finns på finansens. Nämndernas samlade budget-avvikelse uppgår till +/- 0 mnkr.

Två nämnder uppvisar en negativ avvikelse, vilket kompenseras genom övriga nämnders positiva avvikelse. De nämnder som redovisar negativ budgetavvikelse är service- och tekniknämnden (-2,3 mnkr) och socialnämnden (-19,9 mnkr). Service- och tekniknämndens underskott är en följd av intäktsbortfall på grund av pandemin. Socialnämnden har under de senaste åren redovisat stora underskott och åtgärdsplaner är upprättade och påbörjade. De största positiva avvikelserna står bildningsnämnden (+5,9 mnkr) och vård- och omsorgsnämnden (+9,7 mnkr) för. Bildningsnämndens positiva avvikelse är till stor del kopplat till pandemin som gett lägre kostnader än ett vanligt år. Vård- och omsorgsnämndens positiva avvikelse beror på retroaktiva intäkter för 2020, vakanta tjänster och lägre inköp av sjukvårdsmaterial än planerat.

Finansens har en positiv budgetavvikelse på 39,8 mnkr. Det är framförallt skatter och utjämning som har en avvikelse på 56 mnkr. Utfallet blev betydligt högre än vad som prognostiserades då budgeten beslutades, på grund av ett bättre ekonomiskt läge vilket i sin tur ökat skatteunderlaget. En pensionsförsäkringslösning som kommer att ge lägre pensionskostnadsökningar åren framöver har minskat årets resultat med 33 mnkr.

En mer fullständig redovisning av avvikelserna finns i avsnittet ekonomiskt utfall enligt driftredovisningen.

Koncernens investerings- och finansieringsverksamhet

Under året har kommunkoncernens investeringar uppgått till 635 mnkr. Investeringsnivåerna har ökat varje år sedan 2017, bland annat till följd av en växande befolkning som medfört behov av fler platser i förskolor, skolor och särskilda boenden men också bostäder och infrastruktur. Den höga investeringstakten påverkar koncernens långfristiga skuld, som under de senaste fyra åren ökat med 682 mnkr.

Sedan 2017 har investeringarna inom koncernen mer än fördubblats. Utan de goda resultaten 2020 och 2021 för kommunen skulle självfinansieringsgraden ha minskat betydligt. Behoven av utökning av lån i bolagen ligger fortfarande kvar. Koncernens långfristiga skulder har ökat med 34 procent sedan 2017. Kommunens stabila ekonomi påverkar självfinansieringsgraden som ökat de senaste åren. En mer fullständig redovisning av investeringar finns i avsnittet ekonomiskt utfall enligt investeringsredovisningen.

Kommunen har inga egna långfristiga lån, det som redovisas under långfristig skuld avser till största del bolagens nyttjande av den koncernövergripande checkkredit. Motsvarande belopp redovisas som fordran i balansräkningen. Differens mellan åren beror på att nyttjandegraden av checkkredit var betydligt högre i december 2021 än 2020. Kommunens betalningsförmåga på kort sikt är god. Betalningsförmågan ökat med till 153 procent från 131 procent jämfört med förra året.

Investeringar	2021	2020	2019	2018	2017
Koncernen					
Investeringar (mnkr)	635	559	473	493	205
-Förändring (%)	13,6	27,5	-4,1	140	68
Långfristig skuld (mnkr)	2 674	2 477	2 266	2 122	1 992
-Förändring (%)	8,0	9,3	6,8	6,5	11,0
Självfinansieringsgrad (%)	20,8	19,7	17,3	2,6	21,5
Kommunen					
Investeringar (mnkr)	186	172	165	110	91
-Förändring (%)	8,1	7,2	50	20,9	21,3
Långfristig skuld (mnkr)	152	81	57	0	0
-Förändring (%)	87,9	41,6	100,0	0	0
Självfinansieringsgrad (%)	49,1	52,1	30,9	1,8	36,3

Känslighetsanalys

Katrineholms kommun beroende av omvärlden kan beskrivas genom att göra en känslighetsanalys. I tabellen nedan visas hur olika intäkts- och kostnadsposter påverkar kommunens resultat om de förändras. Bland annat framgår att en befolkningsökning med 100 personer medför en ökning av skatter och bidrag med 6,6 mnkr. Vidare framgår att en procents löneökning innebär att kommunens kostnader ökar med 16,1 mnkr.

Effekt på kommunens intäkter	Förändring	Effekt +/- mnkr
Befolkningsförändring, effekt på skatter och bidrag	100 pers	6,6
Förändring av generella statsbidrag i riket	500 mnkr	1,7
Riktade statsbidrag	1%	2,1
Taxor och avgifter, hyror och arrenden	1%	1,4
Övriga intäkter	1%	2,0
Effekt på kommunens kostnader	Förändring	Effekt +/- mnkr
Personalkostnader, exkl pensionskostnader	1%	16,1
Pensionskostnader	1%	1,7
Inköp av varor och tjänster	1%	9
Bidrag och transfereringar	1%	1,3

Avsatta medel

Utifrån god ekonomisk hushållning har kommunen reserverat medel för att möta framtida kostnader. Kommunen har tre olika sorters avsatta medel; resultatutjämningsreserv (RUR), en så kallad integrationsfond samt tillväxtfrämjande medel från tidigare års resultat.

Kommuner har enligt kommunallagen möjlighet att avsätta medel inom det egna kapitalet till en resultatutjämningsreserv (RUR). Reserven kan användas i balanskravsutredningen för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Kommunfullmäktige i Katrineholm beslutade i maj 2013 om att anta riktlinjer för resultatutjämningsreserven (RUR) samt att göra en avsättning till RUR om 17 mnkr. Av 2020 års resultat avsattes ytterligare 66,6 mnkr. Den totala avsättningen till RUR uppgår därefter till 83,6 mnkr.

Därutöver har delar av tidigare års resultat reserverats för tillväxtfrämjande åtgärder. I samband med årsredovisningarna för åren 2010 till 2015 har kommunen reserverat medel av resultatet för särskilda framtida satsningar avseende välfärdsutmaningar och tillväxtprojekt. Dessa medel påverkar resultatet när de används.

Kommunen har även avsatt medel som kommunen erhåller för sitt breda integrationsåtagande. Ett åtagande som sträcker sig över flera år varför intäkterna inte förs direkt mot resultatet, utan reserveras för framtida åtaganden. En del av den schablonersättning som årligen tilldelas kommunen från Migrationsverket avsätts till fonden för att kunna användas till specifika projekt. I kommunens övergripande plan med budget

2021-2023 togs beslut om att under 2021 använda 11,8 mnkr av integrationsfonden. Grundregeln är att medel som reserverats från integrationsfonden som inte förbrukats under året återförs till fonden vid årets slut. Beslut om ytterligare 0,4 mnkr togs under året. Av de beslutade medlen har totalt 5,5 mnkr nyttjats.

De avsatta medlen uppgick per 31 december 2021 till totalt 144,9 mnkr.

Avsatta medel, mnkr	31 dec 2021
RUR	83,6
Integrationsfonden	26,0
Tillväxtfrämjande medel	35,3
TOTALT	144,9

Soliditet

Soliditeten anger hur stor del av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital, det vill säga inte finansierade genom lån. Soliditeten mäter det egna kapitalet i förhållande till de totala tillgångarna och uttrycker den finansiella styrkan på lång sikt. Ju högre soliditet desto lägre utgifter för räntor och amorteringar. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen och tillgångarnas förändring. En oförändrad soliditet pekar på att det egna kapitalet och tillgångarna utvecklas i samma takt

Koncernens soliditet inklusive ansvarsförbindelsen har ökat med 2,3 procentenheter till 17,3 procent. Kommunens soliditet har ökat med 1,4 procentenheter till 30,0 procent. Det innebär att det egna kapitalet har ökat mer än tillgångarna. Det beror främst på det goda resultatet och en minskad ansvarsförbindelse för pensioner.

För koncernen har soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen för pensioner ökat med 0,4 procentenheter till 26,8 procent. Kommunens soliditet exklusive ansvarsförbindelsen har minskat med 1,7 procentenheter till 53,8 procent. Ett positiv soliditet ger stabila förutsättningar för kommunens fortsatta utveckling.

Balanskravsresultat

Balanskravsutredning

Balanskravet enligt kommunallagen innebär att kommuner inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år. Nollresultat är det lägsta godtagbara resultatet på kort sikt. På längre sikt räcker inte ett nollresultat för att bevara den långsiktiga kapaciteten. För att utveckla kapaciteten på lång sikt ska intäkterna överstiga kostnaderna.

Från och med 2019 gäller en ny redovisningslag, Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Det har bland annat inneburit att kommunen från och med 2019 ska boka upp orealiserade vinster och förluster i värdepapper, vilket påverkade årets resultat med -10,2 mnkr. Vid balanskravsutredningen avräknas posten. Även realisationsvinster som finns bokförda räknas av. Tidigare har också försäljningar av tomtmark inom exploateringar räknats av, men enligt de nya redovisningsprinciperna ska de inte längre räknas av.

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning får reservering till resultatutjämningsreserv (RUR) göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser, ska gränsen för när avsättningen får ske istället uppgå till två procent av summan av ovan nämnda poster. Ingen reservation till RUR har gjorts under 2021.

Kommunen en orealiserad vinst motsvarande 10,2 mnkr, till följd av placeringar i aktie- och räntefonder. Vid balanskravsutredningen avräknas den posten. Balanskravsresultatet uppgår således till +81,1 mnkr och Katrineholms kommun uppfyller balanskravsresultatet för 2021.

Balanskravsutredning per 31 december	2021	2020	2019
Resultat enligt resultaträkningen	91,3	89,6	51,1
Samtliga realisationsvinster	0	-0,4	-4,1
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-10,2	0,3	-7,7
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
Resultat efter balanskravsjusteringar	81,1	89,5	39,4*
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	66,6	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Balanskravsresultat	81,1	156,1	-14,5

Väsentliga personalförhållanden

Kommunens personalarbete utgår från de personalpolitiska målen i kommunplan 2019-2022 och det personalpolitiska programmet som fastställdes av kommunfullmäktige under 2020. Redovisningen av väsentliga personalförhållanden inleds med en översiktlig beskrivning ur ett koncernperspektiv och fördjupas därefter gällande personalförhållandena inom kommunorganisationen.

Personalförhållanden i ett koncernperspektiv

Av kommunkoncernens totala antal årsarbetare är 97,7 procent anställda inom kommunen, som också bär 96,6 procent av den totala lönekostnaden. Medarbetarna inom kommunkoncernen har blivit fler, en ökning som främst skett inom kommunen. Samtidigt har lönekostnaderna ökat med totalt 4,8 procent. Procentuellt har lönekostnaderna ökat mest inom KIAB och VSR. Lönekostnadsökningen bör ställas i relation till förändringen av antalet årsarbetare. Lönekostnadernas andel av nettokostnaden har minskat inom bolagen. Det innebär att övriga kostnader ökat markant mellan åren.

Jämfört med föregående år har sjukfrånvaron minskat inom hela kommunkoncernen. Sjukfrånvaron var högre inom kommunen än övriga delar av koncernen, samtidigt som sjuklönekostnaderna utgjorde en större andel av lönekostnaderna. De kommunala bolagen och VSR har en högre andel medarbetare som arbetar heltid än kommunen men andelen har ökat inom kommunen. Under 2021 har färre valt att sluta sin anställning och allt fler väljer att förlänga arbetslivet.

Nyckeltal	Kommun		KFAB		KIAB		VSR	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Årsarbetare, antal omräknade heltider	3 381,0	3 273,6	42,9	43,5	4,2	4,5	31,8	31
Lönekostnader totalt, tkr	1 792 701	1 710 899	30 398	30 590	3 381	3 124	30 263	26 320
Lönekostnader som andel av totala nettokostnader (%)	63%	63%	8%	14%	6%	8%	60%	59%
Sjuklönekostnader, andel av lönekostnader totalt (%)	2,3%	2,6%	1,0%	1,0%	1,0%	1,6%	0,3%	0,5%
Sjukfrånvaro totalt (%)	7,8%	8,4%	3,6%	3,8%	4,7%	6,8%	1,3%	2,5%
Månadsanställda som arbetar heltid, andel (%)	80%	79%	98%	98%	100%	100%	97%	97%
Tillsvidareanställda som slutat på egen begäran, antal	172	183	5	3	0	0	0	3
Tillsvidareanställda som gått i pension, antal	71	82	1	1	0	0	0	0

Personalförhållanden i kommunen

Personalkostnader & personalstyrka

Kommunens lönekostnader har ökat med 81,8 mnkr, eller 4,8 procent, jämfört med 2020. Ökningen är en effekt både av löneöversyn (2,2 procent) och fler årsarbetare. Jämfört med 2020 ökade antalet årsarbetare med 3,3 procent, vilket motsvarar 107,4 årsarbetare. Under de senaste åren har kommunen fått en ökning av såväl riktade som generella statsbidrag avsett för personalförstärkningar, vilket har bidragit till utvecklingen.

Bildningsförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen står för den största ökningen av antalet årsarbetare. För Viadidakt ökade antalet årsarbetare och lönekostnaderna som följd av ett uppdrag tillsammans med socialförvaltningen om att konvertera försörjningsstöd till åtgärdsanställningar samt satsningar på att

erbjuda ferieanställningar och tillfälliga jobb för ungdomar. Dessa ökade lönekostnader finansieras genom statliga bidrag.

Andelen timanställda har trots en ökad sjukfrånvaro totalt minskat jämfört med 2020, men varierar mellan förvaltningarna. Inom delar av kommunen har behoven av bemanning genom timvikarier ökat på grund av ökad sjukfrånvaro och karantänsregler under pandemin. Samtidigt har åtgärder för att minska andelen timanställda gett effekt inom vård och omsorgsförvaltningen. Även Viadidakt har minskat andelen timanställda. Samtidigt har andelen visstidsanställda ökat, en effekt av insatsen att konvertera försörjningsstöd till anställningar genom tidsbegränsade anställningar samt flera riktade statsbidrag som möjliggjort olika satsningar.

Bildningsförvaltningens timvikarier hyrs in från extern part och omfattas inte av statistiken. Under 2021 användes timvikarier motsvarade cirka 12,2 årsarbetare, en minskning med 2,3 årsarbetare jämfört 2020.

Antalet månadsanställda i kommunen ökade under 2021. Den största ökningen finns inom bildningsförvaltningen och vård och omsorgsförvaltningen. En ny gruppbostad, viss förstärkning av bemanningen inom särskilda boenden för äldre samt fler medarbetare inom förskola och grundskola har bidragit till ökningen. Andelen av kommunens månadsanställda som är tillsvidareanställda har minskat något för både kvinnor och män i jämförelse med föregående år. Parallellt har andelen visstidsanställda ökat något.

Nyckeltal	Mätdatum	Totalt 2021	Kvinnor 2021	Män 2021	Totalt 2020	Kvinnor 2020	Män 2020
Lönekostnader totalt, tkr	1/1-31/12	1 792 701			1 710 899		
Lönekostnader som andel av verksamhetskostnaderna (%)	1/1-31/12	63%			63%		
Kostnad övertid inkl mertid, andel av lönekostnader totalt (%)	1/1-31/12	0,4%			0,4%		
Årsarbetare, antal omräknade heltider	1/1-31/12	3 381	2 628,4	752,3	3 273,6	2 548,9	724,7
Timanställda, andel av totalt antal årsarbetare (%)	1/1-31/12	6,9%	6,5%	8,5%	7,3%	6,5%	9,8%
Månadsanställda, antal	30/11	3 327	2 627	700	3 246	2 567	679
Tillsvidareanställda, andel av månadsanställda (%)	30/11	91%	92%	87,4%	91,4%	92,3%	88,1%
Visstidsanställda, andel av månadsanställda (%)	30/11	9%	8%	12,6%	8,6%	7,7%	11,9%

Medarbetarskap & ledarskap

I kommunens medarbetarundersökning används en modell som SKR har utvecklat för att mäta hållbart medarbetarengagemang (HME). HME omfattar tre områden, ledarskap, styrning och motivation. Resultatet redovisas som ett index av totalt nio frågor, där 1 är lägsta och 5 är högsta möjliga värdet. Undersökningen 2021 visade på ett fortsatt högt resultat. För kommunen som helhet uppgick det totala indexet till 4,2 för både kvinnor och män. Jämfört med förra året var resultatet oförändrat för alla de tre områdena ledarskap, styrning och motivation.

Resultaten för förvaltningarna skilde sig en del, både totalt, mellan könen och mellan de tre delområdena. Skillnader sågs även inom förvaltningarna mellan olika verksamhetsområden och enheter. Högst resultat visade kulturförvaltningen. Inom bildningsförvaltningen visade mätningen något högre resultat för kvinnor än för män utom när det gäller ledarskap. Även inom service- och teknikförvaltningen var resultatet något högre för kvinnor än för män. Viadidakt, som lyckades höja svarsfrekvensen genom ett medvetet arbete, såg ett tydligt mönster att männen satte ett betydligt lägre omdöme än vid förra mättillfället, medan kvinnorna satt ett något högre. Socialförvaltningen, som fick ett försämrat resultat i årets undersökning, kommer arbeta vidare med ledning och styrning under 2022 som ett led arbetet med i den nya organisationen. För vård- och omsorgsförvaltningen var resultatet i stort sett oförändrat.

För samtliga förvaltningar och arbetsplatser väntar nu en dialog och analys. Förbättringsområden ska lyftas och handlingsplaner tas fram. Under hösten 2022 kommer handlingsplanerna att följas upp och en ny HME-undersökning att genomföras.

Nyckeltal	Mätdatum	Totalt 2021	Kvinnor 2021	Män 2021	Totalt 2020	Kvinnor 2020	Män 2020
Hållbart medarbetarengagemang, HME totalt	dec	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,3
HME delindex motivation	dec	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
HME delindex ledarskap	dec	4,2	4,2	4,3	4,2	4,2	4,3
HME delindex styrning	dec	4,2	4,2	4,1	4,2	4,3	4,2

Kompetensförsörjning & kompetensutveckling

Under året har ett stort fokus legat på att säkerställa personalförsörjningen utifrån pandemin.

Andelen månadsanställda som arbetar heltid har fortsatt att öka, för både kvinnor och män. Den positiva trenden är ett resultat av ett målmedvetet arbete utifrån beslutet om heltid som norm. Det är dock en fortsatt stor skillnad mellan kvinnor och män avseende sysselsättningsgrad. Inom vård och omsorgsförvaltningen har andelen månadsanställda med heltid ökat med 2,9 procentenheter jämfört med föregående år. Inom samhällsbyggnadsförvaltningen och socialförvaltningen har andelen som arbetar heltid minskat och fler har valt att arbeta deltid. Det är främst medarbetare med yngre barn samt medarbetare som närmar sig pension som valt en lägre sysselsättningsgrad. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden bland dem som arbetar deltid har totalt sett ökat, men bara bland män. Det är en större andel män än kvinnor som har valt att arbeta deltid. En bidragande orsak kan vara att män i större utsträckning än kvinnor använder deltidsarbete som komplement till annat lönearbete utanför sin anställning i kommunen.

Antalet tillsvidareanställda som slutade på egen begäran fortsatte att minska. Gällande tillsvidareanställda med ledningsansvar som slutade på egen begäran låg antalet kvar på samma nivå som 2020 men med en jämnare fördelning mellan könen. För att få en objektiv och samlad bild av orsaker till att medarbetare slutar erbjuds medarbetare att anonymt svara på en enkät, via en e-tjänst som inrättades under året.

Rekryteringsbehovet är fortsatt högt, främst gällande vissa yrkes- och specialistkompetenser. Behovet påverkas av pensionsavgångar och personalomsättning. För att möta framtida behov av kompetenser arbetar förvaltningarna med flera strategier och insatser, till exempel att aktivt ta emot praktikanter, erbjuda utbildningstjänster, bredda kompetenser och omfördela arbetsuppgifter mellan professioner. Vård och omsorgsförvaltningen står inför en utmaning att rekrytera bland annat sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster. Samtidigt är det allt fler som väljer att förlänga arbetslivet. Under 2021 ökade antalet månadsanställda 65 år och äldre. Majoriteten av kommunens medarbetare över 65 år finns inom bildningsförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen.

För att attrahera och behålla medarbetare arbetar kommunen utifrån flera strategier, som exempelvis förmåner, årlig lönekartläggning, intern rörlighet och kontinuerlig kompetensutveckling. Under 2021 har flera förvaltningar satsat på att kompetensutveckla befintlig personal för att möta behov av exempelvis barnskötare, förskollärare, socionomer och undersköterskor. Under året har möjligheten att anställa för utbildningstjänster och generationsväxling ökat. En utbildningstjänst innebär att studenter ges möjlighet att arbeta under studietiden och generationsväxling är en anställning som möjliggör kompetensöverföring till en nyanställd. Antalet ansökningar om stipendium för studier på fritiden låg på en fortsatt låg nivå.

Nyckeltal	Mätdatum	Totalt 2021	Kvinnor 2021	Män 2021	Totalt 2020	Kvinnor 2020	Män 2020
Månadsanställda som arbetar heltid, andel (%)	30/11	79,7%	77,2%	89,1%	78,8%	76,3%	88,1%
Månadsanställda med heltidsanställning som har valt att arbeta deltid, andel (%)	30/11	16,4%	19,1%	6,3%	17,2%	19,9%	7,1%
Genomsnittlig sysselsättningsgrad månadsanställda som arbetar deltid (%)	30/11	73,2%	74,1%	65,9%	73,8%	75,1%	63,7%
Tillsvidareanställda med ledningsansvar som slutat på egen begäran, antal	1/12-30/11	18	9	9	17	15	2
Tillsvidareanställda som slutat på egen begäran, antal	1/12-30/11	172	127	45	183	151	32
Tillsvidareanställda som gått i pension, antal	1/12-30/11	71	51	20	82	70	12
Månadsanställda som är 65 år eller äldre, antal	30/11	86	55	31	74	44	30
Utbildningstjänster och generationsväxling, antal	1/1-31/12	12			10		
Medarbetare som erhållit stipendium för studier på fritiden, antal	1/1-31/12	2			2		

Hållbart arbetsliv & arbetsmiljö

Pandemin har fortsatt påverka sjukfrånvaron, men positivt är att den totala sjukfrånvaron ändå har minskat med 0,3 procentenheter jämfört med föregående år. Bidragande orsaker är möjligheten att arbeta hemifrån där verksamheten så tillåter samt vaccinering. Sjukfrånvaron har minskat för både kvinnor och män och inom samtliga åldersgrupper, men är fortfarande hög jämfört ett normalår utan pandemi. För att dämpa effekterna av högre sjuklönekostnader än normalt har särskilda statsbidrag utbetalats.

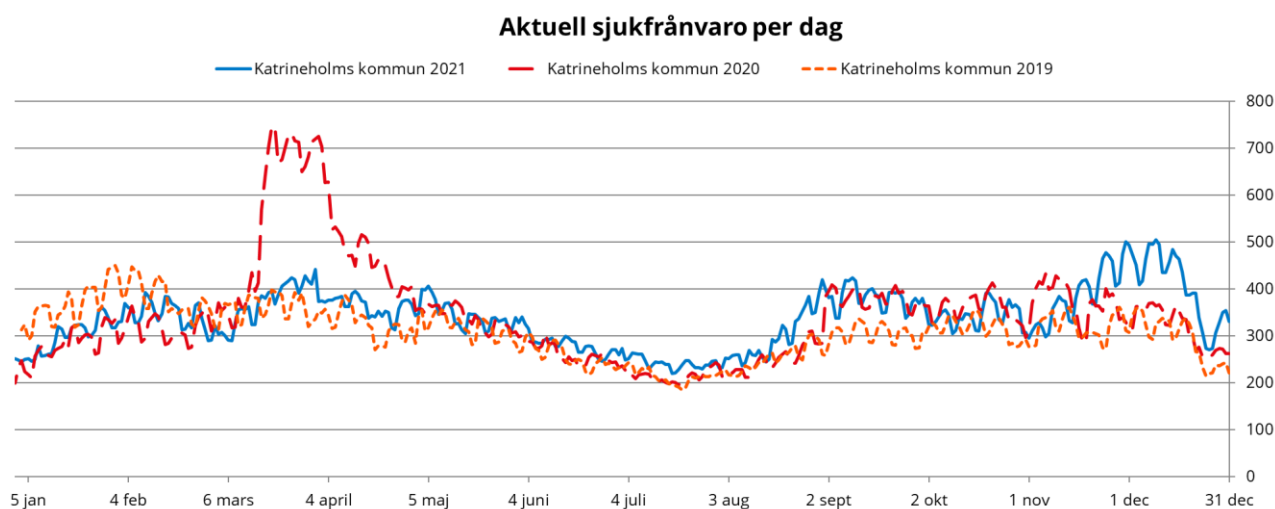
Frisktalet har i takt med minskad sjukfrånvaro ökat under året, vilket troligen speglar möjligheten att inom vissa verksamheter arbeta hemifrån vid lättare symptom. Lyftas bör att frisktalet har ökat markant inom samhällsbyggnadsförvaltningen, socialförvaltningen och Viadidakt. Frisktalet har också ökat inom vård- och omsorgsförvaltningen.

Till skillnad från 2020 har korttidssjukfrånvaron minskat och långtidssjukfrånvaron ökat. Bidragande orsaker till att sjukskrivningarna blivit längre är de tillfälliga reglerna kring borttaget krav på sjukintyg till och med dag 21 samt restriktioner vid befarad och konstaterad smitta.

Den höga sjukfrånvaron medför att antalet rehabiliteringsärenden påverkas. Ett rehabiliteringsärende ska påbörjas efter fem sjukfrånvarotillfällen under en tolv månadersperiod eller tidigt i ett ärende där det finns en sjukskrivning. Ökningen av antalet rehabiliteringsärenden indikerar att kommunens riktlinjer om aktiv återgång efterlevs och att kommunens chefer arbetar aktivt med såväl kort- som långtidssjukfrånvaron. Det pågående strategiska arbetsmiljöarbetet för att uppnå ett hållbart arbetsliv kommer att fortsätta under 2022, med såväl förvaltnings specifika som kommungemensamma insatser.

Nyckeltal	Mätdatum	Totalt 2021	Kvinnor 2021	Män 2021	Totalt 2020	Kvinnor 2020	Män 2020
Sjuklönekostnader, andel av lönekostnader totalt (%)	1/1-31/12	2,3%			2,6%		
Frisktal, tillsvidareanställda som haft högst 5 sjukfrånvarodagar senaste 12 månaderna (%)	1/12-30/11	46,4%	43,7%	56,4%	42%	40,1%	50%
Sjukfrånvaro tillsvidareanställda (%)	1/12-30/11	8,3%	8,9%	5,8%	8,9%	9,4%	6,8%
Sjukfrånvaro totalt (%)	1/12-30/11	7,8%	8,5%	5,5%	8,4%	9%	6,3%
Sjukfrånvaro totalt, varav <15 dagar (%)	1/12-30/11	4,1%	4,3%	3,5%	4,5%	4,7%	3,8%
Sjukfrånvaro totalt, varav 15-90 dagar (%)	1/12-30/11	1,4%	1,5%	0,7%	1,3%	1,4%	0,7%
Sjukfrånvaro totalt, varav >90 dagar (%)	1/12-30/11	2,4%	2,7%	1,3%	2,3%	2,5%	1,6%
Andel av totala sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande period av 60 dagar eller mer (%)	1/12-30/11	43%	44%	33%	38%	39%	34%
Sjukfrånvaro totalt, anställda -29 år (%)	1/12-30/11	7%	7,5%	6%	7,6%	7,9%	6,7%
Sjukfrånvaro totalt, anställda 30-49 år (%)	1/12-30/11	8%	8,8%	5,2%	8,3%	8,9%	6,3%
Sjukfrånvaro totalt, anställda 50- år (%)	1/12-30/11	7,9%	8,5%	5,6%	8,7%	9,4%	6%
Rehabärenden pågående, antal	30/11	414	353	61	415	346	69

För att kunna följa sjukfrånvarons utveckling under pandemin har en kompletterande rapport tagits fram, se diagram nedan. Diagrammet visar att sjukfrånvaron i början av 2021 faktiskt var lägre än före pandemin 2019. I mars 2021 sågs en mindre ökning av sjukfrånvaron, men långt ifrån den kraftiga ökning som skedde vid motsvarande tid 2020. Under sommaren och framförallt i augusti var dock sjukfrånvaron något högre än både 2020 och 2019. Under november steg sjukfrånvaron tydligt som en följd av den ökade smittspridningen och i slutet av året låg sjukfrånvaron betydligt högre än de två senaste åren.

Diagrammet visar aktuell sjukfrånvaro totalt. Redovisas per sjukorsak inkl. långtidssjukskrivningar (en person kan förekomma två gånger i underlaget).

Jämställdhet

I Katrineholm ska alla människor, oavsett etnicitet, könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning, erbjudas goda möjligheter att uppnå sina livsmål och drömmar. En viktig del för att bidra till ett mer jämställt arbetsliv och samhälle är heltid som norm. Av kommunens månadsanställda är det en betydligt högre andel av männen än av kvinnorna som arbetar heltid. Över tid ökar har kommunen dock sett en tydlig ökning av andelen kvinnor som arbetar heltid, en viktig förutsättning för ökad jämställdhet på sikt.

Av den totala årsarbetstiden har andelen uttag av föräldraledighet ökat något under 2021. Större delen tas ut av kvinnor. Samma mönster ses gällande VAB (vård av barn). Under 2021 har andelen uttag av VAB ökat för både kvinnor och män.

Av kommunens tillsvidareanställda är det fortfarande en större andel av männen än av kvinnorna som har ett ledningsansvar. Jämfört med föregående år har dock andelen män med ledningsansvar minskat medan det för kvinnorna syns en marginell ökning.

Nyckeltal	Mätdatum	Totalt 2021	Kvinnor 2021	Män 2021	Totalt 2020	Kvinnor 2020	Män 2020
Månadsanställda som arbetar heltid, andel (%)	30/11	79,7%	77,2%	89,1%	78,8%	76,3%	88,1%
Föräldraledig tid, andel av total årsarbetstid (%)	1/1-31/12	3,8%	4,6%	1,2%	3,6%	4,3%	1,2%
VAB-tid, andel av total årsarbetstid (%)	1/1-31/12	1,1%	1,2%	0,7%	0,9%	1%	0,5%
Tillsvidareanställda med ledningsansvar som andel av totalt antal tillsvidareanställda (%)	30/11	5,1%	4,7%	6,7%	5,2%	4,6%	7,8%

Lön & förmåner

Inför lönekartläggningen 2021 genomfördes också en arbetsvärdering, i samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagarparter. I lönekartläggningen redovisas en lönekvot på 100,7 procent, vilket visar att kvinnors medianlön är högre än mäns medianlön.

Som en del i att vara en attraktiv arbetsgivare erbjuder kommunen olika förmåner till medarbetarna. Jämfört med föregående år har antalet medarbetare som använder möjligheten att semesterväxla ökat. Det har också skett en tydlig ökning av antalet medarbetare som använder friskvårdsbidraget. Inför 2021 höjdes friskvårdsbidraget till 1 500 kr per person och år, vilket kan vara en bidragande orsak till att fler använde förmånen. Beslut har fattats om en ytterligare höjning av friskvårdsbidraget till 2 000 kr under 2022. Antalet medarbetare som nyttjar förmånen att löneväxla för att få tillgång till en datorn/cykel/telefon låg på ungefär samma nivå som 2020. Det gäller även antalet medarbetare som pensionsväxlar.

Nyckeltal	Mätdatum	Totalt 2021	Kvinnor 2021	Män 2021	Totalt 2020	Kvinnor 2020	Män 2020
Medarbetare som semesterväxlar, antal	1/1-31/12	490	-	-	421	-	-
Medarbetare som nyttjar friskvårdsbidraget, antal	31/12	1 598	-	-	1 333	-	-
Medarbetare som bruttolöneväxlar (datorer, cyklar, telefoner), antal	31/12	307	-	-	309	-	-
Medarbetare som pensionsväxlar, antal	31/12	17	-	-	16	-	-

Förväntad utveckling

Samhällsekonomisk utveckling

Den svenska staten har bidragit och bidrar med omfattande stimulanser för att stötta under pandemin. Det gör att den offentliga sektorns skuld har ökat, men på grund av BNP-tillväxten och de låga räntorna minskar ändå skulden som andel av BNP. Även framöver beräknas skulden som andel av BNP minska, från 37 procent 2021 till 29 procent av BNP 2025. Inflationen förväntas inte bli lika hög under 2022 då energi-prisinflationen väntas avta och de flaskhalsar som orsakat varubrist väntas börja luckras upp.

Vändningen i ekonomin har gått snabbt, mycket tack vare stimulanserna i Sverige och vår omvärld, och det är lätt att glömma hur djupt fallet i BNP var under 2020. SKR pekar ut tre viktiga områden som staten tillsammans med kommuner och regioner behöver fokusera särskilt på för att klara kommande års utmaningar. Det rör sig om att klimatanpassa samhället och vidta åtgärder för att minska klimatpåverkan. Det handlar också om att ställa om välfärden med hjälp av modern teknik samt att genomföra insatser för att öka sysselsättningen i grupper som står långt från arbetsmarknaden och som annars riskerar att hamna i långvarig arbetslöshet. Ett skäl till att det är viktigt att få upp sysselsättningen bland grupper som står långt från arbetsmarknaden är att vi kommande år riskerar brist på arbetskraft både till näringslivet och till välfärden till följd av den demografiska utvecklingen.

Sverige går nu in i en period med låg befolkningstillväxt. Den senaste prognosen från SCB visar en väsentligt lägre befolkningstillväxt än tidigare prognoser. I synnerhet gäller det grupperna barn och unga, som nu beräknas minska, och befolkningen i arbetsför ålder, som ökar långsamt. Den grupp som ökar snabbast de närmaste tio åren, även i antal räknat, är personer över 80 år.

En väsentlig osäkerhetsfaktor framöver är det säkerhetspolitiska läget i omvärlden, som kan leda till svängningar på börserna, höga priser på främst olja och naturgas samt minskad tillväxt. Minskad tillväxt i kombination med hög inflation kan i sin tur leda till en negativ utveckling av världsekonomin, som kan få stor påverkan på de ekonomiska förutsättningarna i Sverige.

Utvecklingen i Katrineholm

Under årets sista månad ökade smittspridningen med en markant ökning av både sjukskrivningar och vård av barn. Utvecklingen av pandemin påverkar hela organisation. Förhoppningarna är att pandemin under 2022 övergår till endemi, det vill säga att smittspridningen minskar och blir mer begränsad. Det är viktigt att de negativa konsekvenserna av pandemin inte får leva vidare, då det till exempel kan få förödande effekter på barn- och ungdomars mående och hälsa. Samtidigt är det viktigt att lärdomarna och möjligheterna som arbetet kring pandemin har skapat tas tillvara.

Katrineholms kommun har stora hälsoutmaningar, vilket blev extra synligt under pandemin. För att öka kunskapen om hälsa och kraftsamla för att förbättra hälsan, både bland invånare och medarbetare, ska kommunen under 2022 fokusera på hälsa – Hälsoåret 2022. Uppdraget omfattar hela kommunens organisation i samverkan med föreningsliv, näringsliv och Region Sörmland.

En förutsättning för hälsa är sysselsättning. Arbetslösheten i Katrineholm var jämförelsevis hög redan före pandemin och de som står långt ifrån arbetsmarknaden har under de senaste åren blivit fler. För att öka anställningsbarheten, minska utanförskapet och möta efterfrågan på kompetens krävs ett ökat samarbete mellan Arbetsförmedling, kommun och näringsliv. Under första delen av 2022 har flera projekt startat med fokus på arbetsmarknadsåtgärder och utbildning, exempelvis lärcentrum och ESF-projektet *React-EU Ung comeback*.

Samtidigt har efterfrågan på arbetskraft inom fler sektorer och yrken ökat. Framtida kompetensförsörjning är en utmaning för både kommunorganisationen och kommunens företag. Tillgänglig arbetskraft är också en faktor som påverkar framtida etableringar. Efterfrågan av kompetenser har förändrats över tid och tillgången på kompetenser inom flera yrken är lägre än efterfrågan. Det ställer krav på anpassning och omställning, men också på en god arbetsmiljö.

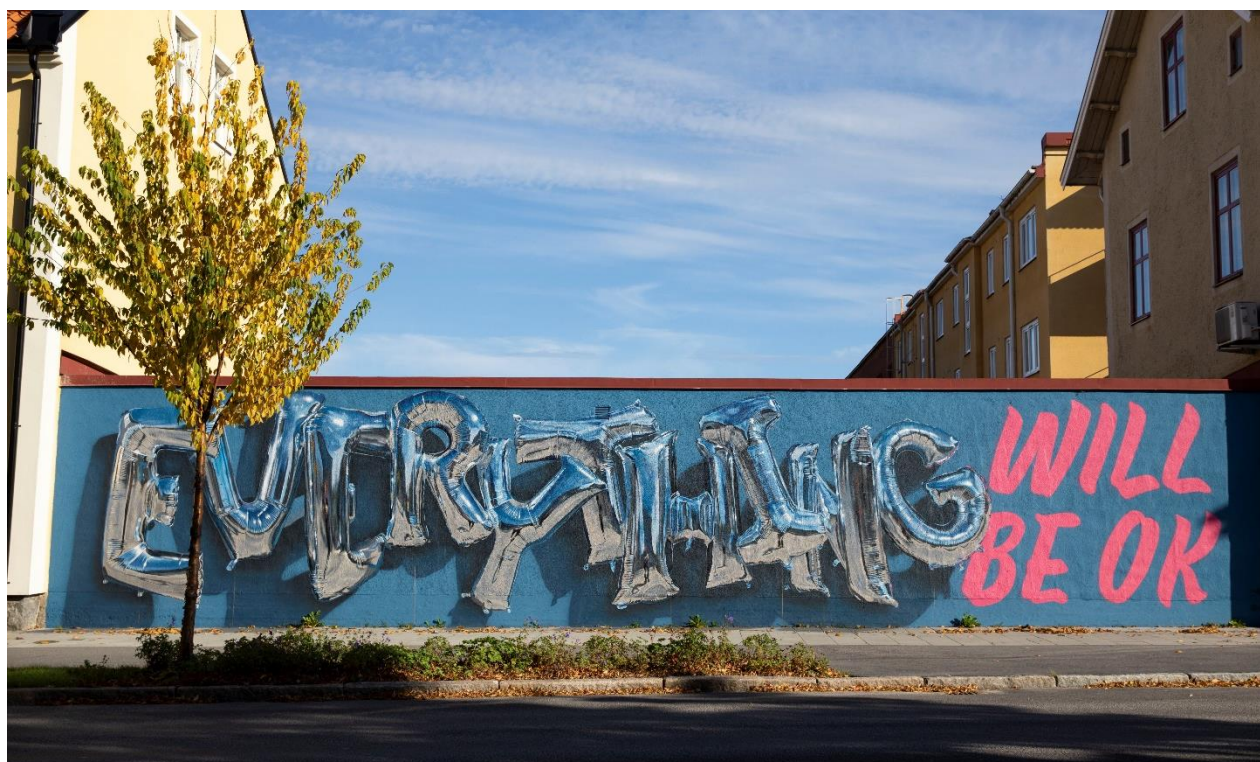
För att möta kommande utmaningar är det viktigt att kommunen fortsätter utveckla sin attraktionskraft både som plats och som arbetsgivare. Attraktiva och trygga boendemiljöer, goda arbetsmiljöer, hög kvalitet i förskola och skola samt goda kommunikationer, är områden som är viktiga för att fler ska söka jobb, bosätta sig och stanna kvar i Katrineholms kommun.

Mot bakgrund av ökad oro och fler unga i riskzon för kriminalitet och droger under 2021 satsar Katrineholms kommun på förbättrad samverkan och mer närvaro bland barn och ungdomar. Kommunen ska genom SSPF-samverkan (skola-socialtjänst-polis-fritid) tidigt identifiera barn och unga i riskzon och tidigt erbjuda stöd och genomföra insatser. Genom denna metod, och i kombination med andra trygghetsfrämjande aktiviteter, trygghetsvårdar och samarbete med volontärer, är målsättningen att under 2022 bryta den negativa utvecklingen i ett tidigt skede. Vid sidan om riktade insatser krävs även ett preventivt arbete riktat till alla. Utöver åtgärder som minskar segregation och insatser som ökar sysselsättning, behövs en hela-kommunen-ansats i att förebygga våld och droger, ett långsiktigt arbete med målet att öka jämställdhet, minska utanförskap och motverka kriminalitet.

De vikande födelsetal som har kunnat ses de två senaste åren, kommer att påverka förskolans verksamhet under flera år framöver. De minskade barnantalet kommer att ställa krav på att förskolan anpassar sin verksamhet till de nya ekonomiska förutsättningar som detta innebär. På längre sikt kommer de minskade barnantalen också att påverka både grundskola och gymnasieskola.

Det har beslutats om förändringar i både läroplaner och kursplaner för grundskolan och grundsärskolan, ändringarna kommer börja gälla från höstterminen 2022.

Regeringen har beslutat att ta bort producentansvaret för insamling och behandling av returpapper, från och med 2022 är det kommunen som ansvarar för detta. I slutet av 2021 presenterades också förslag rörande kommunalt insamlingsansvar för förpackningsavfall från hushåll. Beslut väntas sommaren 2022. Sörmland Vatten har i samverkan med de tre kommunerna tagit fram ett förslag till ny avfallsplan för perioden 2023-2032.

Ekonomisk redovisning

Redovisningsprinciper

Kommunen tillämpar de redovisningsregler som anges i kommunallagen, den kommunala redovisningslagen samt praxis enligt rekommendationer och uttalanden från rådet för kommunal redovisning (RKR) med undantag för att kommunen avsätter medel som erhållits för sitt breda integrationsåtagande. Ett åtagande som sträcker sig över flera år, varför intäkterna inte förs direkt mot resultatet, utan reserveras för framtida åtaganden. Från och med 2021 hanteras kommunens leasingbilar som finansiell leasing. Under 2022 kommer en översyn att göras för att se över kommunens lokalhyror och även hantera dessa som finansiell leasing enligt RKR R5.

Sammanställda räkenskaper

Syftet med sammanställda räkenskaper är att ge en samlad helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. I sammanställda räkenskaper ingår bolag med ett kommunalt ägande om minst 20 procent eller bolag där ägandet är mindre men där omsättningen i bolaget är högre än 2 procent av kommunens skatteintäkter.

I de sammanställda räkenskaperna ingår två bolag som är hel- eller delägda av Katrineholms kommun; Katrineholms Fastighets AB (100 procent ägarandel) och Katrineholm Vatten och Avfall AB (100 procent ägarandel). Dessutom ingår ett delägt kommunalförbund, Västra Sörmlands Räddningstjänstförbund (82,4 procent ansvarsandel). Följande bolag har uteslutits på grund av lågt ägande eller omsättning understigande 2 procent av skatteintäkterna: Katrineholms Entreprenörcentrum AB, Plus Katrineholm AB och Katrineholms Tekniska College.

Sammanställda räkenskaper för kommunkoncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden avses att anskaffningsvärdet för bolagens andelar har avräknats mot förvärvat eget kapital. Proportionell konsolidering innebär att endast ägda andelar av bolagens resultat- och balansräkningar tas in i de sammanställda räkenskaperna. I de sammanställda räkenskapernas redovisning av eget kapital ingår, förutom kommunens, endast den delen av bolagens egna kapital som intjänats efter förvärvet.

Då de sammanställda räkenskaperna endast ska visa koncernens förhållande mot omvärlden har interna mellanhavanden inom koncernen eliminerats, varvid väsentlighetsprincipen har tillämpats.

De sammanställda räkenskaperna är grundade på årsredovisningar som inte har varit definitivt fastställda vid konsolideringstidpunkten. Vissa avvikelser av mindre omfattning kan därför förekomma jämfört med de definitiva årsredovisningarna i bolagen.

För ingående bolag i de sammanställda räkenskaperna gäller bokföringslagen. I kommunen har redovisningen skett enligt den kommunala redovisningslagen. Redovisningsprinciperna kan därför skilja något mellan de ingående enheterna. Det rör sig dock om i sammanhanget marginella skillnader som inte i någon väsentlig grad påverkar koncernens resultat och ekonomiska ställning. Där så har varit möjligt har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande.

Kommunen har beräknat förändringen av pensionsskulden enligt den så kallade blandmodellen varvid skuldökningen belastat resultaträkningen samt bokförts som långfristig skuld i balansräkningen.

Redovisningsprinciper i driftsredovisningen

Sociala avgifter har bokförts genom procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Periodisering av skulden har skett. Personalomkostnadspålägg har i genomsnitt debiterats med följande procentpåslag:

Personalomkostnadspålägg (%)	Totalt
Anställda på kommunalt avtalsområde	40,15
Anställda på timlön	40,15
Pan-avtalet (personliga assistenter)	40,15
Uppdragstagare	31,42
Beredskapsarbete	40,15

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 1,5 procent för årets genomsnittliga kapitalbindning.

Kostnader för IT, telefoni, porto, transport interndeberas utifrån självkostnad och verkligt nyttjande. Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar

Kommunen följer RKR:s rekommendation R2 avseende redovisning av intäkter. Inkomster i form av bidrag från stat och landsting bokförs som förutbetalda intäkter och intäktsförs i enlighet med matchningsprincipen successivt i takt med att motsvarande kostnader bokförs. Från och med 2020 bruttoredovisas försäljning av tomter löpande som intäkter, föregående års värden, 2019 och tidigare, är ändrade efter de tomtförsäljningar som gjorts.

Skatteintäkter

Katrineholms kommun följer RKR:s rekommendation R2 som anger att det är SKL:s decemberprognos som ska användas i beräkningen av den preliminära slutavräkningen.

Lånekostnader

Kommunen använder sig av huvudregeln, det vill säga att lånekostnader ska belasta resultatet då de uppkommer.

Checkkredit

Från och med 2019 bokförs koncernkontokrediterna som långfristig skuld. Årets utnyttjande av koncernkontokrediterna var 128,4 mnkr. Beviljad koncernkontokredit uppgår till 250 mnkr.

Semesterlöneskuld

I kommunens semesterlöneskuld ingår även uppehållslön och ferielöneskuld. Skulden är uppbokad för innevarande och föregående år samt för övertid som inte är kompenserad.

Pensioner

Pensionsskulden har beräknats av KPA och redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att skulden t.o.m. 2020-12-31 redovisas inom linjen/ansvarsförbindelse inkl. löneskatt. Intjänade pensioner fr.o.m. 1998-01-01 samt avtalspensioner redovisas som skuld i balansräkningen. Individuell pensionsdel inkl. löneskatt redovisas under kortfristiga skulder.

Leasingavtal

Operationella leasingavtal samt lokalhyror bokförs mot resultaträkningen.

Kommuninterna mellanhavanden

Interna intäkter och kostnader mellan förvaltningarna har eliminerats.

Anläggningstillgångar

Som investeringsutgift räknas anskaffningar med en varaktighet på minst fem år och med ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp. Korttidsinventarier med en ekonomisk livslängd på högst tre år och inventarier av mindre värde, högst ett halvt prisbelopp, kostnadsförs direkt.

Immateriella tillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning och gäller IT licenser, dessa skrivs av linjärt under de år avtalet gäller.

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning. Komponenter för byggnader och tekniska anläggningar redovisas som separata enheter med olika avskrivningstider. Investeringar aktiverade före 2014 är inte delade i komponenter. Anläggningstillgångarna upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet med avdrag för planenliga avskrivningar.

Exploateringsverksamhet

Med exploatering avses att iordningställa råmark för industri- och bostadsområden som kommunen inom de närmaste åren beräknar att sälja. Försäljningsintäkt redovisas mot resultaträkningen tillsammans med matchande kostnader för såld mark när äganderätten övergår till köparen. Utgifter för tillgångar avsedda för stadigvarande bruk som ska kvarstå i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgång.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2021	2020	2021	2020
Verksamhetens intäkter	R1	823 887	796 435	557 691	556 096
Verksamhetens kostnader	R2	-2 856 852	-2 761 173	-2 823 993	-2 712 420
Avskrivningar	R3	-232 184	-205 535	-84 274	-80 833
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-2 265 149	-2 170 273	-2 350 576	-2 237 157
Skatteintäkter	R4	1 569 764	1 488 597	1 569 764	1 488 597
Generella statsbidrag och utjämning	R5	855 982	836 525	855 982	836 526
VERKSAMHETENS RESULTAT		160 597	154 849	75 170	87 966
Finansiella intäkter	R6	11 254	1 086	20 012	7 901
Finansiella kostnader	R7	-39 657	-45 742	-3 862	-6 225
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		132 194	110 193	91 320	89 642
Extraordinära poster	R8	0	0	0	0
PERIODENS RESULTAT		132 194	110 193	91 320	89 642

Noter resultaträkningen

Belopp i tkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2021	2020	2021	2020
Not R1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	11 258	10 474	11 896	26 641
Taxor och avgifter	193 663	190 218	84 848	85 695
Hyror och arrenden	214 876	198 296	56 046	55 638
Bidrag från staten	214 313	230 280	213 331	230 280
EU-bidrag	5 241	4 140	5 241	4 140
Övriga bidrag	59 118	9 141	55 844	9 141
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	111 801	116 751	123 474	125 861
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	6 912	18 258	6 913	18 258
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	1 038	414	52	414
Övriga verksamhetsintäkter	5 667	18 463	46	28
Summa verksamhetsintäkter	823 887	796 435	557 691	556 096
Not R2 Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-1 666 357	-1 620 333	-1 613 306	-1 565 105
Pensionskostnader	-175 600	-149 097	-172 484	-144 535
Lämnade bidrag	-126 180	-128 152	-126 180	-128 428
Köp av huvudverksamhet	-241 458	-244 851	-273 724	-281 495
Lokal- och markhyror	-16 723	-14 294	-302 189	-273 489

Belopp i tkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2021	2020	2021	2020
Material, tjänster och övriga verksamhetskostnader	-590 114	-571 969	-316 277	-304 090
Realisationsförluster och utrangeringar	-19 844	-13 151	-19 833	-13 066
Anskaffningskostnad sålda tomter	0	-2 212	0	-2 212
Bolagsskatt	-10 626	-9 596	0	0
Övriga verksamhetskostnader	-9 950	-7 518	0	0
Summa verksamhetens kostnader	-2 856 852	-2 761 173	-2 823 993	-2 712 420
Kostnader för finansiell leasing är ej justerat för 2020, finns bokfört på eget kapital med 318 tkr.				
Not R3 Avskrivningar				
Immateriella tillgångar	-515	-276	-515	-276
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	-162 258	-125 966	-46 795	-40 547
Maskiner och inventarier	-69 411	-50 643	-36 964	-33 170
Nedskrivningar	0	-28 650	0	-6 840
Summa avskrivningar	-232 184	-205 535	-84 274	-80 833
Not R4 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	1 524 279	1 521 834	1 524 279	1 521 834
Preliminär slutavräkning innevarande år	39 772	-24 837	39 772	-24 837
Slutavräkningsdifferens föregående år	5 713	-8 400	5 713	-8 400
Summa skatteintäkter	1 569 764	1 488 597	1 569 764	1 488 597
Vid preliminär slutavräkning har RKR:s rekommendation 4.2 använts.				
Not R5 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	488 118	478 676	488 118	478 676
Kommunal fastighetsavgift	71 519	65 700	71 519	65 700
Bidrag för LSS-utjämning	85 165	80 373	85 165	80 373
Kostnadsutjämningsbidrag	107 729	93 060	107 729	93 060
Regleringsbidrag	103 451	35 560	103 451	35 560
Övriga bidrag	0	83 156	0	83 156
Summa generella statsbidrag och utjämning	855 982	836 526	855 982	836 526
Not R6 Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	214	281	29	92
Borgensavgifter	0	0	8 943	7 087
Övriga finansiella intäkter	11 040	805	11 040	722
Summa finansiella intäkter	11 254	1 086	20 012	7 901
Not R7 Finansiella kostnader				
Räntekostnader på lån	-35 785	-30 659	-16	-61
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-3 382	-5 100	-3 382	-4 694
Orealiserad värdestegring på placeringsmedel	0	-310	0	-310
Övriga finansiella kostnader	-490	-9 673	-464	-1 160
Summa finansiella kostnader	-39 657	-45 742	-3 862	-6 225
Not R8 Extraordinära poster	0	0	0	0
Not R9 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	1 742	572	878	240
Förtroendevalda revisorer	438	77	438	77
Total kostnad för revision	2 180	649	1 316	317

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2021	2020	2021	2020
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	B1	5 069	5 533	3 625	4 089
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	B2				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		3 153 187	2 882 275	932 074	847 536
Maskiner och inventarier		820 414	822 829	170 498	168 070
Pågående investeringar		461 536	349 701	13 706	23 058
FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	B3				
Långfristiga fordringar		24 435	21 819	0	0
Värdepapper, andelar m.m.		37 563	32 798	81 152	76 387
Summa anläggningstillgångar		4 502 204	4 114 955	1 201 055	1 119 140
Bidrag till statlig infrastruktur	B4	27 864	29 648	27 864	29 648
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	B5	5 738	39 055	4 538	37 855
Fordringar	B6	240 272	205 834	644 419	483 201
Kortfristiga placeringar	B7	71 012	60 777	71 012	60 777
Kassa, bank	B8	49 367	21 052	3 430	8 964
Summa omsättningstillgångar		366 389	326 718	723 399	590 797
SUMMA TILLGÅNGAR		4 896 457	4 471 321	1 952 318	1 739 585
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	B9	132 194	110 193	91 320	89 642
Resultatutjämningsreserv		83 600	17 000	83 600	17 000
Övrigt eget kapital		1 097 386	1 051 855	876 059	853 019
Summa eget kapital		1 313 180	1 179 048	1 050 979	959 661
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	B10	292 515	264 499	276 282	248 008
Summa avsättningar		292 515	264 499	276 282	248 008
Skulder					
Långfristiga skulder	B11	2 674 144	2 476 813	151 631	80 719
Kortfristiga skulder	B12	616 617	550 961	473 425	451 197
Summa skulder		3 290 761	3 027 774	625 056	531 916
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 896 457	4 471 321	1 952 318	1 739 585
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter		0	0	0	0
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	B13	465 662	508 423	465 662	508 423
Övriga ansvarsförbindelser	B14	6 620	6 044	2 391 445	2 275 868

Noter balansräkningen

Belopp i tkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2021	2020	2021	2020
Not B1 Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	10 754	5 828	4 926	0
Inköp	52	167	52	167
Överföringar	0	4 759	0	4759
Utgående anskaffningsvärde	10 806	10 754	4 978	4926
Ingående ack. avskrivningar	-5 221	-4 384	-837	0
Överföringar	0	-561	0	-561
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-515	-276	-515	-276
Utgående ack. avskrivningar	-5 737	-5 221	-1 352	-837
Utgående redovisat värde	5 069	5 533	3 626	4 089
Avskrivningstid 10 år enligt avtal med leverantör				
Not B2 Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	4 608 888	4 235 911	1 324 037	1 225 034
Inköp	150 824	472 836	139 018	127 612
Utrangeringar	-42 450	-58 459	-13 521	-58 459
Överföringar	292 845	-41 400	0	29 850
Utgående anskaffningsvärde	5 010 107	4 608 888	1 449 534	1 324 037
Ingående ack. avskrivningar	-1 726 613	-1 648 055	-476 501	-486 657
Försäljningar	0	-3 215	0	0
Utrangeringar	22 012	50 553	5 836	50 553
Överföringar	9 939	73	0	73
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-162 258	-125 969	-46 795	-40 470
Utgående ack avskrivningar	-1 856 920	-1 726 613	-517 460	-476 501
Utgående redovisat värde	3 153 187	2 882 275	932 074	847 536
Avskrivningstider 10-80 år, linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar.				
Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	1 223 544	1 137 021	336 069	384 385
Inköp	76 538	194 591	52 597	60 530
Försäljningar	-101	-1 282	-101	-1 282
Utrangeringar	-35 919	-102 804	-35 210	-102 805
Överföringar	4 812	-3 982	0	-4 759
Utgående anskaffningsvärde	1 268 874	1 223 544	353 355	336 069
Ingående avskrivningar	-400 714	-420 468	-167 998	-215 731
Försäljningar	101	957	101	1282
Utrangeringar	22 712	88 810	22 003	88 810
Överföringar	-1 148	-2 856	0	561
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-69 411	-67 157	-36 963	-42 920
Utgående ack avskrivningar	-448 460	-400 714	-182 857	-167 998
Utgående redovisat värde	820 414	822 829	170 498	168 070
Avskrivningstider 3-10 år, linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. Finansiell leasing av bilar har lagts in som investering under Maskiner och Inventarier och värden tidigare än 2021 har ändrat ingående balanser.				
Pågående investeringar				
Redovisat värde vid årets början	349 701	383 215	23 058	37 360
Förändring under året	111 835	-33 514	-9 352	-14 302
Utgående redovisat värde	461 536	349 701	13 706	23 058

Belopp i tkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2021	2020	2021	2020
Not B3 Finansiella tillgångar och skulder				
Uppskjutna skatter	24 435	21 819	0	0
Summa långfristiga fordringar	24 435	21 819	0	0
Värdepapper, andelar m.m.				
Aktier Katrineholms Fastighets AB	0	0	40 129	40 129
Aktier Katrineholm Vatten och Avfall AB	0	0	4 000	4 000
Aktier Katrineholms Entreprenörscentrum AB	40	40	40	40
Aktier KfV marknadsföring AB	30	30	30	30
Aktier Inera AB	43	43	43	43
Aktier Katrineholms Tekniska College AB	255	255	255	255
Aktier Adda AB	2	2	2	2
Aktier Energikontoret i Mälardalen AB	32	32	32	32
Aktier Sörmlands turismutveckling	7	7	7	7
Andelar i Kommuninvest ekonomiska förening	34 765	30 000	34 765	30 000
Andelar i Sörmlands kollektivtrafikmyndighet	1 818	1 818	1 818	1 818
Övriga andelar	541	541	1	2
Andel Mellansvenska odlares ekonomiska förening	24	24	24	24
Bostadsrätter	6	6	6	6
Summa värdepapper, andelar m.m.	37 563	32 798	81 152	76 387
Katrineholms kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Katrineholm kommuns ansvar enligt ovan nämnda borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 510 996 139 138 kr och tillgångarna till 518 679 716 010 kr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 477 786 305 kr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 2 517 816 855 kr.				
Not B4 Bidrag till statlig infrastruktur				
Bidrag till Citybana*	36 100	36 100	36 100	36 100
Årets upplösning Citybanan	-1 444	-1 444	-1 444	-1 444
Akkumulerad upplösning Citybanan	-11 552	-10 108	-11 552	-10 108
Bidrag till trafikplats Finntorp**	8 500	8 500	8 500	8 500
Årets upplösning Finntorp	-340	-340	-340	-340
Akkumulerad upplösning Finntorp	-3 400	-3 060	-3 400	-3 060
Summa bidrag till statlig infrastruktur	27 864	29 648	27 864	29 648
*Kommunfullmäktige beslutade i november 2009 att medfinansiera Citybanan med 36,1 mnkr. Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses under 25 år med början 2013.				
**Kommunfullmäktige beslutade i oktober 2009 att medfinansiera trafikplatsen vid Finntorp, östra förbifarten med 8,5 mnkr. Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 25 år med början 2011.				

Belopp i tkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2021	2020	2021	2020
Not B5 Förråd m.m.				
Skyddsutrustning	0	1 705	0	1 705
Måltidsverksamhetens förråd	798	815	798	815
Förrådsmaterial VA	1 200	1 200	0	0
Tomtmark för försäljning, bostad/industrimark	3 740	35 335	3 740	35 335
Summa förråd m.m.	5 738	39 055	4 538	37 855
Not B6 Fordringar				
Kundfordringar	22 287	49 400	20 041	18 682
Statsbidragsfordringar	2 266	8 777	2 266	8 777
Kortfristiga fordringar hos kommunens koncernföretag	0	0	418 875	286 760
Övriga kortfristiga fordringar	33 255	19 599	23 114	34 740
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	182 464	128 058	180 123	134 242
Summa fordringar	240 272	205 834	644 419	483 201
Not B7 Kortfristiga placeringar				
Räntefonder Nordea	27 441	27 151	27 441	27 151
Aktiefonder Nordea	27 279	20 476	27 279	20 476
Alternativa placeringar	15 278	12 136	15 278	12 136
Ränta /alternativ	1 014	1 014	1 014	1 014
Summa kortfristiga placeringar	71 012	60 777	71 012	60 777
Not B8 Kassa och bank				
Handkassor	58	48	58	48
Plusgiro	1 487	7 161	1 487	7 161
Bank	47 822	13 843	1 885	1 755
Summa kassa och bank	49 367	21 052	3 430	8 964
Not B9 Eget kapital				
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	1 097 248	989 176	875 921	790 340
Rättelse av värden från 2019 och tidigare	0	62 541		62 541
Resultatutjämningsreserv	17 000	17 000	17 000	17 000
ökning av RUR	66 600	0	66 600	0
Fond upprustning samlingslokal	138	138	138	138
Årets resultat	132 194	110 193	91 320	89 642
Utgående eget kapital	1 313 180	1 179 048	1 050 979	959 661
Upplysningar i not om redovisningsprinciper				
För att anpassa redovisningen utifrån nya rekommendationer från RKR har rättelse av redovisning gällande finansiell leasing samt driftskostnader inom leasing gjorts mot eget kapital 2021 från 2020 och tidigare.				
Not B10 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser				
Specifikation - Avsatt till pensioner				
Avsatt till pensioner				
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet redovisningsprinciper				
Avsättningen				
Ingående avsättning	264 499	235 653	248 008	218 669
Pensionsutbetalning	-9 663	-9 990	-8 997	-9 375
Nyintjänad pension		0		
förmånsbestämd ålderspension	11 708	21 704	10 383	21 147
särskild avtalspension	37	8 524	37	8 524
efterlevnadspension	975	0	975	0
övrigt	0	0	0	0

Belopp i tkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2021	2020	2021	2020
Årets utbetalningar	0	113	0	0
Ränte- och basbeloppsuppräknings	4 453	6 249	4 204	5 835
Ändrat livslängdsantagande, RIPS 21	12 532	0	12 115	0
Ändring av försäkringstekniska grunder	1 076	0	1 076	0
Övrig post*	6 898	2 247	8 481	3 208
Summa avsatt till pensioner inkl. löneskatt	292 515	264 499	276 282	248 008
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	3	4	3	4
Tjänstemän	0	1	0	1
Överskottsmedel	25 230	11 684	25 230	11 684
Aktualiseringsgrad	97%	97%	97%	97%
* justerat för fel tidigare år med 1 589 tkr				
Not B11 Skulder				
Koncernkontokredit	128 386	67 138	128 386	67 138
Lån hos Kreditinstitut	2 522 513	2 396 094	0	0
Finansiell leasing	17 879	13 581	17 879	13 581
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	5 366	0	5 366	0
Summa långfristiga skulder	2 674 144	2 476 813	151 631	80 719
Beviljad koncernkontokredit 250 000 tkr				
Ej utnyttjad koncernkontokredit 182 862 tkr				
Not B12 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	1 040	0	1 040	-31
Leverantörsskulder	140 470	84 361	83 913	63 085
Moms och punktskatter	4 808	3 131	1 901	1 196
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	46 750	33 176	44 464	27 885
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	423 549	430 293	342 107	359 062
varav semesterlöneskuld och okompenserad övertid	102 162	101 728	99 124	99 004
varav pensionskostnad avgiftsbestämd ålderspension	53 615	52 271	52 779	51 116
Summa kortfristiga skulder	616 617	550 961	473 425	451 197
Not B13 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna inkl löneskatt				
Ingående ansvarsförbindelse	508 423	553 371	508 423	553 371
Pensionsutbetalningar	-23 833	-23 893	-23 833	-23 893
Ränte- och basbeloppsuppräkning	8 863	16 568	8 863	16 568
Ändrat livslängdsantagande, RIPS 21	15 761	0	15 761	0
Övrig post	-182	0	-182	0
Minskning av avsättning genom tecknande av försäkring/överför till stiftelse	-43 370	-37 623	-43 370	-37 623
Utgående ansvarsförbindelse	465 662	508 423	465 662	508 423
varav löneskatt	90 914	99 263	90 914	99 263
Not B14 Övriga ansvarsförbindelser				
Borgensförbindelser dotterbolag	0	0	2 384 825	2 269 825
Borgensförbindelser föreningar	6 573	5 997	6 573	5 996
Borgensförbindelse och förlustansvar egna hem	47	47	47	47
Summa övriga ansvarsförbindelser	6 620	6 044	2 391 445	2 275 868
Not B15 Leasing				
Finansiella leasingavtal över 5 år				
Fastigheter				
Totala minimileasingavgifter				
Nuvärde minimileasingavgifter	766 380	1 041 648	766 380	1 041 648

Belopp i tkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2021	2020	2021	2020
Därav förfall inom 1 år	117 606	252 939	117 606	252 939
Därav förfall inom 1-5 år	547 377	690 849	547 377	690 849
Därav förfall senare än 5 år	101 397	97 859	101 397	97 859
Maskiner och inventarier				
Totala minimileasingavgifter				
Nuvärde minimileasingavgifter	12 403	5394	12 403	5394
Därav förfall inom 1 år	3 876	2 697	3 876	2 697
Därav förfall inom 1-5 år	8 527	1 383	8 527	1 383
Därav förfall senare än 5 år	0	1 314	0	1 314
Operationella leasingavtal över 5, år				
Totala minimileasingavgifter				
Nuvärde minimileasingavgifter	14 277	42 358	14 277	42 358
Därav förfall inom 1 år	7 366	18 702	7 366	18 702
Därav förfall inom 1-5 år	6 911	15 001	6 911	15 001
Därav förfall senare än 5 år	0	8 655	0	8 655
Summa leasing	793 060	1 089 400	793 060	1 089 400

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2021	2020	2021	2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	132 194	110 193	91 320	89 642
Justering för av- och nedskrivningar	232 184	205 535	84 274	80 833
Justering för pensionsavsättningar	28 016	28 846	28 274	29 339
Justering Exploaterings/Leasingposter mot tidigare år.	22 958	45 759	22 958	45 759
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	415 352	390 333	226 826	245 573
Ökning-/minskning+ kortfristiga fordringar	-34 438	14 779	-161 218	-81 677
Ökning-/minskning+ kortfristiga placeringar	-10 235	-309	-10 235	309
Ökning-/minskning+ förråd och varulager	33 317	-29 603	33 317	-28 403
Ökning+/minskning- kortfristiga skulder	65 656	3 991	22 228	19 475
Kassaflöde från den löpande verksamheten	469 652	379 191	110 918	155 277
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-52	-4 089	-52	-167
Investering- i materiella anläggningstillgångar	-634 703	-558 600	-186 016	-171 722
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1 684	0	1 684	1 282
Ökning-/minskning+ finansiella anläggningstillgångar	-4 765	-13 606	-4 765	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-637 836	-576 295	-189 149	-170 607
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån, checkkredit	197 331	200 328	70 912	12 719
Ökning-/minskning+ långfristiga fordringar	-2 616	5 890	0	4 300
Bidrag till statlig infrastruktur	1 784	1 784	1 784	1 784
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	196 499	208 002	72 696	18 803
Årets kassaflöde	28 315	10 898	-5 535	3 473
Likvida medel vid årets början	21 052	10 154	8 964	5 491
Likvida medel vid årets slut	49 367	21 052	3 430	8 964
Förändring av likvida medel	28 315	10 898	-5 535	3 473

Drift- & investeringsredovisning

Driftsredovisning

Belopp i tkr	Redovisat 2021				2020	
	Intäkter	Kostnader	Netto	Budget	Avvikelse	Netto
Styrelse/nämnd						
Kommunfullmäktige/politisk ledning	0	-9 625	-9 624	-11 656	2 032	-9 209
Kommunstyrelsen	65 203	-258 401	-193 197	-197 054	3 857	-182 032
Bygg- och miljönämnden	-1	-569	-569	-670	101	-465
Service- och tekniknämnden	166 941	-287 104	-120 163	-117 839	-2 324	-114 922
Socialnämnden	23 772	-235 143	-211 371	-191 460	-19 911	-218 629
Kulturnämnden	8 496	-51 077	-42 581	-43 095	514	-41 818
Bildningsnämnden	812 580	-1 709 339	-896 758	-902 661	5 903	-864 284
Vård- och omsorgsnämnden	225 650	-1 005 056	-779 406	-789 145	9 739	-719 304
Viadidaktiknämnden	51 570	-115 506	-63 936	-63 942	6	-67 073
Summa nämnder	1 354 213	-3 671 819	-2 317 605	-2 317 522	-84	-2 217 735
Räddningstjänst	0	-32 197	-32 197	-32 010	-187	-32 920
Övrig verksamhetsposter finansförvaltningen	64 585	-65 359	-774	-5 401	4 627	13 498
Summa verksamhetens nettokostnader	1 418 798	-3 769 374	-2 350 576	-2 354 933	4 357	-2 237 157
Finansiella poster	2 459 057	-17 161	2 441 896	2 406 442	35 454	2 326 799
ÅRETS RESULTAT	3 877 855	-3 786 535	91 320	51 509	39 811	89 642
Verksamhet						
Politisk verksamhet	276	-25 261	-24 985			-23 739
Infrastruktur, skydd mm	44 428	-198 372	-153 944			-128 471
Fritid och kultur	19 507	-126 055	-106 549			-106 643
Pedagogisk verksamhet	900 803	-1 815 004	-914 201			-888 610
Vård och omsorg	256 750	-1 027 410	-770 659			-719 092
Individ och familjeomsorg	15 440	-228 637	-213 197			-216 691
Särskilt riktade insatser	39 127	-54 494	-15 367			-19 627
Affärsverksamhet	10 499	-39 625	-29 126			-28 550
Gemensamma verksamheter	132 137	-254 491	-122 354			-104 343
Justeras: Poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och kostnader i RR	-170	-25	-194			4 472 924
Summa verksamhetens nettokostnader	1 418 798	-3 769 374	-2 350 576			2 237 157

Kommentarer till driftsredovisningen

Katrineholms kommuns resultat för 2021 uppgår till 91,3 mnkr, vilket är en positiv avvikelse mot budget på 39,8 mnkr. Vid delåret var det prognostiserade resultatet för helåret 89,1 mnkr. Prognoserna stämde väl både avseende nämndernas totala avvikelse och för finansverksamheten.

Intäktsnivån hölls på samma nivå som föregående år och ökade med endast 0,3 procent. Kostnadsnivån inklusive avskrivningar ökade med 4,2 procent i jämförelse mot 2020 men kostnadsökningen 2020 var extremt låg och hamnade på samma nivå som året innan vilket berodde på pandemin och nedstängning av verksamheter. Investeringsnivån har påverkat kostnaden för avskrivningar, vilket ökade med 4,7 procent. Sammantaget innebär detta att nettokostnaden under året ökade med 5,1 procent. Skatteintäkterna ökade med 5,5 procent medan statsbidrag och utjämning ökade med 2,3 procent.

Från 2021 har driftredovisningen justerats efter RKR:s rekommendationer. Nämndernas resultat samt poster på finanserna, som inte är finansiella poster, summeras i raden verksamhetens nettokostnader som jämförs

med motsvarande summering i resultaträkningen. Då beslutad budget inkluderar avskrivningar på nämndnivå redovisas nämndernas resultat inklusive avskrivningar. Driftredovisningen visar också summeringen av de finansiella posterna samt årets resultat. Från och med räkenskapsåret 2020 redovisas utfall även per verksamhetsområde utifrån verksamhetens nettokostnader. Eftersom budget inte beslutas på verksamhetsområde, redovisas inte budget på den nivån i tabellen ovan.

Nämnder

Nämnderna visar en positiv avvikelse mot budget på +0,1 mnkr 2021. Samtliga nämnder visar positiva avvikelser mot budget, förutom socialnämnden samt service- och tekniknämnden.

För kommunfullmäktige och politisk ledning ger utfallet en positiv avvikelse på 2,0 mnkr. Kommunfullmäktige har under året haft ett inställt sammanträde samt flera sammanträden med lägre närvaro, detta till stor del mot bakgrund av pandemin. Kostnaden för arvoden och ersättning för förlorad arbetsinkomst har därmed blivit lägre än budgeterat. Lägre personalkostnader och arvoden än budgeterat på överförmyndaren bidrar också till överskottet.

Kommunstyrelsen redovisar en positiv avvikelse mot budget med 3,9 mnkr. Kommunstyrelsen har haft lägre kostnader, jämfört med budget, för bland annat planerade aktiviteter som har ställts in eller genomförts digitalt samt lägre personalkostnader på grund av sjukfrånvaro, vakanser och föräldraledigheter. Det har gjort att det har funnits utrymme för oförutsedda kostnader inom kommunstyrelsen samt vissa kommungemensamma kostnader. Under året har redovisningsreglerna för investeringar tydligare följts upp och redovisningsreglerna för exploateringarna gjorts om, vilket har påverkat driftredovisningen då detta redovisades under kommunstyrelsen vid delåren men vid helåret flyttats till finansens.

Bygg- och miljönämndens budgetavvikelse uppgår till 0,1 mnkr och förklaras av att de miljöstrategiska medlen inte är förbrukade.

Service- och tekniknämnden visar en negativ avvikelse mot budget på 2,3 mnkr. Resultat har påverkats negativt av uteblivna externa intäkter, på grund av den pågående pandemin. Simhallen och de offentliga restaurangerna har varit stängda under stora delar av året, antalet evenemang inom Sportcentrum har varit få samt lokaluthyrningen till föreningar och privatpersoner har varit låg. Även kostnadsökningar för bland annat byggmaterial och drivmedel har haft en negativ påverkan på resultatet. Personalkostnaderna har under året varit cirka 4,0 mnkr lägre än budgeterat vilket beror på frånvaro och vakanta tjänster. En annan bidragande orsak är ett flexibelt arbetssätt under pandemin där personalresurser har omfördelats inom service- och tekniknämnden.

Socialnämnden redovisar en negativ avvikelse mot budget på 19,9 mnkr. Den största negativa avvikelsen avser placeringar inom HVB-vård för barn och unga samt ekonomiskt bistånd. Planering för hemtagning samt omplacering av placerade barn och unga arbetades fram i slutet av juni. Denna plan har gett effekt, under andra halvåret har kostnaden minskat med nästan 1,3 mnkr per månad. Ekonomiskt bistånd visar en negativ avvikelse mot budget men utbetalt försörjningsstöd har minskat med 6,6 mnkr i jämförelse med 2020. Antalet hushåll med försörjningsstöd har minskat med 65 hushåll. Socialnämnden fick inför budget 2020 i uppdrag att inom två år arbeta bort underskottet som redovisades 2019. I budget 2021 förlängdes uppdraget med ett år, så att det även omfattade 2022. I och med detta fick socialnämnden ett extra tillskott om 10 mnkr i budget fram till och med 2022. Genomförda kostnadsminskningar har inte varit tillräckliga och målet har inte uppnåtts 2021. Ytterligare åtgärder krävs för att nå ett resultat i balans.

Kulturnämndens avvikelse mot budget är positiv och uppgår till 0,5 mnkr. Den positiva avvikelsen beror till stor del på att kulturförvaltningen har haft vakanta tjänster på förvaltningsövergripande nivå. Pandemin har också haft en inverkan på resultatet, då föreningar har haft svårt att genomföra projekt och arrangemang.

Bildningsnämnden redovisar en positiv avvikelse i förhållande till budget på 5,9 mnkr. Kommunens förskola, grundskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola redovisar på verksamhetsnivå ett positivt resultat för året. Samma sak gäller för flera av stödverksamheterna såsom Kulturskolan, barn- och elevhälsan samt Bryggan. Merparten av de positiva avvikelserna kan kopplas till pandemin som har bidragit till låga personalkostnader, låga kostnader för kompetensutveckling och mindre inköp av förbrukningsmaterial än ett vanligt år. Samtidigt redovisas stora positiva avvikelser inom resursfördelningen då antalet elever varit lägre än budgeterat. Grundskolan redovisar en negativ avvikelse, fler elever med omfattande behov av extraordinära stödinsatser kan förklara denna avvikelse. Kostnaden för köp av gymnasieplatser utanför kommunen har ökat

kraftigt under året och ger en negativ avvikelse mot budget, vilket kommer att påverka bildningsnämndens kostnader även kommande år.

Vård- och omsorgsnämnden redovisar en positiv avvikelse mot budget på 9,7 mnkr. Avvikelsen beror bland annat på utbetalning av medel gällande merkostnader för covid-19 som avser 2020. Vidare har en större budget avsatts för skyddsutrustning där inköp inte har behövts göras i den omfattningen som planerats, på grund av lägre smitta under året. Inom Funktionsstöd har det varit färre ärenden än vad som planerats i budget. Intern personlig assistans visar också ett positivt resultat dels beroende på färre brukare än budget men även på mer strukturerad hantering i verksamheten. Äldreomsorg visar en negativ budgetavvikelse vilket beror på att den kommunalt utförda hemtjänsten visar högre kostnader än 2020. Den del som hemtjänsten går minus vägs upp av resultatet inom särskilt boende, vilket förklaras av färre antal brukare under pågående ombyggnationer.

Viadidaktämnden redovisar ett resultat i balans vid årets slut. Förvaltningsledningen har en positiv avvikelse som bland annat beror på lägre personalkostnader än budgeterat. Arbetsmarknadsenheten har haft en högre kostnad för arbetsmarknadsanställningar än budgeterat. Verksamhetslokalerna har även behövts anpassas utifrån förändrade arbetssätt och mer material än planerat har köpts in. Detta har gjort att ledning samt stab och service varit återhållsamma med inköp för att kunna täcka upp ett väntat underskott på arbetsmarknadsenheten. En utmaning inför kommande års finansiering av sfi är att Migrationsverkets utbetalning av schablonersättning minskar. Under året minskade intäkterna från Migrationsverket med drygt 2,3 mnkr jämfört med 2020.

Finans

Finansförvaltningen visar totalt sett på en positiv avvikelse mot budget på 39,9 mnkr. Det är framförallt skatter och utjämning som är anledningen till det stora överskottet. I driftredovisningen delas finansförvaltningen upp i verksamhetsposter och finansiella poster. I budget 2021 har 15,5 mnkr avseende ett statsbidrag budgeterats på finansiella poster men utfallet finns i verksamhetens kostnader. Detta gör att budgetavvikelsen är mindre negativ än vad den borde vara avseende verksamhetsposter på finansförvaltningen och lägre än vad den borde vara för finansiella poster.

Verksamhetsposter på finansförvaltningen visar en avvikelse mot budget på 4,4 mnkr men tar man hänsyn till att den felaktiga budgetposten hamnar avvikelsen på -11,1 mnkr. Merparten av de kostnader som finns på finansförvaltningen är verksamhetsposter såsom kostnader för räddningstjänst, pensionskostnad, arbetsgivaravgifter, semesterlöneskuld och kostnader i samband med exploateringar. Eftersom prognoserna under

Året har pekat på ett starkt resultat har en pensionsförsäkringslösning gjorts, vilket påverkar resultatet 2021 med 33 mnkr men minskar pensionskostnadsökningen åren framöver. Utrangeringar, det vill säga en minskning av värdet på anläggningstillgångar för det som inte längre finns kvar eller om värdet på tillgången är noll, har belastat finansens resultat med 14,3 mnkr. Efter en överenskommelse mellan kommunen och KFAB, behåller bolaget sitt överskott 2021, för AO kommunfastigheter. Detta för att KFAB ska kunna hantera framtida kostnader i kommande utveckling samt avveckling inom byggnader, i större utsträckning. På intäktsidan finns därför en negativ avvikelse mot budget avseende korrigerings enligt självkostnadsprincipen från KFAB med 12,5 mnkr.

Det riktade statsbidrag som kommunen får avseende ersättning för sjuklönekostnader ger en positiv avvikelse mot budget på 14,4 mnkr. Redovisningsprinciperna för exploateringar har gjorts om, vilket påverkar driften. Detta ger en positiv avvikelse mot budget på 4,4 mnkr. Andra poster som visar en positiv avvikelse mot budget är leasingbilar, lokalhyror, arbetsgivaravgifter, semesterlöneskuld, pensioner och momsersättning.

Finansiella poster visar en positiv avvikelse på 35,5 mnkr, justerad avvikelse efter den felaktiga budgetposten hamnar på 51,0 mnkr. Skatter och utjämningsbidrag visar på en positiv avvikelse, efter justering, på 56,0 mnkr. Under hösten 2020, då budgeten beslutades, var osäkerheten stor och prognoserna varierande gällande skatteintäkter och utjämning på grund av pandemins effekter. Finansiella intäkter avviker också positivt. Detta beror framförallt på att kommunens placeringar i ränte- och aktiefonder bokats upp till verkliga värdet, vilket har gjort att det bokats en realiserad vinst på 10,2 mnkr. Eftersom denna post är osäker och direkt påverkas av konjunkturen, finns ingen budget på denna post.

Exploateringar

<i>Belopp i tkr</i>	Utfall
Effekter på resultaträkningen	
Intäkter markförsäljning	6 859
Kostnader årets försälda mark	-2 435
Resultat	4 424

Intäkterna för försäljning av tomter och mark har överstigit kostnaderna under 2021, vilket ger ett positivt resultat för exploateringar. Exploateringen Luvsjön 4 har inte kunnat påbörjas under 2021 då detaljplanen har upphävts av Mark- och miljööverdomstolen, arbete pågår med att komplettera planen. För exploateringen Lövåsen Uppsala pågår projektering av infrastruktur inom detaljplan och markarbeten beräknas påbörjas under 2022.

Investeringsredovisning

2020 kom nya rekommendationer för redovisning av investeringar. Rekommendationerna innebär att projektens totalbudget samt ackumulerad utgift över tid ska redovisas samt att investeringarna ska delas upp i färdigställda och pågående investeringar. Färdigställda investeringar är inte samma sak som färdigställda investeringsprojekt utan avser det som blivit aktiverat i anläggningsregistret under året. Det betyder att det finns pågående investeringsprojekt i gruppen färdigställda investeringar i tabellen. Raden färdigställda investeringar från tidigare år avser till största del exploateringar och beror på ändrade redovisningsprinciper under året. Det är också förklaringen till den stora budgetavvikelsen för exploateringsprojekten.

I tabellen på nästa sida, för kolumnerna som avser totalutgift, redovisar kommunen för 2021 endast de största projekten med uppgifter från och med år 2019. I samma tabell är redovisningen för samtliga investeringar på nämndnivå inte ifylld, vilket beror på svårigheter med att få fram uppgifter för att redovisa projekten över tid. Orsaker till detta är att kommunen dels har bytt ekonomisystem samt hur investeringar följs upp i kommunen. För att kunna få en mer komplett redovisning kommande år kommer vidareutveckling och anpassning av investeringsuppföljningen att göras.

Belopp i tkr	Totalutgift			Varav: årets investeringar		
	Tot budget	Ack utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Färdigställda investeringar						
Kommunstyrelsen				36 697	23 857	12 840
varav kommunledningsförvaltningen				16 640	7 002	9 638
varav bredbandsprojekt	50 000	45 999	4 001	5 574	6 587	-1 013
varav samhällsbyggnadsförvaltningen				20 057	16 855	3 202
Service- och teknisknämnden				78 941	61 212	17 729
varav tennis/gymnastik/vandrar/boule	14 118	9 430	4 688	6 118	1 429	4 689
varav projekt Backavallen	115 300	115 886	-586	39 300	37 271	2 029
Socialnämnden				3 481	911	2 570
Kulturnämnden				4 131	1 423	2 708
Bildningsnämnden				21 010	13 722	7 288
varav 1:1 satsning 1-9	19 000	30 778	-11 778	7 000	6 626	374
Vård- och omsorgsnämnden				19 982	8 151	11 831
varav inventarier Dufvegården	14 000	6 592	7 408	13 084	5 676	7 408
Viadidaknämnden				504	504	0
Exploateringar				127 800	-2 208	130 008
Färdigställda investeringar från tidigare år					66 979	
Finansiell leasing					11 517	
Summa färdigställda investeringar				292 546	186 068	184 974
Pågående investeringar						
Kommunstyrelsen					366	-366
varav kommunledningsförvaltningen					0	0
varav samhällsbyggnadsförvaltningen					366	-366
Service- och teknisknämnden					3 274	-3 274
Socialnämnden					0	0
Kulturnämnden					0	0
Bildningsnämnden					0	0
Vård- och omsorgsnämnden					0	0
Viadidaknämnden					0	0
Exploateringar					10 065	-10 065
Summa pågående investeringar				0	13 705	-13 705

Av budgeterade medel för investeringar har totalt 69 procent nyttjats under året. Större projekt som har färdigställts är service- och teknisknämndens investering tennis/gymnastik/vandrar/boule samt bildningsnämndens investering 1:1 satsning 1-9. För investeringen tennis/gymnastik/vandrar/boule är avvikelsen mot budget 4,7 mnkr, vilket avser byggnation av boulehall. Då en annan befintlig lokal iordningställdes till boulehall, blev projektkostnaden väsentligt lägre.

Backavallen, bredbandsprojekt och inventarier Dufvegården är större pågående projekt som kommer att fortsätta nästa år. En förklaring till avvikelsen gällande Dufvegården är att verksamheterna har flyttat med inventarier istället för att köpa nytt och därmed inte behövt nyttja hela investeringsbudgeten. För investeringen bredbandsprojektet fortsätter arbetet med att fler privatpersoner och företag ska ansluta sig, med företagare på landsbygden som speciellt fokus. Förvaltningar som planerade att upphandla nya verksamhetssystem under 2021 skjuter upp det till 2022 eller senare, därav positiva avvikelser för bildningsnämnden, socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden.

Investeringsprojekt i kommunala bolag

Inom kommunkoncernen pågår ett antal större ny-, till- och ombyggnadsprojekt. Det gäller bland annat byggnation av två nya skolor samt renovering av särskilda boenden för äldre. Totalt under året uppgår de kommunala bolagens investeringar till 460 mnkr, vilket är något högre än 2020 och betydligt högre än de närmaste åren dessförinnan. I tabellen nedan redovisas ackumulerat utfall, det vill säga totalt utfall under

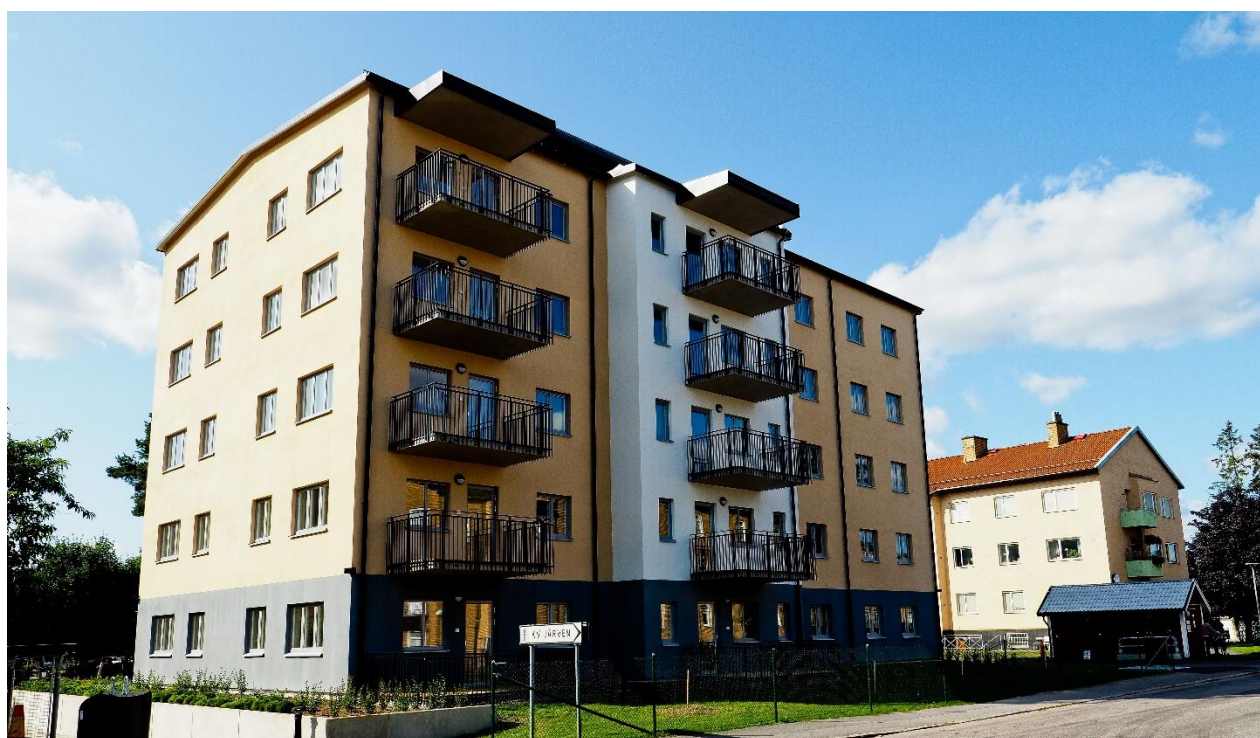
hela projektperioden som kan sträcka sig över flera år, för de kommunala bolagens största investeringsprojekt. Kostnadsbilden i flera projekt är kraftigt stigande till följd av underliggande prisökningar.

De nya skolorna Järvenskolan och Stensättersskolan beräknas bli färdigställda under 2022, liksom även tillbyggnationen på Sandbäcksskolan. Den idrottshall som ingår i projektet Järvenskolan togs i drift under 2021. Även Sandbäcksskolans nya idrottshall färdigställdes under året. Renoveringen av äldreboendet Strandgården beräknas vara klar i juni 2022 och renoveringen av Furuliden påbörjades hösten 2021.

På bostadssidan har KFAB färdigställt en ny hyresfastighet med 29 lägenheter i kvarteret Pantern, inflyttning skedde i september. I kvarteret Pressjärnet pågår ett större investeringsprojekt gällande stambyte.

Inom KVAAB har en avjärningsanläggning för dricksvattenförsörjningen färdigställts under året och arbetet med en ny rötgasanläggning påbörjats.

<i>Belopp i tkr</i>	Beslutad totalutgift (inkl ev stöd)	Ack utfall	Avvikelse	Beräknad totalutgift	Beräknad avvikelse
Färdigställda investeringsprojekt					
KFAB					
<i>Sandbäcksskolan, idrottshall</i>	35 700	35 710	-10		
<i>Safiren, ombyggnation inkl ventilation</i>	33 367	31 701	1 666		
<i>Pantern, nybyggnation bostäder</i>	44 416	44 262	154		
KVAAB					
<i>Avjärningsanläggning (dricksvatten)</i>	105 000	105 551	-551		
Pågående investeringsprojekt					
KFAB					
<i>Järvenskolan (inkl idrottshall)</i>	259 000	171 470	87 530	272 428	-13 428
<i>Stensättersskolan</i>	188 946	150 115	38 831	191 830	-2 884
<i>Sandbäcksskolan, ombyggnation</i>	41 000	26 609	14 391	35 910	5 090
<i>Furuliden, renovering äldreboende</i>	110 000	1 367	108 633	110 000	0
<i>Strandgården, renovering äldreboende</i>	33 300	5 923	27 377	29 679	3 621
<i>Pressjärnet, stambyte bostäder</i>	35 000	21 306	13 694	33 017	1 983
KVAAB					
<i>Rötgasanläggning</i>	210 000	6 501	203 499	210 000	0

Bilagor

Bilaga 1: Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag

I tabellen redovisas aktuell status för de uppdrag som kommunfullmäktige beslutade om i övergripande plan med budget 2021-2023. I redovisningen används dessa symboler:

- Pågår
- Genomfört

Status	Uppdrag	Kommentar
	Införa kompetenshöjande aktiviteter inom försörjningsstödet med krav på daglig närvaro SOCN, VIAN	Under 2021 har 43 personer anvisats av socialförvaltningen till Viadidakt för en daglig aktivitet inom ramen för det särskilda uppdraget. Insatserna har bland annat bestått av samhällsinformation, hälsa och livsstil samt träning i svenska språket. Mer än hälften av deltagarna har efter avslutad insats fortsatt till Viadidakts ordinarie arbetsmarknadsinsatser eller studier. Antalet deltagare har varit färre än vad som förväntades i planeringsskedet. En förklaring är att deltagarna har för stora svårigheter med fysisk och psykisk ohälsa för att klara en daglig aktivitet. Under perioden maj-december har det inte funnits några aktiva deltagare i insatsen.
	Kartlägga och sätta stopp för felaktiga utbetalningar och välfärdsbedrägerier SOCN	I augusti anställdes en FUT-handläggare. Arbetet under hösten har framförallt inriktats på att ta fram rutiner och samverkansformer. Ett femtontal ärenden har överlämnats från enheten ekonomiskt bistånd för utredning och flera av dessa har lett till ändrade rutiner i handläggningen. Arbetet fortsätter under 2022.
	Trygghetsskapande åtgärder för barn och unga BIN, KS	Trygghetsvårdar finns sedan början av året anställda under säkerhetschefen och har arbetat riktat mot målgruppen barn och ungdomar, med särskilt fokus på unga som bedöms vara i riskzon för kriminalitet. Arbetet har utgått ifrån Järvenskolan och fördelats för att kunna vara på platser och under tider på dygnet när behoven är som störst och när andra verksamheter inte finns tillgängliga. De platser som haft särskilt fokus är Centrum, delar av norr, Lokstallsområdet, Djulöområdet och handelsområdet på Lövåsen. Trygghetsvandringar och aktiv närvaro har genomförts i samverkan med polis, kvinnojour, socialtjänst, skola och fritid.
	Omfördela internt motsvarande minst 6 mnkr för att effektivisera och stärka målfyllelsen i grundskolan BIN	6 mnkr har omfördelats till grundskolan och till viss del förskolan. Främst har förstärkning skett i år 7-9. Insatser enligt upprättad handlingsplan är genomförda och det kan konstateras att den riktade satsning som gjordes på år 9 under vårterminen 2021 med fokus på ökad gymnasiebehörighet gav god effekt.
	Renovera och anpassa äldreboendet Strandgården KFAB	Tidsplanen för den pågående ombyggnationen har försenats cirka en månad på grund av en vattenskada som uppkom i samband med ombyggnadsarbetet. Arbetet beräknas vara färdigställt i juni 2022. Budgeten förväntas hållas under förutsättning att de statliga bidragen utbetalas.
	Omvandla äldreboendet Malmgården till trygghetsboende KFAB	Den under 2021 genomförda projekteringen och upphandlingen resulterade i för höga anbudssummor för att få ekonomi i projektet. En ny projektering med förändrad inriktning har genomförts och skickats ut.

Bilaga 2: Volymutveckling

Volymmåttan speglar utvecklingen inom nämndernas större verksamhetsområden. I bilagan redovisas volymutvecklingen för nämndernas större verksamhetsområden jämfört med föregående år. Större förändringar kommenteras.

Kommunstyrelsen	2021	2020
Leverantörsfakturor	80 309	76 157
varav elektroniska fakturor (%)	90%	86,5%
Lönespecifikationer	67 366	67 656
Fullvärdiga e-tjänster	124	113
Ärenden hos konsumentvägledningen	240	498
Företagsbesök enligt näringslivsrådets samverkansprogram	70	80

Andelen e-fakturor har fortsatt att öka, vilket är positivt då det innebär effektivare processer.

Antalet lönespecifikationer har minskat, till stor del till följd av färre vikarier inom bildningsförvaltningen som har avtalat med en extern part om vikariebemanning.

Antalet e-tjänster har fortsatt att öka men i en lägre takt, vilket är ett resultat av inriktningen kvalitet före kvantitet.

En bidragande förklaring till minskningen av antalet ärenden inom konsumentvägledningen är att det var ett ovanligt högt tryck våren 2020 med många frågor gällande avbokningar av resor till följd av pandemin.

Företagsbesöken, som sker för att träffa potentiella kunder/etableringar, har inte kunnat genomföras fysiskt på grund av pandemin. Några digitala möten har genomförts.

Bildningsnämnden	2021	2020
Barn i förskola inkl. pedagogisk omsorg	1 964	1 972
Elever i grundskola	4 097	4 099
Elever i grundsärskola	70	75
Barn i fritidshem	1 431	1 407
Elever i gymnasieskolan	1 263	1 252
Elever i gymnasiesärskolan	55	57
Barn i kulturskolans verksamhet (ämneskurs)	629	682
Barn inskrivna i omsorg på obekvämtid	22	27
Elever som deltar i modersmålsundervisning	706	734

Uppgifterna avser barn och elever folkbokförda i Katrineholm. Utfallet är ett genomsnitt av volymerna per 15 mars och 15 oktober.

Antalet barn i förskola har under året minskat då en stor barngrupp lämnade förskolan för förskoleklass samtidigt som den relativt lilla årskullen barn som föddes 2020 började skrivas in i förskolan. Även om hänsyn togs till detta i budgeten för 2021 har antalet barn, främst under hösten, understigit budgeterat antal. Antalet förskolebarn kommer att fortsätta att minska då det fötts få barn även under 2021.

Jämfört med 2020 är antalet barn i grundskolan totalt sett oförändrat. Antalet barn i förskoleklass och år 1-6 har dock ökat medan antalet elever i år 7-9 har minskat, till stor del på grund av variationer i årskullarnas storlek. Antalet elever i grundskola har under året varit något lägre än budgeterat då det i budgeten räknades med en viss elevökning. Under året har också ett antal elever lämnat grundskolan på grund av att de flyttat.

Antalet elever i gymnasieskolan har ökat något under året, även det till följd av variationer i årskullarnas storlek. Inom denna verksamhet följer det faktiska antalet elever det budgeterade antalet.

Inom både grundsärskola och gymnasiesärskola har antalet elever minskat. Båda verksamheterna signalerar att elevgruppen har förändrats på senare år och att många elever har behov av extraordinära stödinsatser.

Kulturskolan har de senaste åren arbetat intensivt med att locka tillbaka elever till verksamheten. Elevantalet har varierat under året men snittet för året är lägre än 2020. Fortsatta insatser genomförs för att både få tillbaka tidigare elever och locka nya elever till verksamheten.

Antalet elever som väljer att läsa modersmål har minskat jämfört med föregående år. En första analys visar på flera möjliga orsaker. Bland annat anger elever och vårdnadshavare att de tycker att kunskapskraven är för höga för elever födda i Sverige, att eleverna behöver lägga mer tid på andra ämnen eller att de slutade då undervisningen flyttade till annan skola. Vidare har flera elever som läste modersmål våren 2021 flyttat till ett annat land eller en annan kommun. En hypotes är även att vårens distansundervisning har påverkat.

Bygg- och miljönämnden	2021	2020
Inkomna bygglovsansökningar	358	367
Strandskyddsärenden	21	25
Anmälningsärenden, icke lovpliktiga åtgärder	194	176
Ansökningar om förhandsbesked om bygglov	8	9
Antagna detaljplaner	4	1
Tillsynsuppdrag miljöskydd	133	82
Tillsynsuppdrag hälsoskydd	183	130
Tillsynsuppdrag livsmedel	236	305
Inkomna avloppsansökningar	232	227
Miljö- och hälsoskyddsärenden totalt	2 928	2 557

Under första halvåret var ärendeinströmningen för bygglovs- och anmälningsärenden mycket stor och antalet ärenden låg på en betydligt högre nivå än snittet för de senaste fem åren. Under andra halvåret har antalet inkomna ärendena minskat till en mer normal nivå.

Varken inom miljöskydds- eller livsmedelstillsynen nådde antalet genomförda tillsynsuppdrag upp till prognosen och målsättningen för året. Orsaken är främst personalbortfall. På hälsoskyddssidan har all planerad tillsyn kunnat genomföras och därtill har ett antal trängseltillsyner utförts.

Kulturnämnden	2021	2020
Beviljade projekt- och arrangemangsbidrag	21	29
Beviljade ungdomsbidrag "Snabba stålar"	6	8
Besök på Kulturhuset Ängeln	91 746	181 771
Besök i konsthallen	10 308	11 036
Utlån av e-media	17 970	17 075
Utlån per invånare	6,9	7,2
varav lån per invånare på huvudbiblioteket	46,7%	52%
varav lån per invånare på skolbibliotek/filial	53,3%	48%
Besök på Turbinen och Perrongen, Lokstallet	59 813	56 227

Besöksunderlaget på Kulturhuset Ängeln har dels påverkats av att byggnaden var stängd för besök 1 januari till 7 maj på grund av pandemin, dels av att Statens Servicecenter hade en egen ingång till sin verksamhet och sedan under hösten flyttade till andra lokaler.

Service- och tekniknämnden	2021	2020
Besök i Duveholmshallen	Nytt mått	
Besök i simhallen	37 608	49 900
Avtal med föreningar	61	58
Asfaltsbeläggning, antal kvadratmeter	38 843	30 903
Lunchportioner förskola	260 972	269 504
Lunchportioner grundskola	545 965	599 599
Lunchportioner Duveholmsgymnasiet och KTC	95 022	102 322
Dagsportioner särskilt boende för äldre	131 247	130 818
Portioner matlåda äldreomsorg	80 729	73 716
Inkommande samtal per dag i växeln	580	598
Bilar inom bilsamordningen	123	113

Minskningen av antalet besökare i simhallen är en konsekvens av pandemin. En ny teknik för att mäta antalet besökare i Duveholmshallen håller på att tas fram, arbetet har dock försenats under pandemiåren och beräknas vara färdigt under 2022.

Antalet föreningar som sökt och beviljats föreningsbidrag eller har ett skötsel- eller nyttjanderättsavtal för en anläggning har ökat under året.

Utfallet avseende asfaltsbeläggning har ökat och är högre än prognosen. Det beror på att en stor del av årets arbeten utförts på större gator, vilket ger ett lägre kvadratmeterpris än på villagator och gång- och cykelvägar.

Volymerna gällande skolluncher påverkas av vårens distansundervisning på gymnasiet och högstadiet. Det har varit möjligt för eleverna att hämta matlådor på skolorna i Katrineholms kommun. Antalet matlådor till äldre har fortsatt att öka, utfallet avser leverans till både Katrineholms och Flens kommuner.

Antalet bilar inom bilsamordningen har ökat genom att fler befintliga bilar inom kommunen har kommit med i bilsamordningen.

Socialnämnden	2021	2020
Hushåll med utbetalt försörjningsstöd, antal per månad	500	565
Ensamkommande barn och unga	16	22
Vårddyg i familjehem, ensamkommande barn och unga	4 475	8 000
Vårddyg i stödboende/HVB, ensamkommande barn och unga	2 490	4 500
Vårddyg i familjehem, barn och unga exkl ensamkommande	26 450	26 300
Vårddyg på institution, barn och unga exkl ensamkommande	5 850	7 500
Antal utnyttjande vårddyg på institution, vuxna	6 400	5 400
Antal utnyttjade vårddyg på Vårnäs, öppet intag	841	900
Pågående insatser, kontaktfamiljer/kontaktpersoner	80	89
Spelmissbruksärenden	6	5
Kvinnofridsärenden	68	79
Sociala kontrakt	73	75
Stadigvarande serveringstillstånd	35	34

Det genomsnittliga antalet hushåll per månad med utbetalt försörjningsstöd har minskat jämfört med 2020. Anledningen är främst att antalet ansökningar om försörjningsstöd har minskat.

Under året har sex nya ensamkommande barn och unga anvisats till Katrineholm och 12 ärenden avslutats. Vid årets slut var det 16 ensamkommande barn och unga totalt.

Principen för redovisning av vårddygn på institution för vuxna har förändrats i och med omorganisationen. De personer som fyllt 18 år redovisas från och med 2021 i kategorin vuxna. Det är cirka 1 900 vårddygn som tidigare redovisats under institution, barn och unga. Om hänsyn tas till denna förändring har antal vårddygn på institution för vuxna minskat jämfört med förra året. Inflödet är ungefär som tidigare, men istället för att placera externt används mer hemmaplanslösningar. De placeringar som sker är också kortare.

Antal vårddygn på institution, barn och unga är ungefär i samma nivå som förra året då hänsyn tas till förändringen i redovisningen. Dock är kostnaden högre än förra året. Projekt Multiteam har permanentats i ordinarie verksamhet och används i större utsträckning i hemtagning av placerade barn och unga.

Antalet vårddygn på Vårnäs har minskat på grund av pandemin då antalet platser har minskat.

Kvinnofridsärendena har varit färre än prognostiserat men har ökat under årets sista månader och förväntas fortsätta öka under 2022.

Viadidaktnämnden	2021	2020
Producerade verksamhetspoäng gymnasial nivå	542 548	432 035
Producerade verksamhetspoäng grundläggande nivå	100 512	148 095
Studierande inom svenska för invandrare, sfi	681	779
Studierande inom samhällsorientering	693	583
Studenter som i sina eftergymnasiala studier använder lokaler och service vid lärcenter Campus Viadidakt	238	193
Mottagna ungdomar inom aktivitetsansvaret	142	172
Deltagare i arbetsmarknadsåtgärd i Katrineholm anvisade av socialförvaltningen	219	313
Deltagare i arbetsmarknadsåtgärd i Vingåker anvisade av socialförvaltningen	76	152
Deltagare i arbetsmarknadsåtgärd i Katrineholm anvisade av Arbetsförmedlingen	78	52
Deltagare i arbetsmarknadsåtgärd i Vingåker anvisade av Arbetsförmedlingen	26	14
Ungdomar 16-24 år från Katrineholm på Viadidakt ungdomstorg	46	74
Ungdomar 16-24 år från Vingåker på Viadidakt ungdomstorg	11	27
Feriearbetare i Katrineholm	278	261
Feriearbetare i Vingåker	77	70

För vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå gäller att 20 verksamhetspoäng motsvarar en veckas heltidsstudier för en elev. Deltagare från socialförvaltningen i Katrineholms kommun som anvisats till det särskilda uppdraget om kompetenshöjande åtgärder med krav på daglig närvaro redovisas separat.

På gymnasial nivå ökade antalet producerade verksamhetspoäng med 26 procent under 2021, motsvarande nära 140 årsstudieplatser. Konjunkturutvecklingen, arbetsmarknadspolitiska åtgärder och verksamhetens övergång från bestämda ansökningsperioder till ständigt öppen ansökan till vuxenutbildningen tros ha bidragit till detta. Antalet producerade poäng på grundläggande nivå minskade däremot med 32 procent, motsvarande nära 60 årsstudieplatser. En förklaring är att övergången från sfi till grundläggande vuxenutbildning har minskat. Det förklaras i sin tur av att det för några år sedan fanns en betydligt större andel elever inom de högre studievägarna inom sfi.

Antalet studierande inom sfi har minskat med 13 procent under 2021. Inflödet till verksamheten består till största delen av elever med oavslutade studier i sfi. På lång sikt förväntas minskningen i antalet beviljade uppehållstillstånd leda till minskande volymer inom både sfi och samhällsorientering för nyanlända. Att antalet studierande inom samhällsorienteringen ökade under 2021 tros i huvudsak vara en effekt av pandemin. Ett antal av de kommuner som nyttjar Viadidakts samhällsorientering pausade denna verksamhet under 2020.

Under året har verksamhet och utbildningsutbud vid Campus Viadidakt utvecklats. Till följd av detta har antalet studenter som använder verksamhetens lokaler och service ökat med 23 procent.

Den primära målgruppen för Viadidakts arbetsmarknadsinsatser är deltagare med beslut om försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen. Ett minskat behov av försörjningsstöd har bidragit till en minskning av antalet deltagare under 2021. Arbetsförmedlingens förändrade arbetssätt kan också ha resulterat i att vissa personer, som tidigare skulle ha anvisats till Viadidakt, idag är inskrivna hos någon av Arbetsförmedlingens leverantörer. Från socialförvaltningen i Katrineholm minskade deltagarantalet med 30 procent, en minskning som började redan under fjolåret. Från Vingåker minskade deltagarantalet med 50 procent, men omständigheter finns som gör det svårt att jämföra mellan åren, bland annat en kommunintern satsning på kompetensförsörjning för det lokala näringslivet som vissa försörjningsstödstagare anvisades till. Minskningen i deltagarantal är också tydlig vid Viadidakts ungdomstorg. Förutom nämnda orsaker har ungdomsarbetslösheten minskat i båda kommunerna under året.

Inom såväl vuxenutbildning som arbetsmarknadsåtgärder tenderar andelen kvinnor att vara större än andelen män. Det återspeglar mönster i den nationella statistiken kring arbetsmarknad, arbetskraftsdeltagande och utbildning. Exempelvis är kvinnor i majoritet bland studerande inom komvux även på riksnivå, medan andelen som har ett förvärvsarbete är högre bland män. På motsvarande sätt speglar nyttjandet av Campus Viadidakt ett mönster där fler kvinnor än män vidareutbildar sig.

Viadidakt samordnade sommarjobb och tillfälliga ungdomsjobb för drygt 500 ungdomar under 2021. I den ordinarie årskullen, det vill säga ungdomar efter år ett på gymnasiet, hade 355 ungdomar sommarjobb genom Viadidakt. Det är en ökning jämfört med 2020 då pandemin sannolikt minskade söktrycket. Med stöd av extra statliga medel till sommarjobb och tillfälliga ungdomsjobb kunde också målgruppen för årets feriearbetare utvidgas och tidsperioden förlängas.

Vård- och omsorgsnämnden	2021	2020
Utförda hemtjänsttimmar per månad, intern regi	16 794	16 070
Utförda hemtjänsttimmar per månad, extern regi	6 032	6 754
Belagda platser på särskilt boende för äldre	289	290
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, internt utförd	5 017	6 204
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, externt utförd	11 392	14 281
Personlig assistans enligt LSS, internt utförd	671	1 174
Personlig assistans enligt LSS, externt utförd	3 962	5 456
Belagda platser på LSS-boende	143	141
Belagda platser på särskilt boende socialpsykiatri	16	16
Externa placeringar LSS	10	5
Externa placeringar SoL	5	5
Brukare med daglig verksamhet inom LSS per månad	248	238
Brukare med arbete/sysselsättning inom SoL per månad	44	44
Beviljade timmar boendestöd per månad	1 511	1 543

Volymmått som anges i timmar är ett snitt per månad under angiven period. Volymmått som anger belagda platser eller externa placeringar anger antalet i den sista månaden i angiven period.

Totalt var antalet utförda timmar inom hemtjänsten oförändrat jämfört med 2020. Det har dock skett en viss förskjutning av utförda timmar från extern utförare till internt utförd hemtjänst, främst till följd av att externa utförare avslutats.

Gällande belagda platser på särskilt boende för äldre beror variationerna under året främst på de beslutade stegen och flyttkedjorna i de pågående renoveringarna av kommunens särskilda boenden.

Antalet ärenden inom personlig assistans varierar naturligt mellan åren. Totalt sett har det varit färre ärenden jämfört med föregående år, vilket även medfört att antalet timmar har minskat totalt. Minskningen gäller såväl internt som externt utförd personlig assistans.

Antalet externa placeringar LSS har ökat under året, från sex personer till tio personer. Ökningen består av barnärenden. Inom daglig verksamhet LSS har en ny arbetsgrupp startats i nya lokaler under året och verksamheten har växt med tio personer.

Bilaga 3: Uppföljning av kommunens handlingsplan för jämställdhet

Utgångspunkten för Katrineholms kommuns handlingsplan för jämställdhet är den europeiska deklARATION för jämställdhet enligt CEMR (Council of European Municipalities and Regions) som Katrineholms kommun undertecknade i februari 2017. Handlingsplanen utgår också från det övergripande nationella jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv samt de sex jämställdhetspolitiska delmålen.

I kommunens handlingsplan för jämställdhet, som fastställdes av kommunfullmäktige i februari 2020, anges vilka artiklar i CEMR-deklARATIONEN som prioriterats för 2020-2023 samt vilka nämnder som ansvarar för respektive artikel. Handlingsplanen följs upp i årsredovisningen genom en kortfattad rapportering av de väsentligaste åtgärderna och processerna under året med koppling till respektive artikel.

Artikel 6 – Bekämpa stereotyper

Handlingsplanens mål: Jämställdhets- och HBTQ-arbetet ska genomsyra kommunens personalpolitik och sätta sin prägel på all kommunal verksamhet

Ansvariga: Samtliga nämnder

Att motverka och utmana könsstereotyper ingår i det dagliga arbetet för kommunens verksamheter. Det gäller till exempel skolan där arbetet även är starkt kopplat till kommunens mål att öka måluppfyllelsen i grundskolan och i gymnasieskolan. Genom att arbeta med artiklarna i barnkonventionen ges ytterligare tyngd åt arbetet med att bekämpa könsstereotyper med utgångspunkt från att alla barn har samma rättigheter och lika värde och att ingen får diskrimineras. På motsvarande sätt är jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv också en del i det mesta av vård- och omsorgsförvaltningens arbete.

Utöver det löpande arbetet inom kommunens verksamheter kan några särskilda satsningar under året för att bekämpa stereotyper lyftas:

- Ett kommunövergripande internt nätverk, där kommunens tidigare HBTQ-certifierade enheter och ett par ytterligare verksamheter ingår, har samordnat arbetet kring HBTQI-frågor.
- Under våren genomfördes två digitala utbildningstillfällen kring HBTQI i samarbete med RFSL riktat till nyanställda och personal som missat tidigare tillfällen. Totalt deltog 142 medarbetare.
- Arbetet på ungekulturhuset Perrongen syftar i stor utsträckning till att genomföra aktiviteter i vilka stereotypa könsroller ifrågasätts, diskuteras och hanteras. På Perrongen bedrivs även HBTQI-kafét MOGAI en gång i veckan.
- För praktikanter inom service- och teknikförvaltningen, exempelvis inom MIKA-projektet, har information, utbildning och workshops kring jämställdhet, fördomar och olika beteenden utifrån könsroller ingått vid mottagandet.
- Viadidakt har alltmer förankrat ett aktivt arbetssätt för att bekämpa stereotyper i marknadsföring och kommunikation till elever, deltagare och allmänhet. Under året har det uppmärksammats att en lärplattform använder sig av könsstereotypa bilder, vilket påtalats för leverantören.
- Anhörigcentralen har haft som utgångspunkt att verksamheten ska vara könsneutral.

Artikel 9 – Jämställdhetsanalyser

Handlingsplanens mål: Katrineholms kommun ska vara en föregångare när det gäller jämställdhetsintegrering av styrningen och verka för att jämställdhetsperspektivet alltid är närvarande i verksamhetsförändringar samt beredningsarbetet.

Ansvariga: Samtliga nämnder

Jämställdhetsanalys är en naturlig del i det löpande analysarbete som bedrivs inom kommunens verksamheter. Till exempel finns kön med som en faktor i alla analyser som utbildningsförvaltningen gör av betygsresultat och elevenkäter. Könsskillnader som upptäcks analyseras vidare för att ta reda på orsaken och insatser tas därefter fram som är anpassade till kön. Även inom Viadidakt sker kontinuerliga analyser av verksamheten, både i det dagliga arbetet och vid uppföljningar. Till exempel har uppföljningar av vuxenutbildningen visat att måluppfyllelsen för kvinnor har försämrats på vissa nivåer medan den förbättrats för män. En tänkbar förklaring är att kvinnor haft sämre förutsättningar att klara övergången till distansstudier under pandemin då de fortfarande i högre utsträckning har ansvar för barn, hem och hushåll.

Under året har också arbetet med att ta fram fördjupade jämställdhetsanalyser fortsatt inom kommunens processledargrupp för jämställdhet. Arbetet utgår från analysmetoden 4R som syftar till att analysera och utveckla verksamheter ur ett jämställdhetsperspektiv genom att kartlägga vem som får vad och på vilka villkor. Exempel på genomförda och pågående analyser:

- En 4R-analys av upplevelsen av måltider inom särskilt boende för äldre som påbörjades 2020 har slutförts. En årlig aktivitetsplan tas fram i dialog mellan service- och teknikförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen.
- Under 2021 har en jämställdhetsanalys av Anhörigcentralen gjorts, även denna gång har metoden 4R använts.
- Socialförvaltningen har gjort en analys av kostnad per brukare (KPB), som visade hur fördelningen ser ut mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.
- Jämställdhet följs upp kontinuerligt inom MIKA-projektet i samverkan med utsett utvärderingsföretag.
- Jämställdhetsperspektivet har beaktats i granskningen av ansökningar inom uppdrag psykisk hälsa.

Artikel 11 – Arbetsgivarrollen

Handlingsplanens mål: Jämställdhets- och HBTQ-arbetet ska genomsyra kommunens personalpolitik och verka för en jämställd lönepolitik.

Ansvariga: Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret men arbetet involverar samtliga förvaltningar. Exempel på genomförda åtgärder under året där jämställdhetsperspektivet har varit en del i arbetet:

- En treårig lönestrategi har arbetats fram.
- En arbetsvärdering har genomförts för att se över om det fanns behov av att revidera gällande värderingar för olika yrkesroller.
- Ett årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet har publicerats och handlingsplaner tagits fram både övergripande och för kommunens förvaltningar.
- Inom service- och teknikförvaltningen har en lönekartläggning genomförts på enheterna gata/anläggning och park för att främja jämställda löner.

Artikel 15 – Social omsorg och sociala tjänster

Handlingsplanens mål: Social omsorg som utgår från individens behov och självbestämmande för ökad trygghet, god folkhälsa samt ökad egen försörjning. Lika tillgång till social omsorg och sociala tjänster.

Ansvariga: Vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden

Socialförvaltningens analys av kostnad per brukare (KPB) visade hur fördelningen ser ut mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Fördjupad analys kommer att påbörjas under 2022 för att jämna ut skillnaderna.

Allt arbete inom vård- och omsorgsförvaltningen utgår ifrån individens behov och självbestämmande. Arbetet med att införa IBIC (individens behov i centrum) ökar möjligheterna att identifiera individuella behov och motverka ojämlikhet i bedömningar.

Artikel 17 – Vård av anhöriga

Handlingsplanens mål: Tillämpa ett genusperspektiv rörande ansvaret för vård av andra anhöriga än barn bland annat genom att motverka den stereotypa uppfattningen att vård av anhöriga i första hand är ett ansvar för kvinnor.

Ansvariga: Vård- och omsorgsnämnden

I arbetet med jämställdhetsanalysen av Anhörigcentralen har en vision fastslagits att de aktiviteter som erbjuds ska vara könsneutrala och att det ska finnas ett brett utbud av aktiviteter. Exempel på nya mål är att erbjuda besök för att informera om Anhörigcentralen på lika många manligt dominerade arbetsplatser som kvinnliga, ta fram mer könsuppdelad statistik, revidera olika typer av utskick och rutiner så att de är könsneutrala samt använda könsneutrala bilder i sociala medier.

Artikel 18 – Social integration

Handlingsplanens mål: Social omsorg som utgår från individens behov och självbestämmande för ökad trygghet, god folkhälsa samt ökad egen försörjning. Främja integrationen av invandrare, såväl kvinnor som män, med beaktande av deras särskilda behov.

Ansvariga: Socialnämnden, viadidaktnämnden

Utgångspunkten är alltid att erbjuda verksamhet och stöd utifrån individuella förutsättningar och behov, oavsett könstillhörighet, med målet att deltagarna ska bli självförsörjande och delaktiga i samhället. Exempel på riktade satsningar under året:

- Projekten *KLARA och Fogelstadkvinnor på 2020-talet* med fokus på utrikesfödda kvinnor, som är den grupp som bedöms ha störst svårigheter att nå förankring på arbetsmarknaden och i samhället.
- Projektet *Digital inkludering* som har arbetat med utrikesfödda män och kvinnor med låg språknivå i svenska och helt utan digitala kunskaper. Med stöd av IT-pedagog har deltagarna gått från ett digitalt utanförskap till att självständigt kunna hantera bland annat e-post och BankID.
- Ettårig satsning på ett lärcentrum för distansstuderande. Insikter från projektet tas tillvara i utvecklingen av ordinarie stödverksamhet, som riktar sig till alla elever med behov av stöd.
- Ungdomstorget har på prov infört menssäkrade toaletter för att erbjuda en jämställd och trygg miljö som kan öka deltagarnas närvaro, vilket underlättar för att kunna få det stöd som behövs och komma vidare i sin utveckling.
- Socialförvaltningen har planerat för att starta kulturadaptat föräldrastöd på Familjecentralen men starten har flyttats fram på grund av pandemin.

Artikel 20 – Kultur, idrott och fritid

Handlingsplanens mål: God och jämlik hälsa samt minskade hälsoklyftor i samhället. Jämställda och jämlika förutsättningar för en aktiv fritid.

Ansvariga: Kulturnämnden, service- och tekniknämnden

Ett kontinuerligt jämställdhetsarbete finns med i alla delar av kommunens kultur-, idrotts- och fritidsverksamheter. Exempel på satsningar under året som ökat förutsättningarna för en jämställd och jämlik verksamhet:

- Färdigställande av två nya sporthallar som gör det möjligt för fler personer i alla åldrar att ha ett aktivt fritidsliv.
- Samarbetsprojektet *Tillsammans på isen*, i samverkan med Kronfågel, isföreningar, Fritidsbanken och Lyckliga Gatorna, som ökar allmänhetens möjligheter att åka skridskor och låna utrustning.
- Lanseringen av föreningshandboken, ett metodstöd för föreningars kvalitetsarbete, som innehåller flera målområden där föreningar kan välja att arbeta strategiskt och/eller i projektform.

Artikel 22 – Könsrelaterat våld

Handlingsplanens mål: Det ska vara tryggt och säkert att leva och verka i Katrineholms kommun.

Ansvariga: Samtliga nämnder

Under året har omfattande insatser för ökad trygghet pågått inom kommunen som bland annat haft fokus på jämställdhet och könsrelaterat våld. Arbetet kring våld i nära relationer och hedersrelaterat våld samordnas genom ett kommunövergripande internt nätverk som sammankallas av relationsvårdsteamet inom socialförvaltningen. Exempel på insatser under året:

- All personal inom Viadidakt och inom socialförvaltningens enhet för ekonomiskt bistånd har gått en webbaserad utbildning gällande våld i nära relationer framtagen av NCK, Nationellt center för kvinnofrid vid Uppsala universitet. Utbildningen följdes upp på arbetsplatsträffar med samtal om hur medarbetare kan agera vid kännedom eller misstanke om att någon är utsatt eller utsätter någon.
- Socialförvaltningens samordnare för våld i nära relationer har löpande utbildat nyanställda kring våld i nära relationer samt hedersvåld och förtryck. Flera medarbetare har också gått kortare eller längre utbildningar gällande relationsvåld samt hedersrelaterat våld.
- Relationsvårdsteamet har hållit en digital utbildning om våld i nära relation för yrkesverksamma inom vård- och omsorg.

- Projektet *KLARA* har genomfört en utbildning för nyanlända för att kunna navigera i det svenska samhället vad det gäller att vara förälder. Utbildningen har inkluderat diskussioner om våld i nära relationer och hederskultur.
- Vid mottagande av praktikanter inom exempelvis projektet *MIKA* ingår det information, utbildning och workshops kring sakområdet. Ett besök har gjorts vid utställningen i Kulturhuset Ängeln med temat "Stoppa barnnäktenskap, tidiga graviditeter och våld mot kvinnor och barn".
- I slutet av året deltog kommunen i den internationella kampanjen *16 Days of Activism against Gender-based Violence* som syftar till att motverka våld mot flickor och kvinnor. För att uppmärksamma kampanjen ställdes belysning i det offentliga rummet om till att lysa orange. På Kulturhuset Ängeln genomfördes en utställning med Zonta och en föreläsning med Nina Rung. Även på Familjecentralen genomfördes informationsinsatser anpassade både till föräldrar och små barn.

Artikel 25 – Stadsplanering och lokal planering

Handlingsplanens mål: Katrineholm ska vara tillgängligt för alla. God tillgänglighet ska vara vägledande i all fysisk planering.

Ansvariga: Kommunstyrelsen

Kommunens inriktning för stadsutveckling med fokus på ökad upplevd trygghet, levande stad och människan i centrum stödjer utvecklingen av en jämställd stad där kvinnor och män tar del av det offentliga rummet i lika stor utsträckning. Även om stadsutvecklingen inte haft ett uttalat fokus att öka jämställdhet i den offentliga miljön finns flera konkreta exempel på trygghetsfrämjande projekt under året:

- Förbättrad belysning och röjning av vegetation vid Carl Fredriks gränd för att öka tillgänglighet och trygghet till och från centrum.
- Förbättrad skolväg vid Järvenskolorna med ny belysning av gång- och cykelbanor.
- Nytt gång- och cykelstråk och förbättrad belysning genom och vid Backavallens idrottsområde.
- Förstärkt belysning i park/lekmiljöer, band annat pulkabackarna i Sveaparken och vid Dufvegården.

Artikel 27 – Ekonomisk utveckling

Handlingsplanens mål: Ekonomisk självständighet och jämställdhet genom tillväxt, fler jobb och ökad egen försörjning. Lika tillgång till yrkesutbildning och vidareutbildning för alla oavsett könsuttryck.

Ansvariga: Viadidaktnämnden, kommunstyrelsen, bildningsnämnden

Arbetet inom detta område handlar dels om att främja en positiv utveckling av kommunens förutsättningar när det gäller tillväxt, näringsliv och arbetsmarknad, dels om att öka invånarnas förutsättningar att utbilda sig, få jobb och vara ekonomiskt självständiga. Därmed finns starka kopplingar även till insatserna som tas upp under artikel 18 – Social integration. Exempel på några insatser som skett under året:

- Utveckling av etableringsbar mark ökar möjligheterna att fler företag etablerar sig i kommunen och bidrar till fler arbetstillfällen.
- Flera stödjande aktiviteter har riktats till företag som påverkats av pandemin, till exempel projektet *Kompetens inför framtiden*, möjligheter till hyresreduktion samt betalningsanstånd för tillstånd och tillsynsavgifter.
- För att öka kunskapen om arbetstillfällen har kommunens niondeklassare besökt arbetsgivare i kommunen.
- Extra satsningar har genomförts på feriearbeten för ungdomar.
- Fler praktikanter har tagits emot inom kommunens verksamheter, vilket ger möjlighet att träna yrkeskunskap och språk och på så vis komma närmare egen försörjning.
- Projekten *MIKA* (Mat och integration i Katrineholm) och *MIKA YB* har bidragit till ökad ekonomisk självständighet och jämställdhet. Bland annat har flera av de kvinnor som deltagit stärkts så pass i självkänsla och språk att de nu har fått arbete inom förskolan.
- Viadidakts studie- och yrkesvägledare har aktivt fokuserat på sin roll att både beakta elevers individuella behov och intressen och samtidigt uppmuntra till icketraditionella utbildnings- och yrkesval.
- Region Sörmland och länets nio kommuner har tillsammans skapat "Bli redo för jobb i Sörmland", en hemsida om alla utbildningar som vuxenutbildningen kan erbjuda.

Bilaga 4: Uppföljning av indikatorer

I bilagan redovisas utfall för de indikatorer som används som underlag för bedömning av resultatmålen i kommunplan 2019-2022. Indikatorerna fastställs av kommunfullmäktige i samband med övergripande plan med budget

Vid rapportering av utfall för indikatorerna används senast tillgänglig statistik, i kommentaren anges vilken period som statistiken avser. Om möjligt redovisas ett jämförelsetal som anger det genomsnittliga utfallet för samtliga kommuner i riket. Utfallet ska även rapporteras könsuppdelat när så är möjligt. Genom trendpilar redovisas utvecklingen över tid:

- Utfallet har förbättrats
- Utfallet är oförändrat
- Utfallet har försämrats
- Utfallet kan inte jämföras över tid

Trendpilarna uttrycker en värdering av utfallet jämfört med föregående mätning, det vill säga om utfallet har blivit bättre eller sämre. För vissa indikatorer innebär det att pilen pekar uppåt när utfallsvärdet ökat, till exempel när det gäller betygsresultat. För andra indikatorer betyder det att pilen pekar nedåt när utfallsvärdet ökat, till exempel arbetslöshet.

Indikatorerna baseras i stor utsträckning på statistik som kommunen ändå tar fram till följd av myndighetskrav eller annan uppföljning. Omkring en tredjedel av indikatorerna inhämtas automatiskt från Kolada. Kolada är en databas som ger möjlighet att jämföra och analysera cirka 5 000 nyckeltal för kommuner och regioners verksamheter. Kolada drivs av den ideella föreningen Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), med staten och SKL som medlemmar.

Tillväxt, fler jobb & ökad egen försörjning

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
Invånarantalet ska öka till minst 35 500 personer vid mandatperiodens slut <i>KS, BMN</i>	Invånare, antal kvartal	34 764	→		17 353	17 411	Utfallet per 31 december 2021.
	Invånare, antal per 1 nov	34 804	↗		17 369	17 435	Utfallet avser 2021.
	Förändring antal invånare sedan föregående år (%)	0%	↘	0,2%	-0,2%	0,2%	Utfallet avser 2020.
Förbättrat företagsklimat <i>KS, BMN, STN, KIAB</i>	Företagarnas sammantfattande omdöme om kommunen enligt Svenskt Näringsliv	3,8	→	3,4			Utfallet avser 2021.
	Företagarnas helhetsbedömning av servicen i myndighetsutövningen (NKI)	75	↗	74			Utfallet avser 2020.
	Kundnöjdhet avseende lokaler som KIAB tillhandahåller (NKI)	NKI 82	↗				Utfallet avser 2019.
Växande och breddat näringsliv <i>KS</i>	Nyregistrerade företag, antal	156 st	↗				Utfallet avser 2021.
	Nyregistrerade företag, antal per 1000 invånare	4,8	↗	4,9			Utfallet baseras på första halvåret 2018.
Fler unga entreprenörer <i>KS, BIN, VIAN</i>	Elever som driver UF-företag (%)	8,7%	↗		8%	9,3%	Utfallet avser läsåret 2021/22, andel elever som driver UF-företag av totalt antal elever på gymnasieskolan. Ökningen förklaras främst av att även elever på KTC och gymnasiesärskolan driver UF-företag i år.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
	Företagsamhet bland unga (%)	3,7%	↗	5,4%			Utfallet avser 2019 och visar andel invånare 16-34 år som har F-skattsedel, är delägare i ett aktivt handelsbolag eller är vd eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag.
Fler arbetstillfällen KS	Förvärvsarbetande dagbefolkning	15 188	↘	17 161	7 449	7 739	Utfallet avser 2020.
Ökad sysselsättning KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden 1 år efter fullföljd gymnasieutbildning, yrkesprogram kommunala skolor (%)	53,9%	↗	54,4%	56,1%	52,8%	Utfallet avser 2019.
	Praktikanter i kommunala verksamheter, antal	76	↗		42	34	Utfallet avser jan-dec 2021, deltagare anvisade till Viadidakt från socialförvaltningen i Katrineholm.
	Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	10,3%	↘	8,4%	10,5%	10,3%	Utfallet avser 2019.
	Arbetslöshet 16-64 år (%)	9,3%	↗	7,2%	9,6%	9%	Utfallet avser dec 2021. Arbetslösheten har minskat för både kvinnor och män, men mest för män.
Ökad övergång från försörjningsstöd till egen försörjning SOCN, VIAN	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, andel deltagare från Katrineholm som börjat arbeta	18%	↘		12%	24%	Utfallet avser jan-dec 2021.
	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, andel deltagare från Katrineholm som börjat studera	5%	↘		3%	6%	Utfallet avser jan-dec 2021.
	Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	81%	↗	79%			Utfallet avser 2021.
	Hushåll med utbetalt försörjningsstöd, antal per månad	500	↗				Utfallet avser genomsnitt per månad 2021.
	Barn som ingår i hushåll med försörjningsstöd, andel av totalt antal invånare 0-18 år (%)	9%	↗				Utfallet avser 2021, årets 10 första månader.
Minskade kostnader för utbetalt försörjningsstöd SOCN	Utbetalt försörjningsstöd totalt (mnkr)	51 mnkr	↗				Utfallet avser 2021.
	Utbetalt försörjningsstöd per hushåll (kr)	8 473 kr	→				Utfallet avser 2021. Förändringen jämfört med 2020 är marginell.

Attraktiva boende- & livsmiljöer

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
Fler bostäder, med variation mellan olika bostadstyper och upplåtelseformer <i>KS, BMN, KFAB</i>	Planerade bostäder i detaljplaner som vunnit laga kraft under året, antal	0	↘				Utfallet avser 2021. Detaljplan för Valla prästgård har vunnit laga kraft men tillför ej fler bostäder. Detaljplan för Luvsjön etapp 4 med ca 60 bostäder antogs av kommunfullmäktige men upphävdes av mark- och miljödomstolen.
	Färdigställda lägenheter i nybyggda småhus, antal	53	↗				Utfallet avser kvartal 1-3 2021, preliminära uppgifter.
	Färdigställda lägenheter i nybyggda flerbostadshus, antal	111	↗				Utfallet avser kvartal 1-3 2021, preliminära uppgifter.
	Nyproduktion av hyresrätter, andel av totalt antal färdigställda bostäder (%)	19	↗				Utfallet avser 2020.
Tryggare offentliga miljöer <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB, VSR</i>	Invånarnas bedömning av tryggheten i kommunen	60%	↗		47%	76%	Utfallet avser andel invånare som i polisens trygghetsundersökning 2018 svarat trygg på frågan: "Om du går ut ensam sent en kväll i området där du bor, känner du dig då trygg eller otrygg?".
	Elever i åk 9 som känner sig trygga på väg till och från skolan, andel (%)	93%	↘		90%	96%	Utfallet avser 2020. Jämfört med 2017 har andelen minskat bland flickor.
	Elever i år 2 på gymnasiet som känner sig trygga på väg till och från skolan, andel (%)	97%	↘		96%	98%	Utfallet avser 2020. Jämfört med 2017 har andelen minskat något bland flickor.
	Elever i åk 9 som känner sig trygga på stan eller i centrum, andel (%)	86%	↘		89%	85%	Utfallet avser 2020, andel som känner sig trygga på stan eller i centrum på dagen. Utfallet är inte helt jämförbart med förra mätningen 2017.
	Elever i år 2 på gymnasiet som känner sig trygga på stan eller i centrum, andel (%)	93%	↘		93%	93%	Utfallet avser 2020, andel som känner sig trygga på stan eller i centrum på dagen. Utfallet är inte helt jämförbart med förra mätningen 2017.
	Klottersanering som slutförts inom 24 timmar, andel av inkommande uppdrag till kommunen (%)	53%	↘				Utfallet avser 2021, totalt 106 ärenden på kommunens ytor varav 56 sanerats inom 24 timmar.
	Olyckor där räddningstjänstens första enhet kommer fram inom målsatt tid, andel (%)	98%	↘				Utfallet avser 2021.
	Personer som utbildats av räddningstjänsten kring olycksförebyggande och olycksavhjälpande åtgärder, antal	1 967	↘				Utfallet avser 2021.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
	Olyckor där en första skadebegränsande åtgärd gjorts av enskild, andel av olyckor som föranlett räddningsinsats (%)	51%	↗				Utfallet avser 2021.
Resandet med cykel och till fots ska öka KS, STN	Gångtrafik Lövatunneln, antal passager	1 799	↘				Utfallet avser genomsnittligt antal passager per dygn under 2021 (på grund av mättekniska problem ingår inte vecka 21-39).
	Cykeltrafik Lövatunneln, antal passager	0	—				Utfall saknas pga felkällor vid mätningen, ej jämförbart resultat.
	Andel resor med gång- och cykeltrafik inom Katrineholms stad (%)	43%	—				Utfallet avser 2014. Undersökningen var tänkt att genomföras vart femte år men har skjutits upp. Eftersom resandet minskat avsevärt på grund av pandemin avvaktar man nu tills normalt resande är igång.
Resandet med buss och tåg ska öka KS	Resande med stadstrafiken (buss), antal	112 794	↘				Utfallet avser 2021.
	Resande med landsbygdstrafiken (buss), antal	220 874	↘				Utfallet avser 2021.
	Tågstopp vid Katrineholms Central, antal	90	↗				Utfallet avser vardag hösten 2021.
	Tågstopp i rusningstid vid Katrineholm Central, antal	38	↗				Utfallet avser vardag kl 06-09 samt 16-19 hösten 2021.
	Andel resor med kollektivtrafik inom Katrineholms stad (%)	3%	—				Utfallet avser 2014. Undersökningen var tänkt att genomföras vart femte år men har skjutits upp. Eftersom resandet minskat avsevärt på grund av pandemin avvaktar man nu tills normalt resande är igång.
Förbättrad standard på gator, vägar, gång- och cykelvägar KS, STN	Asfaltsbeläggning, antal kvadratmeter	38 843	↗				Utfallet avser 2021.
	Säkra GCM-passager i tätorten, andel (%)	36%	↗	27%			Utfallet avser 2021. Nollvisionens etappmål är 35% säkra passager.
Alla katrineholmare ska erbjudas fiberbaserat bredband senast 2020 KS	Invånare i tätort med tillgång till fiberbaserat bredband, andel (%)	94%	↗	85%			Utfallet avser 1 oktober 2020.
	Invånare på landsbygd med tillgång till fiberbaserat bredband, andel (%)	81%	→	55%			Utfallet avser 1 oktober 2020.

En stark & trygg skola för bättre kunskaper

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
Trygg och utvecklande förskoleverksamhet <i>BIN, KULN, STN</i>	Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	5,1	↗	5,2			Utfallet avser 2020.
	Årsarbetare i förskolan med pedagogisk högskoleexamen, andel (%)	37%	↗	46%			Utfallet avser 2020.
	Barn som uppger att de känner sig trygga på förskolan, andel (%)	92%	↗		93%	92%	Utfallet avser 2021, andel av barnen i förskolan svarar "stämmer helt" eller "stämmer delvis".
	Vårdnadshavare som uppger att deras barn känner sig tryggt på förskolan, andel (%)	94%	↘				Utfallet avser 2021, andel av vårdnadshavare som svarar "stämmer helt" eller "stämmer ganska bra".
	Vårdnadshavare som uppger att förskolan väcker deras barns nyfikenhet och lust att lära, andel (%)	86%	↘				Utfallet avser 2021, andel av vårdnadshavare som svarar "stämmer helt" eller "stämmer ganska bra".
Fler elever ska klara målen i grundskolan och nå höga resultat <i>BIN, KULN, SOCN</i>	Elever som går ut årskurs 1 som kan läsa (%)	88%	↗		90%	87%	Utfallet avser vt 2021. Andelen har ökat både bland flickor och pojkar.
	Elever som går ut årskurs 1 som kan skriva, andel (%)	84%	↗		88%	80%	Utfallet avser vt 2021. Andelen har ökat både bland flickor och pojkar.
	Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	70%	↗	74%	74%	67%	Utfallet avser vt 2019. Med anledning av covid-19 samlades inte resultat på nationella prov in våren 2021. Våren 2020 ställdes alla nationella prov in.
	Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	84%	↗	87%	82%	86%	Utfallet avser vt 2021. Andelen har ökat markant bland pojkar men minskat något bland flickor.
	Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	78%	↗	83%	80%	76%	Utfallet avser vt 2021. Andelen har ökat markant bland flickor men minskat något bland pojkar. Efter sommarskolan blev 81% av eleverna behöriga, 82% av flickorna och 80% av pojkarna.
	Elever med höga betyg (A/B) i årskurs 9, kommunala skolor, andel (%)	70%	↗		76%	65%	Utfallet avser vt 2021, andelen elever som nått minst ett högt betyg (A/B) i ett eller flera ämnen (betyg före sommarskola). Andelen har ökat kraftigt bland flickor men minskat något bland pojkar.
	Fler elever ska klara målen i gymnasieskolan och nå höga resultat <i>BIN, KULN, SOCN</i>	Gymnasiefrekvens, (%)	88%	→	93%	89%	86%
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)		62%	↘	64%	69%	56%	Utfallet avser 2021. Andelen har ökat något för kvinnor men minskat för män.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
	Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	44%	↘	49%	57%	34%	Utfallet avser 2021. Andelen har minskat något för både kvinnor och män.
	Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, kommunala skolor	13,8	↗	14,1	14,6	13,1	Utfallet avser 2021. Andelen har ökat något för både kvinnor och män.
	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)	79%	→	80%	85%	73%	Utfallet avser 2019.
Ökad trygghet i skolan <i>KS, BIN, STN, KFAB</i>	Elever i årskurs 6 som anger att de känner sig trygga i skolan, kommunala skolor, andel (%)	83%	↗		78%	90%	Utfallet avser 2021. Andelen som känner sig trygga i skolan har minskat lite bland flickor men ökat kraftigt bland pojkar. I enkäten finns möjlighet att identifiera sig som pojke, flicka eller annat. Ett fåtal elever har angett annat, av dessa uppger endast 25% att de känner sig trygga.
	Elever i årskurs 9 som anger att de känner sig trygga i skolan, kommunala skolor, andel (%)	84%	↗		78%	89%	Utfallet avser 2021. Både andelen flickor och pojkar som uppger att de känner sig trygga i skolan har ökat men betydligt mer bland pojkarna.
	Elever i år 2 på gymnasiet som anger att de känner sig trygga i skolan, kommunala skolor, andel (%)	0%	—		0%	0%	Svarsfrekvensen i 2021 års enkät är för låg för att några resultat ska kunna redovisas. Cirka 18% av eleverna i år 2 svarade på enkäten.
Mer fysisk aktivitet och utveckling av skolmåltiderna ska stärka barns och elevers hälsa och studieresultat <i>KS, BIN, KULN, STN, KFAB</i>	Elever som anger att de vanligtvis äter skollunch 4-5 dagar per vecka, andel (%)	67%	—		71%	65%	Utfallet avser 2020, åk 7. Utfall för åk 9 totalt 69%, flickor 68% och pojkar 72%. Utfall år 2 gymn totalt 65%, flickor 67% och pojkar 62%.
	Elever som tycker att skolmåltiden är en trevlig stund på dagen, andel (%)						Frågan ställdes inte på detta sätt i elevenkäten 2021.
	Elever som rör på sig minst 60 minuter per dag, andel (%)	44%	↘		38%	50%	Utfallet avser 2020, åk 7. Utfall för åk 9 totalt 43%, flickor 41% och pojkar 48%. Utfall för år 2 gymn totalt 36%, flickor 20% och pojkar 52%.
Fler studerande ska klara målen i kommunal vuxenutbildning <i>VIAN</i>	Studerade från Katrineholm inom grundläggande vuxenutbildning som klarar målen, andel (%)	82%	↗		83%	78%	Utfallet avser 2021, ämnesområdena svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska.
	Studerande från Katrineholm inom gymnasial vuxenutbildning som klarar målen, andel (%)	68%	↘		69%	66%	Utfallet avser 2021, ämnesområdena svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
	Studierande från Katrineholm som klarar målen i utbildning i svenska för invandrare, andel (%)	62%	↗		63%	61%	Utfallet avser 2021.
Fler ska gå vidare till studier på eftergymnasial nivå <i>BIN, VIAN</i>	Ungdomar som studerar på högskola/universitet 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)	29%	↗	29%	40%	16%	Utfallet avser de elever som slutade gymnasieskolan 2019 och som nu studerar på högskola/universitet. Andelen har ökat markant för kvinnor men minskat för män.
	Studenter som i sina eftergymnasiala studier använder lokaler och service vid lärcenter Campus Viadidakt, antal.	238	↗		68%	32%	Utfallet avser jan-dec 2021.

Trygg vård & omsorg

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
Fler brukare inom vård och omsorg ska ha en positiv upplevelse kring bemötande, förtroende och trygghet <i>KS, VON, KFAB</i>	Brukare som svarar att det känns ganska/mycket tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten, andel (%)	86%	↗	88,1%	85%	87%	Utfallet avser 2020.
	Brukare som svarar att det känns ganska/mycket tryggt att bo på ett särskilt boende för äldre, andel (%)	88%	↘	88%	83%	95%	Utfallet avser 2020.
	Personalkontinuitet inom hemtjänsten, antal personal som en brukare inom hemtjänsten möter under 14 dagar, medelvärde	16	→	16	15	16	Utfallet avser 2021.
	Brukare på gruppboende enligt LSS som svarar att de känner sig trygga med alla i personalen, andel (%)	80%	↘	77%	94%	74%	Utfallet avser 2021.
	Brukare på serviceboende enligt LSS som svarar att de känner sig trygga med alla i personalen, andel (%)	81%	↗	73%	80%	82%	Utfallet avser 2021.
	Brukare inom daglig verksamhet enligt LSS som svarar att de känner sig trygga med alla i personalen, andel (%)	85%	↗	83%	86%	84%	Utfallet avser 2020.
Ökade förutsättningar för aktiviteter för brukare inom vård och omsorg <i>KULN, VON</i>	Boendeplatser i särskilt boende för äldre som erbjuder minst två organiserade och gemensamma aktiviteter på vardagar, andel (%)	73%	↘	50%			Utfallet avser 2021. Att värdet inte är 100% beror på att servicehusen, där förutsättningarna är annorlunda, ingår i mätningen.
	Boendeplatser i särskilt boende för äldre som erbjuder minst en organiserad och gemensam aktivitet per dag under helgen, andel (%)	73%	→	42%			Utfallet avser 2021. Att värdet inte är 100% beror på att servicehusen, där förutsättningarna är annorlunda, ingår i mätningen.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
	Brukare som svarar att de är ganska/mycket nöjda med de aktiviteter som erbjuds på sitt särskilda boende för äldre, andel (%)	67%	↘	60%	64%	71%	Utfallet avser 2020.
	Brukare i särskilt boende för äldre som svarar att de upplever att möjligheterna att komma utomhus är ganska/mycket bra, andel (%)	72%	↗	56%	69%	78%	Utfallet avser 2020.
	Brukare inom hemtjänsten med biståndsbeslut om social samvaro/promenad, andel (%)	44%	↗		48%	36%	Utfallet avser 2021.
Måltiderna inom vård och omsorg ska utvecklas STN, VON	Brukare som svarar att maten smakar ganska/mycket bra på sitt särskilda boende för äldre, andel (%)	76%	↘	75%	73%	81%	Utfallet avser 2020.
	Brukare som svarar att måltiderna på sitt särskilda boende för äldre oftast/alltid är en trevlig stund på dagen, andel (%)	71%	↘	70%	71%	71%	Utfallet avser 2020.
	Brukare på särskilt boende för äldre som har möjlighet att välja mellan olika maträtter, andel (%)	100%	↗	46%			Utfallet avser 2021.
	Brukare i särskilt boende för äldre vars nattfasta är mindre än 11 timmar (med hänsyn taget till den enskildes önskemål), andel (%)	37%	↘		35%	41%	Utfallet avser mätning av nattfastan som genomfördes våren 2021.
	Äldre på vårdboenden med bedömd risk för undernäring som har en planerad förebyggande åtgärd, andel (%)	89%	↗				Utfallet avser 2021 och visar andelen av samtliga riskbedömningar som har en handlingsplan. Varje enskild person kan ha flera riskbedömningar.
Stärkt patientsäkerhet inom vård och omsorg VON	Brukare som svarar att det är mycket eller ganska lätt att vid behov träffa en sjuksköterska på sitt särskilda boende för äldre, andel (%)	69%	↘	74%	70%	68%	Utfallet avser 2020.
	Personal inom vård och omsorg som följer basala hygienrutiner och klädregler, andel (%)	78%	↗				Utfallet avser våren 2021 och visar andelen av personal som följer basala hygienrutiner och klädregler utifrån alla åtta steg som ingår i mätningen.
	Äldre på vårdboenden med bedömd risk för fall som har en planerad förebyggande åtgärd, andel (%)	88%	—				Utfallet avser 2021 och visar andelen av samtliga riskbedömningar som har en handlingsplan. Varje enskild person kan ha flera riskbedömningar.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
	Rapporterade avvikelser inom hälso- och sjukvård som minst har en åtgärd, andel (%)	94%	↘				Utfallet avser 2021 och visar andelen av samtliga rapporterade HSL-avvikelser som vid utgången av 2021 hade en åtgärd inlagd.
Ökad möjlighet till delaktighet och inflytande SOCN, VON	Brukare med hemtjänst som svarar att personalen oftast/alltid tar hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	86%	↘	88%	85%	88%	Utfallet avser 2020.
	Brukare med hemtjänst som svarar att de oftast/alltid kan påverka vilka tider de får stöd, andel (%)	55%	↘	59%	56%	55%	Utfallet avser 2020.
	Brukare inom särskilt boende för äldre som svarar att personalen oftast/alltid tar hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	82%	↘	79%	85%	76%	Utfallet avser 2020.
	Brukare inom särskilt boende för äldre som svarar att de oftast/alltid kan påverka vilka tider de får hjälp av personalen, andel (%)	65%	↗	60%	63%	69%	Utfallet avser 2020.
	Brukare på gruppboende enligt LSS som svarar att de får bestämma om saker som är viktiga hemma, andel (%)	85%	↗	78%	81%	92%	Utfallet avser 2021.
	Brukare på serviceboende enligt LSS som svarar att de får bestämma om saker som är viktiga hemma, andel (%)	89%	↗	82%	93%	83%	Utfallet avser 2021.
	Brukare inom daglig verksamhet enligt LSS som svarar att de får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	72%	↗	75%	71%	73%	Utfallet avser 2020.
Anhörigstödet ska utvecklas SOCN, VON	Träffar för anhöriga som socialförvaltningens öppenvårdsavdelning erbjuder, antal	345	↗				Utfallet avser 2021, varav 3 gruppträffar och resten enskilda träffar. Utfallet är inte jämförbart med föregående år eftersom gruppverksamhet begränsats pga pandemin.
Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga ska prioriteras KS, BIN, KULN, STN, SOCN	Informationsbesök av socialsekreterare på förskola och skola, antal	9	↘				Utfallet avser 2021, varav fem förskolor och fyra grundskolor.
	Besök på Familjecentralens öppna förskola, antal	2 157	↘		1 969	188	Utfallet avser 2021. På grund av pandemin var verksamheten stängd från januari till mitten av augusti. Under hösten har verksamheten anpassats genom att t.ex. vara utomhus och begränsa antalet besökare.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
	Deltagare i föräldrastödsutbildningar, antal	2	↘		0	2	Utfallet avser 2021, enskilda digitala utbildningar. På grund av pandemin har inga ordinära föräldrastödsutbildningar kunnat genomföras.
	Deltagartillfällen Lyckliga gatornas fritids- och lovverksamhet, antal	5 800	↗		3 016	2 784	Utfallet avser 2021.
	Utbildade ANDTS-coacher, antal	0	→		0	0	På grund av pandemin har inga coacher utbildats. En digital föreläsning riktad till bildningsförvaltningen med ca 45-50 deltagare har dock genomförts i samverkan med Polisen som ett led i arbetet med ANDTS-coachmetoden.
Fler ska få en förbättrad situation efter kontakt med individ- och familjeomsorgen SOCN	Andel av barn som kommunen placerar i familjehem/på institution som genomgår hälso- och tandvårdsundersökning i samband med socialnämndens första placering av individen (%)	55%	↘		58%	53%	Utfallet avser 2021. Minskningen förklaras av fler korta placeringar samt placeringar i nätverket.
	Personer i öppna insatser gällande missbruksvård som slutför sin behandling, andel (%)	42%	→		67%	35%	Utfallet avser 2019. Uppstart av insatser sker löpande varför det är det svårt att redovisa hur många som fullföljt behandling under året.
Öppna insatser och hemmaplanslösningar ska användas i ökad utsträckning inom individ- och familjeomsorgen SOCN	Personer som deltar i öppna insatser gällande missbruksvård, antal	102	↗		33	69	Utfallet avser 2021. Trots pandemin har fler deltagit vid öppna insatser gällande missbruksvård.
Kommunens kostnader för placeringar ska minska BIN, SOCN, VON	Bildningsnämndens totala kostnader för placeringar (mnkr)	6,8 mnkr	↘				Utfallet avser 2021.
	Vård- och omsorgsnämndens totala kostnader för externa boendepaceringar inom LSS (mnkr)	14,1 mnkr	↘				Utfallet avser 2021.
	Socialnämndens totala kostnader för placeringar (mnkr)	62,1 mnkr	↗				Utfallet avser 2021.
Färre barn och unga ska utsättas för risk att skadas till följd av eget eller andras bruk av tobak, alkohol eller narkotika KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN	Kvinnor som röker eller snusar vid graviditetsvecka 8-12, andel (%)	6,4%	↗	6,9%			Utfallet avser 2020.
	Tobaksrökning i hem där barn i 8 månaders ålder finns, andel (%)	10,9%	↗	10,8%			Utfallet avser 2019.
	Elever i åk 7 som röker ibland eller dagligen, andel (%)	5%	↘		5%	5%	Utfallet avser 2020.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
	Elever i år 2 gymnasiet som röker ibland eller dagligen, andel (%)	16%	↗		13%	17%	Utfallet avser 2020.
	Invånare som röker dagligen, andel (%)	10%	→	7%	7%	13%	Utfallet avser 2021.
	Försäljningsställen tobak som fått tillsynsbesök, andel (%)	100%	→				Utfallet avser 2021.
	Elever i åk 9 som druckit alkohol någon gång under de senaste 12 månaderna, andel (%)	44%	↘		50%	38%	Utfallet avser 2020.
	Invånare med riskabla alkoholvanor, andel (%)	14%	→	14%	10%	19%	Utfallet avser 2021.
	Serveringsställen alkohol som fått tillsynsbesök, andel (%)	77%	↗				Utfallet avser 2020.
	Elever i åk 9 som någon gång använt narkotika, andel (%)	13%	↘		17%	7%	Utfallet avser 2020.

Ett rikt kultur- idrotts- & fritidsliv

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
Fler ska delta aktivt i kultur-, idrotts- och fritidslivet <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VON</i>	Deltagartillfällen Lyckliga gatornas fritids- och lovverksamhet, antal	5 800	↗		3 016	2 784	Utfallet avser 2021.
	Besök på Turbinen och Perrongen, Lokstallet, antal	59 813	↗				Utfallet avser 2021.
	Deltagartillfällen kulturförvaltningens programverksamhet, antal	3 113	↗		2 114	999	Utfallet avser 2021.
	Aktiva låntagare Katrineholms bibliotek, antal	16 770	↘		4 602	3 276	Utfallet avser 2021. Med aktiv låntagare avses de som under året utfört minst en transaktion, dvs. utlån, återlämning, omlån eller reservation. Låntagare kan vara såväl privatpersoner som institutioner. För privatpersoner över 18 år registreras kön men inte för barn och institutioner.
	Besök i Konsthallen, antal	10 308	↘				Utfallet avser 2021.
	Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	21	↘	24	16	25	Utfallet avser 2020.
	Besök i simhallen, antal	37 608	↘				Utfallet avser 2021.
	Besök i Duveholmshallen, antal						Utfall saknas, ny mätmetod är under framtagande.
	Aktiva föreningar inom kultur, idrott och fritid som får bidrag, antal	98	↘				Utfallet avser 2021.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
Kultur, idrott och fritid för barn och unga ska prioriteras <i>KS, BIN, KULN, STN, VON</i>	Andel deltagartillfällen för barn och unga (inkl lowverksamhet) som andel av totalt antal deltagartillfällen inom kulturförvaltningens programverksamhet (%)	67%	↘				Utfallet avser 2021.
	Bokningar med juniortaxa som andel av totalt antal bokningar på Sportcentrum (%)	77%	↘				Utfallet avser 2021 och baseras på de bokningar där det angivits ungdoms- eller seniorverksamhet. För 37% av bokningarna är detta ej angivet.
Jämställda kultur- och fritidsverksamheter <i>KS, BIN, KULN, STN, VON</i>	Könsfördelning deltagartillfällen i ungdomsverksamheten Perrongen, andel flickor/kvinnor (%)	30%	↗				Utfallet avser 2021.
	Könsfördelning deltagartillfällen kulturförvaltningens programverksamhet, andel pojkar/män (%)	32%	↘				Utfallet avser 2021.
	Könsfördelning aktiva låntagare biblioteket, andel pojkar/män (%)	42%	—				Utfallet avser 2021, barn ingår inte i statistiken.
	Könsfördelning deltagartillfällen 7-20 år idrottsföreningar med LOK-stöd, andel flickor/kvinnor (%)	35,5%	↘	37,9%			Utfallet avser 2020.

Hållbar miljö

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
Ökad andel miljöfordon i kommunens verksamheter <i>STN, KFAB, KIAB</i>	Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%)	57%	→	34%			Utfallet avser 2020.
	Kommunens förbrukning av fossilt bränsle, antal liter diesel och bensin	135 037 l	→				Utfallet avser 2021. Förbrukningen har minskat med ca 25 000 l på personbilssidan men ligger totalt sett på samma nivå som 2020 till följd av mer omfattande vinterväghållning.
Ökad energi-effektivitet i kommunens lokaler <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB</i>	Minskad energiintensitet (el och värme) i kommunala verksamhetslokaler som ägs och förvaltas av KFAB jämfört med basår 2007, (kWh/m ²)	19%	↘				Utfallet avser 2021.
	Minskad energiintensitet (el och värme) i kommunala verksamhetslokaler som ägs av kommunen och förvaltas av KFAB jämfört med basår 2007, (kWh/m ²)	9%	↘				Utfallet avser 2021.
Ökad solexproduktion <i>KS, BMN, KFAB, KIAB</i>	Installerad effekt för solcellsanläggningar i kommunen, (MW)	8,19 MW	↗				Utfallet avser 2020, total installerad effekt från solcellsanläggningar anslutna till elnätet i hela kommunen.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
	KFAB/KIAB:s totala solelproduktion, (kWh)	271 490 kWh	↗				Utfallet avser 2021.
Minskade utsläpp av näringsämnen och föroreningar till sjöar och vattendrag <i>KS, BMN, STN, KVAAB</i>	Fosforhalt i Näsnaren, (mikrogram/liter)	210	→				Utfallet avser 2019.
	Hushåll vars bristfälliga avlopp åtgärdats, antal	197	↗				Utfallet avser 2021.
Nedskräpningen ska minska <i>KS, BIN, BMN, STN, KFAB, KIAB, KVAAB</i>	Nedskräpning allmänna platser, antal skräp/10 m2 (st)	8 st	↘				Utfallet avser 2021.
	Nöjdhet besök vid återvinningscentral, andel (%)	85%	↘	88%			Utfallet avser 2020.
	Nöjdhet tillgänglighet till återvinningscentral, andel (%)	69%	↘	77%			Utfallet avser 2020.
Biologisk mångfald ska främjas genom aktiva åtgärder och naturskydd <i>KS, STN</i>	Areal reservat och biotopskydd, (ha)	921 ha	↗				Utfallet avser 2021 och är ungefärligt eftersom reservatet är nybildat (dec -21) och delas mellan Flens och Katrineholms kommuner.
Klimatsmartare måltider i kommunens måltidsverksamhet <i>STN</i>	Ekologiska livsmedel, andel (%)	23%	↘				Utfallet 2021 är inte helt jämförbart med tidigare år pga nytt statistiksystem. Andelen har minskat till följd av att inköp av svenska produkter prioriterats, dock är den faktiska minskningen något mindre än vad utfallet visar.
	Närproducerade livsmedel, andel (%)	10%	→				Utfallet avser 2021.
	Livsmedelsinköps klimatavtryck, (Co2e)	1,6 Co2e	↗				Utfallet 2021 är inte helt jämförbart med tidigare år pga att Co2e-listorna som ligger till grund för mätningen uppdaterats och nu tar hänsyn till råvarornas ursprung, vilket förbättrar utfallet.

Attraktiv arbetsgivare & effektiv organisation

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
Säkrad kompetensförsörjning <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Tillsvidareanställda som slutat på egen begäran, antal	172	↗		127	45	Utfallet avser perioden 2020-12-01 - 2021-11-30.
	Månadsanställda som arbetar heltid, andel (%)	79,7%	↗		77,2%	89,1%	Utfall per 2021-11-30.
	Månadsanställda som är 65 år eller äldre, antal	86	↗		55	31	Utfall per 2021-11-30
Ökat medarbetar-engagemang <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Hållbart medarbetar-engagemang, HME totalt	4,2	→		4,2	4,2	Utfallet avser 2021
	HME delindex ledarskap	4,2	→		4,2	4,3	Avser utfall 2021
	HME delindex motivation	4,2	→		4,2	4,2	Avser utfall 2021

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
	HME delindex styrning	4,2	→		4,2	4,1	Utfallet avser 2021
Förbättrad hälsa för kommunens medarbetare <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Sjukfrånvaro tillsvidare-anställda (%)	8,3%	↗		8,9%	5,8%	Utfallet avser perioden 2020-12-01 - 2021-11-30.
	Sjukfrånvaro totalt (%)	7,8%	↗		8,5%	5,5%	Utfallet avser perioden 2020-12-01 - 2021-11-30
	Andel av totala sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande period av 60 dagar eller mer (%)	43%	↘		44%	33%	Utfallet avser perioden 2020-12-01 - 2021-11-30.
Kommunens tillgänglighet för invånarna ska öka <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Andel invånare som får svar på en enkel e-postfråga inom en arbetsdag, (%)	74%	↘	87%			Utfallet avser 2020. Mätningen har lagts ner av SKR och indikatorn kommer att ändras.
	Andel invånare som får ett direkt svar på en enkel fråga när de tar kontakt med kommunen via telefon, (%)	70%	↗	56%			Utfallet avser 2020. Mätningen har lagts ner av SKR och indikatorn kommer att ändras.
	Gott bemötande via telefon, andel av maxpoäng (%)	85%	↘	84%			Utfallet avser 2020. Mätningen har lagts ner av SKR och indikatorn kommer att ändras.
	Besökare som uppger att de hittade vad de sökte på webbplatsen, andel (%)	67%	↗				Utfallet avser 2020, ingen undersökning gjordes 2021.
	Ärenden som hanteras genom e-tjänster (externa), antal	12 354	↗				Utfallet avser 2021, ärenden som hanterats via kommunens e-tjänstportal. E-tjänster som hanteras i andra system, t.ex. felanmälan, ingår ej.
	Besökare som har tillgång till MerÖppet på Kulturhuset Ängeln, antal	489	↗				Utfallet avser 2021 och visar antal utlämnade taggar för MerÖppet. På grund av pandemin var MerÖppet inte tillgängligt under perioden 1 jan till 18 okt.
	Ärenden som hanteras av Kontaktcenter (via besök, telefon, e-post), antal	12 966	↗			4 042	8 924
Ökad digital delaktighet <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>							
Ökad effektivitet genom nya samverkansformer internt och externt <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB, KVAAB, VSR</i>							
Resultatet ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Resultat som andel av skatt och generella statsbidrag (inkl utjämning), kommun (%)	3,8%	↘				Utfallet avser 2021
	Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, (%)	3,9%	↗	4,3%			Utfallet avser 2020.

Resultatmål	Indikatorer	Utfall	Trend	Riket	Utfall kvinnor	Utfall män	Kommentar
Nettodriftskostnaderna ska inte öka snabbare än skatteintäkterna <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Förändring nettokostnader (%)	5,1%	↘				Utfallet avser 2021
	Förändring skatteintäkter och generella statsbidrag (inkl utjämning) (%)	4,3%	↘				Utfallet avser 2021
	Nettokostnad som andel av skatt och generella statsbidrag kommun, (%)	96%	↗	96%			Utfallet avser 2020.
Avskrivningar ska under mandatperioden inte överstiga tre procent av driftbudgeten <i>KS</i>	Avskrivningar som andel av driftbudget, (%)	3,6%	→				Utfallet avser 2021
	Soliditet kommun, (%)	56%	↗	46%			Utfallet avser 2020.
	Soliditet inkl pensionsåtag. kommun, (%)	26%	↗	22%			Utfallet avser 2020.
	Soliditet kommunkoncern, (%)	26%	↗	35%			Utfallet avser 2020.
	Soliditet inkl pensionsåtag. kommunkoncern, (%)	15%	↗	20%			Utfallet avser 2020.
	Skulder totalt kommunkoncern, kr/inv	86 780 kr/inv	↘	81 108 kr/inv			Utfallet avser 2020.

Bilaga 5: Information om ombudgetering av investeringsmedel

För investeringar som har påbörjats under året men inte är färdigställda ska nämnderna lämna information om ombudgetering från 2021 till 2022. Nämnderna ska kommentera varför investeringsmedel behöver föras om till nästa år och kan maximalt begära ombudgetering av kvarvarande medel för 2021.

Nämnd	Projektbenämning	Ombudgetering till 2022	Kommentar
KS/KLF	Digitalisering ek/upph avd- Raindance	357	Modul till leverantörsreskontran i ekonomisystemet, implementering sker under 2022.
KS/KLF	Årliga nätverksinvesteringar	207	Pga komponentbrist har investeringen försenats. Kommer slutföras våren 2022.
KS/KLF	Bredbandsutbyggnad	4 001	Arbetet fortsätter med att fler privatpersoner och företag, ska ansluta sig. Speciellt fokus på företagare landsbygden.
Summa kommunledningsförvaltningen		4 565	
KS/SBF	Åtg. enl park. strat	248	Inte klart på grund av resursbrist, utökning och utbyte av cykelställ med ramlåsning samt laddning på norr, kvarstår.
KS/SBF	Belysning	27	inte klart på grund av kyla, arbetet återupptas under våren 2022
KS/SBF	Cirkulationsplats Vingåkersv	1 449	inte klart på grund av kyla, arbetet återupptas under våren 2022
Summa samhällsbyggnadsförvaltningen		1 724	
KS	Digitalisering	2 887	Investeringsmedel som förvaltningarna ansöka om. Finns ansökningar som inte har hunnits att genomföras eller inte blivit färdigställda under året.
Kommunstyrelsen totalt		9 176	
BIN	Förskola - inv, teknisk utr	1 250	Avser upprustning av Förskolan Häringe som sker i samverkan med KFAB. Arbetet pågår men inköp av möbler kommer att ske först 2022.
BIN	Investering gymnasieskola	240	Inköp av utrustning till EI- och energiprogrammet kommer att ske 2022.
BIN	Nya förskolor	320	Återstår investeringar i tvättstuga Karamellens förskola.
BIN	Pedagogiska uterummet	125	Investeringar i utemiljön på förskolor Nord 1 Nord 2 kommer att ske 2022.
BIN	Oförutsedda investeringar	139	Beslutade investeringar på totalt 139 tkr återstår. Detta handlar om idrottshallar och gymnasieskolan.
Bildningsnämnden totalt		2 074	
KULN	Inventarier	129	Pågående projekt.
KULN	Oförutsedda investeringar	63	Pågående projekt.
KULN	Offentlig konst	517	Pågående projekt, avser Scania-rondellen, färdigställs 2022.
KULN	Konst Dufvegården	620	Pågående projekt, färdigställs under 2022.
KULN	KOHA	357	Pågående projekt där slutimplementeringen av bibliotekssystemet återstår.
KULN	Skytssystem	77	Pågående projekt och preliminärt färdigställs projektet under 2022.
KULN	Depositionskonst	81	Pågående projekt.
Kulturnämnden totalt		1 844	
STN	Arbetsmiljöåtgärder	811	Projektet fortsätter 2022
STN	Oförutsedda investeringar	978	Projektet fortsätter 2022
STN	Fordon och maskiner	640	Leverans av fordon under 2022.
STN	Väginvesteringar	1 494	Projektet fortsätter 2022
STN	El och belysning	963	Projektet fortsätter 2022

Nämnd	Projektbenämning	Ombudgetering till 2022	Kommentar
STN	Lekplatser & parkutrustning	476	Projektet fortsätter 2022
STN	Digitalisering	123	Projektet fortsätter 2022
STN	Sportutrustning	125	Projektet fortsätter 2022
STN	Tillgänglighetsanpassning	46	Projektet fortsätter 2022
STN	Storköksutrustning	976	Försenat p g a organisationsförändringar
STN	Måltidsmiljö	664	Försenat p g a organisationsförändringar
STN	Matbil fossilfri	111	Inväntar leverans av bil.
STN	Anläggningar och fastigheter	666	Projektet fortsätter 2022
STN	Gräsplaner	94	Projektet fortsätter 2022
STN	Skyltprogram Sportcentrum	295	Projektet fortsätter 2022
Service- och tekniknämnden totalt		8 462	
SOCN	Digitalisering	450	Taligenkänning för att läsa in dokumentation istället för att skriva. Färdigställande av påbörjade projekt såsom e-tjänst och arvoderingsmodul
Socialnämnden totalt		450	
VON	Inventarier Dufvegården	700	Kvarvarande inköp som kommer att ske under 2022, tex. trädgårdsmöbler och kvarvarande leverans av möbler.
VON	Ny gruppbofastad Humlen	100	Inköp som kommer att levereras under januari 2022 till "Sinnesrum" på Humlen.
Vård- och omsorgsnämnden totalt		800	
Information om ombudgetering totalt		22 806	

Bilaga 6: Begäran om ombudgetering av investeringsmedel

För investeringar som inte påbörjats under året, men som bedöms bli utförda under 2022, ska nämnderna lämna begäran om ombudgetering, det vill säga en begäran att föra över inte nyttjade investeringsmedel från 2021 till 2022. Nämnderna ska kommentera varför investeringen inte påbörjats och varför medel ska föras om till nästa år. Avsikten med en ombudgetering får inte vara att använda investeringsmedel för annat ändamål än vad kommunfullmäktige beslutat. Nämnderna kan maximalt begära ombudgetering av kvarvarande medel för 2021.

Nämnd	Projektbenämning	Ombudgetering till 2022	Kommentar
KS/KLF	Stadsparken belysning	150	På grund av resursbrist har investeringen inte påbörjats under året.
KS/KLF	St Djulö bergvärme	1 000	Slutfaktura för arbetet kommer 2022.
KS/KLF	Fettavskiljare Maistro	500	På grund av resursbrist har inte investeringen påbörjats under året.
KS/KLF	Trygghetsskapande åtgärder	100	Investeringen har inte använts under året eftersom kommunen fått stadsbidrag som har täckt detta. Behovet av investeringen kvarstår under 2022.
Summa kommunledningsförvaltningen		1 750	
KS/SBF	Djulö Lantbruk	1 000	Avser ekonomibyggnader och bostäder. På grund av resursbrist har detta inte genomförts 2021. Arbetet med detta kommer att påbörjas inom den nya fastighetsavdelningen under 2022.
Summa samhällsbyggnadsförvaltningen		1 000	
Kommunstyrelsen totalt		2 750	
BIN	Upph verks.system och lärplatt	4 500	Upphandling av lärplattform slutförd men ej fakturerad under 2021 då införandet inte var slutgodkänt. Upphandling av verksamhetssystem påbörjat men kostnader kommer att uppstå först vid införandet 2022.
Bildningsnämnden totalt		4 500	
KULN	Konst Backavallen	550	Pågående projekt och preliminärt färdigställs projektet under 2022.
KULN	Konst Sandbäcksskolan	300	Pågående projekt och preliminärt färdigställs projektet under 2022.
Kulturnämnden totalt		850	
STN	Sarg och plexiglas lilla ishallen	1 500	Generella kostnadsökningar har lett till att ett omtag fått göras i projekteringen.
STN	Automatbevattning stadsparken	300	Försenad upphandling medför att projektet behöver ombudgeteras.
Service- och teknikenämnden totalt		1 800	
Begäran om ombudgetering totalt		9 900	

Bilaga 7: Ord- och begreppsförklaringar samt förkortningar

Ord- och begreppsförklaringar

Anläggningstillgång

En ekonomisk tillgång som kan vara fast- eller lös egendom och som är avsedd för stadigvarande bruk i verksamheten.

Avskrivningar

Planmässig fördelning av den utgift som motsvarar värdeminskningen under en tillgångs livslängd eller så länge den antas kunna användas. Ska i princip motsvara förslitning eller förbrukningen av en anläggningstillgång.

Balansräkning

En översiktlig sammanfattning över den ekonomiska ställningen som inkluderar tillgångar, skulder och eget kapital.

Eget kapital

Skillnaden mellan tillgångar och skulder. Storleken på det egna kapitalet beror på hur de tillgångarna och skulderna värderas. Det egna kapitalet består av ingående eget kapital samt årets vinst/förlust.

Finansieringsanalys/Kassaflödesanalys

Översiktlig sammanfattning av hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet med mera har bidragit till rörelsekapitalets (likviditetens) förändring.

Intern ränta

En intern kostnad vid användande av kapital, vid investeringar i verksamheten. En kalkylerad ränta som utgår från upplåningskostnader.

Kapitalkostnader

Ett samlat begrepp för intern ränta och avskrivning. Detta kan vara en kostnad för att använda en tillgång med avseende hur mycket den minskar i värde samt kostnad för hur den finansieras.

Kortfristiga skulder

Lån och skulder som är hänförliga till den löpande verksamheten och som förfaller till betalning inom ett år.

Likviditet

Den förmåga som finns för att betala, på kort sikt. Detta beräknas genom att de likvida medel divideras med andelen av de kortsiktiga skulderna.

Långfristiga skulder

Skulder som är längre än ett år, innan de förfaller till betalning.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag, driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Omsättningstillgångar

En tillgång som används, omsätts eller förbrukas i verksamheten och som inte är avsedd för ett stadigvarande bruk.

Periodisering

Sker av de utgifter och inkomster för att fördela de till vilken period som de hör till. När dessa är periodiserade benämns de som kostnader och intäkter.

Resultaträkning

För en bestämd period en översiktlig uppställning av intäkter och kostnader, driftverksamheten. För årsredovisningen visar den hur överskottet eller underskottet har skapats för året.

Rörelsekapital

Är det kapital som behövs för att bekosta den löpande verksamheten. Används i analyser och för att avspegla den finansiella styrkan, vilket motsvarar skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Soliditet

Det är ett mått för att visa den finansiella stabiliteten och kan visa vilken betalningsförmåga som finns på lång sikt. Detta kan beräknas genom att det egna kapitalet divideras med de totala tillgångarna, och på så sätt få fram graden av egna finansierade tillgångar.

Tillgång

Är något som bedöms medföra ekonomiska fördelar i framtiden. Syftet med innehavet bestämmer bland annat om tillgången är en omsättningstillgång eller anläggningstillgång.

Utrangering

När en tillgång inte längre finns kvar eller behöver kasseras, sker en utrangering. När detta sker av en anläggningstillgång registreras detta i anläggningsregistret.

Förkortningar

KS	Kommunstyrelsen
BIN	Bildningsnämnden
BMN	Bygg- och miljönämnden
KULN	Kulturnämnden
STN	Service- och tekniknämnden
SOCN	Socialnämnden
VIAN	Viadidaknämnden
VON	Vård- och omsorgsnämnden
KFAB	Katrineholms Fastighets AB
KIAB	Katrineholms Industrihus AB
KVAAB	Katrineholm Vatten och Avfall AB
VSR	Västra Sörmlands Räddningstjänst

Årsredovisning 2021

Katrineholms kommun

Årsredovisning 2021

Katrineholms kommun

Kommunledningsförvaltningen 2022-03-04

Fokus på hälsa och nytt rekordresultat

Återigen har vi lagt ett exceptionellt verksamhetsår bakom oss. Pandemin har fortsatt att skörda offer och påverka allas våra liv, på många olika sätt. I de kommunala verksamheterna har mycket fokus lagts på att hindra smittspridningen och skydda våra sköraste invånare. Inom flera verksamheter har personalsituationen under delar av året varit ansträngd och tillgången till vikarier väldigt begränsad. Kommunens medarbetare har dock, återigen, visat en beundransvärd inställning till sitt uppdrag och en mycket stor vilja att hjälpa till där det som mest behövs. Framför allt inom vård- och omsorgsförvaltningen och bildningsförvaltningen har personalfrånvaron under delar av året varit besvärlig att hantera. Sjukfrånvaron har totalt sett ändå minskat jämfört med föregående år. Att ytterligare förbättra hälsan och arbetsmiljön för våra medarbetare och chefer kommer vara högt prioriterat även kommande år.

Näringslivet och civilsamhället har också drabbats på många sätt av pandemin och de restriktioner som följt i dess spår. Förhoppningsvis vänder det rejält uppåt för besöksnäringen nu när restriktionerna är borta, men vi behöver alla jobba hårt för att föreningslivet ska komma igång igen, som före pandemin. Ett sätt som kommunen stöttat föreningslivet under 2021 är att vi återigen har betalat ut förstärkt föreningsstöd till de föreningar som bedriver verksamhet för barn och unga.

Det ekonomiska resultatet är även för 2021 väldigt högt, såväl för kommunen som för kommunkoncernen som helhet. Kommunens överskott förklaras till stor del av att den svenska ekonomin visade en mycket mer positiv utveckling än de prognoser som budgeten baserades på, mycket beroende på fortsatta statliga stimulanser av flertalet branscher. Den osäkerhet som rådde i planeringsförutsättningarna inför 2021 vändes till en stark intäktsutveckling för landets kommuner, där skatteunderlagsutvecklingen blev betydligt bättre än förväntat. Nämnderna har, som helhet, hållit sina budgetramar. Kommunens kostnader för vikarier har varit lägre än förväntat, dels på grund av att många barn och elever i förskola och skola också varit frånvarande och dels på grund av svårigheter att rekrytera vikarier. Sammantaget blev årets resultat för kommunen lika starkt som 2020, trots att kostnaderna ökade mer än under 2020. Ett mycket starkt resultat, för andra året i rad, bidrar till att skapa en trygg ekonomi för kommunen, nu och framåt.

Befolkningstillväxten har bromsat in under pandemin, och det är födelsetalen som står för den största förändringen. Hur det kommer att utveckla sig när restriktionerna släppts och livet återgår till det mer normala återstår att se. Det är dock helt klart viktigt att bostadsbyggandet fortsätter, för att möjliggöra fortsatt inflyttning och tillväxt i Katrineholm. Det är därför väldigt glädjande att se att byggföretag, såväl lokala som utifrån, har en fortsatt stark tilltro till en positiv tillväxt i vår kommun.

Invigningen av det nya äldreboendet Dufvegården har gjort att vi under året har kunnat sätta igång renoveringen av våra tidigare äldreboenden. Det är en viktig förutsättning för att vi ska stå rustade för den demografiska utvecklingen, med moderna och anpassade boenden för våra äldre i behov av omsorg. Under 2021 har också byggandet av våra två nya grundskolor fortsatt, som kommer vara inflyttningsklara till höstterminen 2022.

Slutligen har omfattande insatser gjorts under året för att öka tryggheten i vår kommun och förebygga brott, med bland annat fortsatta satsningar på trygghetsvårdar, förbättrad belysning samt gott samarbete med polisen och andra aktörer. Under 2022 kommer det trygghetsskapande arbetet att intensifieras ytterligare, med särskilt fokus på barn och ungas möjligheter att växa upp i en kommun fri från våld.

Johan Söderberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

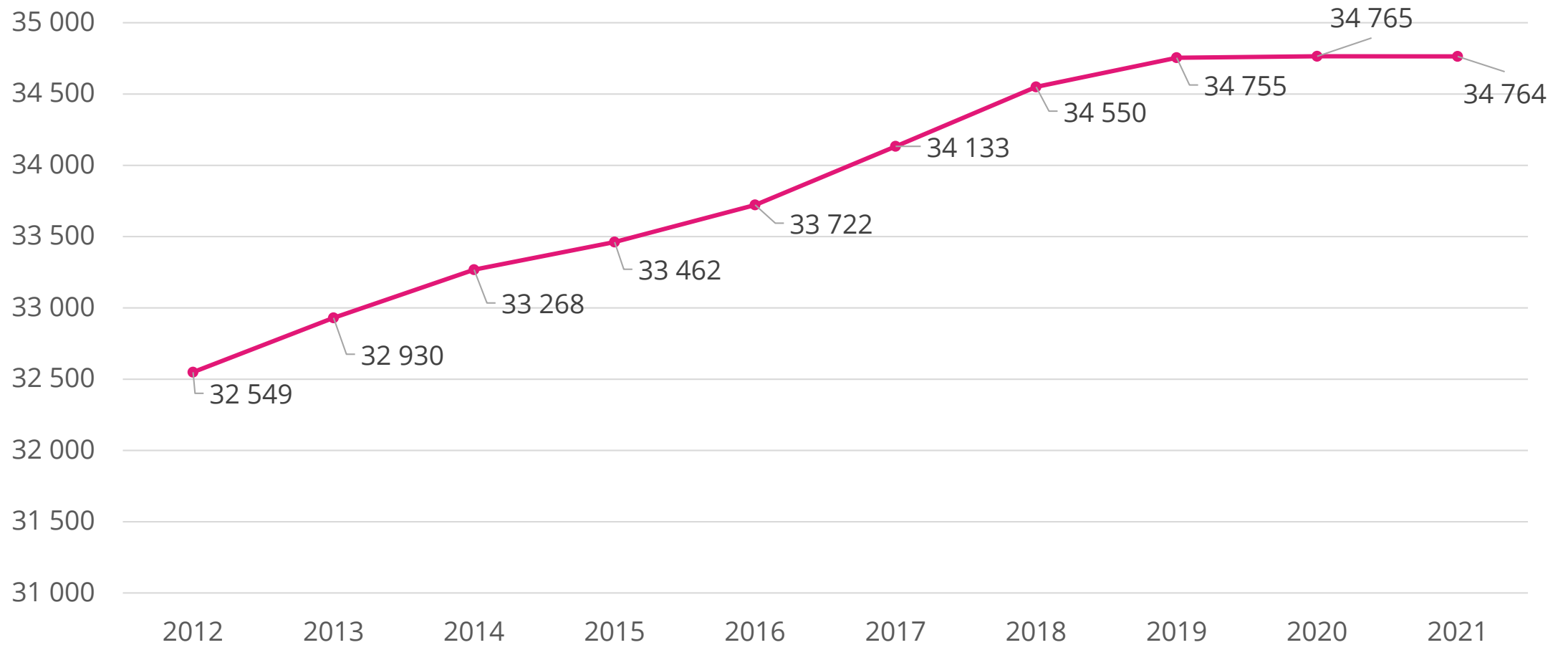
Christer Sundqvist (M)
Kommunstyrelsens 1:e vice
ordförande

Påverkat verksamhet och resultat

- Pandemi
- Konjunkturuppgång
- Befolkningsutveckling
- Skatteintäkter och statsbidrag
- Inflation
- Ökad digitalisering och förändrade arbetssätt

Befolkningsutveckling

Några väsentliga händelser under året

- Inflyttning på nya äldreboendet Dufvegården och LSS-boendet Humlen
- Påbörjad renovering av äldreboendena Strandgården och Furuliden
- Förbättrade skolresultat, bland annat behörighet till gymnasiet
- Upprustning av förskolorna Sörgården och Häringe
- Invigning av två nya idrottshallar, Sandbäckshallen och Järvenhallen
- Ny servicebyggnad med omklädningsrum på Backavallen
- Simhallen, Kulturhuset Ängeln och Familjecentralen var stängda delar av året på grund av pandemin
- Aktivt arbete med kompetensförsörjning och mottagande av praktikanter
- Flera satsningar inom arbetsmarknad och vuxenutbildning genom extra statsbidrag
- Minskade kostnader för försörjningsstöd
- Omfattande insatser för ökad trygghet, bland annat trygghetsvårdar och bättre belysning
- Invigning av nya stråket genom Katrineholm samt två nya cirkulationsplatser
- Nya våtmarker och bättre dagvattenhantering projekteras i samarbete med näringslivet
- Två nya offentliga konstverk, *Tracks* på nya parkeringshuset och muralmålningen *Everything will be ok*
- Arbetet med Framtidsplan 2050 har inletts

Ekonomisk redovisning

Kommunkoncernen
Kommunen

Resultat

Resultat, mnkr	2021	2020
Kommunen	91,3	89,6
KFAB/KIAB	42,5	20,2
VSR*	-1,2	0,3
KVAAB	-0,4	0,0
Koncernens resultat	132,2	110,2

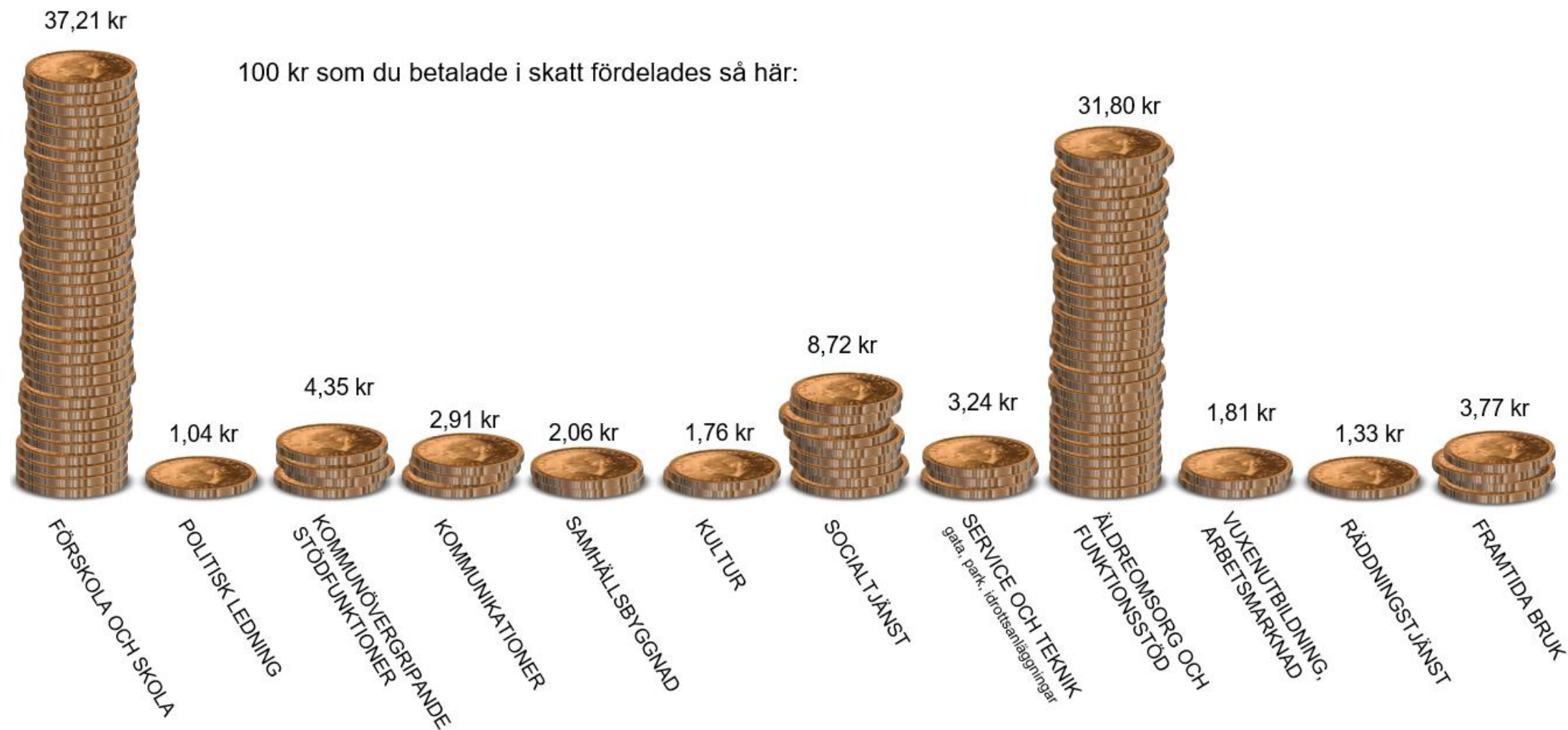
* Då kommunens ägarandel är 82,4% i VSR är det också den andel av resultatet som redovisas för kommunkoncernen

Budgetavvikelse kommunen

	mnkr
Verksamhet (nämnder, räddningstjänst, övriga poster)	4,4
Finansen	35,4
Budgetavvikelse	39,8
<i>Budgeterat resultat 2021</i>	<i>51,5</i>
Resultat 2021	91,3

Avvikelse nämnder (mnkr)	2021	2020
Kommunfullmäktige	2,0	1,9
Kommunstyrelsen	3,9	14,2
Bygg- och miljönämnden	0,1	0,0
Bildningsnämnden	5,9	5,3
Kulturnämnden	0,5	0,7
Service- och tekniknämnden	-2,3	-4,2
Socialnämnden	-19,9	-27,6
Viadidaktnämnden	0,0	-2,3
Vård- och omsorgsnämnden	9,7	8,6
Summa	0	-3,4

Hur användes skattepengarna?

Investeringar	2021	2020
<i>Koncernen</i>		
Investeringar (mnkr)	635	559
Långfristig skuld (mnkr)	2 674	2 477
Självfinansieringsgrad (%)	20,8	19,7
<i>Kommunen</i>		
Investeringar (mnkr)	186	172
Långfristig skuld (mnkr)	152	81
Självfinansieringsgrad (%)	49,1	52,1

Finansiella mål

Status	Resultatmål
	Resultatet ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna (%)
	Nettodriftskostnaderna ska inte öka mer än skatteintäkterna
	Avskrivningarna ska under mandatperioden inte uppgå till mer än tre procent av driftsbudgeten (%)

Reserver

Avsatta medel, mnkr	31 dec 2021
RUR	83,6
Integrationsfonden	26,0
Tillväxtfrämjande medel	35,3
TOTALT	144,9

Målredovisning

Resultatmål

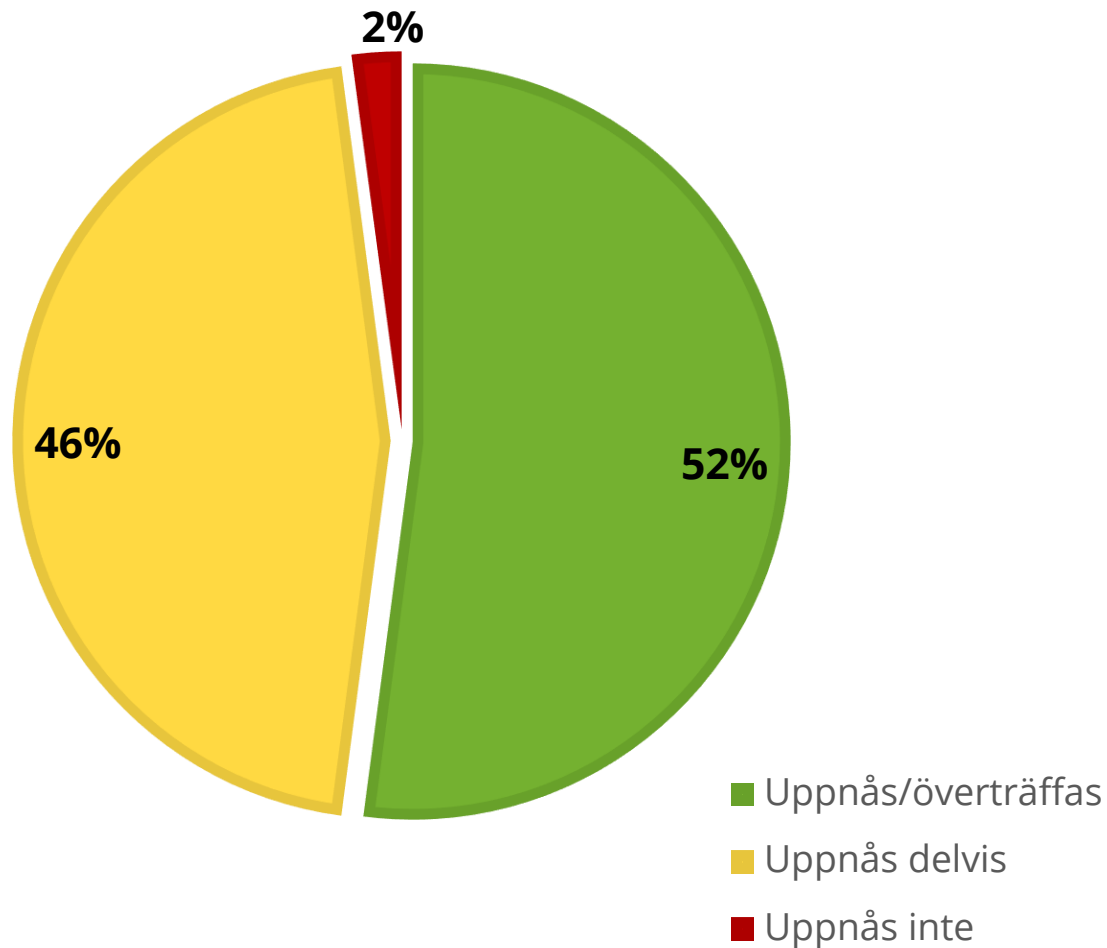

Kommunplan

- Sju övergripande mål
 - Tillväxt, fler jobb och ökad egen försörjning
 - Attraktiva boende- och livsmiljöer
 - En stark och trygg skola för bättre kunskaper
 - Trygg vård och omsorg
 - Ett rikt kultur-, idrotts- och fritidsliv
 - Hållbar miljö
 - Attraktiv arbetsgivare och effektiv organisation
- Resultatmål
- Utredningsuppdrag

Bedömning av resultatmål 2021

Några områden där målen uppnåtts

- Ökad egen försörjning
- Bostäder
- Förebyggande insatser för barn och unga
- Klimat- och miljöåtgärder
- Effektivitet genom ökad samverkan

Några områden med delvis uppnådda mål

- Skolresultat
- Tryggare offentliga miljöer
- Företagsklimat och näringsliv
- Kvalitet i vård och omsorg

Mål som inte uppnåtts

- Resandet med kollektivtrafik

Personal- redovisning

Personalkostnader
Kompetensförsörjning
Arbetsmiljö och hälsa

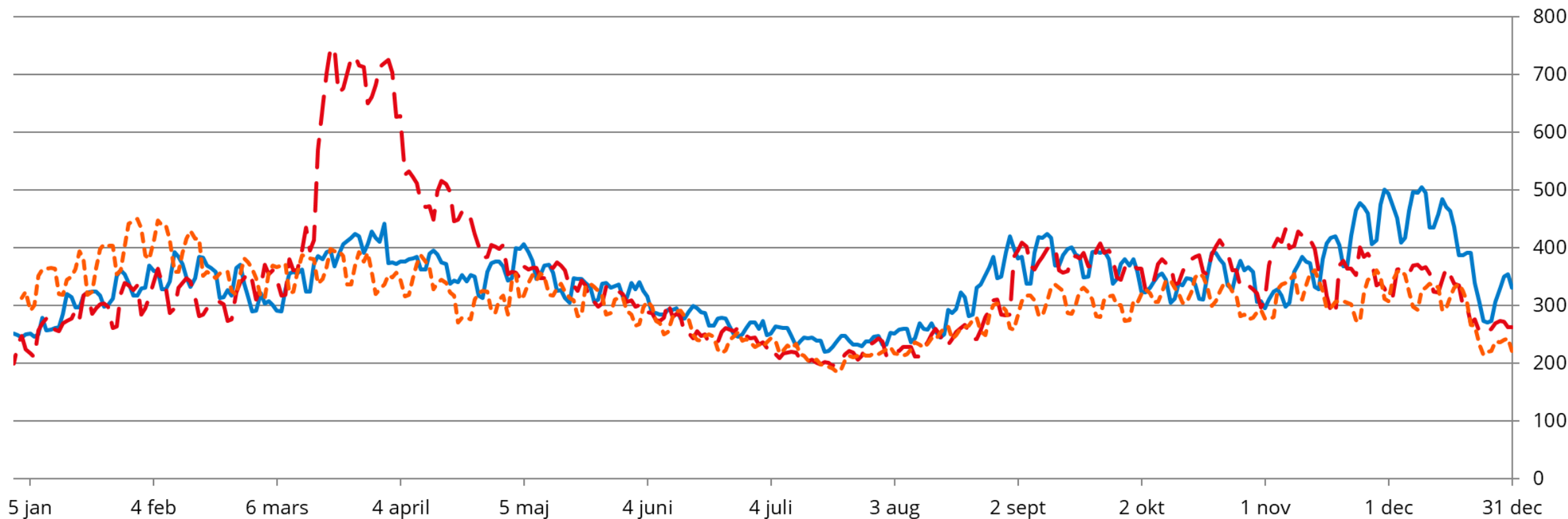

Några nyckeltal

Nyckeltal	2021	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	2020	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>
Månadsanställda	3 327	2 627	700	3 246	2 567	679
- varav tillsvidare	91,0%	92,0%	87,4%	91,4%	92,3%	88,1%
- varav visstid	9,0%	8,0%	12,6%	8,6%	7,7%	11,9%
- som arbetar heltid	79,7%	77,2%	89,1%	78,8%	76,3%	88,1%
Total sjukfrånvaro	7,8%	8,5%	5,5%	8,4%	9,0%	6,3%

Aktuell sjukfrånvaro per dag

— Katrineholms kommun 2021 — Katrineholms kommun 2020 - - - Katrineholms kommun 2019

Framåtblick

God kommunal
hushållning

Skakiga omvärlds-
förutsättningar

Förutsättningar för god kommunal hushållning

- Positiva resultat
- Hålla igen på kostnadsutvecklingen
- Pensionsförsäkringslösningar
- Balanserad investeringstakt
- Samarbete och samordning
- Förändrade arbetssätt och digitalisering
- Minska sjuktalen och arbeta hälsofrämjande och förebyggande
- Säkra kompetensförsörjningen
- Öka förutsättningarna för fler att komma in på arbetsmarknaden
- Fortsatta insatser för ökad trygghet, bättre folkhälsa och högre skolresultat
- Utvecklingen i omvärlden kan få stor påverkan på många olika sätt

Yttrande avseende ansökan om nätkoncession för två luftledningar från Hedenlunda till Oxelösund

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till yttrande och överlämnar det till Energimarknadsinspektionen som kommunens yttrande.

Sammanfattning av ärendet

Vattenfall Eldistribution AB har ansökt hos Energimarknadsinspektionen (Ei) om tillstånd att bygga och använda två kraftledningar (nätkoncession för linje).

Ansökan avser två luftledningar från Hedenlunda till Oxelösund inom Flens, Katrineholms, Nyköpings och Oxelösunds kommuner, Södermanlands län. De ska drivas med 132 kV (nominell spänning) och konstrueras för 145 kV (konstruktionsspänning)

Katrineholms kommun har tidigare inkommit med samrådsyttrande 2019-11-06 samt kompletterande samrådsyttrande 2020-05-05 angående anläggning av ny kraftledning mellan Hedenlunda i Flens kommun och SSAB i Oxelösunds kommun.

Katrineholms kommuns yttrande

De investeringar som nu görs i ny teknik och omställning till fossilfri produktion av stål som görs på SSAB i Oxelösund ser vi som mycket angelägen och nödvändig.

Katrineholms kommun är inne i en mycket positiv tillväxtfas, vilken också kommer att kräva ökad kraftförbrukning pga. att nya exploateringsområden planeras med möjlighet till etablering av kraftintensiva verksamheter samt en ökad tillväxt befolkningsmässigt. För att möjliggöra denna utveckling kommer det att krävas en utbyggnad av dagens kraftledningsnät för att säkerställa befintliga och framtida nya etableringar och arbetstillfällen.

Om samtlig utbyggnad av kraftledningsnätet runt och till Katrineholms tätort förläggs traditionellt med luftledning kommer det innebära stor påverkan på landskapsbild och ge stora intrångseffekter i skog och på jordbruksmark. Därför förordar vi markförlagd ledning i den mån det är möjligt i denna förläggning samt i framtida förläggningar. Vi ser även positivt på att försök pågår att samförlägga ledningar med befintlig ledningsgata eller annan infrastruktur.

Ledningens påverkan på samhällsbyggnaden

Katrineholms kommun anser att ledningarna som skall förläggas är förenliga med kommunens detaljplaner och områdesbestämmelser, ledningarna passerar inte nära skolor, förskolor eller annan liknande verksamhet.

Katrineholms kommun ser positivt på att linjesträckningen anpassats för att bevara värdefulla fågelmiljöer samt att bullrande och störande verksamhet förläggs till tid på året då minst störningar för djur- och fågelliv kan uppstå. Kommunen vill särskilt poängtera att arbete i vatten ska ske med skyddsåtgärder för att motverka grumling samt att mark i anslutning till stränder eller i sumpskogar ska återställas från körskador.

Kommunen vill framhålla att markförlagt nät ger mindre påverkan på landsbygdsutveckling, miljö och landskapsbild och är att föredra för framtida dragningar av ledningsnät. Den satsning på grön industri och den specifika klimatnytta som sökt elnätsdragning ger är av mycket stor betydelse för de regionala klimatmålen och för den regionala tillväxten.

Ärendets handlingar

- www.ei.se/bransch/koncessioner/natkoncession-for-linje/pagaende-remisser---natkoncession-for-linje/arenden-natkoncession-for-linje-2020/arende-2020-103485

Linda Aldebert Stefan Jansson
Miljöstrateg Fastighetschef

Beslutet skickas till:

Energimarknadsinspektionen

Akten

Anmälan av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen lägger anmälan om delegationsbeslut till handlingarna.

Tilldelningsbeslut

Tilldelningsbeslut Catering Katrineholm Dnr TI 2021-1147. (KS Del/2022 § 23)

Tilldelningsbeslut Vitvaror och hemelektronik Katrineholm Dnr TI 2021-1180. (KS Del/2022 § 25)

Dnr KS/2021:166-000

Bidrag till Kajrocken 2022

1. Kommunstyrelsens ordförande beslutar på kommunstyrelsens vägnar att bevilja ett bidrag på 45 000 till Studieförbundet Sörmland till Kajrocken 2022.
2. Finansiering sker via kommunstyrelsens medel till förfogande.
3. Efter genomfört evenemang ska föreningen inkomma med en skriftlig redovisning till kommunledningsförvaltningen över hur bidraget har använts. (KS Del/2022 § 24)

Dnr KS/2022:66-3.10.1

Förlustgaranti för pjäsen Två flugor - DuD

1. Kommunstyrelsens ordförande beslutar på kommunstyrelsens vägnar att bevilja en förlustgaranti på 40 000 kronor för en eventuell förlust i samband med uppsättning av pjäsen Två flugor.
2. Medlet ska tas ur kommunstyrelsens medel till förfogande.
3. Vid ett eventuellt uttagande av bidrag ska en ekonomisk redovisning av arrangemanget göras. (KS Del/2022 § 29)

Dnr KS/2022:68-3.10.1

Bidrag till domare i tävlingar i Katrineholms Ryttarförening

1. Kommunstyrelsens ordförande beslutar på kommunstyrelsens vägnar att bevilja ett bidrag på 15 000 kronor till Katrineholms Ryttarförening till tävlingsdomare.
2. Finansiering sker via kommunstyrelsens medel till förfogande. (KS Del/2022 § 26)

Dnr KS/2022:73-3.10.1

Bidrag till föreläsning - Nattfotboll Katrineholm

1. Kommunstyrelsens ordförande beslutar på kommunstyrelsens vägnar att bevilja ett bidrag på 13 900 kronor till RF Sisu till föreläsning.
2. Finansiering sker via kommunstyrelsens medel till förfogande. (KS Del/ § 27)

Dnr KS/2022:74-3.10.1

Bidrag till musikkvällar i stadsparken 2022 - Kvitterkvällar

1. Kommunstyrelsens ordförande beslutar på kommunstyrelsens vägnar att bevilja ett bidrag på 50 000 kronor till ABF Sörmland till Kvitterkvällar i stadsparken.
2. Finansiering sker via kommunstyrelsens medel till förfogande.
3. Efter genomfört evenemang ska föreningen inkomma med en skriftlig redovisning till kommunledningsförvaltningen över hur bidraget har använts. (KS Del/2022 § 28)

Dnr KS/2022:75-3.10.1

Information om yttrande av ny avfallsplan 2023–2032

Samråd av ny avfallsplan har inkommit från Sörmland Vatten och Avfall AB där kommunen ges möjlighet att yttra sig. Yttrande ska vara inskickat senast den 15 mars.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett yttrande som hanteras på bygg- och miljönämndens sammanträde den 9 mars.

Bygg—och miljönämndens yttrande utgör underlag för kommunstyrelsens vidare hantering av ärendet.

Samhällsbyggnadsförvaltningens yttrande hanteras som ett informationsärende på kommunstyrelsens sammanträde den 9 mars och antas därefter av kommunstyrelsens ordförande på delegation efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

Axel Stenbeck

Utredare

Vår handläggare

Eva Frykman
Avdelningschef MiljöBygg- och miljönämnden
Katrineholms kommun

Yttrande över förslag till avfallsplan för Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner 2023–2032

Förvaltningens förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget remissvar och överlämna det till Sörmland Vatten och Avfall.

Yttrande

Förslaget till ny avfallsplan har tagits fram gemensamt för och av de tre kommunerna och Sörmland Vatten. Att samverka i frågorna är en stor fördel då såväl utmaningar som åtgärder för desamma sannolikt är likartade i de tre kommunerna. Planen är ambitiös och ger förutsättningar för ett framgångsrikt arbete att minska mängden avfall i kommunerna och dess farlighet.

Den nya avfallsplanen spänner över en lång tid och omfattar en lång rad förslag till mål och åtgärder. Det kan dock noteras att planen är framtung, dvs det stora flertalet åtgärder är planerade att påbörjas redan 2023. Även om alla frågor är angelägna så anser nämnden att starten av ett antal åtgärder kan senareläggas för att utjämna arbetsbördan.

Sedan förslaget till ny avfallsplan togs fram så har regeringen lagt fram en promemoria "En förbättrad förpackningsinsamling" i vilken kommunerna föreslås ta över det operativa ansvaret för insamlingar av förpackningar från hushåll och verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushåll. Enligt förslaget ska de vanligaste förpackningsslagen insamlas hushållsnära, övriga förpackningsslag och skrymmande förpackningar ska kunna lämnas på lättillgängliga stationer (motsvarande dagens återvinningsstationer). Kommunerna ska sedan överlämna det insamlade förpackningsmaterialet till producentnsvarsorganisationerna. Det sker förslagsvis på en sådan omlasningsstation som omnämns i avfallsplanen, sid 12. Dessa frågor behöver beaktas i avfallsplanen redan nu och kan inte invänta nästa avfallsplaneöversyn.

Bygg- och miljönämnden beklagar att avfallsplanen saknar ambitioner, mål och åtgärder för avloppsfraktioner och filtermaterial från små avloppsanläggningar. Dessa avfalls slag är inte definierade som kommunalt avfall men är fortfarande avfall som kommunen ansvarar för och borde därför ingå i avfallsplanen.

Bakgrund

Enligt Miljöbalken (SFS 1998:808) är varje kommun skyldig att upprätta en renhållningsordning, bestående av avfallsplan och avfallsföreskrifter, vilken ska antas av kommunfullmäktige.

Kommunerna har enligt 15 kap § 41 miljöbalken ett övergripande ansvar för omhändertagande av hushållsavfall och ansvar för avfallsplanering som en del av renhållningsordningen.

Avfallsplanen är ett strategiskt dokument i kommunen och ett verktyg för att långsiktigt styra avfallshanteringen i en mer miljömässigt hållbar riktning.

Nuvarande avfallsplan gäller 2018-2022. Arbetet med att ta fram en ny avfallsplan påbörjades 2020 och har gjorts av Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner med hjälp av Sörmland Vatten och Avfall AB (Sörmland Vatten) som processledare för själva framtagandet. Den nya avfallsplanen föreslås gälla 2023-2032, med en aktualitetsprövning under varje mandatperiod.

Planen är ute på samråd och utställning till den 15 mars.

Beslutsunderlag

Avfallsplan 2023-2032; Bilagsdokument 2023-2032; Bilaga-
Miljökonsekvensbeskrivning; Brev om samråd och utställning av förslag till ny avfallsplan

Beslutsmottagare

Samråd och utställning av förslag till ny avfallsplan 2023–2032

Tid för samråd och utställning: **15 december-15 mars**

Enligt Miljöbalken (SFS 1998:808) är varje kommun skyldig att upprätta en renhållningsordning, bestående av avfallsplan och avfallsföreskrifter, vilken ska antas av kommunfullmäktige.

Kommunerna har enligt miljöbalkens 15 kap § 41 ett övergripande ansvar för omhändertagande av hushållsavfall och ansvar för avfallsplanering som en del av renhållningsordningen.

Avfallsplanen är ett strategiskt dokument i kommunen och ett verktyg för att långsiktigt styra avfallshanteringen i en mer miljömässigt hållbar riktning.

Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner har tagit fram en gemensam avfallsplan för perioden 2023–2032 med hjälp av Sörmland Vatten och Avfall AB (Sörmland Vatten) som processledare för själva framtagandet.

Samråd och utställning av förslaget är en del i förankringsarbetet och innefattar kommuninvånare, myndigheter, organisationer, företag samt förtroendevalda och tjänstepersoner inom kommunerna.

Förutom samråd via mejl kommer avfallsplanen ställas ut i respektive kommun på följande ställen:

Flen:

Flens kommun, Sveavägen 1, 642 81 Flens och
Flens Bibliotek, Drottninggatan 3, 642 37 Flens

Katrineholm:

Stadshuset Gröna Kulle, Fredsgatan 38, 641 30 Katrineholm och
Kulturhuset Ängeln, Djulögatan 27, 641 30 Katrineholm

Vingåker:

Vingåkers kommun, Parkvägen 8, 643 80 Vingåker och
Vingåkers Bibliotek, Bondegatan 6, 643 30 Vingåker

Sörmland vatten och Avfall AB: Vingåkersvägen 18, 641 51 Katrineholm

Synpunkter på ny avfallsplan ska inkomma skriftligen senast 15 mars 2022 till kundservice@sormlandvatten.se alternativt lämnas till: Sörmland Vatten och Avfall AB Vingåkersvägen 18, 641 51 Katrineholm. Frågor gällande avfallsplanen hänvisas till kundservice tfn: 0150–800 100

Avfallsplan 2023–2032

Ett samarbete mellan Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner 2023–2032

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Syfte	3
3 Framtagande av avfallsplan 2023–2032	4
4 Målområden	5
4.1 Fysisk planering	5
4.2 Avfallsminimering	6
4.3 Nedskräpning	6
4.4 Förhindra spridning av farliga ämnen	7
4.5 Genomförande av åtgärder	7
4.6 Uppföljning av mål och åtgärder	8
4.7 Planperiod	8
5 Styrmedel och strategier för att uppnå mål i avfallsplanen	8
5.1 Avfallstaxa och föreskrifter	9
5.2 Tillsyn	9
5.3 Fysisk planering	9
5.4 Inköp och upphandling	10
5.5 Kommunikation och beteenden	10
6. Behov av framtida insamlingssystem och anläggningar	11
6.1 Förhållanden inom kommunen som påverkar avfallens mängd och sammansättning	11
6.2 Behov av nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall	12

1 Inledning

Enligt Miljöbalken (SFS 1998:808) är varje kommun skyldig att upprätta en renhållningsordning, bestående av avfallsplan och avfallsföreskrifter, vilken ska antas av kommunfullmäktige.

Kommunerna har enligt miljöbalkens 15 kap § 41 ett övergripande ansvar för omhändertagande av hushållsavfall och ansvar för avfallsplanering som en del av renhållningsordningen.

Avfallsplanen är ett strategiskt dokument i kommunen och ett verktyg för att långsiktigt styra avfallshanteringen i en mer miljömässigt hållbar riktning.

En fungerande och välplanerad avfallshantering är en viktig del av den kommunala infrastrukturen och en förutsättning för en hållbar kommunutveckling. Avfallsplanen är gemensam för Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner och syftar till att förebygga uppkomsten av avfall och hjälpa

kommuninvånarna, fritidshusägare, företag med flera att göra kloka, hållbara val nu och för kommande generationer.

Som stöd i detta arbete har EU beslutat om en avfallstrappa som styr hur avfallet ska tas omhand i samtliga medlemsländer. I första hand handlar det om att se till att det uppstår så lite avfall som möjligt vilket är det bästa sättet för att minska användningen av jordens resurser och påverkan på miljön. Då avfall väl uppstått är det viktigt att det hanteras på ett sådant sätt att miljöpåverkan minimeras och resurser cirkuleras så långt möjligt.

Genomförandet av avfallsplanen bidrar till Agenda 2030 och FN:s 17 mål för hållbar utveckling. Utan en hållbar avfalls- och resurshantering så kan vi inte bygga ett hållbart samhälle. För att förverkliga Agenda 2030 är det centralt att ha ett cirkulärt samhälle där avfall minimeras.

2 Syfte

Syftet med denna avfallsplan är att bidra till en cirkulär ekonomi där vi förebygger uppkomst av avfall, ökar återanvändning och återvinning samt minskar nedskräpning.

Syftet är också att förbättra samverkan mellan kommunerna, företagen och hushållen för att sprida kunskap och goda exempel.

3 Framtagande av avfallsplan 2023–2032

Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner har tagit fram en gemensam avfallsplan med hjälp av Sörmland Vatten och Avfall AB (Sörmland Vatten) som processledare för själva framtagandet.

Kommunerna har arbetat utifrån sin egen organisation och involverat tjänstepersoner inom områden såsom upphandling och inköp, måltidsenhet, tekniskt kontor, miljö- och bygg, näringslivskontor med flera för framtagande av mål och åtgärder. Genom detta har kommunerna skapat förutsättningar för att avfallsplan 2023–2032 blir ett viktigt styrdokument i sitt arbete att skapa en hållbar kommun för sina kommuninvånare och den egna organisationen.

Avfallsplan 2023–2032 omfattar delar av avfallet som kommunerna har rådighet över. Avfallsplanen har tagits fram utifrån

ett antal behov och utvecklingsområden som har identifierats utifrån bland annat nationella lagar och mål, lokala och regionala mål, strategier och styrdokument, lokala behov för avfallshanteringen samt diskussioner som har förts under arbetet med planen. Måluppfyllelsen i nuvarande avfallsplan har legat till grund vid framtagande av avfallsplan 2023–2032.

Arbetsgrupper samt projekt- och styrgrupp med representanter från respektive kommun har arbetat fram och fattat beslut om innehållet i den nya avfallsplanen. Arbetsgrupperna och projektgruppen består av tjänstepersoner medan styrgruppen består av samhällsbyggnadschef/miljöchef och politiker från Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner.

Samråd och utställning av förslaget har varit en del i förankringsarbetet och innefattar kommuninvånare, myndigheter, organisationer, företag samt förtroendevalda och tjänstepersoner inom kommunerna.

Avfallsplan 2023–2032 antogs av respektive kommuns fullmäktige hösten 2022 men arbetet med att ta fram en ny avfallsplan startade redan under 2020. Mer ingående information kring denna process redovisas i bilaga 8.

4 Målområden

I arbetet med ny avfallsplan har fyra målområden identifierats för vilket kommunerna valt att ta fram mål och åtgärder. Dessa är *fysisk planering*, *avfallsminimering*, *minska nedskräpning* samt *förhindra spridning av farliga ämnen*.

I detta kapitel följer en beskrivning för de fyra målområdena mer ingående med precisering för vilka avfallsströmmar som

4.1 Fysisk planering

I arbetet med den fysiska planeringen i form av översiktsplaner och detaljplaner har kommunen goda förutsättningar att styra avfallshanteringen i en hållbar riktning genom att se till att avfallsfrågorna kommer in i ett tidigt skede. Det behöver säkerställas att det finns tillräckligt med platser både nu och i framtiden för att kunna hantera det avfall som uppstår i samhället på ett bra sätt och med bästa möjliga förutsättningar för återbruk och återvinning.

Avfallshanteringen behöver ses som en grundläggande infrastruktur som krävs för att samhället ska fungera väl.

respektive målområde ska fokusera på. I bilaga 1 redovisas mål, åtgärd, ansvar, projektmedlemmar, start- och slutdatum för mål och åtgärder, bakgrund, genomförande, resurser och finansiering som krävs för att genomföra åtgärden och på så sätt nå uppsatta mål.

Framtagna mål och åtgärder har under arbetets gång förankrats i styrgruppen.

Avfallsfrågorna behöver därför löpa med i hela samhällsbyggnadsprocessen, från översiktsplaner och ner till enskilda bygglov för både bostäder och verksamheter.

Alla behöver ges bästa möjliga förutsättningar att kunna sortera och hantera sitt avfall enkelt och smidigt och avfallet ska också kunna hämtas på ett tryggt och säkert sätt, både för de som hämtar avfallet men självklart också för omgivningen. När nya insamlingsystem införs för våra medborgare är det därför viktigt att kundens behov står i fokus.

Det ska vara lätt att göra rätt, vilket innebär både att vi har enkla system som minimerar risken för felsortering och närhet till den plats där det sorterade avfallet kan lämnas. Kommunerna behöver tillhandahålla information och råd till både den som planerar och bygger bostäder och verksamhetslokaler. Sörmland Vatten hjälper kommunerna med att på olika sätt tillhandahålla information till kommuninvånarna som är osäkra på hur man på miljöbästa sätt ska hantera sitt avfall.

4.2 Avfallsminimering

Avfallsminimering återfinns överst i EU:s avfallshierarki och är det bästa sättet att minska användningen av jordens resurser och vår påverkan på miljön. Förebyggande av avfall utgör en bärande del av en cirkulär ekonomi och ger flera positiva effekter, både ekonomiska och miljömässiga. Allt avfall har en gång varit nya produkter och för att producera dem krävs råvaror och energi.

4.3 Nedskräpning

Med nedskräpning menas att slänga eller lämna föremål av olika karaktär på marken till exempel fimpar, snabbmatsförpackningar, godispapper, tuggummi, påsar, engångsgrillar, glas och pantflaskor. Ett strategiskt arbete mot nedskräpning kan innebära positiva effekter för kommunen eftersom städinsatser medför betydande kostnader för kommunen och skattebetalarna varje år, pengar som skulle kunna användas till annat.

Ett rent samhälle ger bättre förutsättningar för turism och lokalt näringsliv, ger en tryggare och trevligare miljö för kommuninvånarna och leder till att skador på hälsa och miljö minskar.

Nedskräpade miljöer bidrar till en upplevelse av otrygghet, att minska nedskräpningen är därmed ett led i att öka tryggheten i offentliga miljöer. Genom att implementera ett strategiskt arbetssätt kan nedskräpning minskas.

På senare år har förekomsten av och problemen med mikroplast i världshaven uppmärksamats. Mikroplast är ett samlingsnamn för mycket små partiklar av plast som kan ha olika ursprung.

Genom att fokusera på återanvändning och smarta inköp kan mängden avfall minska vilket leder till miljövinster i form av lägre energibehov, minskad förbrukning av jordens resurser och lägre utsläpp av växthusgaser.

Detta målområde har brutits ned till ett antal områden, såsom Minimeringsmästarna, inköp/upphandling, matsvinn, bygg- och rivningsavfall samt cirkulär ekonomi.

De kan bildas oavsiktligt genom slitage av större föremål av plast men det finns också plast som från början tillverkas som små korn eller pellets exempelvis från konstgräsplaner. Mikroplasten hamnar i vattendrag och slutligen i haven. Nedbrytning av plast i naturen går långsamt och förekomsten av plastskräp och mikroplast i våra vattendrag och hav ökar risken för förekomsten av mikroplast i våra livsmedel.

Utöver den vardagliga nedskräpningen förekommer också illegal dumpning av avfall i naturområden, bostadsområden och vid återvinningsstationer. Dumpning i skog och mark sker av exempelvis vitvaror, skrotbilar och annat miljöfarligt avfall.

4.4 Förhindra spridning av farliga ämnen

Spridning av farliga ämnen sker när varor och material som innehåller farliga ämnen tillverkas, används och blir till avfall. Detta kan leda till akuta effekter och orsaka massdöd av olika arter, eller mindre akuta effekter som på sikt kan orsaka allvarliga störningar gällande exempelvis reproduktion, utveckling och beteende hos olika organismer.

För att skydda människors hälsa och den biologiska mångfalden måste spridningen av farliga ämnen förebyggas och minska. Detta kan ske dels genom att minska produktionen och konsumtionen av varor som innehåller farliga ämnen, dels genom en säker hantering av farligt avfall.

Stigande konsumtion och ökad kemikalie- och varuproduktion bidrar till ökad spridning av farliga ämnen och för många av ämnena råder fortfarande brist på kunskap om effekter, användning och exponering. Att den ökade produktionen i hög grad sker i länder med svag kemikaliekontroll bidrar till problemet. Halter av ämnen som inte har uppmärksammats och reglerats kan därigenom öka i miljön. Forskning visar på allt starkare samband mellan folksjukdomar och påverkan från

4.5 Genomförande av åtgärder

De mål som satts upp i avfallsplanen kräver engagemang och resurser för att kunna nås inom den angivna tidsperioden. Flera olika förvaltningar och kommunala bolag är ansvariga för eller förväntas bidra aktivt till olika åtgärder. En förutsättning för att avfallsplanens mål och åtgärder uppnås är att tillräckligt med resurser avsetts. Kommunerna står för finansieringen för de flesta åtgärderna och

industrikemikalier som vi utsätts för i låga doser under lång tid.

Begränsningsåtgärder är effektiva, men för bioackumulerande och svårnedbrytbara ämnen som redan är spridda i varor, byggnader och miljön sker minskningen långsamt.

Avfallsdeponier som är i drift i dag omfattas av deponeringsförordningen som ställer krav på bland annat uppsamling av lakvatten, bottentätning, skyddsåtgärder under och runt om deponin liksom en avslutande täckning. För äldre, nedlagda deponier är förutsättningarna dock annorlunda. Det finns ett stort antal äldre deponier som har avslutats enligt tidigare lägre krav för deponering eller innan krav på skyddsåtgärder fanns. Miljöskyddet vid dessa äldre deponier är generellt sämre än vid de deponier som är i drift idag. Nedlagda deponier kan påverka människors hälsa och miljön negativt genom förorening av mark, grund- och ytvatten samt utsläpp av deponigas. Dessa deponier behöver därför identifieras och risk klassificeras och de områden som innebär en risk för hälsa och miljö behöver åtgärdas.

avfallsplanen behöver därför integreras i kommunernas ordinarie styrprocesser och budgetarbete för att resursallokering ska ske enligt plan. Kommunala bolag som ska medfinansiera åtgärder behöver ha framförhållning och begära eventuella tillskott i budgetmedel från kommunerna. I bilagan 1 framgår vilken organisation som är ansvarig för genomförande och finansiering av olika åtgärder.

4.6 Uppföljning av mål och åtgärder

Under planperioden kommer det fortsatt finnas en projektgrupp och en styrgrupp med samma funktioner som ingått i framtagande av avfallsplanen. Efter att en ny avfallsplan har beslutats ska projektgruppen träffas utifrån behov men minimum fyra gånger per år genom kallelse från projektledaren. Styrgruppen ska träffas utifrån behov men minimum två

gånger per år för att stämma av och följa upp arbetet med mål och åtgärder genom kallelse från projektledaren.

Sörmland Vatten ska tillsammans med kommunerna rapportera status för mål och åtgärder i respektive kommuns kommunstyrelse en gång per år efter initiativ från kommunerna.

4.7 Planperiod

Den nya avfallsplanen kommer att ha en målinriktning på tio år. Åtgärder och mål kommer kunna revideras och utvecklas i samband med aktualitetsprövning av avfallsplanen som behöver ske minst vart fjärde år. Då beslut om samt ikraftträdandet av den nya avfallsplanen kommer att infalla samtidigt som en ny

mandatperiod påbörjas i kommunerna har styrgrupp beslut att avfallsplanen ska aktualitets prövas två år efter påbörjad avfallsplanperiod för att efterföljas av en revidering efter fyra år. Detta för att de politiska företrädarna ska hinna sätta sig in i avfallsfrågan och kunna fatta beslut.

5 Styrmedel och strategier för att uppnå mål i avfallsplanen

Kommunen har flera styrmedel att använda för att nå de mål som anges i

avfallsplanen och här nedan följer några av dem.

5.1 Avfallstaxa och föreskrifter

Föreskrifter och taxa är juridiskt bindande och fastställs genom beslut i respektive kommuns fullmäktige. I föreskrifterna slås fast vad som ska gälla för hushåll, verksamheter och för avfallsverksamheten i kommunerna avseende avfallshandlingens olika delar. Taxan finansierar avfallshandlingen i de tre kommunerna och kan utformas på ett sätt så att den styr

kunderna till att välja det bästa alternativet ur resurs- och miljöhänsen genom exempelvis differentierade avgifter där sortering och minimering av avfall innebär lägre avgift för abonnenten. En väl genomtänkt taxa kombinerat med tydliga bestämmelser i föreskrifterna ger önskvärd styrning gällande befolkningens beteende.

5.2 Tillsyn

Miljönämnden i varje kommun är tillsynsmyndighet när det gäller bland annat avfallsfrågor och uppdraget utförs av miljökontoret eller motsvarande. Tillsyn genomförs på såväl större som mindre verksamheter, till exempel industrier, verkstäder och avfallsanläggningar, lantbruk, skolor och förskolor, restauranger och livsmedelsbutiker. Därutöver hanterar miljökontoren nedskräpningsärenden, förorenade områden och renhållningsdispenser. Tillsynen syftar till att kontrollera så att miljöbalken och beslut efterlevs och tillsynsmyndigheten ska underlätta för den enskilde att göra rätt genom exempelvis information. Vid behov kan

tillsynsmyndigheten ställa krav för att få till stånd en bättre avfallshandling. Via tillsynen når vi avfall som inte omfattas av kommunens ansvar vilket gör att tillsynen är ett viktigt styrmedel för att styra avfallshandlingen i en hållbar riktning.

Även byggnadsnämnden i varje kommun hanterar frågor om avfall i sin handläggning av lov och anmälan gällande byggnation och rivning. Byggherrens kontrollplan ska innehålla uppgifter om hur avfall kan förebyggas och uppkommet avfall tas om hand. Bygg- eller rivningsarbeten får inte påbörjas förrän en kontrollplan är fastställd av byggnadsnämnden

5.3 Fysisk planering

Kommunen har i sitt arbete med fysisk planering möjlighet att forma samhället så att förutsättningarna för avfallshandlingen blir bra. Det kan till exempel handla om att se till att tillräckligt med mark finns för återvinningsstationer och i bra lägen. Men också att bevaka avfallsfrågorna i bygglov så att plats finns för avfallskärl väl tillgängliga för såväl boende som hämtningsfordon.

Översiktsplanen är ett av kommunernas styrdokument som anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i kommunen. Det behöver synliggöras vad det finns för fysiskt behov i kommunen för att hantera avfall för att skapa en fungerande och långsiktig infrastruktur som kan tillgodose människors behov.

Inför framtagande av framtida översiktsplaner är det viktigt att följande aspekter beaktas och tillgodoses:

- Behov av plats för återvinningscentraler för att kunna samla in grovavfall och farligt avfall från hushållen kommer behöva garanteras. Återvinningscentralen utgör en viktig funktion i dagens infrastruktur för avfallshantering och kommer göra det även framöver.
- Behov av plats för omlastning och eventuell behandling av avfall behöver identifieras. Omlastning och behandling av avfall kan ske i den egna kommunen eller om det ska ske utanför den egna kommunen måste det framgå att det är så det avses hanteras.
- Behov av framkomlighet för fordon utifrån bland annat arbetsmiljö och trafiksäkerhet är viktigt att beakta i planeringsprocessen. Det kan komma ökade krav på insamling av fler fraktioner bostadsnära vilket kan komma att innebära att större plats i avfallsutrymmen och vid småhus behövs för insamlingslösningar (ex. fler kärl).

I plan- och byggprocesser behöver Sörmland Vatten involveras tidigt för att frågor rörande avfallsutrymmens placering, utformning och transportvägar ska utformas för att skapa fungerande och långsiktig avfallshantering

5.4 Inköp och upphandling

Offentlig upphandling och inköp är ett viktigt verktyg för våra tre kommuner för att förebygga resursslöseri, utveckla

återanvändning och återvinning samt få bort ohållbara produkter och farliga ämnen ur kretsloppet.

5.5 Kommunikation och beteenden

Kommunikation är ett centralt verktyg för att få till beteendeförändringar hos såväl kommuninvånare som verksamhetsutövare i kommunen. För att nå uppsatta mål behöver kommunikationen skapa engagemang och förståelse som gör att kommuninvånare gör kloka och miljömässigt hållbara val.

När målet med kommunikationen är att få till beteendeförändring i samhället i stort måste det ske långsiktigt och med uthållighet. Stegen för att skapa beteendeförändring är förståelse, hitta personers drivkrafter, skapa en enkelhet för mottagaren, skapa trovärdighet gärna genom delaktighet och gemenskap samt våga prova annorlunda sätt. Sist men inte minst behöver resultatet återkopplas.

Budskapet behöver utformas för att kunna möta olika målgrupperna. Illustrationer och bilder är nyckelverktyg i kommunikation och ett enkelt språk bör väljas för att nå fler. Lämpliga kanaler för kommunikation är exempelvis personligt bemötande för att engagera, sociala medier med bild och rörliga medier, hemsidor samt artiklar i media. Kampanjer riktade till en specifik målgrupp under en utpekad period och genom flera kommunikationskanaler samtidigt har tidigare visat sig ge goda resultat i att nå igenom det informationsutbud som samhället idag erbjuder.

6. Behov av framtida insamlingssystem och anläggningar

6.1 Förhållanden inom kommunen som påverkar avfallens mängd och sammansättning

Befolkningsutvecklingen¹ i kommunerna påverkar avfallens mängd. Förhållandena i respektive kommun presenteras nedan.

- I Katrineholm med sina 34 764 invånare har de senaste tio åren en jämn ökning av antalet invånare skett, men med en viss avmattning sista året. Mellan 2010–2020 ökar antalet invånare med i medeltal 230 invånare per år. Kommunen har som mål att bli 40 000 invånare år 2030. Jämnt fördelat över åren skulle det innebära en befolkningsökning på 524 invånare per år från 2020 till 2030.
- I Flen med sina 16 431 invånare har det skett en svag minskning under lång tid men trenden bröts av ett ökande invånarantal mellan 2014 och 2017. Sedan 2017 har antalet invånare igen minskat med cirka 150 invånare per år. Den befolkningsprognos som tagits fram av SCB ger indikationer om fortsatt befolkningsminskning för kommunen fram till 2030.
- I Vingåker med sina 9 164 invånare har under de senaste åren fram till 2020 befolkningsmängden legat stabil med en skiftning på några 10-tal invånare per år. Antalet invånare kan de närmaste åren förväntas öka till cirka 9 600 invånare till 2030.

Befolkningsförändringarna i kommunerna är inte av den storleksordning att det kan antas påverka mängden hushållsavfall nämnvärt under de närmaste åren. Inom verksamhetsområdet för Sörmland Vatten finns både kommuner med ökande invånarantal och kommuner med minskande invånarantal. Genom arbete med att förebygga att avfall uppstår kan också den förväntade ökade avfallsmängden till följd av ett ökat antal invånare i kommunerna motverkas.

Nationella utredningar avseende ansvarsfrågor påverkar inte i sig den mängd som uppstår i samhället, men kan påverka både mängder och vilka avfallsfraktioner som kommunerna genom Sörmland Vatten har att hantera.

Exempelvis gäller det utredning om ansvar gällande insamling av förpackningar. Lagkrav och nationell viljeinriktning talar för en utbyggnad av fastighetsnära insamling av förpackningar. En förbättrad service förväntas göra att fler sorterar bättre och bedöms ge en minskad mängd restavfall och ökad mängd utsorterade förpackningar.

¹ Statistik i kapitlet är inhämtat från SCB

Ett annat exempel på utredning om ansvar är den så kallade frivalsutredningen vilket, om det förverkligas, innebär att verksamheter själva får välja vem som transporterar bort den del av avfallet som

6.2 Behov av nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall

Insamling av mat- och restavfall sker bostadsnära i kärl, där matavfallet läggs i en grön påse som sedan sorteras ut genom optisk sortering och där matavfallet blir biogas och biogödsel medan restavfallet går till förbränning vilken genererar fjärrvärme och el.

Nationellt finns en viljeinriktning att även förpackningar ska samlas in bostadsnära, men det är oklart om ansvaret kommer att ligga på producenterna eller på kommunerna och lagkraven kan påverkas av nationella utredningar. Eventuella kommande krav skulle kunna innebära behov av att utveckla dagens insamlingssystem. Det är önskvärt att samordna insamling av mat- och restavfall med eventuell fastighetsnära insamling av förpackningar för att systemet i sin helhet ska upplevas så bra som möjligt av kunden.

Från 1 januari 2022 ansvarar kommunerna dessutom för insamling av returpapper. Kommunerna kommer genom Sörmland Vatten behöva planera för och hantera insamlingssystem för returpapper men också omlastning, mellanlagring och borttransport.

Sörmland Vattens återvinningscentraler är anpassade för att ta emot och omlasta dagens flöden och fraktioner. Återvinningscentralerna används framför allt som platser för insamling och omlastning av hushållsavfall, men med något undantag för behandling då kompostering och flisning sker på

idag faller under kommunalt ansvar. Skulle frivalet förverkligas kan mängderna mat- och restavfall som samlas in genom Sörmland Vattens försorg komma att minska över tid.

återvinningscentralen Vika i Katrineholm. Det finns inte fysisk plats på återvinningscentralerna idag för att kunna ombesörja omlastning av ett stort antal tillkommande fraktioner eller mer omfattande mellanlagring. Det är tveksamt om omlastning och mellanlagring av förpackningar och returpapper på Sörmland Vattens nuvarande anläggningar är möjligt.

Behandling av avfall eller förberedelse för behandling sker framför allt utanför kommunen. Bedömningen är att kapaciteten för exempelvis förbränning och rötning är god i regionen.

Sammanfattningsvis råder ett läge där många frågor avseende kommunernas framtida ansvar för flera avfallsslag är oklart och där både kommunernas viljeinriktning och framtida lagstiftning kommer styra behovet av framtida insamlingssystem och utveckling av anläggningarna i kommunerna.

Bilagsdokument

Avfallsplan 2023–2032

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Bilaga 1. Mål och åtgärder 2023–2032	3
Målområde - Fysisk planering	3
Mål 1: Avfallsfrågorna ska vara en självklar del i alla led av den fysiska planeringen	3
Mål 2: De kundnära insamlingssystemen ska utvecklas för att öka återvinningen	5
Målområde – Avfallsminimering	7
Mål 3: Genom Minimeringsmästarna ska kommuninvånare	7
Mål 4: Kommunernas avfall ska minska genom smarta och hållbara inköp av varor	8
Mål 5: Matsvinnet ska minska	12
Mål 6: Cirkulariteten i kommunala om- och nybyggnadsprojekt ska öka.	15
Mål 7: Cirkulär ekonomi ska vara betydande som drivkraft i FKV-regionen	16
Målområde - Nedskräpning	19
Mål 8: Nedskräpning och utsläpp av mikroplaster ska minska och förebyggas.	19
Målområde - Förhindra spridning av farliga ämnen	23
Mål 9: Mängden farligt avfall i hushållens restavfall ska minska	23
Mål 10: Mängden miljöfarliga produkter som finns inom och köps in	24
Mål 11: Spridning av farliga ämnen från nedlagda deponier ska minska.	25
Bilaga 2. Nulägesbeskrivning	28
Bilaga 3: Nulägesbeskrivning för hantering av avfallsfrågor vid fysisk planering	38
Bilaga 4. Tillståndspliktiga och anmälningspliktiga avfallsanläggningar	40
Bilaga 5. Återvinningsstationer	42
Bilaga 6. Nedlagda deponier i Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner	44
Bilaga 7. Uppföljning av avfallsplan 2018–2022	48
Bilaga 8. Framtagande av avfallsplanen 2023–2032	58
Bilaga 9 Miljöbedömning och Miljökonsekvensbeskrivning	60
Bilaga 10 Samrådsredogörelse	60

Bilaga 1. Mål och åtgärder 2023–2032

Målområde - Fysisk planering

Mål 1 Avfallsfrågorna ska vara en självklar del i alla led av den fysiska planeringen

Åtgärd 1:1 Riktlinjer tas fram i översiktsplan (ÖP) för att på ett tidigt skede planera för avfallshanteringen i ett större område.	
Uppföljning: Implementering i ÖP.	
Ansvarig (funktion)	KS i Flens kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholms kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommun (Planering, strategi, tillsyn) SVAAB
Startdatum	230101–250101 (Avgörs av respektive kommuns tidplan för ÖP-arbete)
Slutdatum	26-12-31
Bakgrund/Varför	Det behöver säkerställas att vi har plats för avfallshanteringen i samhället framöver. Det behöver finnas plats för tillräckligt många och bra belägna återvinningsstationer, också för växande och förtätade samhällen. Det behöver säkerställas att tillräckligt med plats också finns för återvinningscentral, omlastning och annan utrymmeskrävande avfallshandling som kommunen behöver.
Genomförande	Riktlinjer tas fram i arbetet med översiktsplanen i respektive kommun.
Resurser	Skattemedel. Ingår i översiktsplanearbetet.
Finansiär	Kommun.

Åtgärd 1:2 Ta fram riktlinjer för hur avfallshanteringen ska lösas i varje detaljplan eller stadsdel.

Uppföljning: Riktlinjer framtagna.

Ansvarig (funktion)	KS i Flens kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholms kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommun (Planering, bygglov, strategi) SVAAB
Startdatum	2023-01-01
Slutdatum	2024-12-31
Bakgrund/Varför	Det behöver säkerställas att vi har plats för avfallshanteringen i samhället framöver. Det behöver finnas plats för tillräckligt många och bra belägna återvinningsstationer, också i en växande och förtätad stad. Riktlinjer behövs för när plats för återvinningsstationer ska läggas in i detaljplaner. Det behöver också tas fram riktlinjer så att platser för avfallshantering görs tillgängliga och säkra för såväl boende och verksamheter som för hämtningsfordon.
Genomförande	Riktlinjer tas fram för varje kommun. Framtagandet kan dock ske i samverkan mellan kommunerna.
Resurser	Nedlagd tid. Skattemedel.
Finansiär	Kommun.

Åtgärd 1:3 Ta fram rutiner för hur förutsättningar för en bra avfallshantering granskas i bygglovsärenden.

Uppföljning: Rutiner framtagna.

Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltningen i Flens kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholms kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommun (Bygglov, miljötillsyn) SVAAB
Startdatum	2023-01-01
Slutdatum	2024-12-31
Bakgrund/Varför	Det behöver säkerställas att vi har plats för avfallshanteringen i samhället framöver. I samband med bygglovsprövning har kommunen möjlighet att se till så att tillräckligt utrymme lämnas för avfallshantering. Plats ska möjliggöra en tillgänglig och bra service för boende och verksamheter som inbjuder till källsortering, men också fungera bra för hämtningsfordon och personal. I de fall som detaljplanen innebär begränsningar för en optimal avfallslösning genom exempelvis så kallad prickmark behöver rutiner tas fram för hur sådana avvikelser kan hanteras.

Genomförande	Rutiner tas fram för varje kommun. Åtgärden kan genomföras i samverkan.
Resurser	Nedlagd tid. Skattemedel.
Finansiär	Kommun.

Mål 2: De kundnära insamlingssystemen ska utvecklas för att öka återvinningen

Åtgärd 2.1: Se över behov av bostadsnära insamling av ytterligare fraktioner, tex textilier, trädgårdsavfall, farligt avfall.	
Uppföljning: Är översyn genomförd.	
Ansvarig (funktion)	SVAAB
Projektmedlemmar (funktion)	Kommun (Strateg, miljötillsyn) SVAAB
Startdatum	2026-01-01
Slutdatum	2028-12-31
Bakgrund/Varför	I dag samlar kommunerna in matavfall och restavfall från hushållen. Inom kommande år kan förpackningsavfall även komma att samlas in bostadsnära. Andra avfallsfraktioner som uppstår i hushållen, t ex farligt avfall, textilier, bygg- och rivningsavfall och trädgårdsavfall får hushållet själv transportera till insamlingsplats. Avfallet kan lämnas till återvinningscentral och i vissa fall också på andra ställen. En översyn behöver göras av vilket behov som finns för bostadsnära insamling av ytterligare fraktioner.
Genomförande	En gemensam lösning för alla tre kommuner ska eftersträvas
Resurser	Nedlagd tid.
Finansiär	SVAAB.

Åtgärd 2.2: Framtagande av digitalt material för information och rådgivning av sorteringslösningar och avfallsutrymmen.

Uppföljning: Material framtaget.

Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltningen i Flen Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholm Samhällsbyggnadsförvaltningen i Vingåker
Projektmedlemmar (funktion)	Kommun (Kommunikatör, miljöstrateg, bygglov) SVAAB
Startdatum	2023-01-01
Slutdatum	2025-12-31
Bakgrund/Varför	Lättillgängligt informationsmaterial om hur avfallsutrymmen och uppställningsplatser för sopkärl kan utformas riktat till fastighetsägare och byggherrar kan öka återvinningsgraden av förpackningar, returpapper, matavfall och annat avfall.
Genomförande	Gemensamt med kommunspecifika anpassningar.
Resurser	Nedlagd tid.
Finansiär	Kommun.

Åtgärd 2.3: Utreda behov av, och införa källsorteringsmöjligheter också i offentliga miljöer där många uppehåller sig eller annars mycket avfall uppstår

Uppföljning: Genomförd utredning. Införda källsorteringsmöjligheter i offentliga miljöer.

Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltningen i Flen Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholm Samhällsbyggnadsförvaltningen i Vingåker
Projektmedlemmar (funktion)	Kommun (Strateg, ansvarig för renhållning i offentlig miljö) SVAAB
Startdatum	2023-01-01
Slutdatum	2026-12-31
Bakgrund/Varför	I vissa offentliga miljöer uppstår mycket avfall, exempelvis i närhet av kiosker och snabbmatställen, vid badstränder och andra platser där många uppehåller sig en längre stund, liksom vid festivaler och andra evenemang på offentlig plats. När och var kan det vara befogat att införa källsorteringsmöjligheter och i så fall i vilka fraktioner?
Genomförande	Utredning görs gemensamt, införande i respektive kommun efter utredning.
Resurser	Nedlagd tid.
Finansiär	Kommun.

Åtgärd 2.4: Återkommande kommunikationsinsatser för att säkerställa en hög och korrekt källsorteringsgrad.

Uppföljning: Genomförda kommunikationsinsatser.

Ansvarig (funktion)	SVAAB
Projektmedlemmar (funktion)	Kommun (Kommunikatör, miljöstrateg) SVAAB
Startdatum	2023-01-01
Slutdatum	2032-12-31
Bakgrund/Varför	Genom att ha återkommande informationskampanjer om hur man ska sortera sitt avfall ökar förutsättningarna för att det utsorterade avfallet har en hög renhet och att restavfallet innehåller lite osorterat avfall. Kampanjerna kan behöva ha olika utformning beroende på målgrupp. Kontinuerligt arbete under hela planperioden.
Genomförande	Gemensamt i alla tre kommuner.
Resurser	Nedlagd tid.
Finansiär	SVAAB

Målområde – Avfallsminimering

Mål 3: Genom Minimeringsmästarna ska kommuninvånare i Flen, Katrineholm och Vingåker inspireras i en mer miljömässigt hållbar riktning.

Åtgärd 3.1: Arbeta med goda exempel kring frågan om avfallsminimering. Initialt i planperioden genom projektet Minimeringsmästarna för att sedan under planperioden arbeta med goda exempel och liknande koncept.

Uppföljning: Uppföljning sker enligt projekt- och kommunikationsplan.

Ansvarig (funktion)	Kommunikationsavdelningen på Svaab tillsammans med kommunikatörerna i kommunerna.
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunikatörer i bolag och kommuner
Startdatum	2023
Slutdatum	2025
Bakgrund/Varför	Minimeringsmästarna Sörmland genomförs för andra gången 2021–22; denna gång som en del av det nationella projektet Minimeringsmästarna – Sverigekampen. Behovet att

	<p>inspirera och involvera fler att bli Minimeringsmästare är större än någonsin och med ett inarbetat koncept blir startsträckan kortare och möjligheten att nå ut brett ökar. Syftet med projektet såväl nationellt som regionalt är att inspirera allmänheten till en mer ekologiskt hållbar livsstil.</p> <p>Behov av att öka sortering.</p>
Genomförande	<p>Följa kommunikationskampanjen nationellt mot målgruppen hushåll som betyder att jobba med goda förebilder inom områdena:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hållbar konsumtion - Matsvinn - Textil - Farligt avfall - Delande
Resurser	Kommunikatörer
Finansiär	Sörmland Vatten

Mål 4: Kommunernas avfall ska minska genom smarta och hållbara inköp av varor och tjänster.

<p>Åtgärd 4.1: Följa upp kommunerna och de kommunala bolagens totala avfallsmängder.</p> <p>Uppföljning: Genomförd uppföljning av avfallsmängder utifrån framtagna rutiner för redovisning.</p>	
Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningar i respektive kommun i samverkan med SVAAB
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas inköpsavdelningar Representanter från kommunala bolag SVAAB Miljöstrateg
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	<p>Avfallsminimering återfinns överst i EU:s avfallshierarki och är det bästa sättet att minska användningen av jordens resurser och vår påverkan på miljön. Förebyggande av avfall utgör en bärande del av en cirkulär ekonomi och ger flera positiva effekter, både ekonomiska och miljömässiga.</p> <p>Avfallsmängderna behöver följas upp för att kunna veta ifall förändring sker i önskad riktning.</p>
Genomförande	<p>De kommunala verksamheternas avfallsmängder följs upp och rapporteras årligen i uppföljningen av avfallsplanen i fraktionerna brännbart, farligt avfall samt förpackningar. Inventering av dataförekomster /statistik samt rutin för hur redovisning ska ske tas fram gemensamt för enhetlig och enkelt åtkomlig statistik. De första två åren redovisas statistik med luckor.</p>
Resurser	Eventuellt programvara/externa resurser för att underlätta utsortering av data.

Finansiär	Kommunerna
-----------	------------

Åtgärd 4.2: Miljösmarta inköp för att minska plastinnehållet i avfallet.

Uppföljning: Statistik kring inköp av engångsplastartiklar och analys av avfallsmängder utifrån resultat i åtgärd 2.1.

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningar i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas inköpsavdelningar Miljöstrateg
Startdatum	2023
Slutdatum	2025
Bakgrund/Varför	Av det avfall som produceras i dagens samhälle orsakar plastfraktioner särskilda problem. Plast är mycket svårnedbrytbart, vilket innebär att den finns kvar under lång tid i vårt ekosystem och kan orsaka stora skador för exempelvis djurlivet. Vidare är plastavfall ofta uppblandat med andra fraktioner, till exempel trä och textilier, vilket försvårar effektiv materialåtervinning.
Genomförande	Minska inköpen av engångsplast genom att upprätta rutin för inköp av engångsartiklar av plast. Uppföljning av inköpen för att se vad som har köpts in enligt avtal samt vilka avsteg från avtal som har gjorts ska förbättras under planperioden. Kommunerna ansvarar för framtagande av egna riktlinjer utifrån inköpssystem mm.
Resurser	Inköpsavdelningar behöver ta fram rutiner och arbeta med uppföljning av inköpen, ryms inom ordinarie budget.
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 4.3: Minska elektriskt avfall från kommunala förvaltningar och bolag.**Uppföljning: Mätning utifrån framtagna rutiner.**

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningar i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas inköpsavdelningar Kommunernas IT-avdelningar Representanter från kommunala bolag Representanter från förvaltningar som handlar upp mycket elektronik Miljöstrateg
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	Elektriskt och elektroniskt avfall innehåller ämnen som kan vara skadliga för miljön. Avfallet innehåller vanligtvis tungmetaller och andra skadliga ämnen. Ofta finns även inbyggda batterier.
Genomförande	Förlänga livslängden samt öka återanvändningen av elektronik inom kommunkoncernen. Rutiner för genomförande och uppföljning arbetas fram i respektive kommun under de första två åren, sedan sker mätning under hela planperioden.
Resurser	Inom befintlig budget
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 4.4: Kartlägga vilka varor och tjänster som kan upphandlas med hållbarhetskrav.**Uppföljning: Varor och tjänster som har handlats upp med hållbarhetskrav utifrån kartläggningen.**

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningar i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas inköpsavdelningar samt eventuella interna samverkansforum kring upphandling/inköp Representanter från andra förvaltningar som bör ställa hållbarhetskrav Representanter från kommunala bolag
Startdatum	2023
Slutdatum	2025
Bakgrund/Varför	Miljömässigt hållbar upphandling bidrar till minskad miljö- och klimatpåverkan och att vi lättare når uppsatta mål. De offentliga affärerna blir hållbara genom strategiskt inköpsarbete och att ställa hållbarhetskrav i upphandlingar. Hållbar upphandling underlättar omställningen till ett fossilfritt samhälle, minskar

	användningen av plast, antibiotika och farliga kemiska ämnen samt skapar förutsättningar för tekniska innovationer inom miljöområdet.
Genomförande	En kartläggning ska göras över vilka varor och tjänster som kan upphandlas genom att ställa hållbarhetskrav tex återbrukade varor, tjänster för lagning av trasiga produkter mm. Åtgärden kopplas till åtgärder inom cirkulär ekonomi.
Resurser	Eventuellt externa resurser för kartläggning samt utbildning av berörda, annars ordinarie budget.
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 4.5: Minska returpappersmängderna från kommunens förvaltningar och bolag. Uppföljning: Mäta genom antal pappersflöden som har blivit elektroniska flöden.	
Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningar i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Digitalisering- och/eller service-funktioner i kommunerna Kommunernas inköpsavdelning Miljöstrateg
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	Papperskonsumtionen i Sverige minskar, men i ganska långsam takt, trots en kraftigt ökad digitalisering. Digitalisering innebär många möjligheter att effektivisera kommunikationen med de kommunen arbetar för och det är viktigt att detta sker parallellt med en minskad pappersanvändning. På sätt bidrar digitaliseringen till en minskad miljö- och klimatpåverkan.
Genomförande	Minska och förebygga mängden returpapper genom att i större omfattning digitalisera kommunernas och bolagets verksamheter (omfattar blanketter, fakturering, reklam, tidskrifter och tidningar m.m.). Detta innebär även att utveckla en mer enkel, efterfrågad och effektiv kommunikation med medarbetare, kommuninvånare, besökare och näringsliv med början i kommunens egna verksamheter.
Resurser	Kostnad för införande av e-tjänster
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 4.6: Öka återvinningen av förpackningar från kommunens verksamheter och de kommunala bolagen.

Uppföljning: Analys av avfallsmängder utifrån resultat i åtgärd 2.1.

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningar i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas inköpsavdelningar Kommunernas kommunikatörer Representanter från kommunala bolag Miljöstrateg
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	En stor del av vårt avfall består av förpackningar. Genom att återvinna förpackningarna i stället för att de hamnar i det brännbara avfallet så sparas både råvaror och energi då de kan användas för att tillverka nya produkter och förpackningar.
Genomförande	Andelen återvunna förpackningar ökar i förhållande till brännbart från kommunens verksamheter och de kommunala bolagen. Detta genom kommunikationsinsatser och aktiva åtgärder anpassade till respektive verksamhet.
Resurser	Ordinarie budget
Finansiär	Kommunerna

Mål 5: Matsvinnet ska minska

Åtgärd 5.1: Matsvinnet mäts årligen eller efter behov.

Uppföljning: Mäta svinnet av mat i kommunal offentlig verksamhet (skola och äldreomsorg) under planperioden i enlighet med Livsmedelsverket nationella mätmetod.

Ansvarig (funktion)	Barn-, utbildnings-, och kulturförvaltningen i Flens kommun Service- och teknikförvaltningen i Katrineholms kommun Kommunledningsförvaltningen i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas mat- och måltidsenheter eller motsvarande
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	En tredjedel av all mat som produceras i världen slängs. Matsvinn är den mat som slängs i onödan, som hade kunnat ätas om den hanterats på ett annat sätt. Offentliga kök kan göra mycket för att bidra till att minska svinnet i sina verksamheter. Genom att mäta svinn synliggörs problemets omfattning och utveckling över tid.

Genomförande	Mätning av matsvinn i kommunens verksamheter (skola och äldreomsorg) enligt Livsmedelsverkets nationella mätmetod ska årligen eller efter behov genomföras. Rapportering sker till Livsmedelsverket och statistik ska följas upp årligen.
Resurser	Kommun ansvarar för resurser till mätningar.
Finansiär	Barn-, utbildnings-, och kulturförvaltning i Flens kommun Service- och teknikförvaltningen i Katrineholms kommun Kommunledningsförvaltningen i Vingåkers kommun

Åtgärd 5.2: Ta fram en handlingsplan för minskat matsvinn i offentlig verksamhet.	
Uppföljning: Framtagen handlingsplan.	
Ansvarig (funktion)	Barn-, utbildnings-, och kulturförvaltningen i Flens kommun Service- och teknikförvaltningen i Katrineholms kommun Kommunledningsförvaltningen i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas mat- och måltidsenheter eller motsvarande
Startdatum	2023
Slutdatum	2025
Bakgrund/Varför	Matsvinnet behöver minska. Genom en handlingsplan struktureras arbetet upp utifrån lämpliga åtgärder för att minska matsvinnet.
Genomförande	En handlingsplan för att minska matsvinnet i offentlig verksamhet ska tas fram. Handlingsplanen ska finnas i respektive kommun och kopplas till kommunens egna måltidspolitiska program och behöver inte vara politiskt beslutad. Handlingsplanen ska innehålla kommunikationsinsatser som riktas till olika målgrupper där åtgärderna måste vara specifikt kopplade till respektive verksamhet. Kommunikationsinsatser ska i första hand samordnas så att alla kommunerna kan använda sig av samma material.
Resurser	Ordinarie budget för framtagandet. Själva genomförandet av handlingsplanen kan kräva mer resurser, verksamheter får då äska mer medel till åtgärder.
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 5.3: Löpande aktiv kommunikation om matsvinn till olika målgrupper.

Uppföljning: Upprättad kommunikationsplan och genomförda kommunikationsinsatser.

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningen i Flens kommun Kommunledningsförvaltningen i Vingåkers kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholms kommun?
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunikatörer i kommunerna Kommunikatör SVAAB Kommunernas mat- och måltidsenheter eller motsvarande Miljöstrateg
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	Matsvinn sker inte bara inom offentlig verksamhet utan även hos restauranger, storkök och i hushåll. Genom riktade kommunikationsinsatser kan kommuner och SVAAB bidra till minskat matsvinn hos dessa aktörer.
Genomförande	Aktiv kommunikation i syfte att minska matsvinnet hos restauranger, storkök och hushåll, samt hos livsmedelsbutiker och lokal livsmedelsindustri. Under de första två åren tas en kommunikationsplan fram bland annat med exempel på åtgärder gällande hur dessa aktörer kan arbeta för att minska sitt matsvinn. Kommunikationsplanen tas fram av kommunikatörer i respektive kommun och insatserna ska samordnas.
Resurser	Inom ordinarie budget
Finansiär	Kommunerna och SVAAB

Mål 6: Cirkulariteten i kommunala om- och nybyggnadsprojekt ska öka.

Åtgärd 6.1: Upprätta en handlingsplan för att öka återanvändning och återvinning i kommunala byggprojekt.

Uppföljning: Handlingsplan framtagen. Åtgärder för ökad cirkularitet finns med i kommunala ombyggnads- och nybyggnadsprojekt.

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningen i Flens kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholms kommun Kommunledningsförvaltningen i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas inköpsavdelningar Representanter från kommunala bolag och berörda förvaltningar
Startdatum	2023
Slutdatum	2025
Bakgrund/Varför	Inom byggsektorn skapas årligen ca en tredjedel av allt avfall som uppkommer inom Sverige och en fjärdedel av allt det farliga avfallet. Kommunerna och de kommunala bolagen har en viktig roll som beställare och utförare av stora publika byggprojekt samt ansvaret för en stor andel av hyresbostäderna vilket innebär ett ansvar för livscykelperspektivet i både renoveringar av befintliga bestånd samt vid nybyggnation. Kommunerna har också en viktig roll att skapa förutsättningar för återbruk och som samordnande funktion. Målet är starkt kopplat till åtgärderna under delmålet om cirkulär ekonomi.
Genomförande	Varje förvaltning och bolag som berörs ska inventera och upprätta en handlingsplan för att öka cirkularitet i samtliga ombyggnads- och nybyggnadsprojekt som genomförs. Livscykelperspektivet ska beaktas redan i upphandlingsprocessen.
Resurser	Kan behövas externa resurser som kan ge förslag på rutin.
Finansiär	Kommunen och kommunala bolag

Åtgärd 6.2: Information och kommunikation med berörda parter för att öka återvinning och återanvändning.

Uppföljning: Genomförda informationsträffar och utvärdering av dessa.

Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltningen i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas bygglovshandläggare Kommunikatörer från kommuner och bolag
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	Kommunerna och de kommunala bolagen har en viktig roll som beställare och utförare av stora publika byggprojekt samt ansvarig för en stor andel av hyresbostäderna vilket innebär ett ansvar för livscykelperspektivet i både renoveringar av befintliga bestånd samt vid nybyggnation. Kommunerna kan också styra i rätt riktning via bygglovsarbetet, till exempel genom kontroll att lagstiftning kring utsortering av bygg- och rivningsavfall efterlevs.
Genomförande	Återkommande informationsträffar/ utbildning riktad mot bygglovshandläggare, byggnadsinspektörer, kontrollansvariga, och större byggherrar för att öka återvinning och återanvändning av bygg- och rivningsavfall. Kommunernas bygglovsavdelningar ansvariga för samordning.
Resurser	Ryms inom ordinarie budget
Finansiär	Kommunerna

Mål 7: Cirkulär ekonomi ska vara betydande som drivkraft i FKV-regionen genom att återbruk och återvinning av varor och material ökar.

Åtgärd 7.1: Kartlägga och inventera hur näringslivet arbetar med industriell symbios.

Uppföljning: Genomförd utredning.

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltning i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas näringslivskontor eller motsvarande Miljöstrateg
Startdatum	2023
Slutdatum	2025
Bakgrund/Varför	I en cirkulär ekonomi behålls resurserna i samhällets kretslopp istället för att bli avfall. Omställningen till en cirkulär ekonomi har en stor potential att minska resursanvändningen och därmed begränsa klimat- och miljöpåverkan. Ett exempel är industriell symbios där verksamheters restprodukter eller avfall

	kan användas som råvara eller nyttighet. Genom företagande och innovation, samverkan mellan näringsliv och kommunerna baserat på cirkulära materialflöden och affärsmodeller, kan utvecklingen av en resurseffektiv, giffri, cirkulär och biobaserad ekonomi stärkas i regionen.
Genomförande	Flera verksamheter arbetar med industriell symbios idag men för att hitta goda exempel och kartlägga behoven så behövs en utredning för att bättre kunna anpassa åtgärder efter behov. Kartläggningen köps in eller genomförs i projektform tex i samarbete med högskola eller universitet.
Resurser	Externa resurser kan krävas för kartläggning
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 7.2: Kartlägga hur kommunerna arbetar med cirkulär ekonomi samt ta fram förslag på hur kommunerna kan utveckla arbetet.

Uppföljning: Genomförd utredning.

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningen i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas inköpsavdelningar Miljöstrateg Andra relevanta funktioner på kommunerna till exempel arbetsmarknad
Startdatum	2023
Slutdatum	2025
Bakgrund/Varför	Omställningen till en cirkulär ekonomi har en stor potential att minska resursanvändningen och därmed begränsa klimat- och miljöpåverkan. Genom företagande och innovation, samverkan mellan näringsliv och kommunerna baserat på cirkulära materialflöden och affärsmodeller, kan utvecklingen av en resurseffektiv, giffri, cirkulär och biobaserad ekonomi stärkas i regionen.
Genomförande	Den cirkulära ekonomin finns idag men för att hitta goda exempel och kartlägga behoven så behövs en utredning för att kunna bättre anpassa åtgärder efter behov samt förslag på hur kommunerna kan samverka och utveckla verksamheterna för att öka förutsättningarna för cirkulär ekonomi i framtiden. Kartläggningen köps in eller genomförs i projektform. Omvärldsbevakning är nödvändig.
Resurser	Externa resurser, ekonomiska eller personella kan krävas för kartläggning
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 7.3: Kunskapsutbyte och samverkan mellan kommuner och näringsliv för att öka cirkulär ekonomi i FKV-regionen

Uppföljning: Genomförda gemensamma aktiviteter för att öka cirkulär ekonomi.

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningen i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas näringslivskontor eller motsvarande Miljöstrateg
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	Omställningen till en cirkulär ekonomi har en stor potential att minska resursanvändningen och därmed begränsa klimat- och miljöpåverkan. I FKV-regionen ska fokus ligga på dialog mellan verksamheter för att främja samverkan mellan kommunerna och näringslivet för att skapa förutsättningar för återbruk som en drivkraft i småföretagande samt kommunernas möjlighet att bidra till kompetenshöjning och dialog mellan parter i regionen.
Genomförande	För att skapa bra och varaktiga förutsättningar för kunskapsutbyte och nätverkande kan kommunerna bidra med att informera på näringslivsdagar, skapa förutsättningar för nätverk eller riktad kommunikation utifrån resultaten och behoven som framkommer i kartläggningarna som ska genomföras.
Resurser	Ingår i ordinarie verksamhet för till exempel näringslivsträffar
Finansiär	Ordinarie budget

Åtgärd 7.4: Ta fram en handlingsplan/ eller motsvarande för att öka den cirkulära ekonomin i FKV-regionen.

Uppföljning: Handlingsplan/ eller motsvarande upprättad. Genomförda projekt.

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningen i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas näringslivskontor eller motsvarande Miljöstrateg Representanter från näringslivet
Startdatum	2024
Slutdatum	2026
Bakgrund/Varför	Omställningen till en cirkulär ekonomi har en stor potential att minska resursanvändningen och därmed begränsa klimat- och miljöpåverkan. Genom företagande och innovation, samverkan mellan näringsliv och kommunerna baserat på cirkulära materialflöden och affärsmodeller, kan utvecklingen av en

	resurseffektiv, giffri, cirkulär och biobaserad ekonomi stärkas i regionen.
Genomförande	För att öka förutsättningarna för cirkularitet i regionen behöver varje kommun utifrån resultaten och behoven som framkommer i kartläggningarna ta fram en handlingsplan med konkreta åtgärder. Under planperioden ska minst två projekt vara genomförda i varje kommun.
Resurser	Ordinarie budget för framtagandet. Själva genomförandet av handlingsplanen kan kräva mer resurser, verksamheter får då äska mer medel till åtgärder.
Finansiär	Kommunerna / näringslivet

Målområde - Nedskräpning

Mål 8: Nedskräpning och utsläpp av mikroplaster ska minska och förebyggas.

<p>Åtgärd 8.1: Varje kommun ska ha en aktuell plan för minskad nedskräpning och utsläpp av mikroplaster.</p> <p>Uppföljning: Uppföljning sker utifrån genomförda åtgärder enligt handlingsplanerna.</p>	
Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningen Flens kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholms kommun Kommunledningsförvaltningen i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Funktioner som är ansvariga för åtgärder i respektive handlingsplan
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	Nedskräpade miljöer bidrar till en upplevelse av otrygghet, att minska nedskräpningen är därmed ett led i att öka tryggheten i offentliga miljöer. Genom att implementera ett strategiskt arbetssätt kan nedskräpning minskas. När kommunerna har en aktuell plan för hur man ska arbeta för att minska nedskräpningen kan ett långsiktigt arbete mot nedskräpning säkerställas.
Genomförande	Varje kommun ska ha en aktuell plan för minskad nedskräpning. Planen kan anpassas efter det lokala behoven och förutsättningar men några områden är identifierade som extra viktiga och bör finnas med i samtliga kommuners plan. <i>1. Arbete med kommunikation och kampanjer. ex. skräpplockardagar</i> Uppmuntra och stöda det lokala arbetet mot nedskräpning och samtidigt visa att vi arbetar för en skräpfri kommun <i>2. Nudgingåtgärder</i> Genom att "knuffa" personer i rätt riktning kan man minska nedskräpning. Detta kallas för "nudging", vilket innebär att implementera åtgärder som gör det lättare för individer att göra en beteendeförändring.

	<p>3. <i>Samarbeta med näringsidkare - samarbete mellan kommunen och caféverksamheter, butiker samt restauranger/snabbmatsrestauranger</i></p> <p>Planen ska innehålla en förklaring till hur man vill samarbeta med näringslivet för att minska nedskräpning av exempelvis take-away muggar, glassbehållare och snabbmatsförpackningar mm.</p> <p>4. <i>Undersöka vad det finns för källor till utsläpp av mikroplaster i kommunerna och ta fram åtgärder för att begränsa utsläppet av dem.</i></p> <p>I planen ska det finnas förklarat hur kommunen ska arbeta med att begränsa och förebygga utsläpp av mikroplaster i natur och vattendrag.</p>
Resurser	<p>Kommun ansvarar för arbetstiden att ta fram planen, implementera arbetet och följa upp planen. I respektive plan tas beslut om finansiering.</p> <p>Eventuella resurser för åtgärder i planen beslutas i respektive kommun vid framtagande och revidering av plan.</p>
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 8.2: Utföra årliga skräpmätningar. Uppföljning: Genomförda skräpmätningar och dess resultat över tid.	
Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltningen i Flens kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholms kommun Kommunledningsförvaltningen i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommuners miljöstrateger Kommunernas tekniska enhet eller motsvarande
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	Skräpmätningar ökar kunskapen om skräpet. Genom att mäta skräp kan man få en anvisning om var och vilka slags skräp som är vanligast i våra kommuner vilket kan hjälpa oss i utformningen av förebyggande insatser. På så sätt ökar också möjligheten att påverka aktörer som bidrar till nedskräpningen. Genom mätningarna blir det också lättare att följa upp om åtgärderna har fungerat.
Genomförande	Varje kommun tar fram egna rutiner för hur skräpmätningen ska genomföras och på vilka platser utefter kommunernas förutsättningar.
Resurser	Kommun ansvarar för utförandet av skräpmätningar
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 8.3: Vid arrangemang som festivaler och idrottsevenemang där det finns risk för nedskräpning utomhus ska kommunen och arrangören samverka för att minska nedskräpningen.

Uppföljning: Uppföljning av hur samverkan med arrangörer har gått vid relevanta arrangemang

Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltningen Flens kommun Samhällsbyggnadsförvaltningen i Katrineholms kommun Kultur- och fritidsförvaltningen i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas miljöstrateg Kommuners ansvariga för uthyrning av kommunens mark Kommunernas tekniska enhet eller motsvarande
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	För att minska nedskräpning i samband med större evenemang som arrangeras av externa aktörer eller kommunens verksamhet ska kravställas och samverkan ske kring avfallshantering och avfallssortering.
Genomförande	När större evenemang där risk för nedskräpning utomhus finns ska kommunen upprätthålla en dialog med arrangören angående avfallshantering och avfallssortering. Arrangören är ansvarig för att platsen inte lämnas nedskräpad. Kommunen kan ställa krav på arrangörer som utför aktiviteter på kommunal mark och uppmuntra till källsortering i det mån det är möjligt. På privat mark regleras beställning av hämtning av avfall efter gällande taxa och föreskrifter.
Resurser	Arbetstid för kommunen för att upprätthålla dialogen med arrangörer samt resurser vid eventuellt samarbete.
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 8.4: Synlig städning som en del i det förebyggande arbetet.

Uppföljning: Uppföljning sker av genomförda synliga städinsatser.

Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltningen Flens kommun Service och teknikförvaltningen i Katrineholms kommun Samhällsbyggnadsförvaltning i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas miljöstrateg Kommunernas tekniska enhet eller motsvarande Kommunernas kommunikatörer
Startdatum	2023
Slutdatum	2032

Bakgrund/Varför	Synlig städning kan fungera som en typ av förebyggande arbete. Att till exempel genomföra skräpdyk är ett sätt att synliggöra problemet med skräp i våra sjöar och vattendrag och på så sätt påverka människors beteenden.
Genomförande	Synliga städinsatser, till exempel skräpdyk, genomförs och kommuniceras ut till media och allmänhet för att synliggöra problemet med skräp i sjöar och vattendrag.
Resurser	Arbetstid för kommunerna
Finansiär	Kommunerna

Åtgärd 8.5: Kartlägga problemet med dumpning och säkerställa att det finns rutiner vid hantering av ärenden gällande dumpningsärenden.

Uppföljning: Framtagna rutiner efterföljs samt genomförd kartläggning.

Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltning i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Miljöstrateger Miljötillsyn Tekniska kontoret eller motsvarande
Startdatum	2023
Slutdatum	2025 (för kartläggning av ärenden samt eventuellt framtagning och implementering av nya rutiner) 2032 (återkommande kartläggningar av problem och revidering av rutiner)
Bakgrund/Varför	Precis som nedskräpning bidrar illegal dumpning till miljöproblem, sanitära problem med råttor och andra skadedjur, stora kostnader för renhållning, indirekta kostnader i form av värdeminskning av fastigheter, ökad otrygghet, risk för ökad brottslighet med mera.
Genomförande	Kommunerna ska säkerställa att det finns rutiner för hur man hanterar ärenden och klagomål om dumpning. Rutiner tas fram under de första två åren av planperioden och revideras vid behov.
Resurser	Arbetstid av kommunerna
Finansiär	Kommunerna

Målområde - Förhindra spridning av farliga ämnen

Mål 9: Mängden farligt avfall i hushållens restavfall ska minska

Åtgärd 9.1: Återkommande kommunikationsinsatser om farligt avfall riktat till hushåll. Uppföljning: Genomförda kommunikationsinsatser. Plockanalyser i hushållens restavfall.	
Ansvarig (funktion)	SVAAB
Projektmedlemmar (funktion)	Kommunernas kommunikatörer Kommunikatör SVAAB Miljöstrateg
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	En halv procent av det som finns i hushållens restavfall är farligt avfall, enligt en undersökning från Avfall Sverige som genomfördes i 109 svenska kommuner under åren 2013–2016. Farligt avfall kan skada människor och miljö om det inte hanteras på rätt sätt. Batterier, färg, elektronik och nagellack är exempel på farligt avfall som förekommer mycket i hemmet.
Genomförande	Genomföra kommunikationsinsatser för att informera invånarna om farligt avfall. Det kan till exempel handla om vad som räknas som farligt avfall och hur det ska hanteras, om hur gamla läkemedel ska hanteras samt vilka miljöfarliga produkter i hemmet som lätt kan bytas ut mot mindre miljöfarliga produkter. Kommunikationen sker genom lämpliga fysiska och digitala kanaler.
Resurser	Eventuellt behövs externa resurser till kommunikationsinsatser. Plockanalys del av ordinarie arbete.
Finansiär	SVAAB

Åtgärd 9.2: Dialog med fastighetsägare om att införa fastighetsnära insamling av farligt avfall för flerbostadshus. Uppföljning: Antal fastighetsägare som har infört insamling av farligt avfall.	
Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltning i Flens kommun Samhällsbyggnadsförvaltning i Katrineholms kommun Samhällsbyggnadsförvaltning i Vingåkers kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Miljöstrateger Kommunala bostadsbolag
Startdatum	2023

Slutdatum	2026
Bakgrund/Varför	Tillgängligheten kan vara avgörande för hur invånare hanterar sitt farliga avfall. Att införa fastighetsnära insamling av farligt avfall till framförallt boende i flerbostadshus antas därför kunna minska andelen farligt avfall i hushållens restavfall.
Genomförande	Först behövs en utredning av hur många flerbostadshus som inte har tillgång till fastighetsnära insamling av farligt avfall, därefter ska en dialog med fastighetsägarna startas upp med syfte att de ska införa detta.
Resurser	Detta är ett uppdrag utöver det ordinarie arbetet, det behövs tillsättas resurser.
Finansiär	Kommunen

Mål 10: Mängden miljöfarliga produkter som finns inom och köps in av kommunkoncernen ska minska.

<p>Åtgärd 10.1: Varje förvaltning och bolag ska upprätta en plan för att byta ut miljöfarliga kemikalier mot bättre alternativ.</p> <p>Uppföljning: Undersökning huruvida de miljöfarliga kemikalierna har minskat och vad som har bytts ut mot bättre alternativ.</p>	
Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltningar i respektive kommun SVAAB (för egen del)
Projektmedlemmar (funktion)	Miljöstrateg Representanter från kommunala bolag Representanter från relevanta förvaltningar Inköp/upphandling
Startdatum	2023
Slutdatum	2025
Bakgrund/Varför	Spridningen av farliga ämnen behöver förebyggas och minska för att skydda människors hälsa och den biologiska mångfalden. Enligt miljöbalkens produktvalsprincip ska kemiska produkter som kan befaras medföra risk för människa eller miljö inte användas om de kan ersättas med produkter som kan antas vara mindre farliga.
Genomförande	Först behöver samtliga förvaltningar och bolag göra en inventering av sina miljöfarliga kemikalier, därefter ska de undersöka vad som kan bytas ut mot bättre alternativ. En plan för substitutionen ska fastställas. Hjälp kan fås av Substitutionscentrum.
Resurser	Ordinarie budget.
Finansiär	Kommunen Kommunala bolag

Åtgärd 10.2: Upprätta rutin för inköp av miljöfarliga kemikalier samt arbeta för att öka uppföljningen av dessa inköp.

Uppföljning: Undersökning ifall avsteg från rutinen har gjorts och varför.

Ansvarig (funktion)	Kommunledningsförvaltning i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Miljöstrateger Inköp/upphandling
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	Den offentliga sektorn i Sverige upphandlar årligen varor och tjänster för mellan 450 och 535 miljarder kronor. Genom att ställa miljökrav i offentlig upphandling stimuleras producenter till att utveckla miljöanpassade varor och tjänster. Offentliga organisationer kan därmed vara drivande aktörer mot en cirkulär ekonomi, där miljöfarliga ämnen fasas ut för att material ska kunna återanvändas i nya varor.
Genomförande	Först ska en rutin för inköp av miljöfarliga kemikalier upprättas, därefter ska kommunen jobba för att rutinen alltid följs och därför regelbundet följa upp dessa inköp. Rutiner ska införas under de två första åren av planperioden.
Resurser	Ordinarie budget.
Finansiär	Kommunen

Mål 11: Spridning av farliga ämnen från nedlagda deponier ska minska.

Åtgärd 11.1: Inventera risk avseende spridning av miljöstörande ämnen från alla nedlagda deponier.

Uppföljning: Utifrån fastställda riskklasser.

Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltningar i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Miljötillsyn
Startdatum	2023
Slutdatum	2025
Bakgrund/Varför	Deponier samlar stora mängder miljögifter på en begränsad yta. Läckage från deponier riskerar att påverka människors hälsa och miljön genom förorening av mark och vatten. Hur stor miljö- och hälsopåverkan som en deponi har beror på dess lokalisering, de skyddsåtgärder som konstruerats och på det deponerade avfallens egenskaper. För att minska miljöpåverkan måste först deponins riskklass fastställas.

Genomförande	Inventera och fastställa alla nedlagda deponiers riskklass, inventeringen ska ske enligt MIFO fas 1.
Resurser	Externa resurser kan krävas.
Finansiär	Kommunen

Åtgärd 11.2: Utifrån inventerad risk utreda behovet av miljöövervakning och skyddsåtgärder vid aktuella deponier.

Uppföljning: Utifrån vilka beslut om skyddsåtgärder som tagits vid aktuella deponier.

Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltningar i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Miljötillsyn
Startdatum	2024
Slutdatum	2027
Bakgrund/Varför	Nedlagda deponiers miljöpåverkan kan förebyggas och minskas av miljöövervakning och skyddsåtgärder. Skyddsåtgärder kan vara konstgjorda barriärer, bottentätningar, lakvattenbehandling, dikning för att förhindra inträngande av grundvatten, och sluttäckning av deponin. Behovet av skyddsåtgärder styrs av den omgivande miljöns känslighet.
Genomförande	MIFO fas 2 ska genomföras för alla deponier som har fått riskklass 1 eller 2, där beslut fattas om behov av miljöövervakning och skyddsåtgärder
Resurser	Kan krävas externa resurser.
Finansiär	Kommunen

Åtgärd 11.3: Säkerställa att nedlagda deponier inkluderas och prioriteras i enlighet med den kommunalt fastställda tillsynsplanen för förorenad mark.

Uppföljning: Utifrån åtgärder och beslut gällande nedlagda deponier.

Ansvarig (funktion)	Samhällsbyggnadsförvaltningar i respektive kommun
Projektmedlemmar (funktion)	Miljötillsyn
Startdatum	2023
Slutdatum	2032
Bakgrund/Varför	Det övergripande målet för Sveriges miljöpolitik går ut på att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Att förorenade områden ska vara åtgärdade ingår i miljö kvalitetsmålet Giffri miljö. Naturvårdsverkets bedömning är att saneringstakten behöver öka för att det ska lyckas.
Genomförande	Kontinuerligt säkerställa att arbete med nedlagda deponier prioriteras i enlighet med tillsynsplanen för förorenad mark.
Resurser	Ordinarie arbete.
Finansiär	Kommunen

Bilaga 2. Nulägesbeskrivning

2.1 Kommunfakta

Flen

Flens kommun har en landareal på 826 km² med 16 431 invånare och 7 597 hushåll. Majoriteten bor i småhus eller hyresrätt i flerbostadshus. Antalet fritidshus inom Flens kommun är högt, 2 790 stycken, vilket kan jämföras med antal småhus som är 4 496 stycken. Förutom centralorten består Flen av sju tätorter: Bettna, Hälleforsnäs, Malmköping, Mellösa, Skebokvarn, Sparreholm och Vadsbro. 24,1 % av kommunens invånare bor på landsbygden. Flens kommun är den största arbetsgivaren med 1 336 tillsvidareanställda. I Flens kommun finns drygt 1 100 registrerade företag, de flesta är mindre företag med 1–5 anställda. Företag med 50–99 anställda inom kommunen är Dellner Dampers AB, Flens Byggelement AB, ICA Kvantum, Op System AB, Switsbake Int AB och Vrena Mekaniska Verkstad AB. De större företagen, med 150–200 anställda, är Volvo Parts AB och Unilever Produktion.

Katrineholm

Katrineholms kommun har en landareal på 1 025 km² med 34 765 invånare och 16 102 hushåll. Bostads- och hyresrätter är en stor del av hushållens boendeform, 10 219 stycken. Det finns 8 205 småhus och 2 079 fritidshus i kommunen. Förutom centralorten Katrineholm har kommunen sju tätorter: Bie, Björkvik, Forssjö, Julita/Åsköping, Sköldinge, Strångsjö och Valla.

Katrineholms kommun är den största arbetsgivaren med drygt 3 000 anställda inom 100 olika yrken. De största privata arbetsgivarna är SKF Mekan och Kronfågel.

Vingåker

Vingåkers kommun har en landareal på 370 km² med 9 164 invånare och 4 166 hushåll. I Vingåker är en- och tvåfamiljshus den vanligaste bostadendeformen, 2 844 hushåll. Antalet fritidshus är 1 176 hushåll och bostads- och hyresrätter är 1 410 hushåll. Förutom centralorten består Vingåker av fem tätorter: Baggetorp, Högsjö, Läfte, Marmorbyn och Österåker. Ungefär två tredjedelar av kommunens invånare bor i centralorten medan en tredjedel återfinns på landsbygden och i tätorterna.

I Vingåkers kommun finns 510 registrerade företag som tillsammans genererar 1 722 arbetstillfällen. Vingåker har, jämfört med övriga landet, en större offentlig tjänsteverksamhet och kommunen är den i särklass största arbetsgivaren med ungefär 700 anställda.

2.2 Kommunalt ansvar för avfallshantering

Kommunen har ansvar för insamling, hantering och behandling av hushållsavfall och returpapper, bortsett från det avfall som omfattas av producentansvar. Kommunens ansvar gäller även jämförligt avfall från verksamheter. Kommunens ansvar framgår av 15 kapitlet i Miljöbalken.

Det kommunala ansvaret omfattar följande fraktioner:

- Restavfall
- Matavfall
- Returpapper
- Grovavfall
- Trädgårdsavfall
- Latrin
- Slam från små enskilda avloppsanläggningar och från fettavskiljare
- Farligt avfall från hushåll

2.3 Organisation och insamlingssystem

Sörmland Vatten och Avfall AB (Sörmland Vatten) sköter, på uppdrag av Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner, kundregister, fakturering och drift av renhållningsverksamheten.

Kommuninvånarna erbjuds insamling av hushållsavfall på flera olika sätt. Matavfall och restavfall samlas in i kärl vid bostaden. För samtliga hushåll och verksamheter sker insamlingen av matavfall i särskilda gröna påsar som lämnas i samma kärl som restavfallspåsarna. Matavfallspåsarna sorteras sedan ut genom optisk sortering. Insamlingen sker genom upphandlad entreprenör.

Grovavfall, trädgårdsavfall och farligt avfall samlas in via kommunernas återvinningscentraler. Det finns en återvinningscentral i respektive kommun. Farligt avfall kan också lämnas till Miljöbilen under delar av året. I kommunerna finns flera återvinningsstationer som producenterna ansvarar för, där hushållen kan lämna förpackningar och returpapper.

Slam från små avlopp samlas in genom upphandlad entreprenör och behandlas av Sörmland Vatten och Avfall. Idag återförs allt slam från små avlopp till åkermark genom det kvalitetsarbete som Sörmland Vatten genomför kopplat till Revaq-certifiering¹. Slammet från små avlopp behandlas genom mesofil rötning vid Rosenholms reningsverk, Katrineholms kommun. Efter den pågående ombyggnationen är klar kommer detta ske genom termofil rötning.

I Julita, Katrineholms kommun finns idag två externslambrunnar som tar emot ca 4 500 m³/år för återanvändning av slam till åkermark. Detta slam är inte Revaq certifierat.

Allt slam från små avlopp i Flens kommun behandlas i avloppsreningsverket i Flen. Slam från Vingåker som samlas in under månaderna april till oktober läggs på vassbädd, resterande månader samlas slammet in och rötas vid Vingåkers reningsverk.

Även i framtiden är målet att kunna sprida slam från små avlopp på åkermark. Utredningen "Hållbar slamhantering" SOU 2023:3 lämnade sitt betänkande i januari 2020. Utredningen har två alternativa huvudförslag, antingen totalförbud mot spridning av avloppsslam eller spridningsförbud med undantag för hygieniserat och kvalitetssäkrat slam på produktiv jordbruksmark. Betänkandet har varit ute på remiss, några beslut är ännu inte fattade.

2.4 Avfall under kommunalt renhållningsansvar

Matavfall

Matavfall är biologiskt lättnedbrytbart avfall eller livsmedelsavfall från hushåll eller verksamheter som restauranger, storkök, butiker eller livsmedelsindustrier. Matavfall är rester av det man äter som till exempel blivit över, har bortrensats eller är utgången.

Matavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. Matavfallet ska lämnas i de särskilda påsar eller separata kärl som tillhandahålls för ändamålet av renhållaren. Närmare vägledning angående vad som utgör matavfall framgår av de sorteringsanvisningar som tillhandahålls av renhållaren. Egen matavfallskompostering ska anmälas till tillsynsmyndigheten enligt vad som framgår i föreskrifterna om avfallshantering.

Grovavfall

Grovavfall utgörs av hushållsavfall som på grund av sin beskaffenhet inte ryms i avsett kärl eller behållare för hushållsavfall, så kallat skrymmande avfall, exempelvis utrangerade möbler, cyklar, barnvagnar och större emballage. Grovavfall från hushåll kan transporteras till någon av

¹ Revaq är ett certifieringssystem med syfte att minska flödet av farliga ämnen och skapa en hållbar återföring av växtnäring

kommunens återvinningscentraler av fastighetsägare/nyttjanderättshavare/boende och lämnas där. Grovavfallet kan också, efter beställning och enligt schema som publiceras på renhållarens hemsida, hämtas vid fastigheten av renhållaren eller den renhållaren anlitar. Hämtning förutsätter att avfallet buntas eller emballeras på lämpligt sätt samt förses med märkning så det tydligt framgår att det är grovavfall och från vilken fastighet detta härrör.

Bygg- och rivningsavfall som inte produceras i yrkesmässig verksamhet

Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet ingår i det kommunala ansvaret och lämnas till kommunens återvinningscentral. Sortering sker enligt kommunens anvisningar.

Trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på den egna fastigheten eller lämnas på kommunens återvinningscentral.

Latrin

Latrin är avföring och urin som i detta sammanhang kommer från olika typer av torrtoaletter. Latrin från Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner ingår i ett kretslopp för jordbruket där växtnäringen återförs till produktiv mark. Latrin hygieniseras och återvinns genom en metod som kallas våtkompostering. Antal abonnemang var totalt 584 stycken i regionen under 2020.

Slam från små avlopp och från fettavskiljare

Slam från små avlopp omfattar slam från slamavskiljare, BDT- brunnar², slutna tankar och små reningsverk. Slam från små avlopp i Flens och Vingåkers kommuner behandlas vid reningsverken. I Katrineholms kommun körs slam från små avlopp delvis till reningsverket men även till externslambrunnarna för hygienisering innan spridning på åkermark. Antal anläggningar var totalt 7 247 stycken i regionen under 2020.

Fettavskiljar slam samlas upp i fettavskiljare i restauranger, storkök och liknande platser. Det fett som samlas in från pumpstationer och reningsverk kört i nuläget till Kumla för distribuering medans verksamheterna själva ombesörjer insamling och bortskaffande. Antal anläggningar var totalt 119 regionen under 2020.

Hushållens farliga avfall

Farligt avfall innehåller eller består av ämnen som har farliga egenskaper för människor eller miljö och som exempelvis är giftigt, cancerframkallande, frätande, fosterskadande, miljöfarligt, smittförande eller brandfarligt. Farligt avfall är ett sådant ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med en asterisk (*) i avfallsförordningens (2011:927) eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 § samma förordning. Olika slags farligt avfall får inte blandas. Farligt avfall kan lämnas till återvinningscentralen. Inlämnat farligt avfall ska vara väl förpackat så att det går att hantera och lagra utan att det innebär risker för personal och utrustning. På förpackningen ska innehållet tydligt vara angivet. Hämtning av utsorterat farligt avfall sker genom insamling enligt schema som publiceras på renhållarens hemsida.

² BDT står för bad-, disk- och tvättvatten.

Med farligt avfall avses bland annat:

- färg, tryckfärg, lim och hartser som innehåller farliga ämnen
- kemikalier
- lim, t.ex. kontaktlim, epoxylim, spackel
- syror och basiskt avfall (t.ex. frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut)
- spillolja och annat oljeavfall
- fotokemikalier, t.ex. fix och framkallare
- bekämpningsmedel
- lösningsmedel
- kvicksilveravfall, t.ex. termometrar, barometrar, reläer
- aerosoler (sprayburkar)
- cytostatika
- el- och elektronikavfall

Kasserade sprutor och kanyler

Kasserade sprutor och kanyler ska, väl emballerade så att skada, ohälsa, annan olägenhet eller risk för olycksfall inte uppkommer, läggas i behållare för kasserade sprutor och kanyler som kan hämtas på apotek. Fylld behållare återlämnas till ett apotek där avtal finns eller till återvinningscentralen. Kommunerna har tecknat avtal med apotek för hantering av kasserade sprutor och kanyler från hushåll.

Återanvändbara varor och produkter

Produkter och varor som är hela och rena men som ägaren har för avsikt att göra sig av med bör i första hand lämnas på ett sätt så att de kan användas av någon annan och genom det förlängs produktens livslängd. Detta görs genom att lämna produkterna till secondhand eller loppis. Det är också möjligt att lämna produkter och varor till återanvändning på återvinningscentralen i Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner.

2.5 Avfall under producentansvar

Avfall som omfattas av producentansvaret ska hanteras enligt särskilda anvisningar från respektive producent. Återvinningsbart material ska sorteras ut och lämnas till den plats som producenten anvisar. Producenterna har ansvar för insamling och behandling av följande fraktioner:

- Förpackningar av *papper, plast, metall och glas*
- Småbatterier och blybatterier
- El- och elektronikavfall
- Däck
- Bilar
- Läkemedel

Förpackningar av papper, plast, metall och glas

Förpackningar av papper, metall, plast, färgat och ofärgat glas. Tidningar och returpapper ska (till och med 2021) lämnas vid en återvinningsstation (ÅVS), i ett fastighetsnära system som fastighetsägaren tillhandahåller eller på annan plats som anvisas av producent.

Småbatterier och blybatterier

Producenterna har skyldighet att se till att småbatterier samlas in i holkar som bland annat finns på återvinningsstationer och återvinningscentraler. Större batterier som till exempel bilbatterier kan lämnas på återvinningscentralen

El- och elektronikavfall

Avfall i form av uttjänta elektriska och elektroniska produkter omnämns som el- och elektronikavfall och utgörs exempelvis av kyl- och frysskåp, spisar, TV-apparater och batteridrivna leksaker samt lysrör, lågenergilampor, glödlampor och batterier.

Hushållen ska lämna el- och elektronikavfall på kommunens återvinningscentral, i ett fastighetsnära system som fastighetsägaren tillhandahåller eller på annan plats som anvisats av producent.

Butiker som säljer el utrustning måste ta emot uttjänta elprodukter. I mindre butiker gäller "en mot en-principen", vilket innebär att du kan lämna ditt elavfall när du köper en ny liknande produkt.

El-Kretsen ansvarar för att det av kommunen insamlade el- och elektronikavfallet som omfattas av producentansvar kommer till rätt behandling och återvinning.

Undantag: Lysrör och andra ljuskällor med innehåll av kvicksilver ska hanteras som farligt avfall.

Bildäck

Kasserade/uttjänta bildäck, med eller utan fälg, ska lämnas till däckförsäljare eller på annan plats som anvisas av producent. De kan även lämnas på kommunens återvinningscentral. Svensk Däckåtervinning AB ansvarar för insamling av däck.

Bilar

Uttjänta bilar ska lämnas till plats som anvisas av producent. Det saknas uppgift om mängd bilar som återvinns i Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner.

Läkemedel

Läkemedel som inte är farligt avfall omfattas av producentansvar och ska lämnas till apoteken som har skyldighet att ta emot överblivna läkemedel.

Ytterligare avfall med producentansvar kan tillkomma. I sådana fall hänvisas till producenternas sorteringsanvisningar.

2.6 Avfallsmängder och behandling

Nedan presenteras avfallsmängderna som uppstår i respektive kommun och som ingår i det kommunala ansvaret. Därefter presenteras mängder av kommunalt verksamhetsavfall i samtliga kommuner.

Flen

Tabell 1 Avfallsmängder i Flens kommuner under 2020.

Kommunens befolkning och struktur (§2)

A1 : Invånare	16 431st.
A20 : Hushåll i en- och tvåfamiljshus	4 466 st.

A21 : Hushåll i flerbostadshus	3 549	st
A22 : Fritidshus	2 744	st
Avfall som kommunen ansvarar för (§3)		
Total insamlad mängd avfall (inkl. farligt avfall, slam och annat flytande avfall, exkl. förpackningar)	20 534	ton
Insamlad mängd matavfall till biologisk behandling	845	ton
Insamlad mängd farligt avfall	346	ton
Avfall som omfattas av producentansvar (§4)		
I6 : Förpackningar och returpapper, totalt	989	ton
Elavfall	256	ton
Batterier	36	ton
Insamlat hushållsavfall (§3)		
I1 : Mat- och restavfall	3 151	ton
Grovavfall	3 820	ton
Matavfall	845	ton
S8: Mängd insamlat latrin	14,7	ton
S7: Mängd slam från enskilda avloppsanläggningar	13 058	ton
Fettavskiljarslam	145	ton
Farligt avfall från hushåll	346	ton
Omhändertagande (§3 punkt 4)		
Å1 : Restavfall till energiåtervinning	2 306	ton
Å2: Trädgårdsavfall till förbränningsanläggning	0	ton
Å3: Grovavfall och impregnerat trä till förbränningsanläggning	2 724	ton
Å4: Matavfall till central komposteringsanläggning	0	ton
Å5 : Matavfall till central biogasanläggning	844	ton
Å19 : Matavfall till reningsverk	0,54	ton
Å6: Trädgårdsavfall till central biologisk behandling	300	ton
Å7: Matavfall som hemkomposteras	46	ton
Å9: Matavfall via matavfallskvarn till avloppsledningsnätet	0,54	ton

Producentansvar (§4)

Returpapper	259	To n
Pappersförpackningar	249	To n
Plastförpackningar	126	To n
Metallförpackningar	30	To n
Glasförpackningar	325	To n
Träförpackningar		St
Elavfall	256	To n
Bärbara batterier	4,2	To n
Bilbatterier	31	To n
Däck	53	To n
Bilar		

Katrineholm

Tabell 2 Avfallsmängder i Katrineholms kommun under 2020.

Kommunens befolkning och struktur (§2)

A1 : Invånare	34 765	St
A20 : Hushåll i en- och tvåfamiljshus	7 324	St
A21 : Hushåll i flerbostadshus	9 286	St
A22 : Fritidshus	2 079	St

Avfall som kommunen ansvarar för (§3)

Total insamlad mängd avfall (inkl. farligt avfall, slam och annat flytande avfall, exkl. förpackningar)	22 748	To n
Insamlad mängd matavfall till biologisk behandling	2 117	To n
Insamlad mängd farligt avfall	413	To n

Avfall som omfattas av producentansvar (§4)

I6 : Förpackningar och returpapper, totalt	1 848	To n
Elavfall	570	To n

Batterier	54	To n
Insamlat hushållsavfall (§3)		
I1 : Mat- och restavfall	7 271	To n
Grovavfall	6 039	To n
Matavfall	2 117	To n
S8: Mängd insamlat latrin	11,8	To n
S7: Mängd slam från enskilda avloppsanläggningar	8 496	To n
Fettavskiljarslam	518	To n
Farligt avfall från hushåll	413	To n
Omhändertagande (§3 punkt 4)		
Å1 : Restavfall till energiåtervinning	5 143	To n
Å2: Trädgårdsavfall till förbränningsanläggning	0	To n
Å3: Grovavfall och impregnerat trä till förbränningsanläggning	4 459	To n
Å4: Matavfall till central komposteringsanläggning	0	To n
Å5 : Matavfall till central biogasanläggning	2 117	To n
Å19 : Matavfall till reningsverk	0	To n
Å6: Trädgårdsavfall till central biologisk behandling	716	To n
Å7: Matavfall som hemkomposteras	101	To n
Å9: Matavfall via matavfallskvarn till avloppsledningsnätet	9	To n
Producentansvar (§4)		
Returpapper	386	To n
Pappersförpackningar	559	To n
Plastförpackningar	253	ton
Metallförpackningar	46	ton
Glasförpackningar	605	ton
Träförpackningar		St
Elavfall	570	ton
Bärbara batterier	9,2	ton

Bilbatterier	44	ton
Däck	75	ton
Bilar		

Vingåker

Tabell 3 Avfallsmängder i Vingåkers kommun under 2020.

Kommunens befolkning och struktur (§2)

A1 : Invånare	9 164st
A20 : Hushåll i en- och tvåfamiljshus	2 844st
A21 : Hushåll i flerbostadshus	1 562st
A22 : Fritidshus	1 167st

Avfall som kommunen ansvarar för (§3)

Total insamlad mängd avfall (inkl. farligt avfall, slam och annat flytande avfall, exkl. förpackningar)	9 156ton
Insamlad mängd matavfall till biologisk behandling	512 ton
Insamlad mängd farligt avfall	155 ton

Avfall som omfattas av producentansvar (§4)

I6 : Förpackningar och returpapper, totalt	583 ton
Elavfall	168 ton
Batterier	21 ton

Insamlat hushållsavfall (§3)

I1 : Mat- och restavfall	1 634ton
Grovavfall	3 254ton
Matavfall	512 ton
S8: Mängd insamlat latrin	11,9 ton
S7: Mängd slam från enskilda avloppsanläggningar	3 961ton
Fettavskiljarslam	139 ton
Farligt avfall från hushåll	155 ton

Omhändertagande (§3 punkt 4)

Å1 : Restavfall till energiåtervinning	1 123ton
Å2: Trädgårdsavfall till förbränningsanläggning	ET ton

Grovavfall och impregnerat trä till förbränningsanläggning	2 323ton
Å4: Matavfall till central komposteringsanläggning	0 ton
Å5 : Matavfall till central biogasanläggning	512 ton
Å19 : Matavfall till reningsverk	0 ton
Å6: Trädgårdsavfall till central biologisk behandling	215 ton
Å7: Matavfall som hemkomposteras	16,4 ton
Å9: Matavfall via matavfallskvarn till avloppsledningsnätet	0,20 ton
Producentansvar (§4)	
Returpapper	144 ton
Pappersförpackningar	162 ton
Plastförpackningar	74 ton
Metallförpackningar	15 ton
Glasförpackningar	188 ton
Träförpackningar	St
Elavfall	168 ton
Bärbara batterier	2,7 ton
Bilbatterier	18,8 ton
Däck	31 ton
Bilar	

Verksamhetsavfall som uppstår i kommunernas verksamheter

Ett verksamhetsavfall som uppstår inom kommunerna är slam från kommunernas avloppsreningsverk (ARV). För flera av de mindre avloppsreningsverken sker transport av slammet till ett större avloppsreningsverket för behandling och avvattnings. Mängderna som lämnar reningsverken varierar mellan åren, vilket beror på när slammet kan avsättas till mottagare och möjligheterna till lagring vid reningsverken. Mängderna som avsattes under 2020 för respektive reningsverk framgår av Tabell 4.

Tabell 4 Mängd och avsättning för slam från kommunala avloppsreningsverk (ARV)

Avloppsreningsverk	Mängd slam till behandling (ton TS ⁴)	Behandling
Flen ARV ¹ , Flens kommun	513 585	Gödning av jordbruksmark Annan användning t.ex. mellanskiktsslager i deponi
Rosenholm ARV, Katrineholms kommun	670	Gödning av jordbruksmark

Julita ARV ² , Katrineholms kommun	12	Gödning av jordbruksmark
Vingåker ARV ³ , Vingåkers kommun	0	

- 1). Flens ARV tar emot slam från Bettna ARV, Malmköpings ARV, Sparreholms ARV och Vadsbro ARV. Slam som används som sluttäckning av deponi har haft ett för högt metallinnehåll för att kunna användas som gödning av jordbruksmark/skogsmark.
- 2). Slammet pumpas till Julita externslambrunn.
- 3). Vingåker ARV tar emot slam från Forsby ARV och Österåker ARV. Under 2020 lämnade inget slam reningsverket.
- 4). TS står för torrs substans.

Övrigt verksamhetsavfall

I övrigt saknas tillförlitlig statistik om vilka mängder av verksamhetsavfall som olika företag och branscher genererar.

Bilaga 3: Nulägesbeskrivning för hantering av avfallsfrågor vid fysisk planering

I denna bilaga följer en beskrivning för respektive kommun avseende hur avfall hanteras inom kommunernas översiktsplaner samt i övrig planering.

Flens kommun

Flens kommuns nuvarande översiktsplan är från hösten 2018 och sträcker sig ungefär 20 år framåt i tiden men med längre utblickar. Flens kommun kommer antingen att ta fram en planeringsstrategi innan 2024 alternativt revidera Översiktsplanen i början av nästa mandatperiod. Den fördjupade översiktsplanen för Flens stad antogs 2014 och har en tidshorisont som sträcker sig till 2030 med utblick mot 2050.

I Flens översiktsplan utgör avfallstrappan en grund, d.v.s. vikten av att förebygga uppkomsten av avfall samt att resurserna i det avfall som uppstår ska tas omhand så långt det går eftersträvas och stöds vid planeringen. Översiktsplanen pekar också på att det ska vara lätt för boende att kunna sortera sitt hushållsavfall.

Det konstateras vidare generellt att avfall kräver utrymme. I planen har behov av att skapa ytor för fler återvinningsstationer (ÅVS) i strategiska lägen identifierats och ett ställningstagande är att ÅVS:er ska placeras så de finns belägna inom gångavstånd för de boende. Däremot saknas beskrivning av behovet av mark för återvinningscentraler, för mottagande av hushållens farliga avfall och grovavfall, samt plats för omlastning av hushållsavfall.

Planen beskriver också vikten av att i den fysiska planering ta hänsyn till och skapa god framkomlighet för de fordon som fraktar avfall, något som bidrar till en tryggare trafikmiljö och god arbetsmiljö.

Ett viktigt ställningstagande är också att Flens kommun arbetar aktivt med avfallshantering genom att fortlöpande arbeta med målen i avfallsplanen, vilket tydligt kopplar avfallsplanen till översiktsplanen.

För alla planer gällande fysisk planering lämnas Sörmland Vatten möjlighet till synpunkter gällande avfallsfrågor i samrådsförfarandet. Sörmland Vatten lämnas också möjlighet att komma med synpunkter i bygglovsprocessen utifrån ett avfallsperspektiv.

Katrineholms kommun

Nuvarande Översiktsplan 2030 (del stad och del landsbygd) aktualitetsprövades 2019 och då kom man fram till att den gäller till och med år 2024. Därför påbörjas arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för antagande innan slutet på 2024. Den nya översiktsplanen ska omfatta hela kommunen.

I kommunens översiktsplan lyfts avfallstrappan fram och intentionen att klättra så högt upp som möjligt, dvs att i första hand undvika att avfall uppstår.

Översiktsplanen innehåller beskrivningar av hur avfallshanteringen är ordnad idag där de viktigaste funktionerna som kräver utrymme ingår i beskrivningarna. Det framgår i översiktsplanen att insamling av hushållsavfall till stor del sker i kärl som är placerade intill varje fastighet.

I planen beskrivs vidare att det i Katrineholm finns en återvinningscentral, Vika, där största delen av materialet återvinns eller återbrukas och att det insamlade hushållsavfallet fraktas till Vika för omlastning och transporteras därefter till Tekniska Verken i Linköping för behandling.

I översiktsplanen framgår vidare att det inom kommunen finns femton stycken återvinningsstationer och en återvinningscentral där hushållen kan lämna sitt avfall. Ansvar för återvinningsstationerna har Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI).

Den riktlinje som fastställs i översiktsplanen är att avfallshanteringen ska skötas i enlighet med avfallsplanen och föreskrifterna vilket tydligt kopplar avfallsplanen till översiktsplanen.

För alla planer gällande fysisk planering lämnas Sörmland Vatten möjlighet till synpunkter gällande avfallsfrågor i samrådsförfarandet. Sörmland Vatten lämnas också möjlighet att komma med synpunkter i bygglovsprocessen utifrån ett avfallsperspektiv.

Vingåkers kommun

Kommunfullmäktige förklarar 2018 gällande Översiktsplan antagen 2010 som inaktuell för de delar som berör befolkning och bostäder. Kommunfullmäktige uppdrar till Kommunstyrelsen att revidera översiktsplanen i sin helhet, för att kunna ta fram en plan anpassad för dagens förutsättningar när det gäller format, utvecklingsstrategi och struktur.

Det framgår i översiktsplanen att planen skapar förutsättningar för att tillgodose nödvändiga miljöförhållanden och långsiktig hushållning med mark, vattenområden, energi och råvaror. Genom detaljplaneprocessen skapas förutsättningar för en resurseffektiv och resurshushållande bebyggelsestruktur samt *säkra och hållbara transporter*.

I Vingåkers översiktsplan saknas beskrivningar avseende hur avfallshanteringens behov kan tillgodoses i den fysiska planeringen.

För alla planer gällande fysisk planering lämnas Sörmland Vatten möjlighet till synpunkter gällande avfallsfrågor i samrådsförfarandet. Sörmland Vatten lämnas också möjlighet att komma med synpunkter i bygglovsprocessen utifrån ett avfallsperspektiv.

Bilaga 4. Tillståndspliktiga och anmälningspliktiga avfallsanläggningar

Nedan presenteras de avfallsanläggningar i respektive kommun som är tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga.

Tabell 5 Tillståndspliktiga och anmälningspliktiga avfallsanläggningar i Flens kommun

Verksamhet	Lokalisering	Behandlingsmetod	Avfallsslag
ÅVC Frutorp Flen	Flen; Talja Frutorp	Mottagning, sortering, omlastning, krossning/flisning, kompostering	Icke-farligt och farligt avfall
Mariest Skrot & Rivningar	Flen; Flenmo Skrotgården, Mellösa	Återvinning	Skrot och metall
Saltvik Group Sweden AB	Flen; Nygatan, Sparreholm	Mottagning, återvinning	Icke-farligt avfall

Tabell 6 Tillståndspliktiga och anmälningspliktiga avfallsanläggningar Katrineholms kommun

Verksamhet	Lokalisering	Behandlingsmetod	Avfallsslag
Tekniska verken, Vika deponi och ÅVC	Katrineholm; Vika	Deponi, mellanlagring, sortering, mekanisk bearbetning	Icke-farligt och farligt avfall
Mirec	Katrineholm; Västra ind omr	Förbehandling, mekanisk bearbetning, mellanlagring	Elektronikavfall
Bosab	Katrineholm; logistikcentrum	Mellanlagring, sortering, mekanisk bearbetning	Icke-farligt avfall: asfalt, betong, bark, stubbar etc.
Tekniska verken, Kraftvärmeverket	Katrineholm; Kerstinboda	Förbränning	Icke-farligt och farligt avfall
Gasum	Katrineholm; Eriksberg	Biologisk behandling:rötning	Gödsel, avfall från livsmedelsindustri
Svensk kabelåtervinning	Katrineholm; logistikcentrum	Behandling, mellanlagring	Icke-farligt och farligt avfall
Coneco Sverige AB	Katrineholm; Logistikcentrum	Sortering, krossning mellanlagring	Icke-farligt avfall: massor, trä, bygg- och rivningsavfall, parkavfall
Valla bildemontering	Katrineholm; Valla	Mekanisk bearbetning och sortering, mellanlagring	Skrotbilar
Gogmans demontering AB	Katrineholm; Kerstinboda	Mekanisk bearbetning och sortering	Skrot

Stentorps Service AB	Katrineholm; Värmbol	Sortering, mellanlagring	Batterier, elektronikavfall
Katrineholms kommun	Katrineholm; Kerstinboda	Mellanlagring	Schaktmassor
Jerkers allservice	Katrineholm; Strångsjö	Mellanlagring	Icke-farligt avfall
Presto brandservice	Katrineholm; västra ind omr	Mellanlagring	Icke-farligt och farligt avfall; brandsläckningsutrustning
Sörmland Vatten Externslambrunnar	Katrineholm; Julita	Mellanlagring	Slam från slamavskiljare och slutna tankar

Tabell 7 Tillståndspliktiga och anmälningspliktiga avfallsanläggningar Vingåkers kommun

Verksamhet	Lokalisering	Behandlingsmetod	Avfallsslag
ÅVC Vingåker	Vik 1:5	Mottagning, sortering, omlastning, krossning/flisning, kompostering	Icke-farligt och farligt avfall
Vingåker Öster	Rågen 3	Mottagning, mellanlagring	Icke farligt avfall
Vingåker Söder	Sävstaholm 2:200	Mottagning, mellanlagring	Icke farligt avfall
Vingåker centralt	Sävstaholm 2:325	Mottagning, mellanlagring	Icke farligt avfall
Miljöcontainer Vik	Vik 1:5	Mottagning, sortering, omlastning	Icke-farligt och farligt avfall
Nordkalk	Forsby 2:50	Mottagning, mekanisk bearbetning	Icke-farligt och farligt avfall
KS-bygg AB	Svarvaren 4	Mottagning, sortering	Icke-farligt och farligt avfall
Rune Eriksson	Lindebol 1:20	Mottagning, sortering	Icke-farligt avfall
Kommunförrådet	Sävstaholm 2:325	Mottagning, sortering	Icke-farligt avfall
Låttra Gård	Låttra 3:3	Mottagning, sortering	Icke-farligt avfall
Oppunda Ei	Viren 6	Mottagning, sortering	Icke-farligt och farligt avfall
Mählqvist rör AB	Tryckaren 1	Mottagning, sortering	Icke-farligt och farligt avfall
Biototal AB	Låttra 3:3	Mottagning, sortering	Icke-farligt och farligt avfall

Bilaga 5. Återvinningsstationer

Förpackningar av plast, papper, glas och metall samt returpapper samlas in via återvinningsstationer i kommunerna, vid de platser som redovisas i tabellerna nedan. Vid planens framtagande är producenterna ansvariga för insamlingen, men ansvaret för insamlingen av förpackningarna utreds medan ansvaret för insamling av returpapper övergick till att omfattas av det kommunala ansvaret 1 januari 2022.

Tabell 8 Återvinningsstationer i Flens kommun

Återvinningsstationer	Adress	Ort	Sortiment
Brogetorp	Januarivägen	Flen	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Domarvägen/ Ljusnevägen	Domarvägen	Mellösa	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar
Dunkers Skola		Flen	Kartong, Tidningar
Frutorp (ÅVC)	Avfallupplaget, v 55	Flen	Glas, Kartong, Metall, Plast Batterier
Föreningsgården, Skebokvarn	Sparreholmsvägen	Skebokvarn	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Grusplan Variagatan	Variagatan	Flen	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Grönviksvägen, Hälleforsnäs		Hälleforsnäs	Kartong, Tidningar
ICA Kvantum	Hantverkargatan(väg mot ICA)	Flen	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Kungsbackavägen	Kungsbackavägen/Valstavägen	Bettna	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Lötvägen	Lötvägen 9	Flen	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Malmheden, Malmköping	Förrådsgatan	Malmköping	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Tempo, Sparreholm	Skarvnäsvägen 7	Sparreholm	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Torsbovägen	Torsbovägen 2	Hälleforsnäs	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Trädgårdsgatan	Trädgårdsgatan 29	Malmköping	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Vasagatan	Vasagatan 2	Flen	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Willys	Tegelvägen 2 vid P-plats	Flen	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier

Tabell 9 Återvinningsstationer i Katrineholms kommun

Återvinningsstationer	Adress	Ort	Sortiment
Fotbollsplan, Kanntorpsgatan		Sköldinge	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
ICA Supermarket	Oddergatan 9	Katrineholm	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
ICA Åsköping	Doktorsvägen	Julita	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Ildrottshallen	Svanvägen	Forssjö	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier

Isrinken Backavallen	Prins Bertils gata		Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Kv Svärdslijan	Margaretehillsgatan	Katrineholm	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar
Paviljongen Sveaparken	Jungfrugatan/ Tengnervägen	Katrineholm	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
P-plats	Fredsg./Malmg.	Katrineholm	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
P-plats	Stora Malmsvägen	Katrineholm	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
P-plats	Sveavägen/ Teatergatan	Katrineholm	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
P-plats KF AB	Vallavägen/ Stockholmsvägen	Katrineholm	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Servicebutiken	Vedebyvägen	Björkvik	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Tempo	Magasinsgatan	Valla	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Tolenvägen, vid IP		Strångsjö	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar
Vid förskolan	Bieåsen	Bie	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Vikatippen (ÅVC)	Vid v. 56 mot Bie, Karsuddens sjukhus	Katrineholm	Glas, Plast,

Tabell 10 Återvinningsstationer i Vingåkers kommun

Återvinningsstationer i Vingåkers kommun	Adress	Ort	Sortiment
Affären, Baggetorp	Kilstavägen 2	Baggetorp	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Folke Angers väg/Ekebergsvägen, Marmorbyn		Marmorbyn	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Gamla brandstationen, Lindberga		Österåker/ Vingåkers kommun	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar
Hackstavägen 17 (norr)		Vingåker	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Lastbilscentralen (LBC) (Söder)	Idrottsvägen	Vingåker	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar
P-plats Campingen		Läppe	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
P-plats Cityhallen		Vingåker	Glas
P-plats järnvägsbron (centrum)		P-plats järnvägsbron (centrum) Vingåker	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
P-plats Konsum	Bruksvägen	Högsjö	Glas, Kartong, Metall, Plast, Tidningar, Batterier
Viktippen (ÅVC)		Vingåker	Glas, Kartong, Metall, Plast

Bilaga 6. Nedlagda deponier i Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner

Nedlagda deponier i kommunerna redovisas i tabellerna nedan.

Flen

Tabell 11 Deponier i Flens kommun

Benämning	Lokalisering	Deponerat avfall	Riskklass	Kommentar
Talja 1:5 fastighetsägare kommunen	Frutorps avfallsupplag, infart från förbifarten.	Deponin var i drift till 2008. Hushållsavfall, industriavfall.	Deponin är av länsstyrelsen klassad som en deponi för icke farligt avfall.	Deponin i drift till 2008. Ska vara sluttäckt 2024 enligt beslut från Länsstyrelsen.
Bettna-Löta 12:5 fastighetsägare privatperson	N:6532052 E:0594069 Ligger längs vägen som går mellan Bettna skola och Aspgården	Hushållsavfall, latrin, byggnadsavfall och trädgårdsavfall.	2	Planerad MIFO fas 2. Avfall är besprutad med orto-diklorbensenen. Förbränning av avfall på deponin har sannolikt bildat dioxin.
Malma-Lundby 1:21/6:2 fastighetsägare privatperson	N:6554934 E:0600512 "Rysskärret" Ligger nära södra infarten till Malmköpings tätort.	Affärs- och industriavfall (asbest, sten och fiberull), trädgårdsavfall med mera. Möjligen askor från träindustri med tryckimpregnering.	2	Planerad MIFO fas 2. Förbränning av hushålls-avfall ska ha skett och resterna har deponerats på området. Förbränningen har sannolikt bildat dioxin.
Malmköping 2:2 fastighetsägare kommunen	"Klovstenstippen" Området ligger ca 70 meter in på vänster sida om Klovstenvägen, i riktning ner mot badplatsen.	Mestadels hushållsavfall, slakteriavfall samt bildäck.	4	Planerad MIFO fas 2. Bedöms motiverat med hänsyn till Malmköpings vattenskyddsområde.
Malmköping 2:6 fastighetsägare kommunen	"Plevnadeponin" bakom Furuvägen i nära anslutning till Rysskärret.	Schaktmassor. Möjligen askor från träindustri med tryckimpregnering.	3	Planerad MIFO fas 2. Bedöms motiverat med hänsyn till Malmköpings vattenskyddsområde.

Mellösa-Mälby 1:1 fastighetsägare Svenska kyrkan	N:6553318 E:0589631 Deponin ligger längs Stavvägen ca 175 meter innan Eriksberg.	Schaktmassor och hushålls-avfall.	4	Platsen behöver städas från skrot med mera.
Helgesta-Mälby 3:8 fastighetsägare privatperson	Igenvuxen infart från Sparreholmsvägen mellan fastigheterna Sparreholmsvägen 7 och Åkarvägen 1.	Hushållsavfall och inventarier såsom möbler.	4	N:6548096 E:0597633 I kärret intill ligger skrot som behöver städas bort.
Valsund 1:9 fastighetsägare Holmens Bruk AB	Längs väg 57 ca 300 m efter avfarten mot Valsund.	Hushållsavfall och jämförligt avfall. På 80-talet brändes bilvrak på platsen, dessa täcktes med schaktmassor.	3	N:6550183 E:0607878 Platsen har på senare år använts för dumpning. Behöver städas från skrot, fat och byggavfall.
Bygget 1:1	Dunker, mellan fastigheterna på Dal 1:8 och Bygget 1:8.		3	Har behandlats och klassats i tidigare studentarbete.
Sjöänden 1:1	Dunker		3	Har behandlats och klassats i tidigare studentarbete.

Katrineholm

Tabell 12 Deponier i Katrineholms kommun.

Benämning	Lokalisering	Deponerat avfall	Riskklass	Kommentar
Forssjödeponin	Eriksberg 10:1	Hushållsavfall, industriavfall	3	
Rosenholm-deponin	Djulö 2:3, Djulö 2:4, Djulö 2:31	Schaktmassor, hushållsavfall, industriavfall	3	
Västra Djulödeponin	Djulö 2:41	Hushållsavfall, industriavfall	3	
Backadeponin	Vingåkers-Hovmanstorp 1:1	Hushållsavfall, industriavfall	3	

Östra Djulödeponin	Djulö 2:3	Hushållsavfall, industriavfall	3	
Lasstorpsdeponin	Gersnäs 3:8	Hushållsavfall, industriavfall	2	
Värmbolsdeponin	Åkra 2:1	Hushållsavfall	3	
Claestorps säteri	Bonneråd 1:1	Hushållsavfall	4	
Strångsjödeponin Bretorp	Strångäng 1:1	Hushållsavfall	4	
Vesteråsen	Vesteråsen 1:1	Hushållsavfall	4	
Djupvik	Björkvik 1:1	Hushållsavfall	3	
Kocktorpsdeponin	Åsätter 1:4	Hushållsavfall	4	
Rösarne	Rösarne 1:1	Hushållsavfall	4	
Sofielundsdeponin	Ekeby 6:1	Hushållsavfall, industriavfall	4	
Valladeponin	Fyrö 9:2	Hushållsavfall	3	
Eriksbergsdeponin	Eriksberg mfl.	Hushållsavfall, rivningsmaterial, lantbruksavfall	3	
Aspnästets såg	Svartbol 1:1	Avfall från sågverksrörelse	3	
Tegelbruksdeponin	Ramsta 2:26	Tegelavfall	3	
Strängstorpsdeponin	Nordankärr 1:2	Hushållsavfall	4	
Biedeponin	Bie 3:3	Hushållsavfall	4	
Ökna Grindstuga	Gäversnäs 1:1	Hushållsavfall	3	
Himlingedeponin	Granhammar 2:1	Hushållsavfall	4	
Fimtatorp-Lomsjö-Mosstorp	Fimtatorp 1:13	Hushållsavfall	4	

Valstavägens deponin	Åsa 8:4	Hushållsavfall	4	
Vika deponin	Lasstorp 4:1	Kommunal avfallsdeponi som pågår idag	2	
Leby Hage, Fågelsta	Lebyhagen	Hushållsavfall, grovavfall	3	
Lövåkersdeponin	Lilla Lövåker 2:2	Hushållsavfall	4	
Ramsnäs	Ramsnäs 1:1	Hushållsavfall	4	
Bäck	Bäck 1:1	Hushållsavfall	4	
Hedängsdeponin	St Högrunn 2:7	Hushållsavfall	4	

Vingåker

Tabell 13 Deponier i Vingåkers kommun

Benämning	Lokalisering	Deponerat avfall	Riskklass	Kommentar
Högsjö	Högsjöbruk 7:1	Hushållsavfall.	3	
Läppe	Stavhälla hamn 1:5	Hushållsavfall och metall	4	
Baggetorp	Baggetorp 1:28	Hushållsavfall och jämförligt avfall	3	
Marmorbyn	Näs 1:4	Hushållsavfall och jämförligt avfall		
Lomsjön	Lindberga 1:10	Oklart, metall synligt		
Gamla murfabriken Dammslund	Gamla murfabriken Dammslund	Oklart, metall synligt	4	
Åsen (Vingåkers tätort)	Åsen (Vingåkers tätort)	Hushållsavfall	4	

Bilaga 7. Uppföljning av avfallsplan 2018–2022

Föregående avfallsplan har utgått från fem fokusområden för att kunna klättra högre upp i avfallstrappan. Från de fem fokusområdena togs därefter tio mål och 11 åtgärder fram för hur arbetet skulle genomföras för att uppnå intentionerna med avfallsplanen. De fokusområdena som valdes ut är:

- Hushållens farliga avfall inkl. el- och elektronikavfall
- Resurshushållning i livsmedelskedjan
- Återanvändning och återvinning
- Latrin och slam
- Nedskräpning

Mål 1: Farligt avfall (inkl. el- och elektronikavfall) ska inte förekomma i kärlavfallet.

Åtgärd 1.1: Genomföra kommunikations insats som riktar sig till hushåll.

Mått (År)	Utgångsläge (2016)	Utfall 2020	Målvärde (2022)
Mängd FA i kärlavfallet Flens kommun	0,42 %	0,49 %	högst 0 %
Mängd FA i kärlavfallet Katrineholms kommun	0,51 %	0,65 %	högst 0 %
Mängd FA i kärlavfallet Vingåkers kommun	0,47 %	0,35 %	högst 0 %

Plockanalys, andel farligt avfall (FA)

Mål
0 %

Genomförda åtgärder:

- Kommunikationsinsatser har genomförts i form av:

- Informationsmaterial gällande hushållsavfall via hemsida och fakturabilaga. Samverkan mellan SVAAB och kommunerna för att sprida information.
- Mellanårsenkät och plockanalys genomfördes under hösten 2020.
- Sörmland Vatten köpte in en ny våg som ger utslag på den faktiska vikten och inte som innan då värdet avrundas uppåt till närmaste 100 gram, vilket resulterar i att det alltid uppstår en vikt som inte överensstämmer med den faktiska vikten. På det sättet kom vi närmre målet med 0 farligt avfall (inkl. el- och elektronikavfall) i kärlavfallet. Vågen användes för första gången vid plockanalys hösten 2020.
- Ett arbete med att följa upp kundenkät kopplat till mål 2 "Andelen hushåll som tycker de har ganska eller mycket bra tillgänglighet för att lämna farligt avfall (inkl. el- och elektronikavfall) överstiger 75 procent under planperioden". Om kunden upplever att det är lätt att göra rätt visar enligt statistik ett ökat resultat.

Måluppfyllelse

Målet har följts upp genom plockanalys vartannat år. Den plockanalys som genomfördes 2020 visade låga värden farligt avfall och el- och elektronikavfall trots att vikten per enhet farligt avfall avrundas upp till 100 gram. Även då den verkliga vikten per enhet understiger 100 gram, vilket medfört att 0 som är målet i avfallsplanen inte kunde uppnås. Det fanns tidigare inte någon rättvis mätmetod för att skilja ut farligt avfall såsom parfym ur en glasflaska. Det innebär att det farliga avfall som vägdes in även inkluderande glasförpackningen. Det genererar högre vikt än för det faktiska farliga avfallet.

Den rapportering som årligen sker i Avfall Web har varit missvisande då den inte särskilt, eller delat upp fraktioner såsom farligt avfall (FA) samt el- och elektronikavfall på ett rättvist sätt, vilket dessutom innebär att många kommuner redovisat på olika sätt med att avrunda värdena antingen uppåt eller nedåt. Nytt system för rapportering behövde därför utvecklas, vilket Sörmland Vatten lyfte till Avfall Sverige som därefter gjorde justeringar.

Eftersom målet är satt till 0 så har målet inte uppnåtts men ändå varit värt att sikta på en 0-vision. Detta var en diskussion som fördes med dåvarande styrgrupp som trots svårigheterna med att uppnå ett noll värde initierade på att målet ska vara noll, allt annat var orimligt. Däremot har de åtgärder som planerats genomförts. Det är därför viktigt att fortsatt ha ambitionen och arbeta för att farligt avfall (inkl. el- och elektronikavfall) inte ska förekomma i kärlavfallet men ändå ha förståelse för att vi kanske inte kan uppnå noll i resultat.

Mål 2: Andelen hushåll som tycker att de har ganska eller mycket bra tillgänglighet för att lämna farligt avfall (inkl. el- och elektronikavfall) överstiger 75% under planperioden.

Åtgärd 2.1: Utvärdera nuvarande insamlingssystem och genomföra eventuella åtgärder som behövs för att öka tillgängligheten.

Mått (År)	Utgångsläge (2016)	Utfall 2020	Målvärde (2022)
Andel kunder i Flens kommun nöjda med tillgänglighet FA	70 %	79 %	minst 75 %
Andel kunder i Katrineholms kommun nöjda med tillgänglighet FA	62 %	64 %	minst 75 %
Andel kunder i Vingåkers kommun nöjda med tillgänglighet FA	66 %	75 %	minst 75 %

Genomförda åtgärder:

- Plockanalys och kundenkät genomfördes 2020.
- Ett arbete kring att få bort sprutor och kanyler i hushållsavfallet påbörjades under 2020. En folder med information om hur förbrukade sprutor och kanyler ska hanteras togs fram för utdelning på kommunernas apotek, i den mån det fanns avtal och apoteken så önskade.
- Sörmland Vatten initierade 2020 ett samarbete med diabetessamordnare i Sörmland samt kommunernas apotek för informationsspridning om:
 - att sprutor och kanyler inte ska förekomma i hushållsavfallet
 - hur kommuninvånarna ska hantera det i stället.

På grund av rådande omständigheter med Corona pausades arbetet.

- Utifrån Kundenkät 2018 genomfördes ett arbete kring insamling och kommunikering kring Miljöbilen inför 2019 som därefter förfinades även inför 2020. Arbetet omfattade extra marknadsföring i form av SMS till fastigheter på orten innan Miljöbilen var i aktuell ort, ändring av/eller utökade insamlingsplatser med mera. Miljöbilen besökte samtliga tre kommuner under 2020 men på grund av rådande omständigheter med Corona uteblev besök i anslutning till Katrineholmsveckan, och inför 2020 valde vi att inte skicka SMS.

Måluppfyllelse

Målet följs upp genom kundenkät vartannat år och åtgärden pågick till och med 2021-12-31. Målet uppfylls vid tiden för utvärdering för Flen och Vingåker men inte för Katrineholm. Utifrån svar på kundenkäternas utfall så kan detta bero på att det generellt sätt önskas mer lättillgängliga platser för att lämna småelektronik i form av batterier och glödlampor. Samt att platserna för miljöbilen inte motsvarar önskemål om insamlingsplats och/eller tillgänglighet (Miljöbilen besöker varje kommun en vecka på hösten).

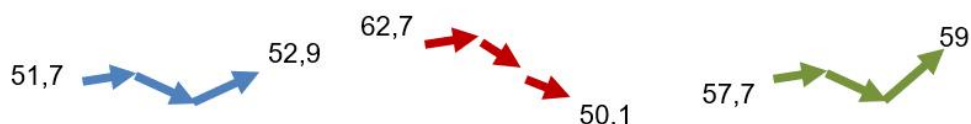
Mål 3: Minst 50% av matavfallet i hushållsavfallskärl ska behandlas biologiskt så att energi och näring tas tillvara.

Åtgärd 3.1: Genomföra kommunikationsinsats riktad mot kommuninvånare och verksamheter i syfte att återkoppla miljönyttan och uppmuntra till att sortera matavfall.

Åtgärd 3.2: Undersöka och analysera anledningen till att kommuninvånarna valt att inte sortera matavfall i grön påse. Attitydundersökning ska genomföras 2019 och jämföras med 2017.

Mått (År)	Utgångsläge (2016)	Utfall 2020	Målvärde (2022)
Andel utsorterat matavfall i hushållsavfallskärl Flens kommun	51,7 %	52,9 %	min 50 %
Andel utsorterat matavfall i hushållsavfallskärl Katrineholms kommun	62,7 %	50,1 %	min 50 %
Andel utsorterat matavfall i hushållsavfallskärl Vingåkers kommun	57,7 %	59 %	min 50 %
Andel kommuninvånare som inte sorterar ut matavfall		47,78 % Utfall Flen 2020 41 % Utfall K-holm 2020 51 % Utfall V-åker 2020 49 %	högst 50 %

Plockanalys, matavfall

Mål
Mer än 50%

Genomförda åtgärder:

- Resultaten från mellanårsenkät och plockanalys har använts som underlag i framtagande av följande kommunikationsinsatser:
 - Miljönyttan med och distribuering av gröna påsen samt vikten av att sortera ut i grön påse.
- Beslut togs våren 2020 att genomföra Minimeringsmästarna för samtliga tre kommuner under projektledning av Sörmland Vatten.

Måluppfyllelse

Undersökning/ analys av kundenkät 2017 och 2019 har genomförts, gällande anledning till att kommuninvånare valt att inte sortera matavfall i grön påse. 2018–2019 genomfördes kommunikationsinsatser baserat på resultatet. Det är tydligt att det krävs fortlöpande insatser för att upprätthålla kommunernas resultat. En plan för kommunikationsinsatser kring matavfall under 2020 har togs fram, med följande inriktning:

- Fortsatt arbete kring kommunikation avseende matavfall i syfte att återkoppla miljönyttan och uppmuntra till att sortera matavfall ska fortsatt ingå i åtgärd 3.1.

På grund av Corona blev mötet med de utpekade målgrupperna (fastighetsägare, nyanlända, ungdomar m.fl.) framskjutet på obestämd tid.

Mål 4: Matsvinn i kommunal offentlig verksamhet (skola och äldreomsorg) ska ha minskat med minst 20% till 2022 jämfört med 2014.

Åtgärd 4.1: Mäta matsvinn i kommunal offentlig verksamhet (förskola, skola och äldreomsorg) och genomföra kommunikationsinsatser för att minska matsvinnet. Kommunikationsinsatser ska även inkludera privata förskolor, skolor och äldreomsorg.

Mått (Halvår)	Utgångsläge halvår 2 – 2016	Utfall halvår 1 - 2019 (målvärde)	Målvärde halvår 2 - 2022
Matsvinn i kommunal offentlig verksamhet Flens kommun	29 g/portion	28 g/portion	
Matsvinn i kommunal offentlig verksamhet Katrineholms kommun			
Matsvinn i kommunal offentlig verksamhet Vingåkers kommun			

Genomförda åtgärder:

- Matsvinnsmätningar har inte genomförts enligt åtgärds i avfallsplanen, dvs höst och vår. Däremot har kommunerna genomfört matsvinnsmätningar enligt nya regler i nationella Livsmedelsstrategin.
- Katrineholms kommun har påbörjat samarbete kring matsvinnrelaterade frågor. Två möten har genomförts hittills. Syftet är att underlätta mätning genom den nationella Livsmedelsstrategin samt att etablera ett kontaktnät med berörda parter inför arbetet med kommande avfallsplan.

Måluppfyllelse

Målet pågår under hela planperioden och kommer att följas upp efter avslutad planperiod. Kommunikationsinsatser kopplade till åtgärden pågår kontinuerligt i kommunerna.

Mål 5: Begagnade kontorsmöbler från kommunens verksamheter ska lämnas in på utvald lagerplats inom kommunen i syfte att återanvändas.

Åtgärd 5.1: Ta fram rutin och implementera system för återanvändning av kontorsmöbler inom kommunens egna verksamheter inklusive bolag.

Genomförda åtgärder:

- *Flen:* En rutin för ett system för återanvändning av kontorsmöbler inom kommunens egen verksamhet har implementerats. Det fungerar så att det finns ett arbetslag på Socialförvaltningen som tar emot möbler som inte används, renoverar dem vid behov, och fördelar sedan ut dem till verksamheter som behöver möbler. Ett intranät kommer upprättas för att synlig- och tillgängliggöra kontorsmöblerna.
- *Vingåker:* I samarbete med Viadidakt tas möbler omhand för att återanvändas av andra verksamheter. Det finns även en hemsida som visar vilka möbler som finns tillgängliga för omplacering.
- *Katrineholm:* Kommunen har sedan många år ett väl fungerande system "Bytestorget" för återbruk av kontors- och andra kommunala möbler, till exempel skolbänkar och barnstolar. Det är Viadidakt som sköter verksamheten inklusive viss reparation och uppfräschning av möblerna som lämnas in. Beställning av hämtning och lämning av möbler sker via plattform på intranätet där också foton finns på de möbler som för närvarande finns tillgängliga.

Måluppfyllelse

I alla tre kommuner går det numera att lämna in kontorsmöbler för vidaredistribution till andra delar av kommunens verksamheter samt bolag. Information om detta finns på kommunernas egna intranät. Detta innebär att mål och åtgärd är uppfyllt i samtliga tre kommuner.

Mål 6: Mängden osorterat bygg- och rivningsavfall som lämnas till återvinningscentralen ska minska.

Åtgärd 6.1: Genomföra utbildning riktad mot bygglovandläggare, byggnadsinspektörer, byggherrar, fastighetsägare, gatudriftsansvariga och planarkitekter.

Mått (År)	Utgångsläge (2016)	Utfall 2020	Målvärde (2022)
Mängd osorterat bygg- och rivningsavfall Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner	3 114 ton	3 490 ton	

Planerade, ej genomförda åtgärder:

- Ett seminarium för berörda var inplanerat under våren 2020. På grund av rådande omständigheter med pandemin har åtgärden fått flyttats fram på obestämmd framtid med förhoppning om genomförande under planperioden.

Måluppfyllelse

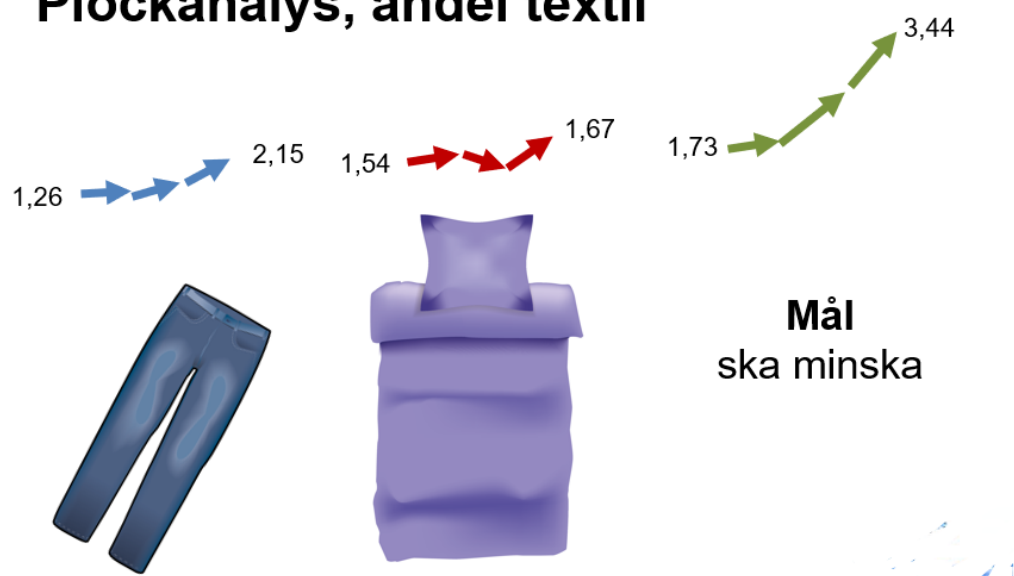
Målet kommer att följas upp 2022 och jämföras med 2017. Efter 2017 och innan denna avfallsplan antogs beslutades att de återvinningscentraler som Sörmland Vatten ombesörjer inte längre ska ta emot osorterat bygg- och rivningsavfall. Det innebär att Flen (Frutorp) eller Vingåker (Vik) inte tar emot osorterat bygg- och rivningsavfall. Katrineholm (Vika) tar däremot osorterat bygg- och rivningsavfall mot en hög avgift och ombesörjer därefter sorteringen. Detta innebär målet uppnåddes vid den tid då målet utvärderades.

Mål 7: Mängden återanvändningsbara textilier ska minska i kärlavfallet.

Åtgärd 7.1: Uppmuntra hushållen att lämna textilier till återanvändning.

Mått (År)	Utgångsläge (2016)	Utfall 2020	Målvärde (2022)
Andel textilier i kärlavfallet Flens kommun	1,26 %	2,15 %	max1,12 %
Andel textilier i kärlavfallet Katrineholms kommun	1,54 %	1,67 %	max1,38 %
Andel textilier i kärlavfallet Vingåkers kommun	1,73 %	3,44 %	max1,68 %

Plockanalys, andel textil

Genomförda åtgärder:

- Kommunikationsmaterial har tagits fram kring textil som visar på hur mycket kläder vi köper och sedan sparar, återanvänder eller slänger.

- Kommunikationsinsatser i form av artiklar, deltagande på event och artiklar i kommundidningarna har genomförts.
- Under planperioden har Sörmland Vatten arbetat aktivt på återvinningscentralerna med att:
 - öka möjligheten att sortera ut fler fraktioner från brännbart.
 - arbeta bort benämningen brännbart
 - revidera skyltning
 - skapa en sorteringskarta för webben
 - på lite sikt ska säck tömmas och sorteras
- Plockanalys och kundenkät är genomförd.
- Beslut togs våren 2020 att genomföra Minimeringsmästarna för samtliga tre kommuner under projektledning av Sörmland Vatten.

På grund av Corona har flera planerade kommunikationsinsatser fått ställas in.

Måluppfyllelse

Målet är svårt att utvärdera då målet är definierat i att "mängden (alltså i vikt oavsett andel av annat material) återanvändningsbara textilier ska minska i kärlavfallet" men utvärderingen så som den är rapporterad är i %. Det finns inga mängder rapporterade i kilogram (kg). Vidare är det inte helt enkelt att utvärdera mängden återanvändningsbart för vem avgör om textilen som ligger i restavfallet är återanvändningsbar eller inte? En viktig reflektion som tas med till kommande avfallsplan.

Pandemi påverkade åkerbruksaktörer negativt under 2020 då många valde att stänga ner sina insamlingsboxar och upphör med insamling från ÅVC. Invånarna tvingades därmed slänga sina textilier som brännbart i stället för till återbruk eller återvinning. Det i kombinationen med att många har arbetat hemma under pandemin och därför haft mer tid att rensa ut diverse saker i hemmet. Detta var mest troligt den främsta anledningen till de ökade mängder som redovisades från plockanalysen 2020. De åtgärder som planerats har genomförts.

Mål 8: Andelen förpacknings- och tidningsmaterial i kärlavfallet understiger 20%.

Åtgärd 8.1: Genomföra kommunikationsinsatser som riktar sig till hushållen.

Mått (År)	Utgångsläge (2016)	Utfall 2020	Målvärde (2022)
Andel förpacknings- och tidningsavfall i kärlavfallet Flens kommun	24,24 %	20,85 %	högst 20 %
Andel förpacknings- och tidningsavfall i kärlavfallet Katrineholms kommun	20,22 %	20,63 %	högst 20 %
Andel förpacknings- och tidningsavfall i kärlavfallet Vingåkers kommun	21,18 %	19,38 %	högst 20 %

Plockanalys, andel förpackningar

Mål
20%
(ska minska)

Genomförda åtgärder:

- Sörmland Vatten har genomfört kommunikationsinsatser i form av framtagen sorteringsguide till fakturabilaga.
- 17 april 2019 sände Sörmland Vatten till respektive Kommunstyrelse, "Begäran om delfinansiering av en gemensam resurs" för att hantera krav på Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner med anledning av de nya förordningarna.
- Förberedande samråd genomfördes mellan de tillståndspliktiga insamlingssystemen (TIS).
- Plockanalys genomfördes 2020.

Måluppfyllelse

Målet följs upp genom plockanalys vartannat år. Vingåker har uppfyllt målet men inte Flen och Katrineholm. Det är svårt att tolka ut från kundenkät vad detta beror på. De åtgärder som planerats är genomförda.

Mål 9: 40% av fosfor och 10% av kvävet i spillvatten från små avlopp tas tillvara och återförs som växnäring till åkermark.

Åtgärd 9.1: Utreda möjligheten att ta emot och behandla utsorterade fraktioner från små avloppsanläggningar.

Genomförda åtgärder:

- Avfall Sverige och Sörmland Vatten arrangerade i mars 2019 ett seminarium, öppet för externa kommuner samt slamentreprenörer, under temat "Framtida tömningstekniker". I september anordnas ytterligare möte och då kring Revaq. Förhoppning om att vidare dialog och samverkan sker mellan Sörmland Vatten och kommunerna.
- Kommunernas gemensamma LOVA-projekt "Kretsloppsanpassade små avlopp i FKV-regionen" är avslutat och slutrapporterat till Länsstyrelsen. Projektets syfte var att ta fram ett förslag på en arbetsmodell och ett system för kretsloppsanpassning av små avlopp inom Flens, Katrineholms och Vingåkers kommun.

Måluppfyllelse

Idag återförs allt slam från små avlopp till åkermark genom det kvalitetsarbete som Sörmland Vatten genomför. Även i framtiden är målet att kunna sprida slam från små avlopp på åkermark vilket innebär att målet därmed är uppfyllt.

Mål 10: Nedskräpning ska minska i kommunerna.

Åtgärd 10.1: Ta fram handlingsplan mot nedskräpning.

Genomförda åtgärder:

- Samtliga tre kommuner ha tagit fram en handlingsplan med kommunövergripande åtgärder för att minska nedskräpningen.

Måluppfyllelse

Flens kommun har våren 2021 inga objektiva data på huruvida nedskräpningen har minskat eller ökat. Bedömningen är dock att nedskräpningen inte har minskat eftersom medborgarundersökningar visar att andelen personer som upplever områden i Flens kommun som nedskräpade har ökat.

Katrineholms kommun har en aktiv handlingsplan mot nedskräpning och har genomfört en mängd åtgärder. Flera insatser, tex målade papperskorgar i glada färger, klistermärken med budskap på insidan av papperskorgslocken, dekalerna på nedskräpade platser samt klistermärken på brunnslock för att motverka fimpnedskräpning har gjorts. Aktiviteter med Städa Sverige samt skräpplockardagar har haft stort deltagande. Dessvärre ser vi ändå i de mätningar som görs att nedskräpningen inte minskar. Vi har under tre år plockat och räknat skräp på samma platser första tisdagen i maj. Resultatet är 2019 8 skräp/10 kvm, 2020 5 skräp/10 kvm och 2021 8 skräp/ 10 kvm. En minskning under 2020 men ökning under 2021. Fimpen dominerar och vi har mycket fimpas vid Duveholmsskolans entré samt vid Järvenskolan. Vi ser att frågan är viktig att arbeta med.

Vingåkers kommun antog sin plan mot nedskräpning i kommunstyrelsen 2021-04-26. Om kommunen har uppnått målet om minskad nedskräpning är för tidigt att avgöra då första uppföljningen av planen kommer göras 2022.

Åtgärden är uppfylld genom den handlingsplan som samtliga tre kommuner tagit fram.

Bilaga 8. Framtagande av avfallsplanen 2023–2032

8.1 Ansvarsfördelning

Sörmland Vatten har enligt ägardirektivet i uppdrag att tillsammans med våra ägarkommuner ta fram förslag till renhållningsordning, där avfallsplanen ingår.

Projektet har letts av Sörmland Vatten som även leder arbetet med nuvarande avfallsplan. Sörmland Vatten har skyldighet att säkerställa att arbetet med att ta fram förslag till ny avfallsplan påbörjas i god tid och i samspel med kommunerna.

En styrgrupp med politiker och chefer, en projektgrupp med tjänstemän samt arbetsgrupper med representanter från respektive kommun har arbetat fram förslag till ny avfallsplan. För ett effektivt arbete delas projektgruppsdeltagarna upp i mindre grupper, så kallade arbetsgrupper för framtagande av mål och åtgärder. Utifrån arbetsgruppernas inriktning kan andra tjänstemän och funktioner från kommunerna bjudas in.

Andra funktioner inom kommunen, organisationer och företag kan behöva involveras för att lyckas i projektet och då genom sitt deltagande i arbetsgrupper.

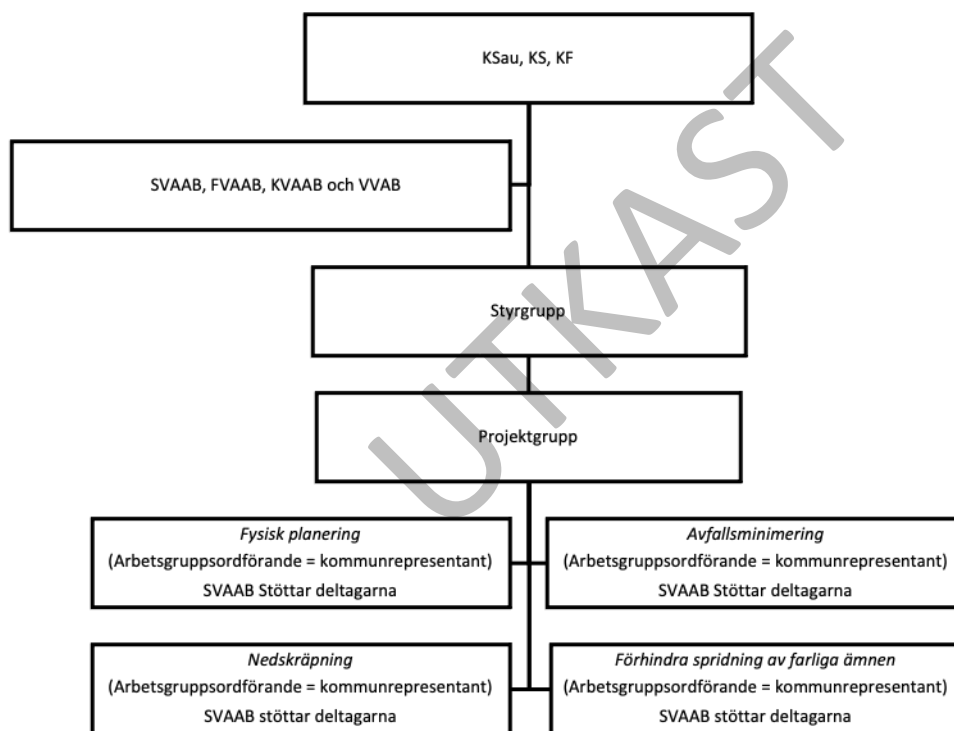
Vid sidan av revideringen kommer arbetet med genomförande av nuvarande avfallsplan 2018–2022 fortsätta. När revidering av avfallsplanen är genomförd kommer Sörmland Vatten även leda genomförandeprocessen tillsammans med kommunerna. Detta omfattar bland annat aktualitetsprövning av planen samt årlig uppföljning och rapportering i respektive kommuns kommunstyrelse.

8.1 Tid- och aktivitetsplan

För framtagande av en ny avfallsplan har en tid- och aktivitetsplan tagits fram. Här nedan redovisas de viktigaste tidpunkterna i processen.

- Under hösten 2020 genomfördes en enkät för att utvärdera arbetet med nuvarande avfallsplan.
- Under hösten 2020 informerades ägarstyrelserna och kommunerna om behov av revidering av avfallsplan.
- Under hösten 2020 antog styrgrupp och respektive kommuns kommunstyrelse den projektplan samt tid- och aktivitetsplan för framtagande av ny avfallsplan som Sörmland Vatten arbetat fram.
- Under våren 2021 arbetar kommunerna tillsammans med Sörmland Vatten fram de mål och åtgärder som ska ligga till grund för nya avfallsplanen.
- Under våren 2021 delges Sörmland Vatten delegation från respektive kommun att ställa ut och samråda förslag till ny avfallsplan med berörda.

- Under våren 2021 arbetar Sörmland Vatten till viss del med hjälp av kommun fram resterande underlag kopplat till avfallsplanen. Detta inkluderar även samråd avseende avgränsningssamråd med Länsstyrelsen.
- Under hösten 2021 beslutar projekt- och styrgrupp om förslag till ny avfallsplan.
- Under våren 2022 ställdes förslag till ny avfallsplan 2023 ut för granskning i respektive kommun och därefter reviderades dokumentet.
- Hösten 2022 antar respektive kommuns kommunfullmäktige förslag till ny avfallsplan.

Figur 1 Beskrivning av projektorganisationen för framtagande av ny avfallsplan.

Bilaga 9 Miljöbedömning och Miljökonsekvensbeskrivning

Se separat bilaga upprättad av Miljö och Avfallsbyrån.

Bilaga 10 Samrådsredogörelse

Upprättas först efter samråd och utställning

UTKAST

Bilaga 9

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av avfallsplan för Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner

21 september 2021

Icke- teknisk sammanfattning

Flen, Katrineholm och Vingåker har tagit fram en gemensam avfallsplan. Avfallsplanen beskriver bland annat nuvarande avfallshantering, mål för framtidens avfallshantering, åtgärder för att nå målen och hur uppföljning ska ske för att målen ska uppnås.

Avfallsplanen bygger på prioriteringarna som anges i EU:s avfallshierarki, det vill säga att man i första hand bör minska avfallsmängden, i andra hand återanvända produkter, i tredje hand återvinna material, i fjärde hand utvinna energi och bara som sista utväg deponera.

Avfallsplanens mål bidrar till att uppfylla Sveriges nationella miljökvalitetsmål, etappmål och de globala målen. Avfallsplanens genomförande bedöms inte leda till att relevanta miljökvalitetsnormer överskrids.

Positiv miljöpåverkan bedöms främst kunna uppstå genom åtgärder för att minska mängden avfall som uppkommer och öka materialåtervinningen. Även åtgärder för att förbättra insamlingen av farligt avfall samt minska nedskräpningen kommer ha positiv inverkan.

De viktigaste åtgärderna för att säkerställa att de beskrivna positiva effekterna uppstår, eller till och med blir större, är att säkerställa att de utredningar och planer och de kommunikationsåtgärder som föreslås i avfallsplanen omsätts i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinns verkligen ökar. Här råder kommunerna över ett flertal åtgärder inom sina egna verksamheter och kan påverka de upphandlingar som genomförs och de rutiner som tillämpas.

Negativ miljöpåverkan bedöms som liten vid genomförande av avfallsplanens åtgärder. Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå främst om mängden transporter ökar, vilket ger upphov till klimatpåverkande gaser och buller.

Sammanfattningsvis bedöms genomförandet av avfallsplanen främst medföra positiv miljöpåverkan. Det som bedöms vara viktigast att beakta vid genomförande av planens åtgärder är att ha uthållighet beträffande kommunikationsinsatser kring förebyggande av avfall och ökad sortering för återvinning, eftersom det tar lång tid att förändra beteenden.

Innehåll

ICKE- TEKNISK SAMMANFATTNING	3
INNEHÅLL.....	4
1 INLEDNING.....	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Behov av och syfte med miljökonsekvensbedömning	6
1.3 Beslut om betydande miljöpåverkan.....	6
1.4 Avgränsningssamråd	6
2 AVFALLSPLAN FÖR FLENS, KATRINEHOLMS OCH VINGÅKERS KOMMUNER.....	7
2.1 Avfallsplanens syfte	7
2.2 Avfallsplanens innehåll.....	7
2.3 Avfallsplanens förhållande till andra planer och program	9
3 METOD FÖR MILJÖBEDÖMNING AV AVFALLSPLANEN	9
3.1 Bedömningsgrunder och avgränsningar.....	9
3.1.1 Miljöaspekter och huvudområde	9
3.1.2 Geografisk och tidsmässig avgränsning.....	10
3.1.3 Klimatanpassning.....	10
3.1.4 Svårigheter i samband med MKB.....	11
3.2 Alternativ.....	11
3.2.1 Nollalternativet, om avfallsplanen inte genomförs	11
3.3 Miljökvalitetsnormer	11
3.4 Globala mål för hållbar utveckling	12
3.5 Miljömål inom EU	12
3.6 Miljökvalitetsmål.....	13
3.7 Nationella etappmål	13
3.7.1 Avfallsområdet (inklusive cirkulär ekonomi och matsvinn)....	13
3.7.2 Begränsad klimatpåverkan.....	13
3.7.3 Luftföroreningar	13
3.8 Nationell avfallsplan	14
3.9 Uppfyllelse av miljökvalitetsmål.....	14
3.9.1 Begränsad klimatpåverkan.....	14
3.9.2 Giffri miljö.....	14
3.9.3 God bebyggd miljö	14
4 BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	14
4.1 Människors hälsa	14
4.1.1 Nuläge och förutsättningar	15
4.1.2 Negativ miljöpåverkan.....	15
4.1.3 Positiv miljöpåverkan	15
4.1.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan.....	16
4.2 Materiella tillgångar och resurshushållning	16
4.2.1 Nuläge och förutsättningar	16
4.2.2 Negativ miljöpåverkan.....	17
4.2.3 Positiv miljöpåverkan	17
4.2.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan.....	17
4.3 Bebyggelse och kulturmiljö	18
4.3.1 Nuläge och förutsättningar	18
4.3.2 Negativ miljöpåverkan.....	18
4.3.3 Positiv miljöpåverkan	18

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av avfallsplan för Flens,
Katrineholms och Vingåkers kommuner

4.3.4	Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan	18
4.4	Luft- och klimatfaktorer.....	18
4.4.1	Nuläge och förutsättningar	18
4.4.2	Negativ miljöpåverkan.....	19
4.4.3	Positiv miljöpåverkan	19
4.4.4	Ökad materialåtervinning	21
4.4.5	Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan.....	21
4.5	Förorening och exploatering av mark och vatten.....	22
4.5.1	Nuläge och förutsättningar	22
4.5.2	Nedlagda och aktiva deponier.....	22
4.5.3	Negativ miljöpåverkan.....	22
4.5.4	Positiv miljöpåverkan	23
4.5.5	Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan.....	23
4.6	Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter	23
5	SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	23
5.1	Betydande miljöpåverkan.....	23
5.2	Nationella och internationella miljömål	24
5.3	Åtgärder mot negativ påverkan	24
5.4	Sammanfattande bedömning	25
6	UPPFÖLJNING.....	25
7	REFERENSER	25

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) avser den avfallsplan som Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner har tagit fram under 2020/2021 och som ska gälla för 2023-2032. Avfallsplanen är gemensam för kommunerna och tas fram som en del av renhållningsordningen för kommunerna i enlighet med 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808).

1.2 Behov av och syfte med miljökonsekvensbedömning

Behovet av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) utvärderas vid framtagandet av en avfallsplan enligt miljöbalken och miljöbedömningsförordningen. Syftet med MKB är att integrera miljöaspekter i framtagandet och antagandet av planen. Bedömningen om avfallsplanen innebär betydande miljöpåverkan genomförs utifrån 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966).

Den gemensamma avfallsplanen kommer att ange förutsättningar för att bedriva verksamheter och genomföra åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön. Den nya avfallsplanen påverkar avfallshanteringen i regionen och har ambitioner att förändra beteende och resursförbrukning i en omfattning som bedöms medföra en betydande positiv miljöpåverkan.

Med ovanstående resonemang som grund görs bedömningen att avfallsplanen kommer att ha stor betydelse för hållbar utveckling inom såväl resursanvändning som avfallshandling i regionen. Genomförandet av avfallsplanen bedöms innebära betydande positiv miljöpåverkan.

1.3 Beslut om betydande miljöpåverkan

Styrgruppen för projektet med representanter från ägarkommunerna har beslutat att betydande miljöpåverkan (i huvudsak positiv) föreligger och att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram.

1.4 Avgränsningssamråd

Enligt 6 kap 10 § miljöbalken ska ett avgränsningssamråd hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.

2021-03-26 skickades ett underlag för ett avgränsningssamråd till Länsstyrelsen i Södermanlands län. 2021-04-12 meddelade Länsstyrelsen i Södermanlands län att länsstyrelsen anser att föreslagen omfattning huvudsakligen är lämplig men att MKB:n även bör omfatta påverkan på mark- och vattenmiljön. Detta exempelvis i samband med uppkomst av förorenat dagvatten vid återvinningscentraler och lakvatten vid nedlagda deponier.

2 Avfallsplan för Flens, Katrineholms och Vingåkers kommuner

2.1 Avfallsplanens syfte

Syftet med avfallsplanen är att bidra till en cirkulär ekonomi där vi förebygger uppkomst av avfall, ökar återanvändning och återvinning samt minskar nedskräpning. Syftet är också att förbättra samverkan mellan kommunerna, företagen och hushållen för att sprida kunskap och goda exempel.

2.2 Avfallsplanens innehåll

Avfallsplanen innehåller fyra målområden med tillhörande mål och åtgärder för att uppnå målen. Följande målområden är aktuella:

1. Fysisk planering
2. Avfallsminimering
3. Nedskräpning
4. Förhindra spridning av farliga ämnen

Flera av de aviserade utredningarna/översynerna/planerna kan ha stor inverkan på miljöpåverkan under förutsättning att utredningarna och handlingsplanerna resulterar i verkliga åtgärder. Informationsinsatser kan, om de får avsedd effekt göra stor skillnad ur miljösynpunkt.

Avfallsplanen innehåller åtgärder inom följande områden, av särskild betydelse från miljösynpunkt:

- Ta fram riktlinjer för hur avfallshanteringen ska lösas i översiktsplan, i detaljplan och för stadsdelar
- Ta fram rutiner för hur förutsättningar för en bra avfallshantering granskas i bygglovsärenden
- Genomföra översyn av behov av bostadsnära insamling av ytterligare fraktioner, tex textiler, trädgårdsavfall, farligt avfall. Genomföra dialog med fastighetsägare om att införa fastighetsnära insamling av farligt avfall för flerbostadshus
- Ta fram digitalt material för information och rådgivning av sorteringslösningar och avfallsutrymmen
- Utredda behov av, och införa källsorteringsmöjligheter också i offentliga miljöer där många uppehåller sig eller annars mycket avfall uppstår
- Genomföra återkommande kommunikationsinsatser om farligt avfall till hushåll, om matsvinn till olika målgrupper samt för att säkerställa en hög och korrekt källsorteringsgrad.
- Arbeta med goda exempel kring frågan om avfallsminimering. Initialt i planperioden genom projektet Minimeringsmästarna för att sedan under planperioden arbeta med goda exempel och liknande koncept.

- Följa upp kommunernas och de kommunala bolagens totala avfallsmängder
- Plastinnehållet i avfallet ska minska genom miljösmarta inköp
- Kartläggning över vilka varor och tjänster som kan upphandlas med hållbarhetskrav
- Returpappersmängderna och elektroniskt avfall från kommunens förvaltningar och bolag ska minska och återvinningen av förpackningar ska öka
- Mäta matsvinnet årligen eller efter behov och ta fram en handlingsplan för minskat matsvinn i offentlig verksamhet
- Upprätta en handlingsplan för att öka återanvändning och återvinning i kommunala byggprojekt
- Genom information och kommunikation med berörda parter öka återvinning och återanvändning
- Kartläggningar och inventering över hur kommunerna arbetar med cirkulär ekonomi och hur näringslivet arbetar med industriell symbios, kunskapsutbyte och samverkan mellan kommuner och näringsliv för att öka cirkulär ekonomi i FKV-regionen, ta fram en handlingsplan eller motsvarande för att öka den cirkulära ekonomin i FKV-regionen samt ta fram förslag på hur kommunerna kan utveckla arbetet
- Varje kommun ska ha en aktuell plan för minskad nedskräpning och utsläpp av mikroplaster
- Utföra årliga skräpmätningar
- Vid arrangemang som festivaler och idrottsevenemang där det finns risk för nedskräpning utomhus ska kommunen och arrangören samverka för att minska nedskräpningen.
- Genomföra synlig städning som en del i det förebyggande arbetet
- Kartlägga problemet med dumpning och säkerställa att det finns rutiner vid hantering av ärenden gällande dumpningsärenden
- Varje förvaltning och bolag ska upprätta en plan för att byta ut miljöfarliga kemikalier mot bättre alternativ. Rutin upprättas för inköp av miljöfarliga kemikalier samt arbeta för att öka uppföljningen av dessa inköp
- Inventera risk avseende spridning av miljöstörande ämnen från alla nedlagda deponier och utifrån denna inventering utreda behovet av miljöövervakning och skyddsåtgärder vid aktuella deponier
- Säkerställa att nedlagda deponier inkluderas och prioriteras i enlighet med den kommunalt fastställda tillsynsplanen för förorenad mark

2.3 Avfallsplanens förhållande till andra planer och program

I arbetet med att ta fram den gemensamma avfallsplanen har hänsyn tagits till kommunernas översiktsplaner, miljömål och miljö- och hållbarhetspolicies.

3 Metod för miljöbedömning av avfallsplanen

3.1 Bedömningsgrunder och avgränsningar

3.1.1 Miljöaspekter och huvudområde

I denna MKB fokuseras redovisningen på de mest väsentliga miljöaspekterna och miljöeffekterna av dessa, se nedan. Dessa miljöaspekter är de aktiviteter eller tjänster som omfattas av avfallsplanen och som väsentligen kan påverka miljön. I MKB:n har även hänsyn tagits till kumulativa (samverkande) effekter där det bedömts relevant. Tyngdpunkten i MKB:n ligger på de avfallsfrågor där kommunerna har rådighet över hanteringen och behandlingen av avfallet.

I miljöbalkens 6 kap. 2 § anges de miljöaspekter som ska beaktas vid framtagande av en strategisk MKB. Av dessa bedöms följande miljöaspekter, och därmed miljöeffekterna, vara väsentliga eller eventuellt kunna vara väsentliga för genomförande av avfallsplanen:

- Människors hälsa; här behandlas främst åtgärder för att säkra hanteringen av farligt avfall, insamlingens påverkan genom buller, inköp av produkter och dess farlighet, samt minskad nedskräpning.
- Materiella tillgångar och resurshushållning; här behandlas främst åtgärder för att minska mängden avfall, förebyggande av avfall, samt öka återanvändning och återvinning, t.ex. genom reducerade mängder osorterat bygg- och rivningsavfall eller plastminimering.
- Bebyggelse och kulturmiljö; här behandlas främst om- och tillbyggnationer på grund av ändrade insamlingsystem eller liknande, på en mycket övergripande nivå.
- Luft och klimatfaktorer; här behandlas främst utsläpp från transporter samt möjligheter att använda biogas för att ersätta fossila bränslen.
- Mark och vatten; här behandlas främst åtgärder vid aktiva och nedlagda deponier, återvinningscentraler och återvinningsanläggningar.

Enligt 6 kap. 7 § miljöbalken är det planens genomförande som ska miljöbedömas, alltså det som kommer genomföras för att nå avfallsplanens mål.

Påverkan beskrivs övergripande utifrån vad som har bedömts rimligt med hänsyn till planens innehåll och detaljeringsgrad och den kunskap som finns tillgänglig. Det görs ingen djupgående beräkning av konsekvenser, som det exempelvis görs i en livscykelanalys (LCA).

Miljöpåverkan från de anläggningar i drift som finns inom kommunerna beskrivs inte i detalj utan detta hanteras inom ramen för tillståndsprövning/anmälningssärende och tillsyn för dessa anläggningar.

3.1.2 Geografisk och tidsmässig avgränsning

MKB:n fokuserar på den lokala påverkan i kommunerna. Avfallshanteringen är dock inte enbart lokal. Transporter till anläggningar utanför kommunerna förekommer i stor utsträckning. Dessa transporters miljöpåverkan bedöms dock endast generellt som en del i beskrivningen av transporterna.

Miljöpåverkan som kan antas uppstå till följd av behandling av avfall vid behandlingsanläggningar i andra kommuner eller länder hanteras i tillståndsansökan till dessa anläggningar och berörs inte här.

Bedömningen görs i huvudsak av genomförandet av planen fram till det år som ges av tidsperspektivet för de mål som formulerats i avfallsplanen.

3.1.3 Klimatanpassning

Även om arbetet med att minska klimatförändringarna fortsätter bör anpassning i samhället göras för att kunna hantera de klimatförändringar som redan har skett och som kan komma att ske. I arbetet med framtagande av avfallsplanen för kommunerna samt därtill tillhörande MKB har följande klimateffekter identifierats som på olika sätt kan komma att innebära problem för avfallshanteringen:

- Problem med vägar (bärighet) på grund av förändrade vattenförhållanden (exempelvis översvämningar, skred/ras) samt ökad risk för tjälskador.
- Problem med nedlagda deponier på grund av förändrade vattenförhållanden (framförallt markvattenförhållanden) som kan medföra exempelvis sättningar eller förorening av grundvatten.
- Problem med lukt, mögel och skadedjur på grund av högre temperaturer och även värmeböljor.
- Problem med invasiva arter. Vissa invasiva arter gynnas av högre temperaturer och fuktigare klimat.

I arbetet med genomförande av avfallsplanen bör hänsyn tas till ovanstående klimateffekter.

3.1.4 Svårigheter i samband med MKB

Avfallsplanen är ett strategiskt dokument, i jämförelse med exempelvis en detaljplan som är en fysisk plan. Utfallet av genomförande av planen är därför svårare att kvantifiera och bedöma i jämförelse med exempelvis fysiska åtgärder i en detaljplan.

I ett längre perspektiv krävs genomgripande förändringar av samhällets produktions- och konsumtionsmönster, vilket troligtvis inte kan ske under de år som avfallsplanen gäller. Avfallsplanen är ett viktigt steg på vägen för att på längre sikt kunna uppfylla globala och nationella miljömål, och andra mål som har en koppling till förebyggande av avfall och avfallshantering.

3.2 Alternativ

Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken, ska uppgifter om miljöförhållanden och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs, anges i MKB:n.

3.2.1 Nollalternativet, om avfallsplanen inte genomförs

Nollalternativet avser en situation som kan uppstå om föreslagen plan inte beslutas och inte genomförs. Om inte förslaget till ny avfallsplan antas skulle kommunernas tidigare avfallsplan fortsätta att gälla. Den tidigare gemensamma avfallsplanen gäller för perioden 2018-2022. Uppföljning av denna avfallsplan för 2020 finns i bilaga 7 till avfallsplanen.

Det kan konstateras att med nollalternativet skulle ett viktigt verktyg saknas för att fortsätta arbeta för minskade avfallsmängder och ökad återvinning av avfall och flera av de positiva effekter som beskrivs skulle riskera att utebli eller försenas. Enligt avfallsförordningen ska kommunala avfallsplaner ses över minst vart fjärde år och vid behov revideras. Nollalternativet innebär därmed att föregående avfallsplaner inte skulle uppfylla nu gällande lagstiftning och är således inte ett relevant alternativ.

3.3 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel i miljöbalken som används för att förebygga eller åtgärda miljöproblem. Det finns miljökvalitetsnormer för:

- Fisk- och musselvatten (normer för gräns och riktvärden)
- Vatten (normer för statusklassificering)
- Omgivningsbuller (målsättningsnormer gällande kartläggning och rapportering av bullerkällor)
- Utomhusluft (normer för halter)

Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmål beaktas i avfallsplanen genom att planen som helhet syftar till att främja hållbar utveckling och att de åtgärder som respektive kommun väljer att göra, ska genomföras med syfte att främja en god miljö och människors hälsa.

Miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten bestäms i förordning SFS 2001:554. Genomförandet av avfallsplanen bedöms inte innebära att miljö kvalitetsnormen för fisk och musselvatten överskrids.

Miljö kvalitetsnormer för vatten (SFS 2004:660) bedöms ej överskridas till följd av planens genomförande.

Miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller (SFS 2004:675) omfattar kartläggning och åtgärdsprogram för större kommuner och vägar för kommuner med över 100 000 invånare. Ingen av kommunerna omfattas av dessa krav. Genomförandet av avfallsplanen bedöms inte bidra till att miljö kvalitetsnormen för omgivningsbuller överskrids.

Kraven på luftkvalitet i utomhusluft bestäms i "Luftkvalitetsförordningen" SFS 2010:477. Genomförandet av avfallsplanen bedöms inte bidra till att miljö kvalitetsnormen för luft överskrids.

3.4 Globala mål för hållbar utveckling

I september 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål för hållbar utveckling, den så kallade Agenda 2030¹. Dessa globala mål ska genomföras i FN:s samtliga medlemsländer, däribland Sverige. Vid framtagande av nya nationella mål kommer hänsyn tas till de globala målen men det bedöms inte innebära behov av någon drastisk förändring av inriktningen på de nationella mål som finns i Sverige och som berör avfallshanteringen. I kapitel 3.5 - 3.9 anges därför de mål på både nationell nivå och EU-nivå som berör avfallshanteringen och som bedöms vara relevanta för kommunernas avfallsplan.

3.5 Miljömål inom EU

Styrmedel och åtgärder på avfallsområdet utvecklas idag i många fall gemensamt inom EU. Målsättningar och strategier på övergripande europeisk nivå är av stor betydelse eftersom det finns direkta kopplingar till den svenska miljöpolitiken. I maj 2018 beslutades om en revidering av EU:s avfallslagstiftning. Ändringarna ska främja en mer cirkulär ekonomi genom minskade avfallsmängder, ökad återanvändning, ökad återvinning samt förbättrad avfallshantering. Bindande avfallsmål som ska uppnås till år 2025, år 2030 och år 2035 ingår också i beslutet.

¹ www.globalamalen.se

3.6 Miljökvalitetsmål

Riksdagen har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål. Miljöpåverkan från avfallshanteringen berör främst miljökvalitetsmålen:

- God bebyggd miljö
- Begränsad klimatpåverkan
- Giffri miljö

Uppfyllelse av miljökvalitetsmålen som en följd av kommunernas avfallsplan finns redovisat i kapitel 3.9

3.7 Nationella etappmål

För närvarande finns det drygt 20 etappmål beslutade av regeringen. Etappmålen är tänkta att vara steg på vägen för uppfyllande av generationsmålet och miljökvalitetsmålen. De etappmål som är mest aktuella för denna MKB listas nedan. Dessa återfinns inom avfallsområdet, klimatpåverkan och luftföroreningar. Förutom de nedan listade etappmålen finns etappmål avseende genetisk mångfald och skydd av områden, etappmål angående hållbar stadsutveckling samt etappmål avseende farliga ämnen som syftar till förbättrad information om farliga ämnen i varor, utveckling och tillämpning av EU:s kemikalier regler.

3.7.1 Avfallsområdet (inklusive cirkulär ekonomi och matsvinn)

- Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning till 2025
- Ökad resurshushållning i byggsektorn till 2020
- Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall till 2023
- Återanvändning av förpackningar till 2030.
- Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall till 2025.
- Livsmedelsförlusterna ska minska och mer ska bli mat till 2025.

3.7.2 Begränsad klimatpåverkan

- Utsläpp av växthusgaser ska minska med ca 40 % till år 2020.
- Utsläpp av växthusgaser ska minska med ca 63 % till år 2030.
- Utsläpp av växthusgaser ska minska med ca 75 % till år 2040
- Utsläpp av växthusgaser till år 2045 ska minska till nettonollutsläpp.
- Utsläpp av växthusgaser från inrikes transporter ska minska med minst 70 procent senast år 2030.

3.7.3 Luftföroreningar

- Minskning av nationella utsläpp av luftföroreningar till 2025

3.8 Nationell avfallsplan

I december 2018 antogs den senaste versionen av den nationella avfallsplanen. Den nationella avfallsplanen reviderades under 2020, främst utifrån EU:s avfallspaket. I den nationella avfallsplanen konstateras att Sverige behöver öka takten i omställningen mot cirkulär ekonomi. Den nationella avfallsplanen innehåller inga nya mål, men anger områden som är fortsatt prioriterade att arbeta med; bygg- och rivningsavfall, matavfall, elektronikavfall, textilier, plast samt nedskräpning.

3.9 Uppfyllelse av miljö kvalitetsmål

Etappmålen till miljö kvalitetsmålen och strategierna i den nationella avfallsplanen har varit vägledande i processen att formulera mål och åtgärder i avfallsplanen. Nedan sammanfattas avfallsplanens påverkan på de mest relevanta miljö kvalitetsmålen. Målen och åtgärderna i avfallsplanen kan bidra till flera av miljö kvalitetsmålen. I sammanfattningen nedan anges de åtgärdsområden i avfallsplanen som särskilt bidrar till uppfyllelse av de olika miljö kvalitetsmålen. Sammantaget bedöms de nationella målen påverkas i positiv riktning av avfallsplanens åtgärder om de genomförs.

3.9.1 Begränsad klimatpåverkan

Miljö kvalitetsmålet "Begränsad klimatpåverkan" beaktas särskilt genom mål och åtgärder för att minska avfallsmängderna och öka återbruk/återanvändning/återvinning och därmed främja en resurssnål livsstil.

3.9.2 Giffri miljö

Miljö kvalitetsmålet "Giffri miljö", beaktas särskilt genom mål och åtgärder som syftar till att förbättra insamlingen av farligt avfall, minska nedskräpningen och förbättra miljöskyddet runt nedlagda deponier.

3.9.3 God bebyggd miljö

Miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö" beaktas särskilt genom mål och åtgärder för att minska nedskräpning och planera för en god avfallshantering i exempelvis översiktsplan och detaljplaner samt minska avfallsmängderna och öka återvinningen.

4 Betydande miljö påverkan

Här bedöms hur genomförandet av avfallsplanen påverkar miljön (miljöeffekterna) och de nationella miljö målen utifrån de föreslagna väsentliga miljö aspekterna för avfallshantering. Varje enskilt mål och åtgärd kommenteras inte. Bedömningen görs utifrån hur mål samt åtgärder inom respektive område sammantaget påverkar miljön och de nationella målen.

4.1 Människors hälsa

Här behandlas främst arbete för att säkra hanteringen av farligt avfall, minskad nedskräpning samt insamlingens påverkan genom buller. Konsekvenser för människors hälsa till följd av negativ påverkan på

luftkvalitet anges i kapitel 4.4. Avfallshanteringen ger även upphov till utsläpp till mark och vatten, vilket kan ge effekt på människors hälsa om det sker exponering av farliga ämnen. Hur avfallsplanen påverkar utsläpp till mark och vatten behandlas i kapitel 4.5.

4.1.1 Nuläge och förutsättningar

Farligt avfall innehåller ämnen som kan vara skadliga för människor och miljön. Om farligt avfall inte hanteras på ett säkert sätt finns risk för direkt eller diffus spridning av skadliga ämnen och risk för att människor påverkas negativt. Därför är en av avfallshanteringens viktigaste uppgifter att skapa förutsättningar för en säker hantering av farligt avfall.

Nedskräpning på offentliga platser upplevs idag vara ett problem i många kommuner och har därför lyfts fram i den nationella avfallsplanen och i föreskrifterna om kommunal avfallsplanering. En skräpig offentlig miljö kan bidra till upplevelse av otrygga² miljöer. Risken för mindre brott såsom klotter och skadegörelse kan därmed också öka. Nedskräpning kan även bidra till diffus spridning av farliga ämnen.

Buller uppstår från avfallshantering i insamlingsledet på flera sätt, exempelvis från både insamlingsfordon och hantering av behållare. Bullret är i dessa fall dock kortvarigt. Buller kan generellt sett ge upphov till störning av människors hälsa genom stress och störd sömn, vilket i sin tur kan leda till irritation, trötthet, högt blodtryck och hjärt- och kärlsjukdomar. Det nationella miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö" innefattar att störningar från trafikbuller ska minska.

4.1.2 Negativ miljöpåverkan

Negativ påverkan bedöms kunna uppstå på människors hälsa exempelvis genom ökade bullernivåer och luftföroreningar orsakade av avfallstransporter vid insamlingsplatser och på vägnät.

Omfattningen av den negativa miljöpåverkan vid genomförande av föreslagen avfallsplan bedöms som liten. Inga av åtgärderna bedöms påverka bullernivåerna i någon betydande omfattning och transporterna kommer inte att öka i betydande omfattning (se även kap 4.4).

4.1.3 Positiv miljöpåverkan

I avfallsplanen finns åtgärder som handlar om farligt avfall:

- Översyn av behov av bostadsnära insamling av bl. a. farligt avfall och dialog med fastighetsägare om införande av insamling av farligt avfall för flerbostadshus
- Kommunikationsinsatser om farligt avfall till hushåll
- Arbeta med goda exempel kring avfallsminimering inom bl. a. farligt avfall (ex minimeringsmästarna)

² Stiftelsen Håll Sverige Rent, www.hsr.se

- Minska mängden elektroniskt avfall från kommunernas förvaltningar och bolag
- Upprätta planer och rutiner för att byta ut miljöfarliga kemikalier i förvaltningar och bolag samt öka uppföljningen

Om dessa åtgärder genomförs och om de medför förändrade beteendemönster kan detta i sin tur medföra minskade mängder farligt avfall i restavfallet.

Positiv påverkan bedöms även kunna uppstå på människors hälsa genom minskad nedskräpning i kommunerna, om de planer för minskad nedskräpning och rutiner för dumpning som ska tas fram verkligen resulterar i genomförande av åtgärder. Synlig städning och samverkan mellan kommuner och arrangörer av arrangemang kan även ha positiv inverkan på nedskräpning. Minskad nedskräpning innebär positiva effekter i bebyggd miljö och bidrar även till positiv upplevelse vid vistelse i naturen och andra områden, som är viktiga ur rekreationssynpunkt för boende, turister och andra besökande. Det bidrar även till upplevelse av ökad trygghet

4.1.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

För att minska risken för negativ påverkan på människors hälsa vid genomförande av planen bör det bland annat säkerställas att inga gifter som borde ha fasats ut ur kretsloppet återförs i produkter som återanvänds/återbrukas.

4.2 Materiella tillgångar och resurshushållning

Materiella tillgångar och resurshushållning omfattar hållbar konsumtion, återanvändning och materialåtervinning. Här behandlas främst:

- återbruk och avfallsförebyggande arbete
- utveckling av insamling av matavfall, förpackningar, returpapper och grovavfall

4.2.1 Nuläge och förutsättningar

Matavfall samlas in i kommunerna och sker i särskilda gröna påsar som lämnas i samma kärl som restavfallet och sorteras sedan ut genom optisk sortering.

Genom att matavfallet som samlas in går till rötning produceras biogas och biogödsel. Biogasen kan användas som fordonsbränsle och ersätter därmed fossilt bränsle, se kapitel 4.4 om påverkan på luft, där även minskad klimatpåverkan kopplat till minskat matsvinn tas upp. I rötningprocessen bildas biogödsel som används som gödningsmedel. Biogödsel ersätter användning av en ändlig resurs i form av fosforgödselmedel.

Under 2020 insamlades per invånare ca 44 kg förpackningar och ca 13 kg returpapper³ för återvinning, vilket innebär att insamlingen av förpackningar

³ Källa FTI, Förpacknings- och tidningsinsamlingen.

och returpapper är något under genomsnittet nationellt (50 kg förpackningar och 14 kg returpapper per invånare nationellt).

Kommunerna är viktiga aktörer när det gäller att minska miljöpåverkan genom att ställa miljökrav i upphandlingar och inköp.

4.2.2 Negativ miljöpåverkan

Föreliggande avfallsplan bedöms inte innebära någon negativ miljöpåverkan på materiella tillgångar och resurshushållning.

4.2.3 Positiv miljöpåverkan

Positiv påverkan på materiella tillgångar och resurshushållning kan uppstå om mängden avfall totalt sett minskar eller om mängden avfall till återanvändning samt återvinning ökar.

Arbetet med att informera om och underlätta återanvändning och återvinning, exempelvis genom översyn av behov av bostadsnära insamling av ytterligare fraktioner och goda exempel på avfallsminimering, kommer, under förutsättning att det genomförs förändringar, att ha en positiv inverkan då återanvändning och återvinning förhoppningsvis kommer att öka.

Om föreslaget arbete med förbättring av kommunernas eget arbete med cirkulär ekonomi, förebyggande, återanvändning och sortering av avfall inom de kommunala verksamheterna genomförs kan kommunerna vara en förebild och gå före i arbetet för att utveckla en mer cirkulär ekonomi. I detta arbete är det viktigt att utveckla rutiner och bygga upp kunskap om miljökrav i upphandlingar och inköp.

Om återanvändning och återvinning av material ökar, så kan behovet av att ta ut jungfruligt material från jordens ändliga resurser minska. Det är alltid mer resurseffektivt att använda ett material flera gånger än att förbränna det och tillverka nya produkter av jungfruligt material (se även kap 4.4).

Omfattningen av de positiva miljökonsekvenserna beror på i vilken utsträckning människors beteenden förändras. Beteendeförändringar tar tid, men på lång sikt bedöms de positiva miljökonsekvenserna kunna bli stora.

4.2.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

Resurser och kunskap behöver tillföras arbetet med offentliga upphandlingar för att kunna genomföra hållbara upphandlingar. Arbetet med offentliga upphandlingar är ett viktigt verktyg för att nå bättre resurshushållning och bidra till ökad cirkularitet.

Det behöver säkerställas att de insamlade och sorterade materialerna uppfyller de krav som återvinningsindustrin ställer för att återvinna materialerna till ny råvara. Detta bör bevakas bland annat i arbetet med att öka återanvändning och återvinning av bygg- och rivningsavfall från kommunala verksamheter.

4.3 Bebyggelse och kulturmiljö

Här behandlas främst om- och tillbyggnationer på grund av ändrade insamlingssystem eller liknande, och hur dessa påverkar bebyggelse och kulturmiljö.

4.3.1 Nuläge och förutsättningar

Kommunerna består av tre större tätorter Flen, Katrineholm och Vingåker, mindre tätorter samt boende på landsbygden.

Avfallsplanen föreslår inga förändringar av insamlingssystem även om en översyn över behov av bostadsnära insamling ska genomföras. Den relativt nya producentansvarslagstiftningen och kommande förändringar till följd av förordningar gällande returpapper och förpackningar kan innebära behov av om- och tillbyggnader. Detta tas inte upp i avfallsplanen.

4.3.2 Negativ miljöpåverkan

Föreliggande avfallsplan bedöms inte innebära någon betydande negativ miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö.

4.3.3 Positiv miljöpåverkan

Om arbetet med att förbättra det förebyggande arbetet avseende avfallshantering i översiktsplaner och detaljplaner genomförs, kan detta medföra positiv miljöpåverkan eftersom ombyggnationer i efterhand ofta blir svårare och dyrare att genomföra.

Föreliggande avfallsplan bedöms inte innebära någon ytterligare positiv miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö.

4.3.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

Inga ytterligare åtgärder föreslås.

4.4 Luft- och klimatfaktorer

Luft- och klimatfaktorer omfattar de växthusgaser som bidrar till den globala uppvärmningen och övriga luftföroreningar som är farliga för människa och miljö. Här behandlas främst minskad mängd avfall, återvinning av avfall samt transporternas påverkan.

4.4.1 Nuläge och förutsättningar

Livsmedelsproduktionen står för en stor påverkan på miljön. Cirka en tredjedel av all mat som produceras äts inte upp utan blir svinn och har därmed producerats helt i onödan. I genomsnitt beräknas varje person kasta ca 44 kg mat per år⁴, mat som istället hade kunnat ätas upp, och som kallas matsvinn.

De vanligaste luftföroreningarna består av kväveoxider, marknära ozon samt luftburna partiklar av olika storlek. Luftföroreningar kan ställa till problem

⁴ Naturvårdsverket rapport "Matavfall i Sverige 2018", Hushåll kastar totalt ca 95 kg matavfall per person (varav ca 26 kg är flytande som går till avlopp och ca 69 kg är fast avfall), av detta är ca 44 kg onödigt matavfall, matsvinn. Av matsvinnet är ca 18 kg fast avfall och 26 kg flytande enligt rapporten.

lokalt, till exempel för människors hälsa, när höga halter uppstår nära en föroreningskälla eller inom ett tätbefolkat område. I en studie som presenterades år 2018 uppskattades antalet dödsfall till följd av luftföroreningar (NO₂ och partiklar) till ca 7 600 i Sverige per år⁵.

Utsläpp från vägtrafik utgör, tillsammans med utsläpp från industrin, större delen av de totala utsläppen av klimatpåverkande gaser.

Avfallshanteringen är idag starkt beroende av transporter, främst med tyngre fordon för insamling av avfall och transporter till behandlingsanläggningar, men även av privatpersoners personbilstransporter för avlämning av avfall vid återvinningsstationer och återvinningscentraler. Det är dock bara en mycket liten del av utsläppen av klimatpåverkande gaser inom kommunerna som kommer direkt från avfallshanteringen.

I kommunerna finns sammanlagt 3 stycken återvinningscentraler som är lokaliserade i huvudorterna.

Från de nedlagda deponier som finns i kommunerna avgår deponigas i olika grad beroende på vad som har deponerats. Deponigas innehåller bland annat metangas, som är en klimatpåverkande gas. Metangas är en kraftigare klimatpåverkande gas än koldioxid och det är viktigt att säkerställa att det inte sker betydande läckage till luft.

4.4.2 Negativ miljöpåverkan

Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå på luftkvalitet och klimat. Detta bedöms kunna ske om mängden transporter ökar när avfall (exempelvis grovavfall) i högre utsträckning sorteras i olika fraktioner som ska transporteras till olika platser för återvinning.

Miljöeffekterna av ökade transporter är ökat utsläpp av främst kväveoxider, koldioxid och partiklar till luft, vilket påverkar luftkvalitet och klimat negativt. Konsekvenser på människans hälsa kan bli exempelvis att fler får nedsättning av lungfunktion och cancer⁶. Konsekvenserna på miljön kan bli förhöjd temperatur och förändrat klimat. Miljökonsekvensernas omfattning av ökade transporter bedöms dock som små med hänsyn till avfallshanteringens ringa andel av transportsektorns utsläpp av föroreningar.

4.4.3 Positiv miljöpåverkan

Positiv miljöpåverkan bedöms kunna uppstå på luftkvalitet och klimatfaktorer. Detta bedöms uppstå främst på grund av arbetet med åtgärder som syftar till att:

- Minska mängden avfall som uppkommer
- Öka materialåtervinningen

⁵ IVL 2018, "Quantification of population exposure to NO₂, PM_{2.5} and PM₁₀ and estimated health impacts", C 317

⁶ Lunds Universitet, Medicinska fakulteten 2017, "Fine and ultrafine particle exposure: Health effects and biomarkers", ISBN 978-91-7619-386-0. Det har visats samband mellan exponering för partiklar, särskilt mycket små partiklar till sjukdomar i luftvägarna, astma, kronisk bronkit och cancer.

4.4.4 Minska mängden avfall

Genom att förebygga att avfall uppstår minskar miljöbelastningen genom minskade utsläpp, både vid tillverkning och vid behandling av avfall. Om mängden avfall som uppstår i kommunerna skulle minska med exempelvis 50 kg/person och år (totala mängden avfall från hushållen i kommunerna år 2020 var ca 470 kg/person och mängden mat- och restavfall var ca 199 kg/person), skulle den totala minskningen bli ca 3 020 ton avfall. Denna minskning skulle medföra minskade utsläpp av koldioxid från avfallshanteringen med uppskattningsvis 6 600 ton koldioxidekvivalenter eller motsvarande ungefär 5 100 000 mil bilkörning med en medelstor bensindriven personbil⁷.

Tabell 1 Minskning av klimatpåverkan vid förebyggande av avfall motsvarande 50 kg per person och år. Källa: Avfall Sverige Rapport 2019:19

Material	Mängd förebyggt avfall, ton	Minskad mängd CO ₂ e, kg	Motsvarar mil/år (personbil, bensin)
Förebyggande, generellt	3 020	6 600 000	5 100 000

Livsmedelsproduktionen står för en stor påverkan på miljön. Cirka en tredjedel av all mat som produceras äts inte upp utan blir matsvinn och har därmed producerats helt i onödan. I genomsnitt beräknas varje person ge upphov till ca 44 kg matsvinn per år⁸, mat som istället hade kunnat ätas upp. Om arbetet med att minska matsvinnet skulle falla väl ut och det skulle innebära en minskning av mängden matavfall med 10 kg matavfall per invånare och år skulle detta kunna bidra till att CO₂-utsläppet (antalet koldioxidekvivalenter) minskar med totalt ca 1 300 ton, se Tabell 2 nedan. Detta motsvarar i sin tur cirka 1 000 000 mils körning med en medelstor bensindriven personbil.

Tabell 2 Minskning av klimatpåverkan från matavfall, motsvarande 10 kg per person och år, om det istället förebyggs genom minskat matsvinn. Källa: Avfall Sverige Rapport 2019:19.

Material	Mängd matavfall, ton/år	Minskad mängd CO ₂ e, kg/år	Motsvarar mil/år (personbil, bensin)
Matsvinn	600	1 300 000 ⁹	1 020 000

⁷ Folkmängd i kommunerna 2020: ca 60 340 personer. 50 kg x 60 340 personer = 3 020 ton. Enligt Avfall Sveriges rapport 2019:19 kan minskad mängd mat- och restavfall ge minskade utsläpp av koldioxid med ca 2,2 kg koldioxidekvivalenter (motsvarar ca 17 km bilkörning) per kg avfall.

⁸ Naturvårdsverket rapport "Matavfall i Sverige 2018", Hushåll kastar totalt ca 95 kg matavfall per person (varav ca 26 kg är flytande som går till avlopp och ca 69 kg är fast avfall), av detta är ca 44 kg onödigt matavfall, matsvinn. Av matsvinnet är ca 18 kg fast avfall och 26 kg flytande enligt rapporten.

⁹ Folkmängd i kommunerna 2020: ca 60 340 personer. 10 kg x 60 340 personer = 600 ton. Enligt Avfall Sveriges rapport 2019:19 kan minskad mängd matavfall ge minskade utsläpp av koldioxid med ca 2,2 kg koldioxidekvivalenter (motsvarar ca 17 km bilkörning) per kg avfall.

Bedömningen är att arbetet för ökad återanvändning och förebyggande av avfall som planeras kommer att ha stor positiv miljöpåverkan på luft och klimat när det får de effekter på människors beteenden som önskas.

4.4.5 Ökad materialåtervinning

Resultat från livscykelanalyser¹⁰ visar att nyttan ur ett miljöperspektiv är större vid materialåtervinning än vid förbränning, trots att mängden transporter bedöms öka. Det är således bättre ur miljöhänseende att återvinna material så många gånger som möjligt innan det förbränns.

Miljöeffekterna av att öka mängden produkter och material som kan återanvändas respektive återvinnas, är minskade utsläpp till luft i hela produktionskedjan - från utvinning till tillverkning och distribution av varor samt vid behandling av avfallet.

Genom att öka mängden material som samlas in för återanvändning och återvinning kan behovet av att framställa produkter från jungfruliga råvaror minska, åtminstone på lång sikt. Därmed kan utsläppen minska vid nyproduktion av produkter.

Som exempel kan nämnas att de förpackningar och tidningar som sorteras ut och lämnas till återvinning i kommunerna år 2020 skulle kunna bidra till att CO₂-utsläppet (antalet koldioxidekvivalenter) minskar med ca 1 600 ton om allt materialåtervinnas, se Tabell 3 nedan. Detta motsvarar i sin tur cirka 1 400 000 mils bilkörning med en medelstor bensindriven personbil.

Tabell 3 Minskning av klimatpåverkan från förpackningar och returpapper som sorteras ut i kommunerna. Källa: Avfall Sverige Rapport 2019:19

Material	Mängd avfall, ton/år	Minskad mängd CO ₂ e, kg/år	Motsvarar mil/år (personbil, bensin)
Papper	970	190 000	190 000
Plast	453	270 000	230 000
Metall	91	160 000	130 000
Glas	1 118	390 000	340 000
Returpapper	789	550 000	470 000
Totalt	3 421	1 560 000	1 360 000

4.4.6 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

De viktigaste åtgärderna för att säkerställa att de beskrivna positiva effekterna uppstår, eller till och med blir större, är att säkerställa att de utredningar och planer och de kommunikationsåtgärder som föreslås i avfallsplanen omsätts i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinnas verkligen ökar. Här råder kommunerna över ett flertal åtgärder inom sina egna verksamheter och kan påverka de upphandlingar som genomförs och de rutiner som tillämpas. Det är viktigt att kommunerna föregår med gott exempel. Alla

¹⁰ Nordiska ministerrådets rapport 2015:547

kommunala verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.

För att ytterligare minska negativ påverkan på luft och klimatfaktorer vid genomförande av planen föreslås att genomförandet av efterbehandlingsåtgärder för avslutade deponier följs upp, så att miljömässigt riktig hantering av deponigas vid nedlagda deponier säkerställs.

4.5 Förorening och exploatering av mark och vatten

Här behandlas främst åtgärder vid nedlagda deponier men även till viss del återvinningscentraler och andra avfallsanläggningar.

4.5.1 Nuläge och förutsättningar

4.5.2 Nedlagda och aktiva deponier

Utsläpp till mark och vatten sker exempelvis i form av lakvatten från aktiva och nedlagda deponier. I kommunerna finns enligt förteckningen i bilaga 6 sammanlagt 47 stycken identifierade nedlagda deponier. Av dessa är 4 st i riskklass 2, 19 st i riskklass 3, 21 st i riskklass 4 och 2 st är inte klassade. Vid en av deponierna (som inte är riskklassad) pågår sluttäckning som ska vara klar till 2024. En av deponierna (Vika i Katrineholms kommun) är fortfarande aktiv.

4.5.2.1 Återvinningscentraler och andra avfallsanläggningar

I kommunerna finns sammanlagt 3 stycken återvinningscentraler (en i varje kommun). På återvinningscentralerna kan grovavfall, elektronik, vitvaror, farligt avfall och återbruk lämnas.

I kommunerna finns även anläggningar för hantering av slam från enskilda avlopp. I regionen finns dessutom flera andra anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall, se avfallsplanens bilaga 4.

4.5.2.2 Övriga utsläpp till mark och vatten till följd av avfallshantering

När avfall förbränns, vilket sker med en stor del av det kommunala avfallet, uppstår olika sorters aska. En stor del av askan har använts till anläggningsändamål på deponier under många år. För att undvika att aska måste deponeras är det extra viktigt att det kommunala avfall som skickas till förbränning inte innehåller farligt avfall. Det är också viktigt att mängden avfall som förbränns minskar genom att ta vara på sådant som kan återanvändas, materialåtervinnas eller behandlas biologiskt.

Utsläpp till mark och vatten kan även ske till följd av olyckor och spill vid hantering av farligt avfall.

4.5.3 Negativ miljöpåverkan

Genomförandet av planen bedöms inte öka risken för utsläpp till mark och vatten.

4.5.4 Positiv miljöpåverkan

Genom att motverka en ökning av mängden avfall i samhället med hjälp av kommunikationsarbete avseende förebyggande av avfall och ökad återanvändning, kan mängden material som utvinns ur jordskorpan på lång sikt minska och därmed även tillförseln av mängden giftiga ämnen till omgivande natur och miljö. Den positiva miljöpåverkan av ökad återanvändning och ökad materialåtervinning kan därför på sikt bli stor.

De åtgärder om inventering av risk och behov av åtgärder av gamla deponier som föreslås kommer, om det leder till åtgärder som genomförs, att minska risken för negativ miljöpåverkan.

4.5.5 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

Vid åtgärder av nedlagda deponier behöver hänsyn tas till följder av klimatförändringar som exempelvis ökad eller minskad vattenhalt i marken samt uppkomna mängder lakvatten.

4.6 Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter

Miljöaspekterna ovan hänger tätt samman. En åtgärd kan påverka flera aspekter samtidigt, både positivt och negativt. Ett exempel på detta är att information om avfallshantering kan leda till ökad sortering och bättre behandling av farligt avfall, vilket kan bidra till positiv miljöpåverkan genom bättre resurshushållning och minskad risk för exempelvis elavfall i restavfallet. Ökad källsortering skulle dock även kunna bidra till negativ miljöpåverkan på "Luft och klimatfaktorer" om transportererna vid insamling ökar. Miljövinsten med ökad källsortering är dock större än de negativa konsekvenserna av ökade transporter.

5 Sammanfattande bedömning

5.1 Betydande miljöpåverkan

De viktigaste åtgärderna för att säkerställa att de beskrivna positiva effekterna uppstår, eller till och med blir större, är att säkerställa att de utredningar, planer, handlingsplaner, program och kommunikationsinsatser som föreslås i avfallsplanen omsätts i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinns verkligen ökar. Här råder kommunerna över ett flertal åtgärder inom sina egna verksamheter avseende exempelvis matsvinn och bygg och rivningsavfall och kan även påverka exempelvis genom de upphandlingar som genomförs och de rutiner som tillämpas vid inköp. Det är viktigt att kommunerna föregår med gott exempel. Alla kommunernas verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.

Negativ miljöpåverkan bedöms som liten vid genomförande av avfallsplanens åtgärder. Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå främst om mängden transporter ökar, vilket ger upphov till klimatpåverkande gaser och buller.

Det tar lång tid att förändra beteenden, men på lång sikt och om informationsinsatserna får genomslag kan det få stor positiv påverkan. De positiva effekterna kommer framförallt visas genom bättre resurshushållning och minskade diffusa utsläpp av miljö- och hälsoskadliga ämnen.

Sammanfattningsvis bedöms den negativa påverkan av genomförandet av avfallsplanen vara liten.

5.2 Nationella och internationella miljömål

Avfallsplanens mål och indikatorer ligger i linje med nationella miljö kvalitetsmål och mål i Sveriges nationella avfallsplan med avseende på: ökad återanvändning av avfall, ökad återvinning av hushållens avfall, minskad nedskräpning, utsortering av matavfall och minskat matsvinn.

Avfallsplanens inriktning ligger i linje med hållbar utveckling och ansluter väl till globala miljömål samt nationella miljö kvalitetsmål och etappmål. Sammantaget bedöms de nationella miljö kvalitetsmålen påverkas i positiv riktning av genomförandet av avfallsplanen om målen uppnås.

5.3 Åtgärder mot negativ påverkan

Nedan beskrivs förslag att beakta vid genomförande av planen för att motverka negativ miljö påverkan eller optimera positiv miljö påverkan:

- För att minska risken för negativ påverkan på människors hälsa vid genomförande av planen bör det säkerställas att inga gifter som borde ha fasats ut ur kretsloppet återförs i produkter som återanvänds/återbrukas.
- Resurser och kunskap behöver tillföras arbetet med offentliga upphandlingar för att kunna genomföra hållbara upphandlingar. Arbetet med offentliga upphandlingar är ett viktigt verktyg för att nå bättre resurshushållning och bidra till ökad cirkularitet.
- Det behöver säkerställas att de insamlade och sorterade materialen uppfyller de krav som återvinningsindustrin ställer för att återvinna materialen till ny råvara. Detta bör bevakas bland annat i arbetet med att öka återanvändning och återvinning av bygg- och rivningsavfall från kommunala verksamheter.
- Det är viktigt att kommunerna föregår med gott exempel. Alla kommunala verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.
- Genomförandet av efterbehandlingsåtgärder för avslutade deponier behöver följas upp, så att miljömässigt riktig hantering av deponigas vid nedlagda deponier säkerställs.
- Vid åtgärder av nedlagda deponier behöver hänsyn tas till följder av klimatförändringar som exempelvis ökad eller minskad vattenhalt i marken samt uppkomna mängder lakvatten.

5.4 Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis bedöms miljökonsekvenserna av genomförandet av föreslagen avfallsplan vara positiva till följd av ökad återvinning och återbruk samt förebyggande av avfall. De negativa konsekvenserna av genomförandet av planen bedöms vara små och främst vara kopplade till risk för ökad mängd transporter av olika typer av avfall även om vinsten av återvinningen är större än dessa negativa konsekvenser av ökade transporter. Avfallsplanens inriktning ligger i linje med hållbar utveckling och ansluter till de nationella miljömålen.

6 Uppföljning

Miljöpåverkan kommer att ingå i uppföljningen av genomförandet av avfallsplanen. Efter att en ny avfallsplan har beslutats kommer projektgruppen träffas minst 4 gånger årligen och styrgruppen minst två gånger årligen för att stämma av och följa upp arbetet med mål och åtgärder.

Sörmland Vatten ska tillsammans med kommunerna rapportera status för mål och åtgärder i respektive kommuns kommunstyrelse en gång om året efter initiativ från kommunerna.

Det är viktigt att det säkerställs att det finns resurser för uppföljningen av målen och miljöpåverkan. Den uppföljning som anges i planen bedöms vara tillräcklig.

7 Referenser

Avfall Sverige	Nationell sammanställning av plockanalyser, rapport 2016:28.
Avfall Sverige	Klimatpåverkan från olika avfallsfraktioner, rapport 2019:19.
Flens kommun	www.flen.se
FN:s utvecklingsprogram, UNDP	De globala målen, www.globalamalen.se
Förpacknings- & tidningsinsamlingen	www.ftiab.se
Håll Sverige Rent	www.hsr.se
IVL 2018, Naturvårdsverket	Quantification of population exposure to NO ₂ , PM _{2.5} and PM ₁₀ and estimated health impacts, C 317
Katrineholms kommuns hemsida	www.katrineholm.se
Länsstyrelsen Södermanland	Riskbild Södermanland, Översiktlig regional klimat- och sårbarhetsanalys -naturolyckor, 2012:6

	Riskbild 2 Södermanland, Skyfall, lokala avrinningsförhållanden och extrema havsvattenstånd, 2013:24
	Riskbild3 Södermanland, extrema vädersituationer. Klimatföroreningar och lokala effekter, 2016:3
Miljöbalken med föreskrifter	www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/
Naturvårdsverket	"Att göra mer med mindre - Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023", www.naturvardsverket.se
Naturvårdsverket	"Matavfall i Sverige 2018", www.naturvardsverket.se
Nordiska ministerrådet	"Climate Benefits of Material Recycling: Inventory of Average Greenhouse Gas Emissions for Denmark, Norway and Sweden", Rapport 2015:547, www.norden.org
Regeringen	Nationella miljö kvalitetsmål
Sörmland vattens hemsida	www.sormlandvatten.se
Vingåkers kommunens hemsida	www.vingaker.se